

FLACĂRA

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

IUBIREA DE FRUMOS

Frumosul românesc

Frumosul va izbăvi lumea, spunea un înțelept. Frumosul este eroismul unui popor. Etimologia cuvintului kalos care se învecinează cu germ. hild-held, ne îndreaptă spre acest înțeles.

În tradiția poporului român acest înțeles este adevărat de eroul cel mai popular și mai iubit din negura vremilor, făptura bunătații și bărbăției, eroicul pe măsura adevărului care este Făt-Frumos, cel frumos, născut frumos, fiul frumos, izvorul frumuseții, fiul născut din iubirea frumuseții.

Poporul a înțeles că acest Făt-Frumos este de origine tainică, anume din lacrimă, plins, în care se regăsesc bucuria și suferința nepătrunsă ce răscolește sufletul uman.

Lacrima este cumpăna bucuriei și a durerii.

Lacrima este în atâtea cazuri sigiliu trăirii omenești, în bărbăție și smerențe. Prin lacrimă eroul aruncă ancora dincolo de sine, incluzând lacrima în releagă de origine sa îndepărtată. Lacrima este lanțul de foc al comunității fără de care nu poate fi lansată puntea de foc spre celălalt. Este focul cel mai teribil care poate înmuia ființa cea mai secătuită și pustiită. Fiul frumos este fiul bucuriei și al suferinței venind din profunzimile poporului nostru care trece dincolo de frumusețea exterioară fizică în imperiul spiritual, în care rânduiala morală aduce iz de nemuritoare frumusețe.

În arhaicele eposuri românești Miorița și Mesterul Manole transpune Fătul Frumos Fiul al durerii și al izbăvirii. Și păstorul și Mesterul sunt cei doi bărbați eroi întemeietori de Patrie.

Unul, Păstorul, urcă spre nuntă, este tânăr, crește spre mireasă, jertfa lui este început de nuntă cosmică: celălalt, Mesterul, coboară din nuntă să reinceapă pe pământ ceea ce a văzut în vis, noaptea în cosmos. Unul citoroste loc frumuseții jertfînd din sine, celălalt desăvîrșește jertfa, prin jertfire de sine; iată asadar un dar frumos ce va izbăvi lumea.

Păstorul și Mesterul, verigi ale aceluiași lanț, Făt-Frumos din Lacrimă, început și sfîrșit de Istorie, cheia civilizației noastre arhaice, Epifanie și Parusie, întregind Frumosul desăvîrșit, manifestări ale eternului Frumos atît de căutat de toate timpurile, bucurie și durere într-o lacrimă în vederea transfigurării istoriei.

IOAN ALEXANDRU ■

SÎMBĂTA 12 MARTIE 1977, orele 18, la Palatul Sporturilor și Culturii (Sala Polivalentă) din Capitală, își reia activitatea CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR, ORGANIZAT DE C.C. AL U.T.C. SI REVISTA FLACĂRA și condus de poetul Adrian Păunescu. Biletele se pot procura, începînd cu ziua de 7 martie, de la casa de bilete a Teatrului Național. Aceasta este deschisă zilnic între orele 10-20.

Memorut și norodul

ION POPDAN ■

Vrem să ne întoarcem în România, patria muncitorilor, pe care o avem în inimă

Stimate Domnule Păunescu, Subsemnatele Ludwig Rosina și Ludwig Maria, domiciliat în Republica Federală Germania, orașul Nürnberg, Gibitzenhofstr. 69, ne adresăm dv. cu următoarea rugămintă.

Suntem două surori gemene, care fiindcă suntem originare din România și aici citim revista Flacăra, ca și alte ziare și reviste românești. Am văzut că dv. publicați scrisori și sprijiniți pe cei care doresc să se întoarcă în România.

Acesta este și cazul nostru. Deși amindouă suntem germane, amindouă am venit legal din România, nu ne putem rupe de țara unde ne-am născut.

Eu Ludwig Maria trăiesc în R.F.G. de 30 de ani, iar eu Ludwig Rosina sunt aici din 1972, cu toate acestea tinjîm de dorul patriei noastre, a pămîntului românesc pe care ne-am născut și am trăit, și de aceea vrem să ne întoarcem înapoi.

Aici ne simțim desrădăcinate și nu ne putem nici cum adapta, căci bunii și străbunii noștri, deși germani, au trăit în România, de care ne simțim și noi foarte legate.

Noi sîntem simple muncitoare, sîntem mulțumite cu cîștigul pe care-l avem aici, dar nu cîștigul ne interesează, ci România și Sibiuul nostru drag pe care nu-l putem uita căci le avem în singele noastre și în inima noastră.

În tot timpul șederii noastre aici am avut o atitudine loială față de România și Doamne ferește, nu ne-am denigrat

nici țara, nici poporul în mijlocul căruia am trăit, cum am auzit că fac unii din cei ajunși în Occident. Rușine să le fie!

Subsemnata Ludwig Rosina fostă muncitoare textilistă la Fabrica Libertatea cînd am plecat din România în 1972, am spus tovarășului ofițer de la Miliția Sibiu care mi-a dat pașaportul, că plec numai ca să o conving pe sora mea gemăna Maria să se întoarcă acasă.

Apoi am fost de mai multe ori în vizită în țară și cînd sora mea (care era plecată din 1947) a văzut cum s-a schimbat fața țării, cînd a văzut că Sibiuul este acum un oraș modern, civilizată, după o matură chibzuință ne-am decis să cerem repatrierea.

Am făcut cereri în acest sens pe care le-am trimis Ambasadei R.S.R. de aici, ca și direct la Consiliul de Stat căci vrem să redevenim cetățeni români.

Fiindcă noi nu vrem să privim pe cei care au muncit și trăit în România de o locuință, la care au mai mult drept decît noi, cu economiile pe care le avem, vrem să ne cumpărăm acolo un apartament. Vă anexăm dovadă eliberată de Bayerische Vereinsbank din care rezultă că avem 20 000 DM, sumă cu care vrem acolo să cumpărăm de la stat un modern apartament.

Amindouă sîntem născute la 18 Ianuarie 1926 în comuna Gusu, județul Sibiu, sîntem deci încă apte de muncă și știm că în România, patria muncitorilor, munca nu este numai un drept, ci și o îndatorire, pe care desigur că ne-o vom îndeplini. Acolo muncitorii nu sînt confrunțați cu problemele de aici, așa încît nu ne facem nici o grijă în această privință.

Fiindcă am auzit domnule redactor șef că sînteți un om de inimă, vă rugăm să ne ajutați cum credeți de cuviință, chiar și publicînd scrisoarea noastră, pentru a urgenta rezolvarea cererilor noastre de repatriere, căci vrem să ne vedem cît mai curînd, acasă, la noi în România.

Cu mulțumiri anticipate Ludwig Rosina și Ludwig Maria Anexăm actul eliberat de Bayerische Vereinsbank.

Ctitorie de spirit

Oricine urmărește producția noastră editorială nu poate să nu fi remarcat că în ultimele luni citeva din cele mai importante lucrări publicate la noi poartă pe copertele lor numele Editurii Eminescu. De pildă, chiar în aceste zile se află în librării cărți apărute sub egida acestor edituri care constituie fără îndoială evenimente literare. Profesorul Șerban Cioculescu și-a strîns într-un volum masiv *Viața lui Caragiale și Caragialiana* care, deși sînt prezentate acum fără modificări esențiale, reflectă totuși mai bine amploarea preocupărilor în legătură cu Caragiale ale eminentului critic și istoric literar. De un interes deosebit din partea cititorilor se bucură noua ediție din *Scri-nul negru*, însoțit de *Dosarul Scriinului negru*, un „document prețios pentru cunoașterea a ceea ce am putea numi biografia unui roman”, „unic în felul său pînă în prezent”, cum se exprimă Cornelia Ștefănescu în studiul introductiv la această lucrare. În librării se mai află și un volum intitulat *Eminescu-Arghezi* și semnat de Vladimir Streinu. Dacă la toate aceste lucrări mai adăugăm alte citeva apărute mai înainte — *Eminescu — cultură și creație* de Zoe Dumitrescu Bușu-lenga, *Lumea operei lui Sadoveanu* de Pompiliu Marcea, *Sadoveanu sau Utopia* cărții de Nicolae Manolescu sau, și mai înainte, incitantă *O istorie polemică a literaturii române* de Eugen Barbu, înțelegem că Editura Eminescu a propus cititorilor unele din cele mai importante opere de critică și istorie literară din ultimul timp, lucru datorat, desigur, nu numai faptului că la conducerea ei se află un critic și istoric literar, Valeriu Răpeanu, ci și științei acestui colectiv de a-i atrage pe autori prin calitatea lucrului pe care

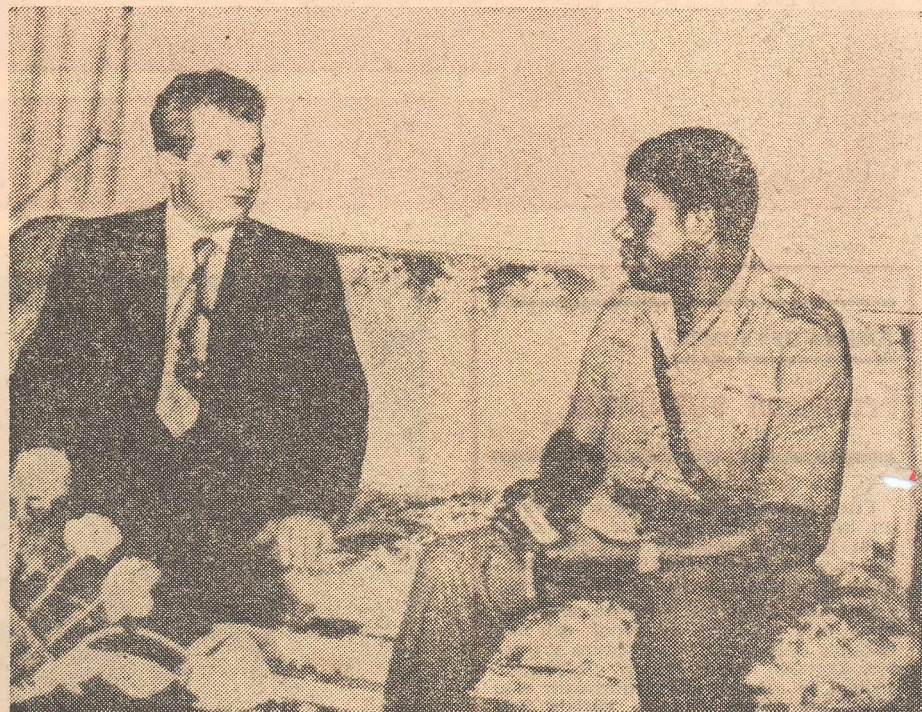
(Continuare în pag. 7)

GEORGE ARION ■

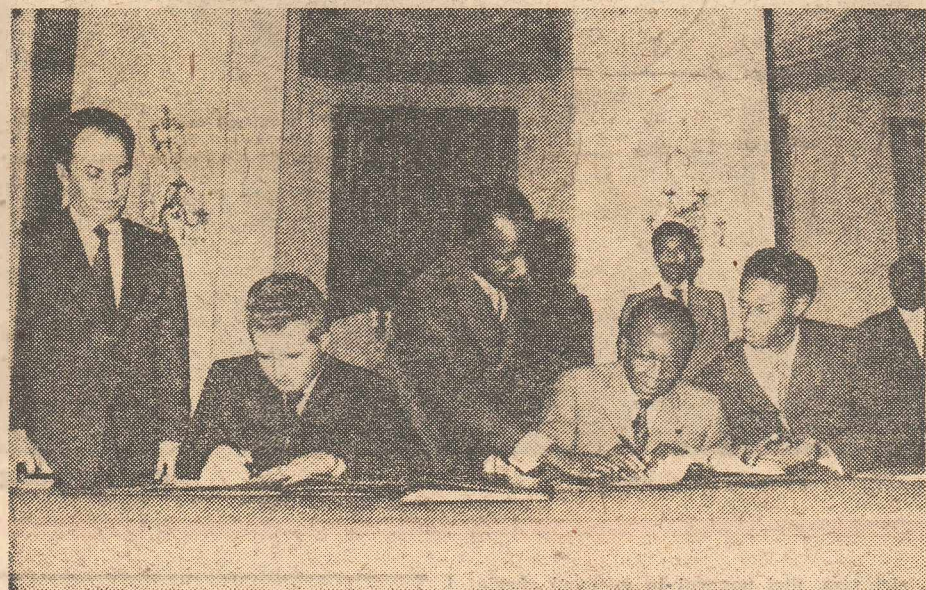
SUB CERUL AFRICII, O ÎNALTĂ VIZITA PREȘEDINTELUI

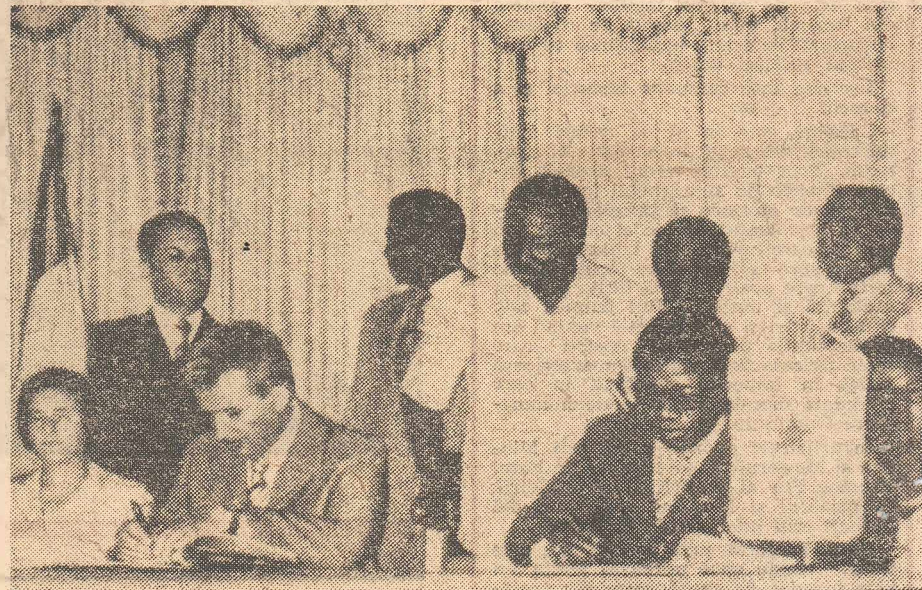
Pe aeroportul din Dakar

În timpul convorbirilor oficiale dintre președintele României și șeful statului ghanez

Ceremonia semnării Comunicatului comun de către președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Léopold Sédar Senghor

Ceremonia semnării documentelor oficiale româno-ghaneze

Înaltă solie de pace, prietenie și colaborare a României socialiste, vizita întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în cinci state din zona Africa de vest, s-a desfășurat în continuare sub aceleași bune auspicii, în aceeași atmosferă sărbătorească, politica externă a României demonstrându-și din nou, în fața lumii întregi, puternicul ei dinamism, personalitatea ei marcantă.

Itinerarul african al președintelui Nicolae Ceaușescu evidențiază cu pregnanță legătura indisolubilă dintre politica internă și externă a României, între sarcinile naționale și internaționale ale poporului român. Faptele au dovedit din nou că eforturilor constante, consacrate edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate, le corespunde, în raporturile internaționale, o politică activă și fundamentată științific, o politică ce se caracterizează prin principialitate, fermitate și suplețe, prin spirit creator, prin demnitate, luciditate și optimism. Trăim într-o epocă, a subliniat în repetate rânduri președintele Nicolae Ceaușescu, în care problemele cruciale ale lumii au căpătat un caracter indivizibil, de interes comun, în care asigurarea păcii, lichidarea decalajelor și inegalităților moștenite, rezolvarea problemelor litigioase, protejarea mediului ambiant, înflorirea artei, științei și culturii, precum și celelalte deziderate și impe-

native ale prezentului trebuie să preocupe în egală măsură toate popoarele și guvernele statelor. Pornind de la faptul că esența politicii partidului nostru este tocmai făurirea bunăstării și fericirii omului. România acționează ferm pentru crearea unei lumi mai bune, mai drepte.

Intrupată din rațiune, dragoste de oameni, din înaltele sentimente de prietenie și colaborare, politica externă a partidului și statului nostru, acțiunea de excepție desfășurată și în acest domeniu de tovarășul Nicolae Ceaușescu se bucură tocmai de aceea, pretutindeni în lume, de o mare stimă și prețuire. Concludente în această privință s-au dovedit și cu acest prilej înaltele onoruri de stat, primirea entuziastă făcută de populația statelor vizitate, sentimentele de stimă și prețuire față de președintele României. Reținem în acest sens cuvintele deosebit de semnificative, adresate de către președintele Republicii Senegal, Léopold Sédar Senghor, înălțîndu-și bucuria de a-i avea ca oaspeți pe pământul Senegalului, președintele Léopold Sédar Senghor a ținut să sublinieze în toastul rostit cu ocazia dejunului oficial oferit în cinstea oaspeților români: „În urmă cu mai puțin de un an, la București, răspunzînd toastului dumneavoastră, încercam, nu pentru români, desigur, ci pentru noi, pentru senegalezi, să definesc trăsăturile caracteristice ale modelului român de socialism. Căci acest model îmi

parea, și îmi pare și azi mai mult decît oricînd, exemplar pentru noi, senegalezii, angajați, chiar dinainte de proclamarea independenței în 1960, pe o cale africană a socialismului”. În cuvîntul rostit cu același prilej, președintele României a ținut să menționeze, între altele, că toate înfăptuirile obținute în anii socialismului reprezintă „rezultatul faptului că poporul însuși a devenit stăpîn pe destinele sale naționale, că participă în mod conștient la conducerea tuturor sectoarelor de activitate și își făurește viața așa cum o dorește el”.

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Republica Senegal s-a desfășurat tot timpul sub cele mai bune auspicii, încheindu-se cu rezultate fructuoase și reciproc avantajoase. Cei doi președinți au constatat cu satisfacție că acordurile și înțelegerile convenite cu prilejul întîlnirii de la București, în aprilie 1976, au creat o bază trainică pentru extinderea relațiilor pe tărîm politic, economic, tehnico-științific, cultural etc. A fost, de asemenea, exprimată voința ambelor părți de a se da un nou impuls cooperării bilaterale, de a se valorifica și mai bine posibilitățile existente în domenii ale industriei și agriculturii, în dezvoltarea schimburilor comerciale reciproc avantajoase, de a se optimiza raporturile științifice și culturale. Convorbirile dintre cei doi președinți au scos în evidență punc-

te de vedere comune sau apropiate în toate problemele abordate, desfășurîndu-se într-o atmosferă de caldă prietenie și cordialitate.

Vineri, 25 februarie, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au sosit în Republica Ghana, cel de al treilea stat inclus în itinerarul african al înălțîndu-și bucuria ai poporului român.

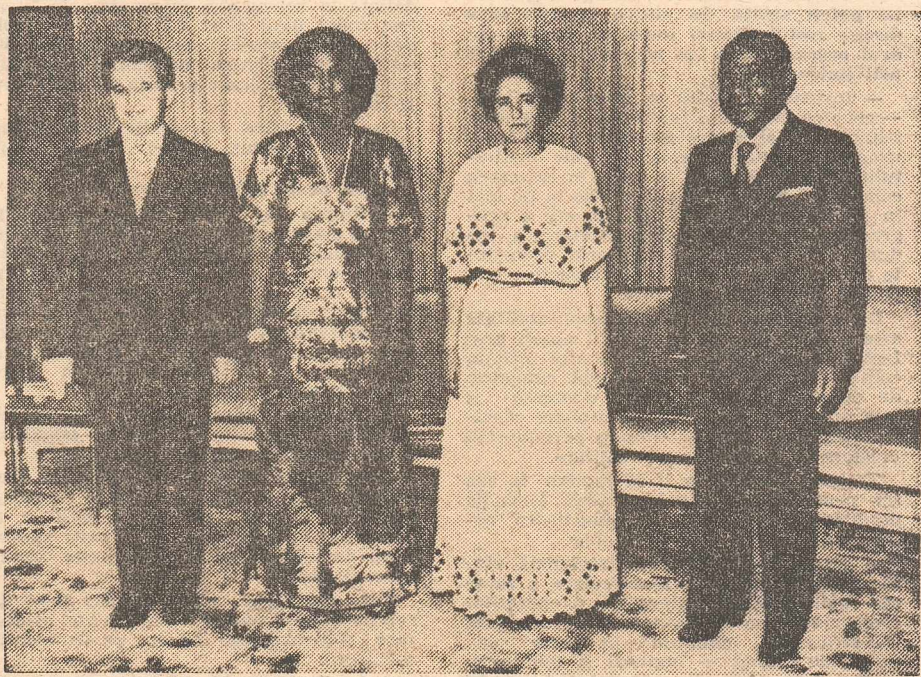
Onorurile de stat, sentimentele de cordialitate, manifestările de stimă și considerație cu care au fost întîmpinați înălțîndu-și bucuria ai poporului român — a ținut să arate șeful statului ghanez, generalul Ignatius Kutu Acheampong, adresîndu-se tovarășului Nicolae Ceaușescu cu ocazia întîmpinării oaspeților români pe aeroportul din Accra — deoarece, prin aceasta, putem învăța din bogata dumneavoastră experiență, din realizările pe care le-ati obținut în transformarea României dintr-o țară agrară într-o țară a muncii harnice, care se dezvoltă dinamic și rapid pe calea prosperității... Și, în continuare, șeful statului ghanez a ținut să mai arate următoarele: „Exemplul dumneavoastră merită să fie urmat, pentru că ați demonstrat că, sub o conducere înțeleaptă și

SOLIE A ROMÂNIEI SOCIALISTE:

NICOLAE CEAUȘESCU

Sosirea pe aeroportul internațional din Abidjan

În timpul dineului oficial desfășurat în saloanele Palatului prezidențial din Abidjan

În timpul vizitei la întreprinderea „Blohorn”

Entuziastă primire în capitala Republicii Coasta de Fildeș

prin voința și hotărârea poporului, toate țările în curs de dezvoltare pot să obțină succese, pot să-și îmbunătățească nivelul de trai”.

Așteptată cu viu interes de opinia publică din Ghana, vizita președintelui României socialiste a constituit un nou moment de referință în cronica relațiilor de prietenie, colaborare și solidaritate militantă dintre cele două state. În cadrul convorbirilor oficiale, cei doi președinți au constatat cu satisfacție că, în ultimii ani, s-au pus bazele unor colaborări fructuoase între cele două state, exprimându-și totodată dorința de a dezvolta și intensifica aceste relații în domeniile politic, economic, tehnico-stiințific și cultural, în interesul ambelor țări și popoare. Convorbirile dintre cei doi șefi de state, desfășurate într-o atmosferă caldă, de prietenie și înțelegere reciprocă, au abordat, de asemenea, o serie de probleme de importanță majoră ale vieții internaționale contemporane. Cronica relațiilor dintre Republica Socialistă România și Republica Ghana consemnează, de asemenea, înalta cinstită adusă științei românești prin conferirea titlului de membru de onoare al Academiei de arte și științe din Ghana tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, o nouă dovadă a prestigiului internațional de care se bucură activitatea științifică desfășurată de tovarășa Elena Ceaușescu.

Duminică, 27 februarie, președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au sosit în Republica Coasta de Fildeș. Înaltele onoruri de stat, primirea entuziastă făcută de populația Abidjanului au exprimat și în această etapă a vizitei întreprinsă de președintele României pe continentul african prestigiul marcant al țării noastre și în această parte a globului, dragostea, înalta considerație, stima și prețuirea cu care este înconjurat secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În cadrul întrevederii dintre președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Coasta de Fildeș, Felix Houphouët-Boigny, au fost discutate pe larg problemele raporturilor bilaterale, evidențiindu-se dorința ambelor țări pentru dezvoltarea ascendentă a relațiilor politice, economice și culturale dintre cele două state. Reafirmând principiile care călăuzesc politica externă a României și pronunțându-se cu fermitate pentru înlăturarea oricăror obstacole și bariere care împiedică dezvoltarea pe multiple planuri a cooperării internaționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat din nou încrederea în izbînda și forța rațiunii, în biruința și solidaritatea forțelor progresiste din lume, în crearea unei noi ordini eco-

nomice și politice. Luînd cuvîntul la marea adunare populară din orașul Yamoussoukro, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus între altele: „Am venit în Coasta de Fildeș la invitația amabilă a președintelui Boigny, cu dorința de a dezvolta dialogul, de a găsi împreună căile pentru o colaborare largă — economică, științifică, culturală — între popoarele noastre, pentru o conlucrare activă pe plan internațional, în vederea realizării unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră”.

Înaltele aprecieri acordate de opinia publică ivoriană țării noastre, pentru importanțele și prestigioasele sale realizări pe plan național și internațional, pot fi regăsite cu putere și în aceste cuvinte adresate de președintele Felix Houphouët-Boigny tovarășului Nicolae Ceaușescu: „În ceea ce mă privește, am avut privilegiul de a vă întâlni la Rabat și de a aprecia înaltele dumneavoastră calități de om de stat, dar noi, ca africani, eram nemulțumiți de faptul că încă nu avusem posibilitatea de a vă primi pe dumneavoastră, prietenul nostru, și la noi. Și, totodată, să vă spunem cât de mult prețuim, poporul ivorian și eu personal, vizita dumneavoastră”.

La ora cînd apar aceste rînduri, vizita înalților soli ai poporului român în mai multe state din zona de vest a Africii continuă. Prin intermediul radioului, tele-

viziunii și slovei tipărite poporul nostru a avut o imagine largă și completă a fiecărei zile cuprinse în itinerarul african parcurs pînă astăzi de președintele României. O întreagă națiune a putut fi astfel martora acestei importante cronici din cadrul politicii noastre externe, a înțeles semnificația contactelor la nivel înalt dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și șefii statelor vizitate, importanța politică și economică a documentelor semnate, a putut urmări activitatea neobosită a președintelui Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, desfășurată în cadrul întîlnirilor cu reprezentanți ai unor cercuri economice sau în decursul vizitelor întreprinse în unele unități economice. Convorbirile dintre președintele României și șefii statelor vizitate, contactele politice, încheierea unui număr însemnat de tratate, acorduri, înțelegeri vor duce, fără îndoială, la lărgirea și întărirea colaborării dintre țara noastră și tinerele state africane, vor constitui un substanțial aport în cadrul destinderii internaționale, al înțelegerii și păcii în lume, o nouă dovadă a politicii înțelepte promovată de România, de către președintele ei, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

LIVIU TIMBUS ■

Țara noastră, munca noastră,

Sintem oameni reali

— Tovarășe director George Cojocaru, ne puteți schița în câteva cuvinte ceva despre rostul acestei instituții, despre cadrul organizatoric în care vă desfășurați activitatea?

— Instituția noastră se numește I.P.I.U. — ceea ce înseamnă Institutul de inginerie tehnologică și proiectare pentru industria ușoară. Obiectivele generale ale institutului nostru constau, în fapt, în aplicarea concretă a direcțiilor de partid și de stat în munca concretă de introducere a progresului tehnologic și dezvoltare a industriei ușoare, în special prin proiectele de investiții pentru noile obiective sau pentru fabrici modernizate.

Un sentiment de mare responsabilitate este conștientizat în colectivul nostru prin faptul că industria ușoară se află într-un contact mai direct cu o largă categorie de cumpărători, că acestui domeniu îi este specifică o rapidă schimbare sortimentală și în același timp o permanentă creștere a cerințelor de calitate.

Trebuie să veghem și să luptăm în așa fel pentru ca principala noastră forță de producție, inteligența și capacitatea colectivului, să se afirme plenar.

— Se știe că democrația socialistă oferă un cadru larg de manifestare a tuturor aptitudinilor, talenților și energiilor creatoare. Care sunt aspectele cu adevărat semnificative, climatul în care oamenii de știință — ingineri și tehnicieni — din ramura dvs. de activitate își pun în aplicare ideile, invențiile lor? Ce ne puteți spune despre consiliul științific — loc de confruntare a opiniilor, formă de realizare a democrației?

— Conceptul de democrație socialistă este o realitate de zi cu zi în relațiile dintre oameni în societatea noastră, dar poate că efectele acestui concept în stimularea creativității se pot regăsi și analiza în mod sistematic în organizațiile al căror profil este cel de creație tehnică și științifică. Este adevărat că, în același timp, tot aici se pot măsura efectele nocive ale lipsei unei reale democrații, munca de creație funcționând ca un barometru extrem de sensibil al unei reale democrații socialiste.

Experiența noastră arată că putem deosebi aspectele instituționalizate ale democrației socialiste, de exemplu sub forma diferitelor organe de conducere colective, în cazul nostru consiliul științific, biroul executiv al acestuia, dar, în același timp, trebuie să subliniem că „practicarea” democrației socialiste nu poate fi confundată cu o latură organizațională formală, ci cu însăși atitudinea comportamentului membrilor colectivului în relația lor de zi cu zi și care însoțește procesul de producție, fie că această relație este o relație ierarhică, o relație funcțională sau una de competență.

Din acest punct de vedere, democrația socialistă am înțeles-o, în ce ne privește, ca o caracteristică de mediu intrinsec legată de existența în comun a oamenilor, care le permite să acționeze mai bine pentru atingerea obiectivelor pe care și le-au propus. O putem, astfel, defini ca o reală forță de producție.

Aspectele cu adevărat democratice, specifice muncii noastre, cred că derivă în special din natura motivației muncii noastre de creație. Cită diferență între poziția în societate a specialistului nostru, a căruia activitate este motivată de idealurile înalte ale fascinantului drum al României către culmile civilizației și motivația specialistului dintr-un sistem social în care profitul imediat și personal joacă rolul unor motivații principale!

Nu este însă de ajuns să vorbim despre democrația socialistă și trebuie să avem imaginația și inteligența să o aplicăm și să o dezvoltăm în continuare. Tot timpul ne trebuie forme noi de manifestare a democrației socialiste, deoarece relația de producție este o relație dinamică care trebuie să acorde forțele cu metodele și pe acestea împreună cu obiectivele pe care ni le propunem în cadrul industriei ușoare.

Democrația nu este o definiție, nici o instituție exterioară, ci mai degrabă starea noastră de spirit, expresia firească ce se degajă din relațiile dintre oamenii vii, confundată cu sistemul nostru social prin pasiunea și efortul nostru comun.

La fel de important este însă faptul că după luarea deciziilor în comun, fiecare întorcându-ne la locul de muncă, aplicăm în fapt propriile noastre decizii, cu sentimentul unei mari responsabilități.

— Care este drumul unei invenții, dacă vreți, meandrele prin care aceasta ajunge să fie un fapt de producție?

— Invenția măsoară desigur un anumit stadiu de înțelegere și depășire a unor realități practice. Aceasta înseamnă gândire suplimentară, dar rămâne la fel de valabil faptul prin care formula invenției este 1 la sută imaginație și 99 la sută transpirație.

Sintem totuși astăzi conștienți de câteva schimbări importante. Invenția, de cele mai multe ori, nu poate fi rodul activității unei persoane, părerea mea! Cele mai multe invenții, brevete și medaliate, produse în institutul nostru, mă refer la perioada 1974—1977 — când s-au brevetat peste 30 de invenții dintre care 14 medaliate la concursuri internaționale — au fost rodul unui efort colectiv și s-au obținut numai atunci când s-a îmbunătățit comunicarea dintre oameni, când aceștia și-au depășit fiecare granița strictă a profesiei lor.

Dacă a realiza o invenție este un fapt dificil și deosebit, uneori mai greu este a o aplica.

— Ce poate frina o invenție?

— Rutina sau inerția în fața noului, pe care o manifestă unii oameni ca formă de manifestare a incompetenței; efortul uneori enorm care trebuie făcut atît pe planul material, organizațional și uman pentru promovarea invenției. Uneori chiar interesul limitat și imediat, cum zicem noi „presiunea zilei de ieri”, nu permite să se acorde bugetul de timp, atenția și încrederea cuvenite invenției.

— Relațiile dintre oameni sînt de fiecare dată cele exacte? Cum se manifestă aceste relații la nivelul instituției?

— În ce mă privește, în calitate de conducător al acestei organizații și colaboratorilor mei, sintem oameni cu pasiuni, cu performanțe și eșecuri, cu diferite posibilități de înțelegere și de acțiune, sintem oameni reali.

Este însă sigur că în această instituție relația fundamentală este cea de colaborare tovarășească, bazată pe democrația socialistă.

E necesar însă să fie bine înțeles faptul că democrația socialistă trebuie însoțită de organizare, ordine și autoritate ca instrumente necesare pentru îndeplinirea sarcinilor ce ne revin, că în cadrul acestor relații tovarășești există și relații nu totdeauna principale, că acestea trebuie depășite prin perfecționarea metodelor de conducere, dar și a înțelegerii faptului că efortul și exigența sînt, de asemenea, componente ale democrației socialiste, fără de care nu putem concepe progresul.

A. CUSIN ■

Dreptul la muncă este în fond dreptul la viață

Am ales două sectoare ale Capitalei diferite ca profil: sectorul I în care predomină instituțiile de cultură (și a cărei populație se cifrează la aproximativ 170 000 de cetățeni) și sectorul IV, unde preponderența aparține industriei, numărul locuitorilor fiind aproape dublu. Am stat de vorbă cu șefii birourilor forțelor de muncă, am cercetat fișe de petiționari, am încercat să-i întîlnesc pe unii dintre ei, iar în încheiere m-am adresat tovarășei Ana Drăgan, șefa direcției forțelor de muncă din Ministerul Muncii.

Tovarășului Grigore Arișeanu (sect. I) aveam să-i solicit relații privind numărul cererilor și pe cel al ofertelor de servicii din anul 1976 și luna ianuarie a acestui an.

— Anul trecut am avut 4 232 cereri pe care le-am rezolvat astfel: am plasat 860 de muncitori calificați, 2 158 necalificați, 943 absolvenți de liceu și 271 cadre T.E.S.A. Deci, am depășit cererile. În ianuarie totalul cerințelor a atins cifra de 433; dintre aceștia au fost plasați 97 de muncitori calificați, 267 fără calificare, 54 absolvenți de liceu și 15 cadre T.E.S.A. După cum rezultă, nimeni nu rămîne fără plasament. Posibilitățile sînt, și în acest an, cel puțin pe măsura eventualelor cerințe, chiar dacă, aparent, sectorul nostru nu beneficiază de atît de multe întreprinderi industriale ca altele. Poate stîm mirare că, totuși, și cadre calificate solicită uneori locuri de muncă. Explicația este aceea că, atunci cînd avem o astfel de cerere, întîlnim, aproape sigur, fie un conflict între petent și șeful său direct ori între solicitator și o parte a colectivului. Mai rare sînt situațiile în care noul serviciu, al unuia dintre soți, ori schimbările de domiciliu, justifică schimbarea locului de muncă. Dar problema cea mai delicată este aceea a plasării celor necalificați ca și a celor pe care-i considerăm „cazuri problemă”.

Am cercetat câteva astfel de „cazuri”, născute din demisii, desfaceri de contracte de muncă, pentru grave abateri de la disciplină, condamnări pentru diverse delict, al unor femei retrase din muncă la cererea lor, pentru a-și putea crește sau îngriji copiii și care vor să revină în cîmpul muncii, al citorva tineri sosiți din armată și care au dorit să-și schimbe locul unde lucraseră înainte de încorporare etc. Din fișele unora rezultă refuzul lor încăpăținat de a accepta soluțiile ce

li se oferiseră. Aurica C. — 26 de ani — din București, Calea Dorobanților nr. 51, absoventă a 7 clase elementare, a refuzat să se încadreze, deși i s-au indicat 3 posibilități: la hotelul Athénée Palace, la întreprinderea de încălziminte „Carmen”, pentru calificare, și la Trulust de construcții industriale, ca îngrijitoare; G. Ion, în vîrstă de 17 ani, absolvent a 6 clase elementare, domiciliat în str. Baghetei nr. 5, n-a acceptat să se încadreze în nici unul din cele 6 posturi ce i s-au oferit; Ion P., în etate de 48 de ani, absolvent a 7 clase elementare, divorțat, locuind în bd. Ilie Pintilie 42, refuză, de asemenea, încadrarea la I.C.R.A.L. „Herăstrău” și la Spitalul „Carol Davila”, unde, pînă în cele din urmă, se prezintă, dar numai pentru două săptămîni, timp în care a venit la serviciu în stare de ebrietate; cu o experiență tristă (2 luni condamnare pentru parazitism), Ioan P., în vîrstă de 27 de ani, necăsătorit, cu 8 clase elementare și fără calificare profesională, se încadrează la Centrala construcții montaj unde i se desface contractul de muncă pentru grave abateri disciplinare, apoi la I.C.R.A.L. „Pajura” (situația se repetă) după care refuză, la rînd, posturile ce i se oferă la Automatica, la Direcția de telecomunicații, la Institutul agronomic, la Direcția difuzării presei, la I.C.R.A.

La biroul sectorului IV mai notăm câteva „cazuri problemă”. Ionel E., de 27 de ani, absolvent a 7 clase elementare, domiciliat în Calea Ducești nr. 84, a ajuns la această vîrstă fără să fi fost vreodată încadrat undeva. Întrebat cum „s-a descurcat” răspunde: „Am făcut ce-am putut”, afirmație foarte evazivă, dar și foarte cuprinzătoare a unor soluții, din păcate, care nu pot fi înglobate, în rigorile unei societăți civilizate, ci numai printre fisurile posibile în orice colectivitate. Dar, începînd de la 9 februarie, Ionel E. s-a decis pentru muncă și s-a încadrat, în vederea calificării, la I.P.A.U.S. O promisiune îmbucurătoare pare să fie și atitudinea, recentă, a altui tînar, Constantin A., de 21 de ani, din str. Colței 40, absolvent a 10 clase, necăsătorit și care avînd un exemplu negativ în familie (tatăl său a suferit o condamnare pentru speculă) n-a muncit încă pînă la această vîrstă. Prezentîndu-se, din proprie inițiativă, la biroul forțelor de muncă, și-a manifestat dorința de a se califica. A început, din decembrie anul trecut, să muncească la „Metaloglobus”. Viorica T., 21 de ani, din str. Stejarului 34, a născut, la o vîrstă fragedă, 17 ani, un copil, al cărui tată este nedeclarat. Nu beneficiază de pensie alimentară. A lucrat sezonieră, pe unde a apucat. De copil s-a ocupat mama sa. În prezent Viorica se califică la Tesătoria „Unirea”. Copilul este îngrijit la creșa întreprinderii. Încă un om care a apucat drumul bun!

În sectorul IV au fost plasați în muncă, în cursul anului trecut, circa 16 000 de cetățeni (unii dintre ei de mai multe ori în acest interval, astfel încît cifra se cere considerată ca atare, adică și cu o marjă de 10—15%). În prezent, sectorul dispune de 1 000 de posturi vacante, dar numărul lor se va majora, sigur, pe parcursul anului. Recent, conducerea Tesătoriei „Producția” a și înștiințat biroul forțelor de muncă să se îngrijească de recrutarea, selecționarea și plasarea a 900 de oameni, necesari extinderii (aceste posturi nu figurează printre cele 1 000 amintite).

— Beneficiem de o secțiune specială, în cadrul planului național unic privind asigurarea și pregătirea forței de muncă pe o gamă foarte largă începînd cu tehnicienii și sfîrșind cu cadrele cu pregătire superioară, îmi spune tovarășea Ana Drăgan. Avem sarcini concrete pînă în anul 1980 și chiar pînă în 2 000. Actualul cincinal prevede crearea a 1 800 000 de noi posturi necesare economiei naționale. Pentru 1977 va trebui să furnizăm diverselor ramuri ale economiei 300 000 cadre calificate, cu

precădere pentru acele județe încă deficiente din acest punct de vedere și în care cincinalul revoluției tehnico-științifice a prevăzut dezvoltări importante ale actualiei forțe industriale. La Botoșani 4 000 de oameni doar într-un singur an, 1977, la Iași 11 000, la Neamț 7 000, la Sălaj 4 000, la Vaslui 4 600, în Ialomița 3 750. Desigur, aceste sarcini ne implică în mod special și, așa zice, divers, pentru că, spre a răspunde obligațiilor noastre se impune a avea metode de lucru corespunzătoare. Bineînțeles că specialiștii în orientare profesională, psihologii, sociologii, cei care recurg la baterii de teste, la o întreagă aparatură adecvată pot reuși cel mai bine.

Prevăd că în următorii 2—3 ani și datorită noii orientări a învățămîntului din țara noastră vom înregistra o mutație în mentalitatea publică.

EMANUEL VALERIU ■

Grija pentru starea de sănătate a populației, o expresie elocventă a umanismului socialist

Accesibilitatea populației la toate formele de asistență medicală, prin dezvoltarea în acest scop a bazei materiale și a necesarului de cadre reprezintă, fără îndoială, una dintre cele mai importante și edificatoare înfăptuiri ale socialismului. Organizarea ocrotirii sănătății în conformitate cu principiile medicinei socialiste face parte din conceptul de conducere al societății noastre, înseamnă grija față de oameni, înseamnă antrenarea unor largi forțe umane și materiale la bătaia pentru starea de sănătate a populației, înseamnă, în esență, gîndire democratică și în această privință.

Dezvoltarea continuă a rețelei sanitare este indisolubil legată de consolidarea economiei naționale și de creșterea veniturii naționale. În fiecare an, o dovedește situația de fapt, statul a fost în măsură de a pune la dispoziția ocrotirii sănătății mijloace bănești din ce în ce mai mari. Vom folosi în acest sens graiul sever dar extrem de sugestiv al cifrelor statistice.

În perioada 1976—1980 planul de investiții în domeniul sănătății are, în expresie valorică, un volum egal cu totalul celor două cincinale anterioare. În această perioadă numărul de paturi din spitale va spori cu circa 39 500, iar numărul de locuri în creștere cu circa 87 000. În același interval de timp vor fi create 82 de policlinici, 392 dispensare, 23 stații de salvare, 53 de centre stomatologice, 16 centre de recoltare a sîngelui.

Pentru a asigura dezvoltarea armonioasă și echilibrată în teritoriul a unităților sanitare, Ministerul Sănătății a elaborat liniile de orientare în domeniul construcțiilor de spitale.

Astfel, în construcțiile de spitale s-a apreciat ca necesară realizarea următoarelor tipuri de spitale — cuplate cu policlinici — cu capacitățile aferente:

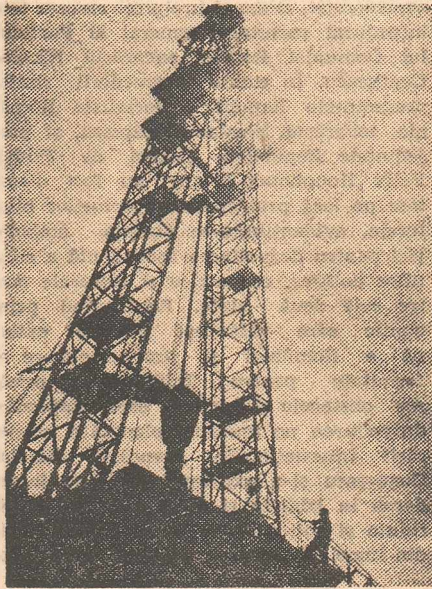
- a) spitale clinice cu cite 1 200 paturi;
- b) spitale generale județene, cu cite 700 paturi;
- c) spitale de specialitate cu cite 300—500 paturi;
- d) spitale generale, municipale și orășenești, cu cite 430 paturi;
- e) spitale generale orășenești cu cite 250 paturi.

Capacitățile diferitelor tipuri de spitale propuse a se realiza au fost determinate în raport cu rolul care revine acestora în acordarea asistenței sanitare, asigurîndu-se astfel condițiuni adecvate de funcționalitate și utilizare rațională.

Orientarea trasată în ceea ce privește dezvoltarea unităților de asistență medicală ambulatorie — dispensare și policlinici — urmărește aplicarea indicațiilor organelor superioare de partid de a integra într-o măsură sporită asistența de medicină generală și de specialitate creîndu-se astfel condiții de creștere a eficienței unităților sanitare.

Spre deosebire de perioadele anterioare cînd construcțiile de dispensare medicale erau amplasate cu precădere în marile localități urbane, Ministerul Sănătății are în vedere orientarea în viitor a acestor construcții îndeosebi în localitățile prevăzute a deveni centre de convergență, îndeplinindu-se astfel indicația de sporire a accesibilității populației la asistența medicală ambulatorie de specialitate.

Pentru a veni în întîmpinarea măsurilor de stimulare a natalității și încurajării pe o scară mai largă a femeilor în

democrația noastră

muncă în actualul cincinal s-a prevăzut creșterea, așa cum am mai arătat, locurilor în creștere, cu peste 87 000.

Vorbind despre efortul constant pentru asigurarea numărului necesar de cadre, vom lua ca an de referință 1976. La sfârșitul acestui an, numărul total al medicilor a fost de 35 087 din care 6519 stomatologi, cel al farmaciștilor de 5 501, iar cel al personalului mediu sanitar de 125 427. Din totalul celor 35 087 de medici, 27 386 lucrează în municipii și orașe, 647 în comune suburbane și 7 054 în comune. Ne putem face o idee despre amploarea acestei dezvoltări comparând aceste cifre cu cele ale anilor 1950 și 1938. Astfel, în 1950 numărul total al medicilor a fost de 15 583 iar cel al personalului mediu sanitar de 35 730. În anul 1938 numărul total al medicilor a fost de circa 8 230 sau un medic la 2 036 de locuitori față de un medic la 751 locuitori în 1976.

LIVIU TIMBUS ■

Excepția, citeodată calitatea prestației

Ospătarul Trașcă a fost demis din calitatea sa de ospătar. Vineri, 25 februarie, autoritatea care tutelează restaurantul Grădinița a luat act în mod oficial și nemijlocit de această realitate. Deci, în urma controlului efectuat de echipele de control obștesc, ospătarul Trașcă a fost declarat în afara perimetrului profesionalității de care se lepedase singur. Dar ospătarul Trașcă nu este la prima abatere, nu este nici măcar la a doua; trei decizii de sancționare a avut până acum ospătarul Trașcă și de fiecare dată telefonul de la autoritatea care tutelează restaurantul Grădinița l-a salvat pe recalcitrantul Trașcă, care, printre alții, este prieten cu un fost fotbalist. Ar trebui să-l numesc pe acest fotbalist dar nu-l numesc, pentru noi acum e nimeni. Am să spun însă consecințele acestei excepții. Două sint. Prima — ospătarul Trașcă a devenit un precedent, și purtătorul lui a fixat stacheta atât de jos încât, pe sub ea nemișcându-se strecura nimeni, toată lumea gîndea: dacă nu-l dă afară pe Trașcă, cum o să mă dea pe mine; dar nici ceilalți ospătari nu s-au lăsat mai prejos și în puțin timp fiecare avea un prieten măcar popicăr. Doi — cel ce a admis această excepție nu este nici la prima, nici la cea de pe urmă; n-a fost pedepsit și va rămâne nepedepsit sufocându-și sectorul cu excepții care acum sint regula. Și iată o formă posibilă de minimalizare a rosturilor democratice care au fost instituite prin controlul oamenilor muncii, împingerea lui spre limita aparenței. Două sint argumentele în sprijinul acestei afirmații. Timp de patru ani și jumătate directorul acestei unități n-a primit nici o sancțiune, cu toate că localul n-a funcționat niciodată mai bine decît acum și n-a fost niciodată mai arătos. Și al doilea argument: sancționarea sună astfel: „Vor fi pedepsiți toți cei ce au fost de serviciu în ziua efectuării controlului muncitoresc”. NU!

Emiterea excepției poate bloca exercițiul democratic. El poate interzice și înlocui cu forța împrejurării. În multe hoteluri din țară funcționează principiul potrivit căruia nu pot fi reținute camere prin telefon. Inutil să dovedesc ce neplăcut este să pleci într-alt oraș fără să știi dacă ai sau nu unde dormi.

Odată cu excepția se strecoară înăuntru sugestiile mitei, gusturile de proprietar, perspectivele parvenitismului. Poți vizita zilnic librăriile. Sint cărți pe care nu le vei obține niciodată. Acestea nu sint expuse în vitrine, nu sint etalate alături de celelalte cărți, rămîn sub rafturi și scoase la iveală cînd trebuie. Minunată zbatere, asta să ne fie de-a pururi zbaterea de căpetenie, dacă din această frumoasă și vrednică încercare n-ar profita spiritul mercantilor. Și apoi, dacă ne zbatem, să ne zbatem egali, deși în aceste condiții iarăși n-am mai fi egali deoarece ar căștiga cei cu timp mai mult la dispoziție; nu e simplu deci.

Existența excepției slăbește interesul. Și lipsa interesului pulverizează responsabilitatea. Contractele tipizate ale ICRAL-urilor prevăd sancțiunile ce le suportă beneficiarul în cazul în care acesta nu-și respectă obligațiile, nu se amintește nimic însă despre cine suportă daunele în împrejurarea cînd ICRAL-ul nu-și îndeplinește termenul contractual. Ce rezultă de aici, știm cu toții: au înfățișate pilele, relațiile, mituitorii. Cum este posibil? Această „scăpare” face posibile excepțiile. Și o singură excepție, și niciodată nu există una singură, incurcă, mistifică, bulversează ordinea firească, încît nici un control nu-i poate da de capăt.

Stabilitatea prețurilor și mișcarea lor planificată în strînsă corelație cu preve-

derile creșterii nivelului de trai reprezintă nu numai una din înfățișările prin care cetatea își exprimă principiile democratice într-unul din sectoarele importante ale vieții economice, ci și unul din imperatiile respectării lor. Intervenția excepției face ca o cameră de hotel să nu coste 75 de lei, ci 75 lei plus un contraserviciu, o carte să nu coste șase lei, ci șase lei plus un carton cu prăjituri, o reparație să nu coste 200 de lei, ci 200 lei plus un carton de țigări, în cel mai rău caz, beneficii de care nu statul este acela care profită, ci cițiva funcționari. Excepția este un act antisocial, daunele acceptării ei nu sint numai de ordin material, ea bulversează exercitarea drepturilor noastre izvorite din legea și norma democratică.

NICOLAE CRISTACHE ■

Să trăiești între oameni

În seara de duminică, 27 februarie, o mașină s-a răsturnat și a luat foc pe bulevardul Liviu Rebreanu, în fața unuia dintre blocurile nou construite. Înăuntrul ei, cinci oameni, între care doi copii, tipau după ajutor. „Stăteam în bucătărie, povestește Florea Dumitru, așteptam să mîncine ca să văd filmul la televizor, cînd am auzit o bufnitură și m-am repezit la fereastră. Am văzut mașina, un „Renault 10”, cu roțile în sus și în flăcări. Am alergat, așa cum mă vezi, dezbrăcat, numai în ciorapi, să dau ajutor. Pînă am ajuns eu, au ajuns și alții”. Cei din mașină au fost salvați, iar ca să se liniștească au fost duși în apartamentul unei doctorițe, unde li s-au dat primele îngrijiri; copiilor — jucării. „Doar nu era să nu sîrîm în ajutorul lor, spune I. Motronea, sintem oameni, dom'le, oricui i se poate întimpla o nenorocire, și nu numai cu mașina”. Nu după multă vreme lumea s-a imprăștiat, iar mașina a fost luată și dusă la atelier. Au rămas în urmă numai un pom subteratic rupt în două, cioburile parbrizului, pete de ulei, cîrpe murdare și cauciucul de la ștergător. Tot ceea ce poate însemna locul unei nenorociri care însă, din ferici-re, nu a fost să fie, în mare parte datorită și celor care, neascultînd decît de îndemnul inimii, au sărit să salveze viețile unor necunoscuți. Un splendid act de solidaritate umană spontană, atât de propriu acestor oameni care nu s-au crezut nici înainte și nici după accident eroi, deși pericolul exploziei le amenința viața. Ceea ce am observat, mereu cu aceeași uimire, acum, dar și altădată, este că acești minunați contemporani ai noștri, care săvîrșesc asemenea gesturi de adîncă omenie, sint cît se poate de simpli, modești, fără să pară cu nimic deosebiți de alții. Ei înșis nu se cred altfel, dimpotrivă, atunci cînd încerci să-i scoți din anonim și să le explici semnificațiile gestului lor, dau din umeri și se depărtează, fără altă mulțumire decît că și-au dovedit în fața lor omenia și curajul. Ion Marin Zbircea, muncitor la I.L.L. Victoria, povestește: „Lucram la malaxor, am făcut încărcătură cu primul sac și a mers ușor, la al doilea însă nu a mai mers și am băgat mina să curăț paletele. Nu știu cum, dar mi-a prins mina și mi-a tras-o pînă m-am lovit cu capul de el și s-a oprit. Eram singur și am început să țip, au venit colegii, dar ei nu știau să umbie, le-am spus eu ce chei să-mi dea și cu mina cealaltă am slăbit paletele, pînă mi-am tras-o p-ăia prinsă. M-au luat colegii pe brațe, au oprit o mașină și m-au dus la Panduri. Emil Sobaru a stat lîngă mine pînă m-au operat”.

— Ți-e prieten?

— Da, mi-e coleg de serviciu.

Numai închipuiți-vă scena în care, și-roind de singe, prins în capcana malaxorului, acest tînăr le cerea colegilor săi cheile potrivite, numai el știind să umbie cu ele! Dar și ce a fost în sufletul colegilor săi și de cîtă stăpînire de sine au dat ei dovadă în acele momente în care viața tovarășului lor de muncă era în primejdie dacă și-ar fi pierdut luciditatea! Pentru Marin Zbircea, și nu numai pentru el, a fi prieten sau coleg de muncă e totuna, acest fel de a gîndi subliniind prietenia ce se instaurează între cei ce au de făcut ceva împreună.

— Cînd mi s-a întimplat răul, imi spune electricianul Bliid Mihai, au venit la mine colegii de serviciu. Ce să mi-aducă? Mai mult face să vină să stai de vorbă, decît să-ți aducă obiecte sau să vină o dată și să nu mai vină. Maistrul, Constantin Vlăduț, a venit și acasă la mine. Noi sintem și prieteni, ne ajutam în toate, și la întreprindere și în viața de toate zilele.

— Eu, cînd am venit la I.M.E.B., eram tînăr, nu prea știam la string, nu mă pricepeam, m-au luat meșterul, Ionita Florea, și colegii și mi-au spus: „Mihai, tu să-ți vezi de treabă, că noi nu te lăsăm”.

La poarta Spitalului clinic de urgență trei bărbați întrebă de șoferul Tudor Gherghe. Este la camera 256, la Ortopedie, li se răspunde.

— Sinteiți rude cu el?, întreb.

— Nu. Am venit să-l vedem, poate are nevoie de ceva, imi spune Iacob Pelea, directorul general al Combinatului chimic din Turnu Măgurele.

Este însoțit de inginerul Filică Popescu și de șoferul Ștefan Neg. Cînd îi vede, Tudor Gherghe pare să vrea să se ridice, deși are picioarele prinse de aparatul medical.

— De mîncat poți să mînci?, îl întreabă directorul.

— Pot.

— De-acasă ai nevoie de ceva?

— Nu, mulțumesc. Au venit soția și sorcul.

— Tu ai numărul de la combinat? Să ne suni. Roagă o soră...

— Mulțumesc. Dacă nu erai dumneavoastră, rămîneam la doctorul ăla care mi-a legat greutatea de picior și... cine știe?

— Lasă, Tudore, te faci bine și vii. Avem nevoie de tine, știi asta.

— Știu.

Dialog pe cît de simplu, pe atît de emoționant și, după cum imi confirmă directorul spitalului, dr. Andrei Firiță, deloc neobișnuit.

— Noi, românii, imi spune, poate și prin temperament, nu putem fi indiferenți cînd unui coleg, unui prieten sau chiar unui necunoscut, ne stradă, i se întimplă o nenorocire. Această solidaritate este impresionantă și nu ține de funcțiile oamenilor. Au venit la mine și oameni cu munci de mare răspundere să se intereseze de muncitorii internați aici.

Exemplele de solidaritate umană, de ajutor dat la vreme, pot fi nenumărate. După cum și cei care-și impart și bucuriile, nu numai nenorocirile, nu sint puțini. Românii sint dintr-acei oameni cărora nu le place să petreacă singuri și curțile lor își deschid larg porțile cînd trebuie să se bucure. Inșingurarea egoistă nu le este în fire și înclinația de a se împrieteni și, împrieteniindu-se, de a se înruți le este pe cît de necesară, pe atît de firească.

IULIAN NEACȘU ■

Dreptul, dar mai ales obligația de a învăța o viață

În democrația socialistă cetățeanul, indiferent de rasă, sex, religie sau naționalitate participă la conducerea statului. Aceasta nu e o chestiune de bunăvoință. În democrația socialistă cetățeanul are dreptul să gîndească și să înfăptuiască direct conducerea statului, ba chiar e obligat s-o facă. Ca să conducă, cetățeanul trebuie să știe tot ce trebuie despre lume, despre sine și despre stat, iar ca să știe, trebuie să învețe. Cu cît numărul celor care învață este mai mare, cu cît numărul anilor de învățatură s-porește, cu atît democrația este mai reală, mai eficientă. Probabil că nicidecum cercetarea unui sistem nu e mai lămuritoare decît în cercetarea învățămîntului. Aici e toată problema: cine învață? Cîți învață? Care este pînă la urmă folosul acestei învățături?

Trăiește oare mai bine cetățeanul dacă din pruncie stă aplecat pe litera și spiritul cărții? Oare cine are carte nu primește parte? Truda brațelor nu stă ea veșnic la temelie celui mai bun trai pe pămînt? Ce se întimplă, dar, cu omul muncitor cînd ajunge știutor cît un savant?

În acest an unitățile școlare din România cuprind 5 296 966 învățăcei pe toate treptele procesului școlar. Milioanele scrise astfel exact, nu rotunjit, spun, de fapt, că din patru cetățeni unul merge la școală.

În orice proces școlar trebuie să existe, pe lîngă omul care învață și omul pregătit să dea învățatură. Statisticile învățămîntului nu socotesc niciodată împreună pe profesori și elevi deși democratic ar fi să vedem că dascălul este, de asemenea, unul din cetățenii care lucrează direct la modelarea democrației în chip socialist. Procedînd astfel, vom aduna la milioanele de mai înainte încă 252 028 profesori și educatori. Mai departe, lucurile stau astfel: învățătura are loc în 30 042 unități școlare. Unitate școlară este și modesta grădiniță de cartier, și impunătorul Institut politehnic din București, cu multele sale facultăți. Este cazul să spunem că funcționează la noi 43 institute de învățămînt superior cu 139 facultăți. Mai este cazul să adăugăm că, pe lîngă profesori și elevi, lucrează încă în slujba procesului de învățămînt un mare număr de oameni: în administrație, în atelierele școlare, în organizațiile politice și obștești ale domeniului. Este, de aceea, foarte dificil de spus cîți cetățeni de toate vîrstele sint preocupăți direct, îndeaproape, întîm chiar de chestiunile educației și ale învățării. Este mai util, de aceea, să observăm că de învățămînt are știință și grijă toată țara, că învățămîntul în Româ-

Pădurarul

La umbra marilor copaci
Unde furtuna-i vînt moliu
Sug seva și cei strecurați
Ca buruienile prin griu

În codrul zvelt ca șoimu-n fugă
Văzduhu-i fagure de miere
Dar cînd se-ncheagă-o buturugă
Seacă pămîntul, ramul piere

Bătrîni s-au trudit a spune
Că-i datul trist de la natură
Să nu se întemeieze-n lume
Pădure fără uscătură

De-aceea cu știință veche
Curat să-și implinească harul
Ca într-o veșnică priveghe
Prin brazi răsare pădurarul

Stejari sau pini, salcîmi sau tei
Și cît îi verdele norod
Cu-aceiași duh le dă teme
Cer de suit, lît pentru rod

El curăță ca pe-o fîntînă
Cuprînsul neamului de arbor
Scuturî moartea de pe-o vînă
De trunchi bolnav, altoi dă altor

El reasează-n crengi lumina
Și trîlul nu se mai abate
Alungă din bălșuri vina
Și urec-n fibră sănătate

Dar cîot și iască, le adună
Gătejiilor ce n-au soroc
Să prindă rădăcini în humă...
Și primenește clăia-n foc

Iar fumul care se infoaie
Se-arată bun ca piinea caldă:
Țîntării fug și-o dulce ploaie
Întînereste frunza-n scaldă

PAUL TUTUNGIU ■

nia reprezintă unul din faptele cele mai nobile ale democrației socialiste. Fiindcă, în realitate, pe lîngă formele învățămîntului preșcolar, primar și gimnazial, liceal — cu toate specialitățile: industrial, agro-industrial, economic, silvic, sanitar, pedagogic, de artă și real-umanist —, pe lîngă învățămîntul profesional de toate felurile, pe lîngă învățămîntul superior, putem lesne număra o seamă de forme ale didacticii de toate gradele, de la tinerete, la adînci bătrîneți. În realitate, foarte puțini oameni nu învață la noi, foarte puțini sint oamenii care stau cu toată în marginea dreptului și a obligației de a învăța. Dacă punem în balanță numărul acestora și întreaga voință de perfecționare a societății românești s-ar putea să gîndim că, dimpotrivă, masa celor care nu învață, care se sustrage vieții democratice este totuși încă mare. E folositor să privim uneori lucrurile și în acest mod. În 1977 România numără, într-adevăr, 5 296 966 cetățeni de categoria populației școlare, dar 1977 e un an ca oricare altul. E o etapă, nu un plafon al puterilor democrației românești. Schimbările în procesul de învățămînt sint atât de mari, atât de importante de la un an la altul încît trebuie să le privim așa, drept ceea ce sint, drept repere și fapte importante ale vieții socialiste. Iată cîteva schimbări:

Baza populației școlare este aceea din ciclul primar și gimnazial. E vorba de 3 125 584 elevi. De acum înainte, prin lege, toți copiii învață cel puțin zece clase. În urmă cu niște ani, cetățeanul cu zece clase se chema că are carte. El era pe undeva, pe treapta mijlocie a omului ce abia știa cîte ceva, dar pentru că noi ne găseam în perioada cînd orice brumă de știință era prețioasă, absolverul cu zece clase ținea să facă din asta un fel de privilegiu. Schimbarea este esențială. Ceea ce pînă nu demult putea să fie un scop în viață devine, pentru toată lumea, un punct de plecare, bagajul de cunoștințe minim la care e obligat fiecare.

În 1967 s-au înființat mai multe tipuri de licee de specialitate. Ele primeau sarcina de a scoate nu niște știutori de generalități, ci oameni cu o profesie anume. Atunci, cu numai un deceniu în urmă, dintr-un total de 410 030 elevi, cîți se găseau în învățămîntul liceal, doar 9,3% urmau liceele de specialitate. Adică doar 38 467 elevi. În 1977 lucurile stau categoric altfel. Populația liceală a țării a crescut substanțial la 1 015 886 elevi. În liceele real-umaniste mai învață un procent de 36,5%. Marea majoritate a liceenilor — 63,5% — au la absolvire o calificare reală, o meserie pe care o pot exercita imediat, nu atît în serviciile publice, cît mai ales în industrie, în agricultură, în administrație. Schimbarea este atît de hotărîtă, încît nu e nevoie de prea multe cuvinte pentru a-i dovedi conținutul. Aici, ca și în învățămîntul superior de altfel, unde s-a procedat pur și simplu la ordonarea tuturor sarcinilor funcție de sarcinile și prioritățile economiei naționale, scopul e unul: integrarea tineretului în procesul conducerii statului, în procesul exercitării efective a democrației. „Socialismul, spune într-una din cuvîntările sale tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să fie nu numai o societate în stare să asigure o viață materială îmbelșugată membrilor săi, ci și o societate capabilă să realizeze cele mai înalte aspirații de libertate și fericire a omului pe pămînt”. Or, temelul fericirii a fost și va fi întotdeauna cunoașterea științifică a realității. Cine știe carte are patru ochi, cine are atîția ochi pricepe mai bine rosturile existenței, cine le pătrunde mai adînc are multe motive să fie fericit de zilele vieții sale.

TUDOR OCTAVIAN ■

A CUI ESTE ENERGIA ELECTRICĂ?

În calculul nivelului de civilizație și bun trai al oamenilor intră câteva elemente, acceptate pe plan mondial drept etaloane: consumul de săpun, de carne și unt, de electricitate și altele. Prin urmare, nu numai „combustibilul” pe care-l introducem în organism pentru a trăi, dar și orele ori „anii-lumină” pe care ni-i oferim, de-a lungul unei vieți, adică energia electrică. Nu o să zăbovim prea mult la acest capitol, deoarece ni se pare concludent și suficient să spunem doar că față de anul 1938, luat ca an de referință, puterea electrică instalată a țării noastre a crescut, până în 1976, de 24 de ori. Și procesul de majorare continuă în timp, pe coordonatele unor prevederi calculate până la limitele actualului secol și chiar dincolo de ele. Cum s-au obținut aceste progrese cei mai mulți dintre noi o știm, perioadele marilor construcții de la Brăz, Porțile de Fier, de pe Lotru sau Argeș, pentru a aminti doar câteva, reprezentând evenimente cărora le-am fost contemporani. Subiectul pe care ni l-am propus este acela de a vedea în ce măsură sintem implicați în calitate de cetățeni în fenomenul de dezvoltare a capacității energetice a României, cum o putem influența în bine la locurile de muncă ori la noi acasă, dacă o facem, ori nu, și din ce cauze? Deci, o anchetă pe care am început-o la „furnizorul” care pune la dispoziție curentul: Centrala industrială a energiei electrice și termice din București. Interlocutor, ing. Adrian Georgescu, directorul acestei instituții.

— Problema este de actualitate atât pe plan național cât și mondial, mai ales în urma cunoscutelor crize a combustibililor, din anii 1973—1974. În ceea ce ne privește, deși centrala industrială, sintem implicați în fenomenul economic al țării într-un mod contradictoriu, dacă vreți, față de alte întreprinderi: în timp ce toate celelalte se străduiesc să-și ridice producția utilă, noi urmărim să o realizăm. Cu alte cuvinte, tendința noastră este aceea ca, din cantitățile de energie electrică planificată pentru folosul sectoarelor industriale, consumul populației etc. să livrăm cât mai puțin posibil, să ne înscrim sub parametrii planificați.

— Care sînt cei mai mari consumatori de astfel de energie?

— Să mă refer la 1976: industria chimică, metalurgia, iluminatul și utilizările casnice, industria materialelor de construcții, agricultura, industria constructoare de mașini. Iluminatul public și celelalte utilizări casnice reprezintă deci un procent mai mare decât cel al industriei metalurgice!

— Considerați deci că el poate reprezenta o sursă importantă de economii. De ce?

— În primul rînd vreau să remarc că iluminatul general (în care includ localurile publice — restaurante, săli de spectacole, farmacii, săli de școală etc.) a înregistrat, în 1976, o depășire a consumului de i-a fost repartizat. Totalizîndu-le, ajungem la o depășire a prevederilor de aproape 20% din totalul livrărilor, ceea ce, trebuie să recunoaștem, reprezintă o cifră foarte mare. Or, dacă există sectoare și situații în care depășirile se pot justifica în mod obiectiv (un singur exemplu: în agricultură, unde s-au înregistrat la consum anul trecut 9,95 procente peste plan, principala cauză a fost folosirea intensă a sistemelor de irigații, în condițiile unui an secetos), cele mai multe nerespectări ale prevederilor sînt subiective.

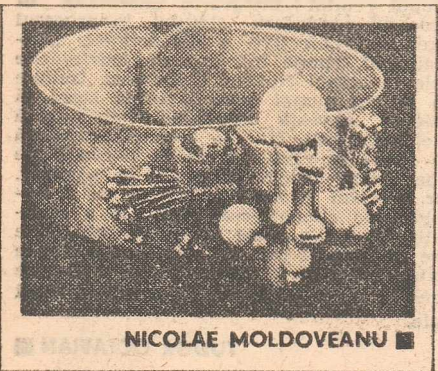
Îi solicităm pe ing. Alexandru Dobrișan, directorul dezvoltării și aprovizionării cu energie electrică și termică.

— Care sînt orele cele mai încărcate în privința consumului, cum vi le explicați și cum rezolvați problemele care rezultă?

— Pentru acest an au fost stabilite următoarele ore de vîrf: luna martie de la 7—9 și de la 18—22; de-abia în noiembrie intervalul 7—9 revine pe lista orelor de vîrf. Din aprilie, ora de seară scade mereu, începînd cu 19.00, apoi cu 20.00 (mai), 21.00 (iunie și iulie), iar din august încolo se ridică tot cu cite o oră. Dar de ce vreți să știți?

— Deoarece mă gîndesc la consecințe, mai cu seamă că aceste ore sînt tocmai acelea în care oamenii se întorc la casele lor, mînîncă, fac baie, își pun la punct rufăria, se uită la televizoare, citesc.

— Păi tocmai din aceste motive, cărora eu le-aș mai adăuga și altele cum sînt:

NICOLAE MOLDOVEANU

lucrul în schimbul III în întreprinderi, iluminatul străzilor, al localurilor publice etc., avem de-a face cu orele de vîrf cînd, uneori, întregul sistem energetic național poate fi solicitat la maximum. De aci necesitatea ca, în intervalele sumare arătate, cetățenii aflați în casele lor dar și cei care muncesc în fabrici, ca și șefii lor, să vegheze la realizarea unui consum rațional.

— Ce faceți dv. pentru a împiedica abuzurile, căci despre abuzuri este vorba, pînă la urmă, atât în sectorul economic cât și în cel public și privat?

— Întreprindem multe și diverse acțiuni, printre care cea de control mi se pare cea mai importantă. Dar fără o colaborare permanentă cu energeticienii din întreprinderi, fără concursul directorilor, al inginerilor, al maistrilor și al fiecărui muncitor, nu putem să ne îndeplinim total misiunea, numărul „marilor consumatori” fiind de ordinul miilor.

— Vreți să înțeleg, cred, că există numeroase porți de risipă a energiei electrice. Numiți câteva, dar oferiți și unele soluții posibile.

— Nimeni mai bine decât cei numiți de mine nu poate cunoaște specificul unei întreprinderi, tehnologiile, puterea unui motor, utilizarea acestuia și așa mai departe. Mentalitatea unor conducători de întreprindere potrivit căreia ei pot folosi întreaga energie afectată prin repartizarea unității lor mi se pare și greșită, și periculoasă. De ce un motor care trebuie să acționeze un ventilator și care o poate face cu un consum numai de 2 kW, să zicem, să folosească unul de 3 ori chiar de 4 kW, cum am întîlnit în atîtea cazuri? De ce să nu se asigure o întreținere corespunzătoare tuturor instalațiilor astfel încît să nu fie necesare opriri, scurtcircuite etc.? De ce să nu existe preocupare pentru recuperarea resurselor energetice secundare, cum este, de pildă, căldura gazelor de evacuare, care atinge temperaturi de 250° C, fie pentru folosul întreprinderii respective, fie pentru al celei vecine ori pentru locuințe?

— Un caz concret de risipă și, dacă se poate, recent...

— Cu... neplăcere: pe ziua de 7 februarie, la un control efectuat la Întreprinderea de piese turnate din Cîmpina, am constatat că cuptoarele funcționau, în plină sarcină, tocmai la orele de vîrf dar fuseseră încărcate în timpul zilei, adică atunci cînd consumul de energie electrică este mai mic. Ne întrebăm: cum de au putut gîndi atât de negospodărește tovarășii de la Cîmpina? Era elementar ca ei să procedeze exact invers!

— Ce faceți în astfel de cazuri?

— Aplicăm amenzi.

— Vi se pare eficient?

— Uneori da, însă de cele mai multe ori nu, pentru că aceste sume sînt contabilizate, de obicei, la cheltuielile neproductive, ceea ce nu-i atinge direct pe cei responsabili de risipă. Cu astfel de procedee se mărește prețul de cost la mia de lei producție marfă.

— Aveți doar exemple negative?

— Nu, desigur. Unul pozitiv: la Întreprinderea „23 August” — București, în urma unei analize comune, s-a ajuns la unele concluzii care au generat preocuparea tovarășilor de la această puternică unitate industrială pentru economia de energie electrică. Prin trei măsuri simple, la îndemîna oricui gîndește corect, s-au obținut reduceri de consum electric la cuptoarele de elaborare a oțelurilor. Toate trei țîn de bun mers al producției de oțel, de tehnologia propriu-zisă a procedurii industriale. Rezultatul ne privește însă direct și-l subliniez cu mare plăcere: s-a redus consumul specific cu 53 kWh, ceea ce, calculat pe durata unui an, înseamnă echivalentul a 4,5 milioane tone de oțel! Am depistat însă, în ianuarie 1977, din cei 382 de „mari consumatori” din București vizitați, 50 care nu se încadrează în normele aprobate, adică 1,8%. Întreprinderea Vulcan consumă, la orele de vîrf, 7.200 kWh în loc de 5.500; „Laromet”-ul 5.069 în loc de 4.200. Unele întreprinderi își ascund risipa de energie electrică prin nerealizările producției globale ori, mă refer acum la ministere, prin neintrarea în funcțiune, la datele prevăzute, a unor unități, dăruindu-și cota respectivă, în care era inclus și consumul acestora.

Împreună cu un tînăr și însuflețit inginer din cadrul biroului de furnizare a energiei electrice și termice, Sarchiz Arachelian, am purtat o îndelungată discuție, am vizitat unele ministere, tribunale, magazine, I.D.E.B.-ul.

— Unii zic, foarte simplu: cum nu ne ajunge energia electrică? Avem doar atîtea hidrocentrale, apa curge singură! E adevărat, curge dar costă. Și încă foarte mult. Resursele hidroenergetice sînt, oricît s-ar spune, limitate. Apa o mai folosim și în alimentație, la irigații, în industrie. Parcă nu mai ni se pare chiar așa de multă... Exploatată nerațional, ar începe să ne și lipsească. Ați citit ce-a fost în Anglia nu demult... Foarte importantă, cred, este „educarea energetică” a cetățeanului. Să nu rideți de acest termen, țîn enorm la el. Îi consider o idee și îi repet: edu-

carea energetică a cetățeanului. Însemnînd, după mine, să i se explice, și aici rolul presei de toate felurile imi apare determinant, ce înseamnă energie electrică și termică, cît costă și cum se poate economisi. Să nu folosească seara fierul de călcat, radiatorul electric, să nu-și instaleze grupuri de forță la domiciliu, să nu fure curent, să nu fie refractar la noutățile tehnice, în această materie. Asta la el acasă. La locul de muncă să încerce să influențeze procesele de producție, chiar dacă economiile i se par neînsemnate. Să vă mai spun ceva: omul cumpără un radiator electric cam cu 700 de lei, dacă puterea lui instalată este de 1 kW, și cu 1.300 de lei, dacă are 2 kW. Folosindu-le, la ora de vîrf, el nu știe că în acel moment costul unui kW este de 5.000 de lei! Diferența, pînă la prețul pe care l-a dat pe radiatorul său, este suportată de stat. Și asta, poate, seară de seară. De ani de zile se studiază la noi posibilitatea realizării unor sobe cu acumulare de căldură. Electrice, bineînțeles. Dar, pînă acum, nici un rezultat. Toate aparatele existente (radiatoare, calorifere etc.) pierd căldura imediat după decuplare. Sobe amintite o păstrează și o pot furniza pe o durată dorită de posesorul instalației, grație unui buton de reglaj. Nu cred că specialiștii români nu sînt în stare să-l pună la punct! Probabil multe inițiative, în acest sens, s-au sufocat sau maldărul de hirtii inutile. Unitățile Ministerului Comerțului Interior vind aparate electrice fără a-l avertiza pe cumpărător să-și facă și modificările necesare în rețeaua de la domiciliu (necostisitoare), fără a-l preveni asupra regulementelor de funcționare (orele permise, cele interzise), pe criterii pur comerciale, dar fără a se gîndi la consecințele care ne privesc pe toți. În magazinele de televizoare funcționau și dimineața și după-amiaza și seara toate. De ce? Ca să vadă oamenii, bineînțeles. Dar de ce nu funcționa doar cite unul din fiecare tip? Sper că asta s-a rezolvat odată cu ședința comună avută cu tovarășii din comerț. Unii cetățeni ar vrea să treacă de la soneria clasică la așa numitul „Bing-bang”. Dar nu prea găsesc noul produs. Ce-ar însemna această schimbare, probabil ei nici nu bănuiesc. O fac din rațiuni... estetice. Micile transformatoare de sonerii „clasice” consumă, după calcule exacte, mai multă energie electrică iar o parte din ea scapă contoarelor. Statul pierde astfel, pe an, 9 lei de fiecare etaj, și să fie montat un salter care să le aprindă, cînd se lucrează la lift, și să le stingă după aceea. Urmasa: în București, economii de 5.000 MWh, iar pe țară de 15.000!

Furtul de curent i se spune, în termenii delicatului, „consum fraudulos de energie electrică”. Vă propunem să vedem în ce constă aceasta. Alegem cîteva dosare, rezolvate de instanțe, la finele anului trecut. Ștefan Constantin, din str. Călugăreni nr. 23, sect. 4, folosea, pentru cele două camere ale apartamentului său (avînd și un WC, un hol și o bucătărie) 10 becuri între 40 și 100 W fiecare. În casa mai funcționau: un aparat TV, un radio, o mașină de spălat electrică, un radiator (al cărui consum este de 2.000 de wați, față de cei 450 ai unei mașini de spălat). Din declarația celui numit, în fața instanțelor: „M-a învățat un coleg de serviciu cum să blochez contorul es să nu înregistreze”; Sandu Steluța, din str. Pictor Henția nr. 15, sector 8, a violat, de asemenea, contorul de înregistrare a consumului electric și a „economisit”, astfel, 4259 de lei (pentru un timp, fiindcă, după judecată, i-a plătit, totuși); avea la domiciliul său 9 becuri de cite 150 W, chiar și la bucătărie, două frigider, 2 aparate TV, 2 radiouri, 2 reșouri, un fier de călcat. „Folosind fraudulos curentul electric” își dublase, după cum am văzut, toată aparatura și-și sporise iluminatul. Doar conștiința nu-i fusese luminată pînă cînd instanța n-a obligat-o la achitarea sumei cu care păgubise statul. Satori Iosif, din strada Bahluiului nr. 15, sector 8, a procedat mai direct: și-a luat curent chiar de la sursă, ocolînd contorul, care era instalat în locuință doar ca decor. Aceasta cam de trei ani, timp în care magnetofonul, televizorul, plita electrică (consum 3 kWh), fierul de călcat, frigiderul și toate celelalte funcționau perfect, cu curent gratuit.

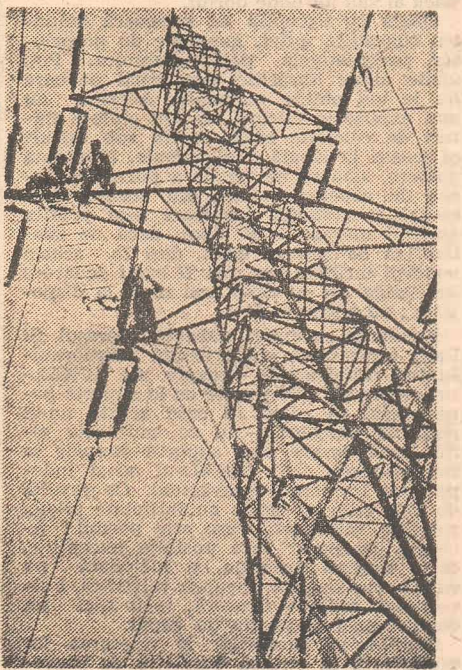
Inginerul Teofil Deaconu, directorul I.D.E.B., ne furnizează și alte exemple, de data aceasta din domeniul public.

— Normativele iluminatului, atât ale celui comercial cât și ale celui casnic, țîn seama de practica mondială în materie și, la unele capitole, o depășesc, fiind deci în favoarea consumatorilor. Cu toate acestea, la finele lunii decembrie 1976, după apariția normativelor, controlul efectuat la magazinul „Unirea” ne-a dus la următoarele constatări: la etajul IV, în raioanele de biciclete, sport, aparate TV și electronice, normele erau depășite copios (630 de lămpi, 570.600 în loc de 200 etc.). Mentalitatea „plătesc, am voie să consum după placul meu” nu se limitează, după cum vedem, la spațiul domestic al cetățeanului, ci chiar la locul lui de muncă, mai ales că acolo cel care achită este tot statul. De aceea, cred că se impune sensibilizarea opiniei publice și a fiecărui om, prin toate mijloacele, mai ales a tinerilor, față de problemele consumului de energie electrică. Economia aceasta nu constituie un aspect de sărăcie ci unul de civilizație, pentru că mi se pare civilizată să gîndesc fiecare act propriu în raport cu interesul altora și cu cel general, dacă se poate. În București, în 1976, consumul casnic a reprezentat pînă la 22%, cel public doar 1,4%, iar cel comercial 6%. De acestea două din urmă a beneficiat și cel care s-a scaldat într-o inutilă baie de lumină, ca și cel care a folosit-o rațional. Pe străzi, lumina ne este necesară tuturor pentru a circula, pe jos sau în automobil, în deplină securitate, în magazine pentru a ne putea alege mărfurile dorite în cunoștință de cauză. Noi nu putem tăia curentul electric, așa cum cei însărcinați cu chibzuirea benzinei, de pildă, o fac, distribuind exact cantitatea legală, în bonuri. Curentul vine la priză ori la comutator. E suficient să apeși și becul se aprinde. Așa este și firesc. Măsurile ce ne stau la dispoziție pentru a împiedica abuzul sînt doar amenzile. Legislația în materie, cred, ar mai trebui revizuită. Rețete universale valabile nu pot exista, deoarece motivațiile oamenilor și procesele tehnologice sînt extrem de variate, de aceea în ambele situații (cazuri particulare sau de instituții) tot elementul om este cel care poate decide în favoarea sau defavoarea economiilor. În prezent, în toate județele s-au alcătuit comisii, bine încadrate și cu activiști de răspundere și cu specialiști în energetică, pentru analizarea fiecărui proces de producție în scopul găsirii unor posibilități de economie. De fapt, această sarcină revenea ministerelor iar termenul fixat a trecut odată cu anul 1972. Totuși, este bine că nu s-a renunțat și că acum se acționează mai energetic.

★

La sfîrșitul anchetei noastre aveam să constatăm că am lăsat multe însemnări deoparte, cum ar fi, printre altele, punctul de vedere al energeticienilor Ministerului Industriei Chimice, ale unor ingineri din întreprinderile vizitate, ale unor consumatori, responsabili de magazine etc. Totuși, fără a încerca să propunem concluzii proprii, ne vom mărgini să constatăm un singur aspect, care ni s-a părut definitoriu pentru tot ceea ce am înțeles în cele cîteva zile dedicate problemelor consumului de energie electrică: în efortul de economisire a acesteia, efort de maximă importanță pentru economia națională, sintem implicați toți cetățenii acestei țări, de la mic la mare, de la omul productiv la cel care se prepară de-abia pentru viață, de la savantul la țărănul de pe ogor. De aceea am fi foarte mulțumiți dacă această anchetă ar reuși să constituie pentru cititorii ei un prilej de meditație.

EMANUEL VALERIU

Blid de pământ

In memoria celor 11 000 de țărani uciși în 1907

Blid de pământ, tocit și pal
Imi văd copilăria-n tine
Ca-ntr-o oglindă de cristal
Prin care trece un cîrd de zine.

Eram la masă șapte înși
Cu linguri mari de lemn în mîini...
Imi văd bunicii — ochi aprinși
De-o arșiță de săplămîni.

Îi văd pe lata taciturn,
Cu-obrazul aspru și neras,
Murise-o vacă de Crăciun
Și parcă întregul sat a ars.

O văd pe mama tremurînd
Cînd n-aveam poftă de mîncare
Și știu că-mi deserta în gînd
Cu dorul de a mă crește mare.

Masa de lemn, din fag bătrîn,
Cînd de taină ne părea,
La care un trist Cristos român
Pîinea în șapte o rupea.

Îi făcea cruce și-o împărțea,
Și-o drămuia așa frățește,
Un om bătrîn care trăia
Frumos ca moșul din poveste.

Ca dintr-o cuminecătură
La praznicele mari, domnești,
Luam din trupul ei în gură
Dulceața glicii strămoșești.

Blid de pământ opac și șters,
Pe masa veche și curată,
Părea o oază după un mers
Printr-o Sahară infierbîntată.

Ne adunam la o chemare,
În jurul tău, tăcuți și muți
Și-era o sfințită desfătare
Vorbirea liniștii s-ascuți.

Cu cumpătare și dreptate
Luam cu lingura de lemn
Cît se cuvine din bucate
Și ne opream ca la un semn.

Așa ne-al crescut, blid bătrîn,
Ca niște oameni de-omenie,
Cu frica de dreptate-n sin
Și-o spun acum, ca o mindrie.

Cît m-am sfiit, cît m-a durut
Cînd te-am văzut expus, aseară,
Într-un muzeu cu căni de lut,
Blid sfințit și simplu de la țară.

Copilăria mea uitată
Și morții de sub cruci uscate
Mi s-a părut că vin deodată
La masa-nînsă cu bucate.

Te-a dus destinul în palate
În preajma unor căni de aur
Tu, cîob din alte vremuri sparte,
Cînd mai credeam în minotaur.

Potr cu visul ne-ntînat
Al copilăriei mele
Azi stai cu cinste în palat,
Simbol al unor zile grele.

Mă duc acasă și revin
La tine ca la un loc sfințit,
Revin și miine și mă-nchin
În fața ta, blid de pământ.

Umile blide de pământ
Ulțate-n colțuri de hotare
E prins în voi aita gînd
Și-alăta bucurii solare.

Cînd vremuri vremuiau pe noi
V-am plămădit din coapsa țării
Și-ai fost alături la nevoi
Și la momentele-anăntării.

Așa am răzbătut prin vremi
Și-am dus istoria înaintea
Și-am învățat să fim toți demni
Să nu ne dăm pe-un blid de lînta.

Azi stăm în pise de vremuri noi
Și ne privim destinul-n față,
O, blid bătrîn, ortac cu noi,
Povestea ta-i simbol de viață.

ION DODU BALAN ■

Ilustrăm acest număr cu bijuterii
din expoziția de la Căminul artei.

VIRGIL MIHAESCU ■

Experiințe în paralel

ALIMENTAȚIA PUBLICĂ — PENTRU OM!

Activitate situată, prin natura lucrurilor, în chiar centrul atenției, alimentația publică se află încă departe, cum bine se știe, de a egala performanțele și reușita unor alte ramuri ale activității din țara noastră. Altfel spus, domeniul alimentației publice nu poate fi decît cu jenă comparat cu cel al mineritului, de exemplu — în fapt, cam cu oricare sector al producției de bunuri materiale. Cu alte cuvinte, deși unele eforturi se fac, această componentă a comerțului a rămas deocamdată destul de mult în urma dorinței legitime a oamenilor muncii. Spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, în cuvîntarea rostită cu prilejul primei Consfățuiri pe țară a unităților de control al oamenilor muncii: „În ce privește activitatea în domeniul comercial, și aici cei ce lucrează nemijlocit în unitățile respective trebuie să asigure ei înșiși buna organizare și desfășurare a muncii. Ei trebuie să acționeze cu toată energia pentru înlăturarea lipsurilor, a manifestărilor negative ce se mai fac simțite, pentru modernizarea continuă a acestui important sector al vieții sociale, în vederea satisfacerii în condiții superioare a cerințelor oamenilor muncii”.

Se află aici, în acest nou imperativ trasat comerțului și implicit activității de alimentație publică de însuși secretarul general al partidului, o motivație puternică pentru a purcede la o analiză concretă, pe viu, a celor ce se petrec în interiorul a două întreprinderi de alimentație publică bucureștene, dintre cele opt cite posedă Capitala. În numerele care urmează vom continua aceste investigații. Deocamdată însă, adică pentru început, nu vom discuta decît despre I.A.P.L. „Cotroceni” — sectorul 7 și I.A.P.L. „Izvorul rece” — sectorul 3.

IATA CÎND UN DIRECTOR ÎȘI VA RIDICA PĂLĂRIA SUS — CÎND ALȚII ÎI VOR REZOLVA PROBLEMELE!

Ceea ce ni s-a părut defintiv pentru Ion Cocoloș, directorul întreprinderii de alimentație publică a sectorului 3, „Izvorul rece” cum i se mai spune, sint optimismul și satisfacția cu care își privește dinșul rezultatele, deși la drept vorbind prea multă acoperire n-ar avea. Cu planul în față, Ion Cocoloș avea să ne demonstreze că nivelul desfacerii a crescut în anul trecut cu 15 la sută față de anul precedent și tot în 1976 ponderea producției culinare proprii a ajuns la cifra de 45,8 la sută, cu alte cuvinte doar 54,2 la sută din planul de desfacere realizându-se pe baza băuturilor alcoolice. Același plan de desfacere, realizat fiind în proporție de 100,4 la sută, a adus întreprinderii beneficii în valoare de 2,5 milioane de lei, adică exact cît își planificaseră conducătorii „Izvorului rece” la începutul anului 1976. Cum cifrele nu pot rămîne însă decît niște simple cifre, exprimări stereotipe ce se cer neapărat privity de mai aproape, nu ne sfîim deloc să-i spunem directorului Cocoloș că după părerea mai multor persoane autorizate, inclusiv a tovarășului Radu Abagiu, vicepreședintele de resort al Consiliului popular municipal, întreprinderea pe care o conduce dinșul se află pe unul din ultimele locuri ale unui clasament anual al alimentației publice bucureștene.

Rețeaua întreprinderii „Izvorul rece” cuprinde 13 restaurante, apoi numeroase bodegi, bufete, localuri familiale, auto-serviri, birturi și așa mai departe. Dar dintre toate acestea, cel mult trei unități sînt oarecum la nivelul cerințelor: restaurantele Riviera și Amfora, ca și unitatea „Gospodina” din Piața Rosetti. Trezind în zona opusă, aceea a nemulțumirilor exprimate adesea de cetățeni, să pomenim aici despre localurile Izvorul rece, Miorița și Traian — ce se vor a fi unități de categoria I, dar, în fapt, nu sînt decît adevărate „bombe” cu remiză sporită. Să-i dăm totuși interlocutorului dreptul de a se explica. „Restaurantul Izvorul rece, cel de la care ne tragem și noi, întreprinderea, denumirea, urmează să intre într-un plan amplu de modernizare și întinzare. Este adevărat, planul trebuia pus în aplicare de mai multă vreme, dar n-am avut fonduri pentru aceasta. La fel de adevărat este că ospătării de acolo nu țîn la fel de curat localul în tot cursul zilei. Seara sînt, de asemenea, cazuri cînd se dă prea mult de băut unor oameni care au consumat deja în cantitate mai mult decît suficientă. La Miorița, local situat tot pe Bulevardul Republicii, avem două unități — restaurant și crămă. Cu igienizarea nu stă prea bine, recunosc, iar la restaurant, mai cu seamă între orele 17 și 21, se adună tot felul de oameni care beau pînă cad sub masă. Se vinde bere și, desigur, de aceea se adună foarte multă lume, e chiar aglomerație și serviciul nu mai poate funcționa în cele mai bune condiții. Traian, situat în piața Foișorului de foc, este tot un local de cartier, în care oamenii vin mai ales să bea, nu să mînce. Noi ce le putem face? Da, aveți dreptate, prin spate se mai vinde și bere — dar nu pentru a fi băută la botul calului, cum spuneți dumneavoastră, ci pentru acasă. E adevărat, sînt și o serie de cetățeni care totuși consumă pe stradă, în picioare, așa cum sînt și unii care, dis-de-dimineață cumpără de la alimentare băuturi alcoolice, pe care le introduc apoi în local și le consumă. Dacă revista dum-

neavoastră ne-ar putea ajuta în această problemă, eu zău c-aș ridica pălăria sus! Toate aceste localuri, cum spuneam, vor intra în planul de întinzare și re-profilare, numai fonduri să avem. Știți, noi nu ne jucăm cu fondurile — alții, dacă ziceți dumneavoastră, poate au mai făcut renovări cu alți bani, dar eu nu pot să mă joc cu legea! La Traian vom face un snack-bar (mini-local în care se poate servi o masă ușoară, un ospăt frugal — n. a.). Cum ce-i aia un snack-bar? Un local în care preparatele se fac în fața clienților, mesele sînt pentru mîncare nu pentru băutură (cum o fi arătînd o masă pentru băutură? — n. a.), iar barul propriu-zis are o formă neregulată, de melc de exemplu, sau de șarpe... Va fi în orice caz foarte frumos”.

Nu v-am spus că tovarășul Ion Cocoloș este un optimist? Directorul I.A.P.L.-ului „Izvorul rece” s-a arătat mai întîi împotriva formulei „unitățile mici le țîn pe cele mari” (ceea ce ar fi însemnat recunoașterea altei axiome învechite, dar încă destul de prezentă în comerțul nostru: „planul tot cu țuicăreala se face!”), după care însă s-a arătat de fapt împotriva unităților de tip gigant, a coloșilor de alimentație publică după tipul restaurantului Mediaș de exemplu și pentru unitățile mici „gen boutique”, cum le spunea, desigur absolut impropriu. Mici sau mari, unitățile aparținînd de I.A.P.L.-ul sectorului 3 sînt fără îndoială mult rămase în urma cerințelor, a normelor elementare de comerț civilizată, modern. Iată de ce, deși interlocutorul nostru ne-a demonstrat și greuți obiective, situația arătată cere măsuri urgente, energice pentru îmbunătățirea ei, în vederea satisfacerii în condiții superioare a cerințelor oamenilor muncii.

„PREA ADESEA STĂM CU SPATELE LA CUMPĂRĂTOR ȘI CU FAȚA LA FURNIZOR!”

Ceea ce ne-a surprins, dar am spune plăcut, la Alexandru Șerbănescu, directorul I.A.P.L.-ului „Cotroceni” — sectorul 7 — a fost fără îndoială nemulțumirea dinșului față de rezultatele obținute de întreprinderea pe care o conduce. Și totuși: I.A.P.L. „Cotroceni” a intrat în al optulea an de cînd se așază mereu pe unul dintre primele locuri ale „clasamentului” pe care l-am amintit mai înainte, ba chiar de trei ani încoace s-a aflat de fiecare dată pe primul loc! Pe 1976 întreprinderea a realizat 100,3 la sută la planul de desfacere, dar depășirea respectivă se cifrează la un beneficiu mai mare decît cel al I.A.P.L.-ului din sectorul 3 (acel 100,4 la sută desfacere pe 1976), mai exact la aproape șapte milioane lei. Producția culinară proprie a ajuns în anul trecut la cifra de 49,8 la sută din planul de desfacere, fără a mai socoti și cofetăriile. „Acum vreo șapte, opt ani — spunea Alexandru Șerbănescu —, cînd nu făceam decît cel mult 18—20 la sută pondere culinară la planul de desfacere, procentul de 50 la sută ni se părea dumnezeiesc. În 1976 ne-am apropiat simțitor de el, iar anul acesta sînt sigur că-l vom depăși”. Știam dealtfel ceva, aflasem din discuția purtată cu tovarășul Radu Abagiu. „Părerea mea este, spunea dinșul, că dintre toate ramurile din comerț, în alimentația publică se găsește cele mai mari resurse. Producția culinară a crescut pe total Capitală cu aproape 50 la sută în anul trecut, față de anul 1975, iar la preparatele și semipreparatele Gospodina desfacerea a fost de trei ori și jumătate mai mare”. Este un lucru pe care, am avut siguranță încă de la început, Alexandru Șerbănescu l-a înțeles foarte bine. În sectorul preparatelor de tip Gospodina, I.A.P.L. „Cotroceni” a realizat pe anul trecut 150 la sută față de planificare, propunîndu-și pentru anul curent o dublare, ba chiar o triplare a producției. „Aici este viitorul desfacerii, spunea directorul Șerbănescu. Față de anul 1970, de exemplu, astăzi desfacem de 40—50 de ori mai mult la produsele pentru gospodine”.

Între unitățile reprezentative ale alimentației publice din sectorul 7 trebuie să amintim de restaurantele Monte Carlo, Codrii Cosminului, Orizont (foarte recent modernizat), Tismana (cu specific oltenesc), Jupiter, Drumetul, Codlea — localuri civilizate, intime, unde se pot cere preparate cu gust, cum uneori bucureșteanul nici acasă nu poate mînce. Așa este de exemplu Tismana, local aprovizionat zilnic cu caș proaspăt, jambon,

cirnați gorjenesti, păstrăv, garnituri oltenesti și așa mai departe, după un specific amintit mai sus.

Dar, spuneam mai înainte, Alexandru Șerbănescu este departe de a fi mulțumit. Îl preocupă mai cu seamă calitatea serviciilor din interiorul unităților amintite. „Alimentația publică, zice, are, după cum știe toată lumea, un dublu rol — economic și social totodată. Degeaba ne facem noi planul, lucru extrem de important desigur, dacă există încă oameni nemulțumiți de serviciile noastre, care nu se simt foarte bine cînd intră într-un local. Trebuie să ajungem cît mai curînd să mulțumim cetățenii nu numai din punctul de vedere al cantității, ci și al calității, inclusiv al calității serviciului. Mai există, o știe oricine, o multime de lucrători în comerț care parcă își fac o favoare dacă te servesc. În comerț, singurele lucruri care nu costă bani sînt vorba frumoasă și zămbetul pe buze — adică atitudinea civilizată vreau să spun. Zimbește clientului, tovarășe, că nu pierzi nimic, asta o spun mereu”. Directorul Șerbănescu este într-adevăr un om care știe să privească lipsurile cu ochii deschiși. Își mărturisește vina de a asculta citeodată mai repede de condițiile stabilite de furnizori, de către cei care asigură fondul de marfă, decît de doleanțele clienților. „Nenorocirea în comerț, zice, rămîne încă aceea că de prea multe ori rămînem cu spatele la cumpărători și cu fața la furnizor — adică primim marfă care ni se livrează, nu aceea care ni se cere!” Altfel, eforturile pentru mulțumirea clientului sînt numeroase, sub diferite forme. Nici în sectorul 7, fonduri prea mari pentru renovări și modernizări nu s-au alocat pe anul trecut. Dar, ne spunea directorul Șerbănescu, nimeni nu ne împiedică să folosim din fondul de cheltuieli pentru înfrumusețarea unităților, ba, dimpotrivă, în acest sens, ce-am făcut în 1976 n-a fost deloc din investiții, ci numai din sumele planificate pentru cheltuieli de înfrumusețare. Și-am făcut totuși lucrări frumoase la restaurantele Orizont, Jupiter, am întinzat Tismana și Codlea, am creat șase noi bufete de incintă în întreprinderi, trei chioscuri și patru tonete alimentare”. Dar, mai e ceva. Pentru lucrările mai mici, pentru reparațiile pe cît de necesare, pe atît de urgente, I.A.P.L. „Cotroceni” și-a creat, din inițiativă proprie, un centru de meseriași care conține 5 timplari, 5 electricieni, 4 instalatori, 5 zugravi, 2 tapițeri, 3 zidari, 2 tinichigii, 2 lăcătuși, 1 mecanic de întreținere și o croitoreasă. Există fără îndoială și o întreprindere specializată (IARTC) pentru lucrările din localurile publice — supraaglomerată dealtfel cu comenzi, răspunzînd destul de greu solicitărilor. Or, I.A.P.L.-ul sectorului 7 își rezolvă prin el însuși problemele cele mai acute, cu rezpeciu și chiar, poate surprinzător, cu destulă rentabilitate...

Cum facem, tot la calitatea serviciilor ne întoarcem. Este dealtfel și tema tezei de doctorat a lui Alexandru Șerbănescu („Îmbunătățirea serviciilor în alimentația publică”). „Nici nu putem trece la calitate, pînă nu sîntem noi de calitate”, spunea dinșul. Ceea ce este cu adevărat regretabil, am aflat, e că de multe ori tocmai tînăra generație a lucrătorilor din comerț se face vinovat de activitate submediocră. Nu este deloc lipsit de interes să amintim că dintre toate școlile de calificare, cea pentru alimentația publică își începe cursurile cel mai tîrziu, mai exact la 1 noiembrie — adică după ce toate celelalte școli își fac necesarul de cadre. Și atunci, cine ajunge la alimentația publică? O inițiativă a directorului Șerbănescu este sedința lunară, în plen, cu cei aproximativ 300 de ospătari din sector. Se judecă atunci, în fața tuturor, fiecare abatere (note de plată încărcate, indisciplina, absențe nemotivate etc.) și se iau măsuri de sancționare, validate de întreg colectivul. O retrogradare înseamnă practic trecerea pe o anumită perioadă la descărcatul lăzilor în depozite, sau transportul cărni la carmangerie. „Cînd vine înapoi în unitate după o astfel de muncă, ne asigură Alexandru Șerbănescu, omul e parțial sau integral altfel — și cred că este chiar necesar ca un ospătăr să vadă pe pielea lui ce înseamnă muncă fizică adevărată, să respecte munca așa cum trebuie!”

Este ceea ce-am avut de spus despre activitatea a două unități ale alimentației publice bucureștene. Chiar fără a insista, concluziile se pot trage de la sine. Ceea ce este însă mai important e ca fiecare experiență bună să fie extinsă, să nu se piardă în noianul de lucruri mai bune sau mai puțin bune care se întîmplă în fiecare zi în sectorul despre care am vorbit aici. Lucru pentru care, desigur, am și scris rîndurile de față.

DUMITRU GRAUR ■

Ctitorie de spirit

(Urmare din pag. 1)

Îl prestează. Dealtfel, putem cita și romane valoroase ieșite de sub teascurile acestei edituri: *Împăratul norilor* — D.R. Popescu, *Galeria cu viță sălbatică* — Constantin Toiu, *Clipa* — Dinu Săraru, de curînd *Trei dinți din față* — Marin Sorescu și așteptăm cu un justificat interes romanele ce se vor afla nu peste multă vreme în librării semnate de Ștefan Bănuțescu, Mircea Horia Simionescu, Laurențiu Fulga. De o bună primire s-au bucurat și volumele de poezie între care la loc de frunte a fost cel scris de Emil Botta — *Un dor fără sațiu*, precum și ale mai tinerilor Adrian Popescu și Dinu Flămînd.

Editura Eminescu a făcut ca succesul de librărie să coincidă cu calitatea. De aici și largă sa deschidere față de toate genurile literare (să nu uităm că aici apare și colecția *Rampa* în care sînt publicate diverse piese ale unor autori contemporani) și mai ales largă deschidere față de diversitatea de stiluri, precum și lipsa de prejudecată în ceea ce privește renumele sau vîrsta autorilor. De aceea au fost publicații aici și G. Zane cu al său impresionant *Bălețescu*, sau un cunoscut publicist cum este L. Kalustian cu *Conspirații sub cer deschis*, dar și Gabriel Chifu și Tudor Cristea, remarcați la ultimul concurs de debut. Această grijă permanentă de a descoperi paginile de calitate, cu șanse de a dăinui, indiferent cine le-a scris, nu poate să fie decît salutară pentru binele literaturii române de azi, dintotdeauna. Dar acestea toate sînt și semne ale unei înțelepte, aplicate, politici culturale.

Războiul pentru independență (VI)

GRIVIȚA

„Românii își înmulțiră jertfele; peste 20 de ofițeri și mai bine de 1.000 soldați căzură pînă acum morți și răniți din rindurile lor. Și reduta nu era luată. Turcii dovediră în atacul acestei zile o îndrăzneală, o statornicie și un dispreț al primejdiei înaintea cărora și vrăjmașii trebuie să se închine. În picioare, sus pe parapete, ei așteptau neclițiti pe potrivnici; cînd gloanțele și ghiulele doborău și le spărgeau șirurile, alți apărători le luau îndată locul și făceau zid din piepturile lor. Imanii îi îmbărbătau invocînd numele profetului și moartea era pentru ei ușa raiului... Gravă deci era situația bătăliei pe la ora cinci seara; atacul diviziei a 3-a fusese respins și trupele acestei divizii erau în neputință a-și reîncepe acțiunea; trei asalturi consecutive asupra Griviței ale diviziei a 4-a și asaltul batalioanelor rusești fuseseră de asemenea neizbutite... În această zi înorată și ploioasă noaptea veni devreme. În amurgul serii lupta nu mai urma decît spre stînga, în partea generalului Skobelev și pe dreapta în partea românilor unde trupele colonelului Angelescu și cele trei batalioane rusești erau pe poziția înaintată din fața redutei inamice... Mișcător era aici spectacolul suferințelor, dar și al răbdării și tărie de suflet a soldaților noștri. În mijlocul chinurilor, cei cărora le rămînea grai să vorbească nu se plîngeau de soarta lor, dar cereau să dovedească că și-au făcut datoria de oșteni. „Uite pușca, domnule doctor“ — ziceau ei în momentul cînd acesta se pregătea să le sondeze rana „primește-mi pușca să nu se zică c-am aruncat-o or c-am lăsat-o în mina turcului...“

Dacă atît de tari și neînduplecați erau acei ce ieșiseră sîngerăți, zdrobiți, schilozi din cruntul măcel, cu atît mai aprinse și mai întărite le erau simțirile acelor care luptaseră ca zmeii, care dăduseră trei asalturi și nu biruiseră, care vedeau în fața lor blestemata redută teafără și în mina dușmanului; ei n-aveau astîmpăr pînă a nu smulge cu orice preț din mîinile turcilor ucigașa clădire care răpusesese viața la atîta voinici. Șefii împărțeau ardoarea soldaților; în aceste dispozițiuni, colonelul Angelescu însărcină pe la șase și jumătate seara pe lt.-colonel Voinescu și pe căpitanul Groza a strînge încă o dată trupele și a le duce la un ultim atac. Pentru a patra oară deci în timp de patru ore acești neînfricoșați ostași porniră la atac. Soldații din batalionul al 2-lea de vînători grupîndu-se cu aceia ai batalioanelor din regimentele al 14-lea, al 16-lea de dorobanți și al 5-lea de linie se asvîrliră încă o dată pe redută. În sfîrșit, împismata împotrivire a vrăjmașului se clatină de atîta stăruință, se surpă de atîta îndrăzneală: trupele noastre cu maiorul Candiano Popescu în frunte intrară în redută. Un moment de scurtă dar înverșunată luptă piept la piept se petrecu atunci, luptă la care luară parte și batalioanele rusești care, pe cînd românii atacaseră fața de vest, atacaseră și ele fața sud-vest a redutei și pătruseră înăuntru cu maiorul Kwitka. Românii și rușii dobor tot ce rezistă și nu se predă, multe leșuri de dușmani umplură atunci reduta. Turcii își caută în fugă scăparea și învălmășeau și infrîngerea îi silesc să lase în mîinile noastre cinci tunuri și un steag pe care-l cuceri, luînd cu port-drapelul și cu cei ce-l apărau, soldatul Grigore Ion ajutat de sergentul Stan Gheorghe și de caporalul Nică Vasile, citeșitrii din batalionul al 2-lea de vînători. Acestea fură

trofeele biruinței, răsplata strălucitei purtări a ostașilor noștri. Dar scump erau plătite. În aceste patru atacuri unul după altul ce dete divizia a 4-a, ea a avut 27 de ofițeri și 1.300 de soldați răniți sau uciși... Pe la opt seara cînd se luă reduta de trupele noastre, nici armata, nici domnitorul la locul unde era tabăra n-aveau cunoștință de acest rezultat. Noaptea se întinse cu desăvîrșire și întunecimea adîncă și ploaia care turna nu lăsa să se vadă nimic pe cîmpul de bătăie. În depărtare se auzeau numai pe dreapta împușcături cînd mai rare cînd mai vii și, în intervale, gemetele răniților în ambulanțe, ale celor de pe cîmp pe care-i căutau și-i adunau la jalnică lumină a torțelor și felinarelor. Lungă și cernită seară pentru cei ce o trăiseră; tristă ca și cugetările care învăluiau cu zăbranic mîinile tuturor. După o zi de luptă și nemăsurată silință, oștirile române și ruse se aflau în aceeași poziție ca dimineața, dar cu mari și dureroase goluri, cu pierderi care nu se cunoșteau încă exact dar se știa că întrec 10.000 de oameni... În asemenea posomorite dispozițiuni ale spiritelor sosi ofițerul, întîrziat de noapte și de greutatea drumului, cu raportul colonelului Angelescu despre cucerirea redutei Grivița. Îmbucurătoarea veste fu raza de lumină care licări în întunericul sufletelor și al cîmpului de bătăie... Și toți, ruși și români, c-un glas, izbucniră în acel strigăt care avea să răsunе mindru a doua zi peste Dunăre pînă-n Carpați: Trăiască învingătorii Griviței! ● Știrea despre luarea Griviței a ajuns în capitala țării abia pe 3 septembrie. ● Ziarul România Liberă: „Inscrieți, români, în cartea nemuririi pe eroii morți la Grivița căci acești eroi sînt frații voștri, sînt fiii României. S-au luptat ca niște lei copiii Carpaților! Au murit sutiimi de oșteni ai țării. Îi plîngem, căci nu-i vom mai întîlni sub acoperămintul căminelor noastre. Dar au murit ca eroi, au murit jertfîndu-se pentru o patrie neafîrnată, pentru deșteptarea trecutului glorios al României. Îi admirăm, căci ei dovedesc lumii întregi că colonul lui Traian de la Dunăre trăiește și are în vinele sale singele din vremurile de bărbăție ale Romei... Am pierdut mulți oameni, dar eroii ce și-au dat sufletul împrejurul Plevnei au ridicat țara noastră în stîmă Europei.“ ● Corespondentul ziarului belgiene *Le Siècle* și *L'Indépendance Belge*: „Cu o îndrăzneală de necrezut s-au aruncat în această vale a morții; respinși, zdrobiți, decimați de focul ucigător al unui inamic acoperit, dar fără să dea înapoi nici un pas, neezitînd nici un moment, înaintînd mereu, revenind fără încetare la atac pentru a lăsa, vai, în urma lor un lung șir de morți și de muribunzi. Au fost acolo acte de eroism care nu se pot povesti“ ● *Memorial diplomatique*: „În numeroasele lupte care au înundat cu sînge vecinătățile Plevnei, românii s-au condus de un eroism căruia Europa întregă îi aduce un omagiu“ ● Marchizul de Grammez de Wardes: „Curcunii, formați aproape în mod exclusiv din țărani, s-au remarcat prin focul armelor, ca români cu singele lor dac, al căror costum îl poartă astăzi.“ ● Izzet Faud Pașa: „La aripa dreaptă românii și-au arătat, de asemenea, valoarea, ei au luat faimoasa redută Grivița.“ ● Alexandru Vlașuță: „În avîntul dorobanților «la batione» din acea neuitată Vale a singelui este istoria nu a unui moment de vitejie în sorbul unui atac, ci a întregii viteji de luptă, de crîncenă îndrăzneală în voința de

trăi a neamului românesc. Noi vedem acolo pe ostașul veacurilor, călît în focul tuturor bătăliilor, de la Negru-Vodă și de la Dragoș... și pînă în adîncul vremilor viitoare — aceeași străjă neadormită, viteaz neînfricoșat, care se duce hotărît la moarte, fără altă părere de rău decît aceea poate că la o cumpănă așa de mare n-are decît o singură viață de dat.“ ● Ordin de zi către națiunea română: „Voi ați dovedit că virtutea strămoșească n-a pierit din rîndurile ostașilor români... Singele vărsat nu va fi în zadar, dintr-însul va rodi mărirea și independența patriei.“ ● Scrisoarea căpitanului Valter Mărăcineanu către mama sa: „În momentul cînd vei primi această scrisoare să știi că eu... mi-am dat viața pentru iubită mea patrie... Mulțumesc soartei de favoare care mi-a făcut-o.“ ● *Resboiul*: „Înainte de a începe atacul, maiorul nostru Șonțu ne zice: «Băieți, să aveți curaj! Cu Dumnezeu înainte! Cine va fi să moară, va muri și aici, cum moare și acasă. Și apoi dacă zilele ne vor fi numărate, mai bine să murim aici luptînd ca viteji pentru patrie! Nainte copiii!» Cu astfel de vorbe ne făcuse lei. Focurile plouau asupra-ne și ai noștri cu îndoită furie înaintau. Dar un obuz lovește pe maiorul nostru la gît, se clatină puțin și cade, strigînd încă: «Nainte, copii!» Am pierdut un bun comandant.“ ● Soldatul Grigore Ion din Ploiești: „Eram înainte. Gloanțele plouau ca piatra. Turcii erau la trei sute de pași, se găteau de retragere. Eram înaintea celorlalți. Deodată văd un dușman spătos înaintea mea, fugind cu un steag. Îl ochesc, el cade: mă arunc pe el în momentul cînd voia să descare revolverul... și trag steagul. Acela murea, dar îl ținea strîns. Mă silesc să-l smulg. Atunci alți doi se reped asupra-mi. Mă pun în apărare; din fericire sergentul și caporalul meu îmi vin în ajutor. Culc la pămînt un turc, ei culcă pe celălalt, și eu am smuls steagul.“ Primii răniți de pe fronturile de luptă sînt aduși în București. La Cotroceni sînt înființate două spitale care îngrijesc acum 140 de răniți ● *The Daily Telegraph*: „Trupele române s-au purtat cu un curaj laudabil... Mulți ostași români au fost uciși chiar pe zidurile redutelor turcești, la care ajunseră cu mare curaj și tenacitate... Că n-au dat înapoi o dovedește faptul că din 7000 de oameni porniți la atac, 2000 au murit“ ● *Cronica*: „Se întîlnește aici un fapt rar în statisticile cîmpului de bătăie, unde în luptele cele mai aprinse se socoteste un ucis la 6 sau 7 răniți. În bătălia de față numărul ucisilor în armata noastră fu mai mare decît numărul răniților; dovedă elocventă despre neînfrîntă și pînă la moarte statornică hotărîre a oștenilor români.“ ● Are loc un consiliu de război în care marele duce Nicolae se pronunță pentru retragerea trupelor ruse și române de la Plevna; generalul Miliutin și generalii români stăruie ca armatele aliate să rămîină pe pozițiile cucerite ● Mihail Kogălniceanu adresează un apel populației pentru a contribui la stringerea fondurilor necesare cumpărării de arme („Avem brațe, nu avem puști“) ● Cetățenii Buzăului decid într-o întrunire să subscrie pentru cumpărarea a 2000 de puști Peabody, constituindu-se în acest scop un comitet. Vestii similare sosesc de la Iași, Ploiești, Piatra Neamț, Roman și din alte colțuri ale țării ● Mihail Kogălniceanu împlinesce 60 de ani ● Iacob Negruzzi publică în *Convorbiri literare* Scrisoarea II, adresată lui Vasile Alecsandri: „Tu, o, poete, care ne-ai dat îmbărbătire... / Întoarnă deci pe liră cîntări nemuritoare / În verdeața bătrînețe ș-atîț de roditoare / Și-n pieptul tuturor hrănește bărbăție / Pe vremurile de luptă ce iarăși au să vie!“ ● Sînt aduse la București primele trofee cîștigate de români în luptele cu turcii. Între acestea sînt trei tunuri de oțel, ghintuite, luate la Grivița. Două dintre ele sînt amplasate lîngă soclul statuii lui Mihai Viteazul ● I.L. Caragiale către Iacob Negruzzi: „Să fi văzut strigătele, ploaia de buchete, flori, ghirlande, cununii, batiste etc. ce cădeau pe capul soldaților, să fi văzut bătrîni cum străbăteau mulțimea și sărutau pe soldatul purtător al steagului... să fi văzut lacrimile de bucurie de pe obraji oamenilor, să fi văzut acestea toate, era să zici că este un vis, o nălucă, nu era să crezi ochilor tăi.“ ● *Resboiul*: „Domnii proprietari mari și mici, comercianți, funcționari înalți cu lefuri grase, avocați cu procese mari, bancheri, capitaliști, aceste evenimente nu vă îndeamnă d-a contribui ceva mai mult pentru ajutorul fraților noștri care se expun obuzelor, gloanțelor și iataganului?“ ● Ciobanul Gheorghe Cîrțan — badea Cîrțan — aflat cu turmele sale în România, predă pentru armată 1200 oi, iar apoi se înrolează ca voluntar în armată ● Vasile Alecsandri: „Înima mea a luat proporții care mă înăbușă, de cînd cu cele petrecute la Grivița. În sfîrșit sîntem cineva în lumea aceasta... Ce neam! Și ce bine este să spui că e al nostru!“ ● Giuseppe Garibaldi: „Descendenții vechilor noastre legiuni, românii, se luptă cu eroism pe țărîmurile Dunării pentru independența lor; mi se pare că este bine a face să se audă o aplaudare din partea capitalei vechii lumi și a Italiei întregi îndreptată valoroaselor noastre rude“ ● *Der Osten*: „Bărbăteasca pășire a României pe cîmpul de resbel a schimbat cu o singură lovitură si-

tuția statului român... Eroii care țîn sus și tare pe cîmpurile de luptă ale Bulgariei drapelul român care e împodobit cu laurii nemuritori, nu-și vîrșă în zadar singele lor: România liberă și independentă va ocupa cu mîndrie un loc în concertul european și măreața ei faptă împreună cu numele ei vor fi imprimate în inimile generațiilor viitoare.“ ● *The Daily News*: „Armata română, deși mică, a luat dintr-un singur pas locul său între armatele europene. Consecințele acestui fapt sînt mai mari pentru țară și pentru chestiunea Orientului decît s-ar părea la prima vedere... România a cîștigat în ochii Europei o poziție diferită de aceea pe care o avusesse pînă acum.“ ● Locuitorii satului Ghigen din Bulgaria mulțumesc ostașilor români care în mai multe rînduri „au apărat viața și averile noastre“ ● 42 de lucrători ai gării Filaret oferă pentru susținerea războiului suma de 146 lei ● Primăria orașului București hotărăște ca una din străzi să fie numită în viitor Valter Mărăcineanu ● Se hotărăște baterea unei medalii comemorative pentru trecerea Dunării de către armatele române ● La Focșani se hotărăște acordarea numelui maiorului Șonțu unei străzi ● Ziarele din Capitală fac apel: „Să le venim în ajutor cu hrană, cu îmbrăcăminte ostașilor români; iarna e aproape, trebuiesc 50.000 de cojoace.“ ● Poetul Vasile Alecsandri țîne conferințe în orașele Moldovei pentru stringerea de fonduri necesare cumpărării de echipament militar ● T.C. Văcărescu: „... după aproape două veacuri de scădere și umilință, abia se îngăduise acestei încercate țări a-și înființa o modestă organizațiune militară cu care să înlocuiască puterile de Arnauți și de mercenari străini. Este, deci, de mirare dacă în unele din acele duhuri întunecate de nevoi și suferințe ale trecutului, mai stăteau îndoeli că din micul simbur, din smerita străjă pămîntească va crește și va inverzi atît de iute așa mareț prundiș, că vor învia așa de repede cetățile neînfricoșate ale lui Mircea și lui Vlad, lui Ștefan și Mihai? Coaste străpunsă de sulite și rani ca să le pipăie cer necredinciosii spre a mărturi în inviere; dovezi netăgăduite trebuia să vină să arate celor obidiți că prooroci erau poezii care, ca tinărul și înflăcăratul Cîrlova, străvedeau în viitor și preziceau împrăpătată glorie armelor române; ca maturated Ion Văcărescu cînd, la înființarea oștirii naționale în 1830, striga: „La rînd, Românilor, ieșiți, mergeți pe calea dreaptă, slavă strămoșilor vestiți în calea ce vă așteaptă“. Oastea românească împunea acum tăcere cugetelor amăgite și duhurilor întunecate; ea realiza profetia poezilor, scriitorilor patrioți care nu desnădăjduiseră de neamul lor. Deopotrivă, în fața datorii fuseseră comandanți și soldați. Tinerii noștri ofițeri arătaseră că nu slujesc numai de podoabă și paradă, cum unii slabi de ingeri se îmbiau a-l ponosi; că știu să plătască cu singele onoarea de a fi în fruntea vitejilor. 32 de companii alcătuiau cele două coloane române în ziua atacului. Dacă se socotește cifra maximă de un căpitan și trei ofițeri subalterni de companie, cifră care nu era însă completă în toate companiile noastre, reies un total de 128 ofițeri subalterni care intraseră în foc cu trupele lor. Totalul real nu trecea însă cu mult de o sută. Jumătate dar, 54 dintre acești tineri șefi fuseseră răniți sau uciși în acea zi pe cîmpul de bătăie. Că cele ce zicem aici despre înriurirea bătăliei de la Grivița în ce privește armata noastră nu sînt făloase sau inchipuiri, că aceasta fu dimpotrivă hotărîrea dreaptă pe care se întemeie de aici înainte judecata asupra destoiniciei și valorii oștii românești, o dovedesc nu numai aprecierile presei internaționale care asistaseră la bătăie, dările de seamă și articolele diferitelor organe de publicitate din acel timp; dar o dovedesc încă scrieri speciale publicate mai tîrziu, precum broșura căpitanului belgian și profesor la școala de resbel din Bruxelles, d. Fisch; scrierea ofițerului francez care subsemnă „un tactician“ relațiunea ce face despre resbelul Orientului din 1877 și alte asemenea publicațiuni. Dar dacă faptele n-ar sta față în față și ar mai fi trebuință de dovezi, ele sînt manifestate în chip solemn și strălucit în următorul act, semnat de Alexandru II: „Trupele române, unite cu acele ale armatei mele puse sub comandamentul Înălțimei Voastre, au dat în zilele de 30 și 31 august dovezi de eroică vitejie luptînd sub cel mai omoritor foc al vrăjmașului. Dorind a consacra amintirea acestei frații de arme am conferit Înălțimei Voastre ordinul Sfîntului Gheorghe ale cărui însemne vi le-am înmînat. Rog pe Înălțimea Voastră a primi asigurarea sincerei mele iubiri.“ Comandanții și ofițerii români cei mai merituoși fură asemenea onorați de suveranul Rusiei cu diferite ordine; în fine, țarul, spre a dovedi stima sa armatei române în întregul ei, ordonă a se distribui în batalioanele, escadroanele și bateriile noastre tot atîtea însemne și decorații militare cite se distribuiseră și în corpurile rusești; 150 cruci Sfîntul Gheorghe fură astfel împărțite soldaților români spre răsplata a vitejiei lor.“

Pagină realizată de
NICOLAE CRISTACHE ■

Ce se întâmplă acum este tot atât de istoric ca și bătălia de la Călugăreni

— Aș vrea, pentru început, să-mi vorbiți despre Maramureș, ținutul în care v-ați născut.

— Ce să-ți spun despre Maramureș? Am mai vorbit despre el. În toamna lui 1975 am fost prin părțile acelea cu un prieten străin. Pe Valea Cosăului el se entuziasma cit de autentică este acea civilizație a lemnului, neatinsă decât foarte puțin de rzele civilizației contemporane. Pe mine însă mă durea tocmai asta, pentru că îmi imaginam cum trăiește un om într-un sat așezat într-o vale îngustă, aproape fără pământ arabil, cu pădurile din jur distruse de lăcomia unei epoci anterioare, silit să-și caute de lucru la sute de kilometri depărtare de casă.

— Ați accepta atunci distrugerea specificului acestui ținut?

— Atitudinea mea față de Maramureș este ambivalentă. Aș vrea să-l știu cit mai dezvoltat, în pas cu epoca modernă, dar știu că această dezvoltare îi va răpi din specificul care face parte din identitatea mea. Însă identitatea asta este o abstracție comodă atunci când stai într-o locuință confortabilă și bine încălzită din București. Uneori, mai concretă și mai vie este problema pînii.

— Întotdeauna mai concretă și mai vie este problema pînii. Discuțăm, așa cum ați remarcat și dumneavoastră, într-un apartament confortabil din București. Nu vi se pare ciudat să vorbim în acest cadru despre locuitorii Maramureșului, dintre care nu puțini nu au aceste condiții de viață?

— Poate. Dar pentru mine grija față de ținutul maramureșean nu e o grijă abstractă. Uneori, am fost rugat de foști profesori de-ai mei să deschid ușile pe care mi le deschid cărțile, ca să intervin să nu se mute de pildă liceul pedagogic de la Sighet la Baia Mare. În Sighet s-au creat în ultimii ani unele posibilități și locuri de muncă. Dar, aproape douăzeci de ani, acest oraș a stagnat. Deși, nu se poate face totul dintr-o dată. Dar să nu iubim strămoșii abstracți și să iubim mai curind rudele noastre vii. Am mai multe șanse decât alții să mă trag din daci și în respect istoria care este și a noastră. Însă dacii nu mai au nevoie de piine, și urmașii lor.

— Vorbim de grija față de conștiința noastră. Dar ce părere aveți despre moralitatea manifestată în literatură?

— Scriitorul român, ca toți scriitorii, are și el păcatele lui. Nu-i chiar atât de incoruptibil. Ceea ce-i lipsește nu e nici talentul, nici forța cuvintului, ci meditația gravă. Nu înțeleg cum există oameni care au dat dovadă de curaj în circumstanțe grave și sint în stare să scrie articole pentru interese mărunte, de grupare literară. Nu înțeleg nici cum cineva nu are curajul să fie de altă opinie decât cei din cercul său imediat. Avem forte pentru o literatură mare. Deocamdată forte.

— Se poate lesne observa că dumneavoastră ați scris la început romane care vorbesc despre drame intime ale omului, pentru ca apoi, în alte scrieri, să le profilați pe ecranul epocii. Cum se explică tot mai accentuata dumneavoastră deschidere față de istorie?

— Am început să scriu tirziu. Înainte de toate trebuia să mă lămuresc pe mine despre mine. Încetul cu încetul însă am înțeles că această explicație nu rezultă nemijlocit din biografia mea individuală. Mi s-a lărgit orizontul teoretic. Refuz să mai acționez numai la eventualele mele drame sau accidente. În afară de viața mea privată, și ea intim legată de evenimentele social-istorice din această epocă, eu mă interesează numai în măsura în care e un eu maritor. Am trecut de la subiectiv la obiectiv. Schimbarea s-a văzut și în stil. Am înțeles cit de solidar sint cu tot ce se întâmplă în jurul meu și în lume. Convingerile mele au devenit mai nete, mai transante.

— Scrieți despre ce vi s-a întâmplat în mod nemijlocit?

— Nu e o întrebare nelegitimă. Mi-au pus-o mai mulți. De fapt, n-am scris decît despre ce mi s-a întâmplat. Dar eu mă lupt cu mine însumi ca să am cea mai largă perspectivă. Din dorința de a cuprinde cit mai multe experiențe, de a înțelege ce este de înțeles și de a respinge ce este de neînțeles.

— Care e opinia dumneavoastră despre pasiunile ardente manifestate în istorie?

— Pe măsură ce mă îndepărtez tot mai mult de „jumătatea vieții mele“, încerc să așez într-un mozaic istoric mai larg o serie întinsă de fenomene pe care altă dată le respingeam și acum le înțeleg rolu. Fanatismul, fiind opus intelgerii, în principiu nu-l accept. Însă nu pot să nu recunosc că istoria omenirii, care este mult mai puțin determinată și mult mai liberă decât ne închipuim, ar

fi luat-o pe alte drumuri fără niște mari pasiuni. Nu știu cum ar fi arătat istoria dacă ar fi cîștigat de la început cuminții girondini și n-ar fi fost Robespierre și Saint-Just. Istoria a fost făcută de oameni cu pasiunea ideilor pînă la obsesie.

— Numai de ei?

— Istoria a fost și este făcută de toți oamenii. Dar participarea nu e egală. Lenin era o personalitate care imbuina pasiunea cu calculul lucid. Cînd s-a dus la Paris, acest minunat oraș plin de monumente, Lenin a vizitat la început doar micul muzeu consacrat revoluției. Istoria are nevoie de obsesii și pasiuni, în momentele de turnantă ale ei, dar istoria fiind mișcare, mișcarea se realizează atunci cînd există o ciocnire dialectică de forte. O lume a tehnocrațiilor absolut reci este coșmarească.

— Ce condiții pot condiționa participarea omului la făurirea istoriei?

— Două lucruri care sint contrare. Prin asta îmi fac încă o dată mărturisirea de dialectician. Primul este utopia, al doilea luciditatea. Un om care nu are nici o urmă de utopie în inima lui este sărac sufletește. Un om care trăiește utopia pură nu va putea influența obiectivitatea de fier a realului. Dar nici aceste categorii nu sint definitive. Adeseori, utopia te împinge la o putere vizionară mai mare decît cea a simplului calcul. Este rolu artistului de a se bate pentru păstrarea acestui inefabil raport dintre utopie și luciditate. Însăși existența lui este o contestare a lumii așa cum este în favoarea unei lumi, așa cum trebuie să fie. Dar acest „trebuie“ nu e decît un orizont. Pentru că el se mișcă înainte.

— Nu înțeleg.

— Vezi, arta se ocupă cu imaginarul, care împlinește realul și asigură posibilitatea de mișcare.

— Tot nu înțeleg.

— Ai răbdare. S-o luăm alt fel. Eu sint dintre acei care cred că lumea, chiar și lumea umană, nu este mai plină la originea ei, ci se îmbogățește pe parcurs. Îmi place o definiție a lui Mikel Dufrenne: „A fi la stînga se recunoaște după trăsături bine reperabile; un anumit refuz al nedreptății, a tot ceea ce e oprimă, disprețuiește o anumită prietenie cu lumea, o anumită exigență de libertate, un anumit gust al dansului în ceea ce are el generos și fără grijă“. Mă recunosc în ea.

— Să zicem că am priceput. Aș vrea acum să vă ascult opinia în legătură cu viitorul literaturii române.

— Viitorul literaturii române depinde de viitorul întregii societăți. Tocmai de sinteză și integrare avem nevoie și în acest domeniu, pentru ca să putem preciza, ca să vedem exact etapele, ce factori au inhibat-o și care au potențat-o. După Congresul al IX-lea, după alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului și statului nostru, a fost un moment de reală înflorire a literaturii românești. În parte, acest lucru a derivat dintr-o mai mare grijă pentru adevăr, dar și dintr-o despotmolire a canalelor de comunicare dintre conducerea partidului și obștea scriitoricească. Viitorul literaturii românești depinde și de menținerea acestei deschideri și de lărgirea ei. Avem lucruri de auzit și lucruri de spus. Contactele directe, nemijlocite, pot să aducă lumină, pot să ne potențeze energiile, pentru a scrie o literatură cit mai bună.

— Literatura bună înseamnă și patriotism.

— Ideile generoase trebuie să-și păstreze generozitatea. Vreau să spun că dezvoltarea sentimentului patriotic este un lucru firesc și că orice om normal e patriot. Dar să nu acoperim adevărul, bunul, sincerul sentiment al dragostei față de țară sub munți de retorică. Să dezvoltăm ce e firesc în el, ceea ce înseamnă și dra-

● Prozatorul și eseistul Alexandru Ivasiuc s-a născut la 12.VII.1933 la Sighetu Marmăției.

● Bibliografie: Vestibul (1967), Interval (1968), Cunoaștere de noapte (1969), Păsările (1970), Corn de vinătoare (1972), Radicalitate și valoare (1972), Apa (1973), Pro domo (1974), Iluminări (1975), Racul (1976).

goste, și grijă, și chinuitoare întrebări care să ceară răspunsuri. Uneori, vorbim atât de mult de patriotism ca și cum ne-ar lipsi. Cea mai înaltă formă de patriotism este fapta, inclusiv fapta literară. Poetul care ar scrie o poezie egală cu „Stele-n cer“ ar îmbogăți patrimoniul național și ar proba un justificat patriotism, mai mult decît o declarație în acest sens.

— Dar tot patriotism înseamnă și să scrii o poezie ca Noi a lui Goga.

— Fără discuție. Este bine că ne prețuim istoria. Dar să ne înțelegem, și noi sintem în istorie. Ea nu este un lucru al trecutului, pentru că poporul român există și noi facem parte din el. Ce se întâmplă acum este tot atât de istoric ca și bătălia de la Călugăreni.

— Ce se întâmplă acum?

— România, la ora actuală, și nu numai ea, se află într-o imensă bătălie. Aceea a dezvoltării. Acordul meu cu necesitatea creării unei noi civilizații este total. Dezvoltarea presupune nu numai creșterea bogăției și în nici un caz nu o putem asemăna cu o bară, pe care, cînd o prindem, gata, ne-am dezvoltat. Dezvoltarea înseamnă a-ți pune la alt nivel noi probleme. Problemele, ca să fie rezolvate, au nevoie de minți care să le poată formula și, fie și parțial, rezolva.

— Particularizați acest lucru în cazul literaturii.

— Dacă vedem dezvoltarea ca o bătălie, atunci, în strategia dezvoltării intră și literatura. Care, între altele, trebuie să pregătească mințile capabile să răspundă problemelor extraordinare născute de acest progres. Cred însă că la ora actuală, în ciuda unor cărți foarte bune, literatura română contemporană nu a putut să cuprindă, fie și fragmentar, imaginea, sau mai exact expresia, a ceea ce se întîmplă în întreaga societate românească de azi, în întreaga lume.

— Care ar fi cauza?

— Cauzele sint multiple. Cred că la sfîrșitul deceniului trecut am făcut o eroare: este bine că am preluat moștenirea literară a trecutului, tratată simplifier în anii de dinainte. Însă asta nu e de ajuns. Am discutat despre persoane și nu despre institutii și principii și au reapărut — în mod firesc, dar noi ne batem și cu firescul — vechi curente și teze, chiar dacă alt fel formulate, care nu au stîrnit din partea unor scriitori reacții necesare.

— Cam vag!

— Ca să fac o comparație, au apărut numeroși V. A. Urechia, dar unde este Maiorescu al epocii noastre? Ne-am incîntat prea mult de propriile noastre creații. O dimensiune a adevăratului patriotism este de a-ți dori mai mult, nu de a te incînta de ce ai. Nu cred că a existat un impact profund între mișcarea de idei a secolului nostru, atât de pasionantă, și literatură. Ne-am intoxecat uneori, fără un fundament solid, cu umbrele ultimelor teorii și acest fenomen nu este străin cu galimatiașul care există în numeroase articole de critică literară. În general, presa literară este invadată de o stare liricoidă și cite un biet substantiv, pipiriu, este copleșit de nenumărate adjective umflate, care vorbesc despre calitatea lui nimic. Nu există întotdeauna o ierarhie a evenimentelor culturale. Cărți inegale ca valoare sint tratate la fel, și cărți de probleme sint analizate prin criterii ce le sint străine. N-am mai citit de nu mai țîn minte de cînd polemici, dialoguri adevărate. Se fac mese rotunde în care o biată idee este cîntată ca într-un canon. Avem nevoie de o creștere a vitalității culturii noastre, care, ca și în cazul vieții, înseamnă polemică, luptă de principii, totuși dialog și deschidere.

— Cum se poate realiza acest lucru?

— Prin informație și idei, cit mai multe idei — cit mai puține vorbe goale! Societatea noastră, în mod obiectiv, își va adînci democrația dacă vrea să-și realizeze scopurile propuse. Dar informarea

tuturor este o condiție a participării tuturor la viața societății. Ca să ne putem plasa în imaginar trebuie să adunăm un uriaș material de informație. Poporul nostru este un popor bătrîn și înțelept, are dreptate G. Călinescu. El știe mai mult decît ne închipuim noi. Deci, e necesară o mai mare deschidere față de noi înșine. Uneori, am impresia că volumele noastre trăiesc într-o lume de semne. Un cuvînt care duce la alt cuvînt și acesta la altul, și nu la realitate. Trebuie să luptăm împotriva limbajului ritualizat, pentru cuvîntul care desenează obiectul. Mi-e frică uneori cit sint de încifrat. Poate chiar acest interviu are ceva din hipergeneralitatea semnului fără substrat.

— Ar fi în ton cu literatura pe care o scriați la început?

— Crezi că e făcută din semne? Nu și-a adus aminte de nici un conținut?

— Vorbeam despre cărțile dumneavoastră de început.

— Tot ce se poate. Însă o artă sănătoasă este o artă ofensivă. Ea tinde să fie profetică și faptă. Ea își propune să modifice, nu numai să incînte. Avem nevoie de idei bine articulate și revelante care să nu atragă oamenii doar o clipă în for, ci să le dea o bază temeinică pentru acțiunile lor viitoare.

— V-am prins! Dumneavoastră însăși, în ultima carte pe care ați publicat-o, Racul, vă deziceți de aceste idei. Acțiunea romanului dumneavoastră nu privește realitățile românești. S-a spus de critica literară că e o parabolă despre mecanismul puterii, dar chiar dacă e așa, e o demonstrație frumoasă, și ea în nici un caz nu a zguduit și nu cred că va zgudui conștiința românească. Este ea un lucru perfect, dar pe care nu-l rivnești pentru că nu ai nevoie de el.

— Problema din Racul e o problemă generală, în lume se înfruntă uriașe și diverse violențe. Nu cred că românii sint indiferenți la masacrele ce există în alte părți, să zicem în Chile. Iar dacă sint, ceea ce eu, repet, nu cred, atunci trebuie să li se spună, și uneori să li se amintească solidaritatea lor cu lumea, pe care o are și statul nostru. Oare trebuie să ne intereseze doar ce-i în curtea noastră? Și cit trebuie restrîns acest al nostru? Pînă la mine? Puterea și lupta pentru putere sint probleme centrale ale secolului. În romane realiste sau parabole ele trebuie să pătrundă. Dacă aș fi scris Candide ai întreba despre „nelocalizare“?

— Dacă ați fi scris Candide nu v-aș fi întrebat despre nelocalizare. Dar m-ar mai interesa să aflu de la dumneavoastră cum vedeți modul de manifestare a libertății în socialism?

— Trebuie să fim atenți atunci cînd repetăm că „libertatea e necesitatea înțeleasă“. Ea arată doar că nu este posibil liberul arbitru. Mai ales în socialism libertatea unuia nu trebuie să împiedice libertatea celorlalți. Însă ca să înțeleg necesitatea trebuie s-o gîndesc liber. Deci, fără prejudecăți și tabu-uri. Socialismul implică o creștere reală a libertății, a inițiativei, a posibilității de afirmare. Orice alterare a acestei esențe aduce prejudicii socialismului însuși. Bineînțeles, fiecare om trebuie să țînă seama de interesele colectivității. Dar, uneori, exprimarea unui punct de vedere cit mai direct și mai percutant ajută mai mult intereselor generale. Orice lucru scos la lumina soarelui poate fi văzut mai clar și judecat. Nu se rezolvă nici o problemă dacă e ținută pitită.

— Ați refuzat vreodată să gîndiți la un lucru numai din teama de a nu afla un adevăr dureros?

— Nu. Nici despre mine. Dealtfel, viața mea nu e o confortabilă desfășurare de clipe domoale. Nici chiar în ultimii ani.

— Acest interviu apare în revista Flacăra. Dar prozatorul Alexandru Ivasiuc și poetul Adrian Păunescu n-au mai vorbit de multă vreme unul cu altul...

— E un prilej de a-mi exprima nu numai deosebirile noastre nete, care nu se reduc la conflicte personale, ci și dorința de a-l vedea nu numai dezvoltîndu-și afectivitatea. Cînd era foarte tînăr nu avea doar recunoscuta lui energie, dar și o curiozitate intelectuală pentru idei, de care știa să se incînte. Ambiția unui poet de cetate trebuie să depășească semnarea entuziasmului.

— De-abia acum cred c-ar putea începe un interviu interesant, în care părerile noastre s-ar afla în dezacord. Dar s-a făcut prea tirziu.

GEORGE ARION ■

CE DAU PRAHOVENII ȚĂRII ȘI CE ÎȘI DAU LOR ÎNȘIȘI

— Stimate tovarășe prim-secretar, am vrea să realizăm, în modestul spațiu tipografic al unei pagini a revistei noastre, să realizăm cu ajutorul direct al dumneavoastră, un portret al județului Prahova pornind de la oamenii județului Prahova. Pentru că un județ — avem credința — înseamnă, înainte de orice, oameni. O colectivitate de oameni care, în timp, au creat și creează realitatea, civilizația, materială și spirituală, a locului. Am dori să vă aflăm păreri — chiar dacă, așa, sună puțin didactic — despre țărani prahoveni, despre petroliștii prahoveni, despre constructorii de mașini prahoveni, despre intelectualitatea prahoveană tehnică și despre cea de formare umanistă, și chiar despre profesioniștii prahoveni din sectorul serviciilor. Am vrea să vă aflăm păreri despre bătrâni și despre tineri. Am vrea ca din acest portret să rezulte ce dau prahovenii țării, ce dau lumii și ce își dau și lor înșiși. Știm, e o întrebare la care se poate răspunde printr-o carte: dar simțim bucuria să obținem de la dv. o pagină de opinie-sinteză, de observații personale și de păreri pe care vreți să le comunicați oamenilor județului Prahova. Cu alte cuvinte, am vrea să facem, cât de cât, public, monologul pe care-l rosteste conștiința dv. de cînd muncii pe pămîntul prahovean. Ne îngăduim această întrebare și această intenție, pornind de la convingerea că a pătrunde în sufletul unui prim-secretar de partid este un esențial schimb uman de experiență și un act democratic.

— Într-adevăr, pentru a înfățișa tradițiile glorioase de luptă revoluționară ale muncitorimii prahovene, înfăptuirile Prahovei socialiste, pentru a vorbi despre oamenii minunați ai acestui județ și despre contribuția lor la înflorirea României contemporane, s-ar putea scrie multe volume.

În paginile pe care revista dv. le consacra județelor țării se face simțit climatul generos de muncă, de creativitate statornică pretutindeni în patria noastră. Asemeni locuitorilor din toate celelalte județe ale României, și prahovenii răspund prin fapte de muncă la chemările secretarului general al partidului trăiesc și muncesc sub însemnul aceluiași nobil crez, conturat cu claritate în Programul Partidului Comunist Român, în Hotărârile Congresului al XI-lea al partidului și ale Congresului educației politice și al culturii socialiste, în celelalte documente de partid.

Ați venit în județ, v-ați documentat și cu acest prilej ați cunoscut direct unele aspecte semnificative din ceea ce s-a înfăptuit și se înfăptuiește în Prahova. Contactul direct cu oamenii de la noi v-a convins, sper, că vechile tradiții revoluționare ale organizației județene de partid se continuă astăzi cu aceeași pasiune, dar au căpătat dimensiunile noi ale muncii avîntate și pline de eroism pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul României. Sub conducerea organizației județene de partid, cei ce muncesc în acest județ au găsit resurse în toate domeniile de activitate pentru a fi la înălțimea cerințelor actuale.

Pentru a înțelege mai exact locul județului nostru în contextul dezvoltării întregii țări, rețineți că producția realizată în Prahova la sfîrșitul cincinalului trecut egala producția din 1950 a României. O altă comparație, la fel de sugestivă: pentru a realiza producția României anului 1938 prahovenilor le sînt suficiente în prezent 24 de zile. Poate că și mai grăitor pentru volumul și complexitatea realizărilor economiei prahovene este însă faptul că acest județ asigură 14 la sută din întregul export românesc. O parte importantă din ceea ce se produce în Prahova este destinat exportului, roadele priceperii și hărniciei oamenilor muncii de pe aceste meleaguri putînd fi întîlnite în peste 70 de țări ale lumii. Ce înseamnă aceasta? Înseamnă calitate, competitivitate pe plan mondial. Și poate că la întrebarea dv. privind contribuția prahovenilor la progresul economic al țării, la creșterea prestigiului României în lume s-ar putea menționa între altele livrarea suplimentară la export a unor produse de circa 4,5 miliarde lei valută peste prevederile cincinalului anterior.

În ceea ce privește agricultura, este plăcut pentru mine să remarc că oa-

INTERVIU CU TOVARĂȘUL ION CÎRCEI, PRIM-SECRETAR AL COMITETULUI JUDEȚEAN AL P.C.R. — PRAHOVA

menii muncii de pe ogoare — datorită hărniciei, priceperii, a muncii neobosite pentru ca pămîntul să dea roade bogate — au obținut, în ultima perioadă, recolte însemnate, care îi situează în rîndul fruntașilor pe țară. Producțiile medii ridicate înregistrate în 1976 la porumb, grîu, sfeclă, legume sînt în măsură să confirme preocupările existente. Cele câteva date prezentate foarte succint cred că sînt semnificative privind modul cum oamenii muncii din județul Prahova — constructorii de mașini, petroliștii, petrochimiiștii, toți cei ce muncesc în industrie, cît și cei care-și desfășoară activitatea în agricultură — luptă pentru dezvoltarea continuă a economiei județului, a bunăstării lor materiale și spirituale, pentru aplicarea în viață a politicii partidului nostru, a indicațiilor date de către tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Dar pentru că aveți intenția publicării unui portret al județului Prahova cît mai exact, consider că este necesar să-l înfățișez în dinamica dezvoltării lui viitoare. Dezvoltare și viitor care, practic, au și început odată cu intrarea în cincinalul 1976—1980. Făcînd referiri la această nouă etapă, voi schița, implicit, un răspuns și la întrebarea formulată de dv. în legătură cu ce dau prahovenii țării, cu ce contribuie ei la creșterea prestigiului său în lume și, în fond, ce își dau lor înșiși.

În primul rînd, este de subliniat că, pentru județul Prahova, cincinalul afirmării revoluției tehnico-științifice are o semnificație aparte. Ne punem probleme deosebite pe linia extinderii ramurilor de vîrf: construcția de mașini, mecanică fină, chimie și petrochimie; de asemenea, în ceea ce privește valorificarea superioară a materiei prime și materialelor, „capitol” în cadrul căruia urmăm în mod stăruitor indicatorii calitativi și de eficiență.

Volumul producției globale industriale a Prahovei va atinge în 1980 peste 50 miliarde lei, ceea ce va marca noi pași înainte pe calea dezvoltării multilaterale a județului care se va reflecta direct și în creșterea nivelului de viață, a bunăstării întregii populații.

V-aș ruga să rețineți cîteva elemente importante ale activității noastre din actualul cincinal:

— Caracteristică principală a dezvoltării tuturor ramurilor industriei este orientarea generală spre obținerea unor parametri tehnico-economici și funcționali superiori.

— Producția de utilaj petrolier și chimic are în vedere realizarea unor produse de înalt nivel tehnic — utilaj complex, mașini și instalații de mare capacitate — pentru industria minieră, extracția țițeiului și gazelor, cît și pentru industria chimică și petrochimică.

— Vor avea loc însemnate schimbări în structura producției fizice. Se vor realiza, pentru prima oară la noi în județ, o serie de produse cum sînt: sulf, poliesteri, cauciuc sintetic, mașini de danturat, mașini și utilaje pentru prelucrarea metalelor prin deformare plastică la cald etc.

— O atenție deosebită acordăm creșterii productivității muncii. Asigurînd un ritm mediu anual de 8,1 la sută, vom realiza 87,6 la sută din sporul producției globale în acest cincinal pe scara creșterii productivității muncii.

Astfel stînd lucrurile, s-au stabilit la nivelul fiecărei întreprinderi programe concrete de creștere a productivității, pentru ca prin mecanizarea și automatizarea proceselor de producție, îmbunătățirea tehnologiilor și proiectarea produselor, prin pregătirea cadrelor, creșterea nivelului de perfecționare a pregătirii profesionale și organizarea științifică a producției și a muncii să obținem rezultate mai bune în folosirea judicioasă a forței de muncă.

Preocupările consecvente ale partidului nostru pentru stimularea progresului tehnic au determinat și în județul Prahova un climat nou, propice dezvoltării și afirmării gîndirii și creației maselor, în spiritul sarcinilor complexe ale actualului cincinal. Acțiunea de masă „Creația tehnică prahoveană la cotele cincinalului revoluției tehnico-științifice”, pe care o organizăm în toate unitățile economice și chiar în rîndul pionierilor și tineretului, atrage anual zeci de mii de oameni ai muncii. Numai în anul trecut au fost realizate prin autoutilare mașini și mecanisme în valoare de peste 185 de milioane lei, care au contribuit la o însemnată reducere a importului.

— O preocupare de seamă o reprezintă, totodată, scăderea cheltuielilor de producție, cerință insistent subliniată de secretarul general al partidului nostru.

În privința exportului, acesta va crește într-un ritm mediu anual de 11,5 la sută. Vom exporta peste 100 produse de bază, pe primul plan situîndu-se mașinile, utilajele, instalațiile de foraj, inclusiv piesele de schimb, utilajele tehnologice pentru industria chimică, produsele petroliere și petrochimice, detergenți, îngrășăminte chimice etc.

Agricultura prahoveană are, de asemenea, obiective importante. Producția vegetală va crește cu un ritm mediu anual de 6,3 la sută, iar producția animală cu 5,8 la sută. Ne propunem rezolvarea problemelor de aprovizionare cît mai mult posibil din județ, sarcină de mare răspundere țînd seama de faptul că populația județului nostru numără 814 000 de locuitori. De aceea vom acționa consecvent pentru valorificarea mai bună a pămîntului, folosirea unor metode moderne, extinderea irigațiilor și introducerea în cultură a unor soiuri noi mult mai productive și eficiente, crearea unor noi complexe agroindustriale, precum și pentru punerea în valoare a hărniciei și spiritului de inițiativă al oamenilor.

Aplicarea principiilor de sistematizare și înfăptuirea programelor economico-sociale a teritoriului și localităților va avea multiple consecințe pozitive asupra vieții materiale și spirituale a tuturor locuitorilor Prahovei. La sfîrșitul actualului cincinal, județul nostru își va adăuga 2 orașe noi, pe lîngă cele 14 centre urbane din prezent. Este vorba despre centrele Măneciu și Filipeștii de Pădure, care vor avea un caracter agroindustrial.

Alocarea unor investiții de 35,7 miliarde pentru dezvoltarea economico-socială a județului Prahova în acest cincinal este, iarăși, un element de natură să reliefeze noile dimensiuni ale dezvoltării în continuare a județului care semnifică dovada grijii partidului și statului pentru dezvoltarea armonioasă și multilaterală a tuturor județelor țării.

Menționînd faptul că cea mai mare parte a acestor fonduri este dirijată spre dezvoltarea ramurilor producției materiale, țîn să remarc că importante investiții sînt prevăzute și pentru obiectivele social-culturale. Sînt prevăzute pentru construcții de locuințe peste 2 miliarde lei, 121,3 milioane lei pentru ocrotirea sănătății, 170,8 milioane lei pentru dezvoltarea bazei învățămîntului, aproape 50 milioane lei în domeniul culturii și pentru educație fizică și sport.

Corelat cu veniturile populației, volumul desfacerilor de mărfuri va fi în acest cincinal de peste 35,5 milioane lei. Vom asigura o diversificare a gamei de prestări de servicii, a calității lor, o repartizare judicioasă a unităților de acest profil pe întregul teritoriu al județului, pentru satisfacerea în mai bune condiții a cerințelor crescînde ale populației. Volumul prestărilor de servicii ajunge în acest cincinal la circa 8,7 miliarde lei, cu o creștere de aproape 956 milioane lei în 1980 față de 1975.

Toate acestea la un loc constituie o imagine concretă a preocupărilor partidului și statului față de oameni, față de munca și de viața lor, care ne mo-

bilizează pe noi înșine la o activitate susținută în spiritul responsabilității comuniste, imprimate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la nivelul întregii noastre societăți.

Iată ce-și dau lor înșiși prahovenii, ca rezultat al propriei lor antrenări în marele efort constructiv ce domnește astăzi în România.

Bineînțeles, prezentînd realizările noastre, preocupările noastre, nu uităm nici neajunsurile pe care le avem, cerențele din diferite domenii de activitate. Conștienți fiind de unele rămîneri în urmă, în spirit critic și autocritic, analizînd lucrurile, socotim ca avînd un rol covîrsitor munca de educație în rîndul oamenilor muncii, a tuturor locuitorilor Prahovei.

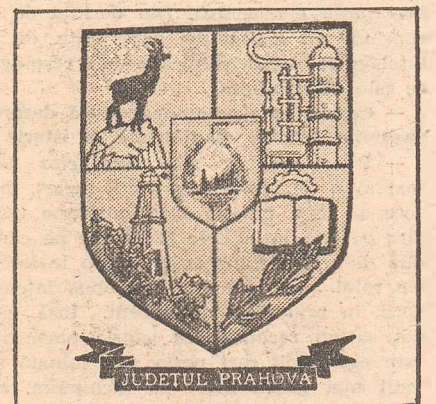
În curînd vom dezbate în cadrul unei plene a Comitetului județean modul în care se acționează în toate localitățile pentru transpunerea în viață a Programului de măsuri adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. din 2—3 noiembrie 1976 în vederea întăririi muncii politico-educative, de formare a omului nou.

Sub egida Frontului Unității Socialiste au loc și în județul nostru — ca pretutindeni în țară — numeroase acțiuni menite să-i mobilizeze pe toți oamenii muncii la o activitate conștientă, la o integrare și mai dinamică în efortul unanim de ridicare a țării pe cîrmurile progresului și civilizației socialiste. În acest sens ne revin sarcini deosebite din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea pe țară a unităților de control al oamenilor muncii, care ilustrează stilul nou, profund democratic de atragere largă a maselor de oameni ai muncii la conducerea treburilor de stat și obștești, la activitatea politico-educativă de formare și afirmare plenară a personalității umane.

După cum se știe, județul nostru a cunoscut întotdeauna o bogată viață spirituală, determinată de activitatea unor mari personalități ale științei și culturii românești. Este suficient să amintim pe Teodor Diamant, C.D. Gheara, I.L. Caragiale, Nicolae Iorga, B.P. Hașdeu, Nicolae Grigorescu, Paul Constantinescu și mulți alții. Aceasta constituie pentru intelectualitatea prahoveană, pentru toți oamenii muncii o datorie de onoare, de a dezvolta pe planuri noi tradițiile cultural-științifice. Manifestările înscrise pe agenda prahoveană a Festivalului național „Cîntarea României” demonstrează tocmai o intensificare creatoare a vieții spirituale a județului, un aport sporit al oamenilor muncii în producție și pe planul activității culturale-artistice. Totodată, faptul că 1 din 5 cetățeni se află integrat într-o formă organizată de învățămînt, că în ultimii ani au fost create universități culturale-științifice în toate cele 100 de orașe și comune, demonstrează crearea unor condiții optime pentru largirea orizontului de cunoaștere a posibilităților de educație permanentă a tuturor oamenilor muncii.

Acționînd cu responsabilitate, împînzindu-și datoria la nivelul noilor exigențe, prahovenii nu fac decît să cîntecască prin noi înfăptuiri renumele pe care și l-au cucerit prin luptă și muncă avîntată, ca oameni receptivi la tot ce este nou și înaintat, la tot ceea ce reprezintă spiritul revoluționar, dragostea de patrie și de viitorul său comunist.

NELU IONESCU ■

Ploiești, oraș de tranzit în timp și spațiu

Orașul miroase încă a petrol. Prin arterele lui continuă să pulseze petrolul, deși împrejurimile, odinioară pline de hemoragii de țifei, pline de sonde și distilării improvizate, de societăți pe acțiuni și societăți străine, au mai secat.

Ploieștiul a fost un oraș care a gustat din plin febra aurului negru, a jocurilor de ruletă și de bacara, a îmbogățirilor și falimentelor de gală. Sint astăzi imobile eterogene, construite în grabă dar orgolioasă, după temperatura cistigurilor, după febra banilor, imobile dantelate, conace transfebrate din cimp la oraș, vile în stil american, străzi drepte și strimite, aliniate și nealiniate, prin care oamenii alunecau într-un film mut, cu imagini bruscate și fracturate.

Orașul se desprinde din vechile sale centuri, de vechile sale mahalale, de vechile sale bazare, de vechile sale loterii. De fapt, Ploieștiul de altădată e ca un oraș scufundat, ca un oraș rămas undeva pe fundul unui ocean, într-o incremenire în care pilpăie fabulos coloanele de flăcări ale rafinării, smoala revărsată din cazane și pe care asfaltatorii o risipesc pe străzi cu stourile și rulourile vechilor dughene trase pînă la pămînt. Doar, undeva, hipodromul retrăiește din cînd în cînd duminicile expresioniste de altădată. Și o ultimă limuzină, un Ford tip 1912 care trece uneori pe străzi ca un cepeu fantomatic, condus la volan de un bătrîn inginer geolog, cu mînuși, pipă și șapcă de sub care se revărsă părul alb și spumos.

Ploieștiul este mai mult un teritoriu urbanistic de trecere. În apropierea Ploieștiului oamenii apasă pe acceleratori și ocolese așezarea în grabă spre București sau spre Sinaia. Într-un plan sentimental, dar chiar și în planurile nu prea îndepărtate ale unor edili, Ploieștiul urma să devină un cartier al Bucureștiului. Ceea ce nu este chiar o neputință. În speranța că nu vom jigni orgoliul întemeiat al locuitorilor de la paralela 44° și 36', pomenim că în calculele obișnuite ale bucureștenilor, orașul Ploiești figurează ca punct de referință cînd e vorba de distanțele străbătute cu mijloacele de transport în comun din Balta Albă în Drumul Taberei, din Berceni-Sud în Pajura. „E ca și cum ai face un drum pînă la Ploiești!” — exclamă unii. Dacă nu cumva mai mult. Fapt pentru care foarte mulți bărbați și foarte multe femei fac naveta zilnică, într-un sens și în celălalt, între Ploiești și București.

Ploieștenii sint oameni grăbiți. Ceasurile, încă de la gară, merg înainte! De fapt, e singurul oraș din țară unde s-a deschis mai demult un Muzeu al ceasului. Nu întîmplător! Oamenii aici au învățat să fie punctuali. E una din lecțiile servite de istorie. Așezat pe drumurile care merg de la nord la sud sau de la est la vest, placă turnantă pentru nenumărate trenuri, stație de tranzit în toate sensurile, nod de cale ferată hiperaglomerat, Ploieștiul e un oraș de cîmpie, deschis influențelor culturii occidentale dar și celei orientale. Prin această vană dintre dealuri și șes s-au scurs oști, rădvane, calești domnești trase de cai sirepi înveliți de efort în aburi și în promoroacă, pe aici s-au refugiat oameni politici, pe aici au venit sau au plecat în exil oameni care au dat sens

istoriei. Loc de tabără, de popas și de veghe pentru Mihai Viteazul înainte de a uni țările românești, loc de trecere pentru revoluționarii de la 1848, oraș condus timp de cîteva luni de primul primar pictor din istoria României: Negulici, așezare cu obiceiuri pitorești în care a rămas mai multe ore decît ar fi crezut principele Alexandru Ioan Cuza, primit cu urale, făclii și lăutari... Splendidă pioșenie pentru urmele celui dintîi principe al României moderne: muzeul de istorie din localitate păstrează biroul, călimara, tocul care i-au servit la lucru domnitorului, precum și vesela dăruiată de gazde, din porțelan de Sevres. Și pentru că ne aflăm în anul aniversării cuceririi independenței merită pomenite numele celor trei eroi din Ploiești care au smuls steagul turcesc de pe reduta de la Grivița: Ion Grigore, Stan Gheorghe și Nica Vasile.

Sint străzi în Ploiești care poartă numele unor ființe scumpe mișcării muncitorești și revoluționare din România: Ștefan Gheorghiu, I. C. Frimu, C. Dobrogeanu Gherea. Doftana nu e departe. Valea aceasta a aurului negru, vale a escapadelor pe serpentine, în munți, a fost și o vale a suferințelor și luptelor pentru dreptate socială. Aici s-a lansat odinioară un cuvînt de ordine simbolic: „Legea noastră, tovarăși, este greva!”.

Orașul Ploiești s-a trezit în anul 1933 într-una din curbele de sacrificiu care au dat naștere unei greve în stilul erupțiilor de sondă. A fost anul în care mulți muncitori petrolisti au primit o celulă de închisoare, anul în care s-au construit cele mai sumptuoase vile din oraș!

Astfel încît orologiile din muzeul ceasului nu bat în numele unor cauze pierdute, ci în numele luptelor de clasă cîștigate!

Ploieștenii sint oameni grăbiți. Acum 100 de ani erau numai 26 480. Astăzi sint 240 000! Acum 100 și ceva de ani construiau una din primele rafinării din lume, cu o capacitate, anuală de 2 700 tone! Orașul unde funcționa o moară de apă, cîteva fabrici de luminări, de săpun, de prelucrarea pieilor, de ulei de nucă, intră brusc în circuitul mondial al petrolului. Bucureștenii le datează mult ploieștenilor. Intre altele, faptul că Bucureștiul a devenit primul oraș din lume luminat cu gaz lampant! A fost destul un fitil aprins și restul cuceririlor civilizației s-au rostogolit în avalanșă pe străzile Ploieștiului. Se construiesc în grabă linii ferate, se întind șosele, se introduce telegrafurile, se instalează telefonul și se pune la cale revoluția de la 1870 cînd ploieștenii au proclamat „republica” și s-au numit republicani timp de cîteva ore dintr-un secol zbuciumat plin de tuberculoză și de praf de pușcă. Ploieștenii sint antidinastici!

Iată de ce regele Carol I n-a mai coborît niciodată în gară la Ploiești.

De la primele sonde improvizate și de la primele rafinării ingenioase, am ajuns iată la produse complicate de benzină, de petrol, la motorină și păcură, la poliolenă, anhidride, la instalații de foraj, la utilaje complexe de rafinare. Nu întîmplător deci miroase încă a petrol la Ploiești! Ca să nu mai vorbim de faptul că instalațiile de foraj la mare adîncime, chiar dacă nu sapă tuneluri pînă în centrul pămîntului ca în imaginația lui Jules Verne, îi fac pe oameni să creadă că sint mai bine înfiți cu picioarele pe pămînt. Ceea ce e real! Tot la Ploiești se fabrică nenumărate sorturi de cabluri de tracțiune pentru ancore de navă, pentru catarge, pentru unele transmisii de la avioane, pentru coloanele de susținere ale sondelor, pentru lifturi, pentru macarale, pentru camioane, autoturisme, tuniculare etc. Cu ajutorul cablurilor fabricate într-un singur an se poate înconjura Ecuatorul cu un briu de oțel și de aluminiu! Tot aici, la Ploiești, se produc radiatoare, produse refractare cu siliciu și alumină, instalații sanitare, țesături și împînzituri din fibră de sticlă, mașini de menaj, piei tăbăcite, țesături de lînă, in, cînepă, bumbac. Pe de altă parte, săpunul fabricat pe vremuri s-a transformat în detergent. Da, la Ploiești se află celebra fabrică „Dero” care produce, între altele, Dero super și Dero ideal, cunoscute din reclamele de

televiziune și din mașinile noastre de spălat. Se spune că gradul de civilizație al unui popor se cunoaște și după cantitatea de săpun consumată într-o unitate de timp. Dar și de detergent! Păcat că totuși cerul nu poate fi spălat cu detergent ca să rămînă curat și limpede, nu plin de praf cum se întîmplă încă uneori la Ploiești.

Dar nu e mai puțin adevărat că într-un oraș-șantier praful e o componentă inevitabilă a peisajului sentimental.

In cartierul Ploiești-Sud vîd cîteva din ultimele ruine ale orașului. Case mici, dispersate, lîngă vile stridente prin care igrasia se răspîndise ca o metastază. Prăvălii meschine de mărunișuri, ferestre înguste prin care oamenii au privit direct în cimitir. Imagini demne de înregistrat pe peliculă pentru un film de război. Ultime rămășițe ale unor contraste chinuitoare. În depărtare, biserici. Foarte multe biserici pentru irtarea păcatelor de altădată în Ploiești! Dar străzile sint deja pline de blocuri noi de locuințe. De jur împrejur, în blocuri, ferestre deschise prin care se revărsau acordurile unor melodii, terase în care pluteau rufe proaspăt spălate și întinse la soare, imagini calme de familii care trăiesc limpede și care urcă în lift pînă la etajul 12, continuînd în alt plan ridicarea omului pe verticală.

O rapidă trecere în revistă a cronicilor ne pune în vedere că în 1800 la Ploiești toate casele erau încă din vîlătuci, acoperite cu paie, coceni și stuf! 177 de ani mai tîrziu, orașul are 111 km de străzi asfaltate, 280 km de conducte de apă, 210 km de conducte de gaze, cîteva cartiere de locuințe noi în Ploiești Sud, în Nord, în Vest, la Malul Roșu, la bariera Bucov. la intrarea București, pe strada Mihai Bravu etc... În orice caz ploieștenii și-au asigurat toate cele patru puncte cardinale ca bastioanele într-o cetate.

La Ploiești se trăiește bine, se mîncă bine, orașul e bine aprovizionat. Acesta e adevărul despre orașul care miroase încă a petrol.

Ploieștiul este un oraș cu spirit modern, unde ritmul vieții și muncii atinge parametrii așezărilor avansate din punct de vedere industrial de pe glob. Un oraș pe

care nu știi de unde să-l începi și unde să-l termini. Un oraș în continuă prefacere. Atît de rapide sint mutațiile întîmplăte în perimetrul economic și social încît un mucalîl spunea că în curînd Bucureștiul riscă să devină o anexă a Ploieștiului. Nici chiar așa! Dar, oricum, definiția de oraș de trecere, oraș de tranzit, trebuie interpretată nu numai în spațiu, ci și în timp, adică un oraș prin care se trece rapid de la o stare la alta a muncii, a vieții, a culturii.

A. DOHOTARU ■

Inventatorii au primit în dar o bicicletă

La Casa pionierului din Ploiești are loc, în prezent, o explozie de un fel deosebit: aceea a cercului de automatică. Nu este defel întîmplătoare. Tot aci, în 1968, au fost lansate primele rachete pionierești din țară, iar în 1972 elevul Adrian Ionescu, membru al cercului de radio, a primit medalia de aur la concursul internațional de radioconstrucție, întrecînd concurenți din șapte țări socialiste. În prezent, explodează automatică. Sub îndrumarea profesorului de fizică Eugen Moraru, copiii au realizat dispozitivul ACDAT, pătrunzînd astfel într-o zonă caldă a științei contemporane: în biofizică, disciplină de frontieră care aduce medicinei un influx de idei și metode ale fizicii moderne.

Oarecum ciudată, dar pilduitoare scurta istorie a ACDAT-ului, dispozitiv de acupunctură, de detecție a punctelor supuse tratamentului și de anestezie electrică. Doctorul Simion Ghinea, de la policlinica „Petrolul” din Ploiești, reputat specialist în acupunctură, se interesa de felurile dispozitive electronice medicale. Intîmplător, a auzit că la cercul de automatică de la Casa pionierului s-au mai realizat asemenea dispozitive, printre altele un aparat pentru producerea somnului pe cale electrică. De la Simion Ghinea a plecat deci impulsul pentru construirea noului aparat. Ideea de bază pornește de la o observație de ordin pur medical, și anume că stimularea electrică poate mări considerabil eficiența acupuncturii.

ACDAT trimite, prin acul cu care se înțepă, stimuli electrici în corpul pacientului. Aparatul a început să fie experimentat, cu încurajătoare rezultate, la policlinica „Petrolul”, în cîteva cazuri de ulcer duodenal, nevroză astenică, anchiloză a piciorului, iar în toamna anului trecut a cîștigat Marele Premiu colectiv în competiția republicană „Minitehnicus”. Realizatorii Ovidiu Ciovică, Cristian Paraschiv, Sorin Rădulescu, Marius Constantinescu, toți elevi ploieșteni din clasa a VIII-a sau din anul întîi de liceu, au primit medalii de aur și biciclete. Glumetii afirmă că tocmai acestea din urmă le-au produs cea mai mare plăcere.

Iată cum, în joacă, s-a înfăptuit un lucru foarte serios. Profesorul universitar doctor docent Edmond Nicolau, de la Institutul politehnic București, sublinia că asemenea realizări se compară, pe undeva, cu acelea ale unui institut de specialitate, iar doctorul docent Ion Hăulică, de la Universitatea din Iași, i-a îndemnat și el pe copiii inventatori să persevereze pe calea aleasă. S-au primit scrisori de la studenți și medici din țară, solicitînd informații cu privire la ACDAT.

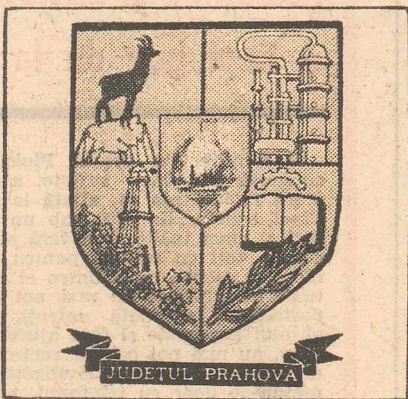
În cercul de automatică joaca serioasă continuă. S-a construit un dispozitiv electronic care declanșează un aparat electronic oarecare, de pildă un ventilator, la un simplu fluierat. Trebuie doar să fluiere la frecvența la care este învățat aparatul. Nu e prea greu, ne-am convins și noi. Scoți din buze sunetul potrivit și, pe dată, ventilatorul începe să zumzăie.

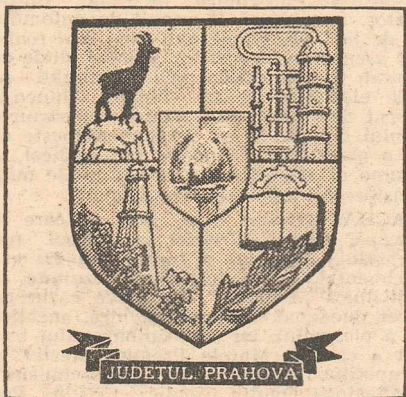
Cînd l-am întîlnit pe profesorul Moraru, părea descumpănit.

— De două luni Institutul de proiectări „Prahova” ne solicită să automatizăm un dispozitiv de bază la fabricarea plinii, dozatorul de apă. Proiectul există, noi ar fi trebuit să-l realizăm. Este o treabă complicată, planurile ocupînd un dosar destul de voluminos. Institutul a declarat că ne face toate facilitățile, că își asumă răspunderile juridice și financiare, ne-a și adus contractul 3 000/6699. Din păcate, a trebuit să refuzăm, intrucît nu dispunem de baza materială necesară. Va fi poate pentru mai tîrziu. Deocamdată, lucrăm la un programator electronic și intenționăm să continuăm cu experimentarea medicală a ACDAT-ului, scop în care am solicitat să ni se înapoieze aparatul expus la București. După cum vedeți, nu ne plîngem de treabă.

În jurul nostru studiau atent niște scheme electronice inventatorii în pantaloni scurți.

LIONEL NIȚESCU ■

La SÎNGERU,

viața nouă, liberă și fericită a oamenilor
există cu robustețea cu care sufletul românesc
a traversat și însemnat veacurile

Pe harta mișcărilor social-politice și revoluționare țărănești din România, comuna Singeru, județul Prahova, ocupă un loc atât de important cât și decisiv. De aici, în 1907, anul mării răscoale țărănești, s-au ridicat locuitorii comunei pentru dreptate și pământ și tot de aici mișcările s-au extins în județul vecin — Buzău.

Cît timp în satele și comunele noastre vor exista, imputinați la număr și la trup, supraviețuitori ai teribilului an 1907, cît ei vor continua să acuze prin însăși prezența lor — și desigur nu numai prin prezență — caracterul odios al organizării vieții în timpul regimului burghez-moșieresc, lipsa oricărei echități, ne va fi greu nouă, tuturor, omeneste vorbind, să nu fim cumplit de cutremurați, va fi imposibil să punem stavilă unor cuvinte dure și bolovănoase. Sigur că da, există documente care acuză, documente de tot felul, există morminte și plăci comemorative, dar prezența unui singur om care a trăit atunci este nu numai emoționantă, ci și teribil de acuzatoare.

Năstase Drăcea s-a născut în anul 1884 în comuna de care scriem: Singeru, județul Prahova. În anul 1907 avea 23 de ani. Să-l ascultăm vorbind despre situația lui, a părinților lui și acelor 6 frați în acea perioadă: „Nu aveam pământ deloc. Dumnezeu voia să mă întrebați cît costa un hectar de pământ în 1906 sau în 1907 și eu vă răspund cinstit că habar nu am și nici nu am avut. Nu s-a pus niciodată problema să cumpărăm sau să primim pământ. Munceam toți din sat, afară de cițiva, pe moșia boierului Corlătescu. Moșia lui avea cît are C.A.P.-ul acum, plus pădurile și apele. Plecam la lucru cînd nu se crăpa de ziua și veneam odată cu stelele. Lîngă noi, care munceam, era o armată de logofeți cu bicele de curea pe mîini. Nu de puține ori, serile, noi, toți frații, veneam acasă cu cămășile rupte de la bice. Primeam pe ziua muncă cîte 2 lei și bătaia. Dumnezeu voia să înțelegeți că nu munca ne speria, ci condițiile în care lucram. Cine să ne facă nouă dreptate? Boierul era deputat de Cameră la București

și avea tot timpul poliția cu el. Chiar și pe arie. Atunci, în martie 1907, oamenii au hotărît că nu se mai poate, s-au adunat convoi în fața consiliului popular de astăzi și cu trompetii în frunte au pornit să distrugă avutul lui Corlătescu. Casele boierului au fost dărîmate, dar nu jefuite. Uite, să vă dau un exemplu: au scos din beciurile lui tot vinul și toată țuica și le-au dat drumul pe șanțuri. Poate giștele să fi băut din băutura lui. A doua zi însă au venit două escadroane de cavalerie. Parcă acum le văd: aveau doar cai rotați. De frică, vecinul meu, Mihai Pascu, s-a spînzurat. Au deschis focul de cum au văzut oamenii. De frică, am fugit toți în pădure. Cei mai mulți au fost descoperiți, arestați și judecați la Buzău. Au fost condamnați pe diferite termene și amendați cu sume începînd de la 19 500 lei. Înainte v-am spus că pentru o zi de munca primeam 2 lei, așa că vă las să faceți singur socoteala exactă. Apoi, pentru a ne liniști de tot, a venit și o companie de infanterie care a stat aici o lună. Zilnic plîngea tot satul căci, folosindu-se de nuiiele de salcie galbenă, au bătut toată suflarea comunei. Ce să vă mai spun? În comuna vecină, Salcia, am împușcat sub ochii mei și un copil de 4 ani...“ Firește, nu un singur om, fie el participant la răscoala de la 1907, deține tot adevărul celor întimplate, așa că ne vom opri aici cu relatările sale despre masacrul de acum 70 de ani. Iată însă în continuare, viața cum acuză, sau cum ridică eroi și martiri. După 10 ani, în 1917, cînd era în plină desfășurare primul război mondial, aceiași politicieni, de pe mîinile cărora singele celor 11 000 de țărani nu se uscăse, au trimis trei ordine de mobilizare în casa familiei Drăcea. Au plecat direct la Mărășești toți băieții familiei umilite și bătute în 1907. Au plecat trei și s-a întors unul singur: Năstase Drăcea. Doi au rămas la Mărășești, morți pentru patrie, pentru țară. Oare în fața unui fapt atât de cutremurător nu părăsesc orice pagină de istorie, oare ne ajunge lacrimile pentru a ne gândi la țărani români, marii apărători ai ființei și demnității naționale? Căci în 1917 ță-

rarii n-au fugit în păduri, n-au trăit un firesc sentiment de răzbunare, poate, ci s-au înrolat și au murit pentru România. „Adevărata viață fericită, continuă Năstase Drăcea, s-a instaurat aici, în Singeru, odată cu venirea la putere a Partidului Comunist Român. Aveam 20 de ani, era puțin după 1900 și nu văzusem încălțăminte. La lumina unui opaiț cu untură mama torcea, noapte de noapte, cîte două caiere de lînă pentru a ne da ceva de mîncare. Odată cu venirea la putere a Partidului, copiii au haine, învățătură, radio, televizoare, fericire și mulțumire. Oamenii trăiesc pe măsura muncii lor“. Năstase Drăcea are la cei 93 de ani ai săi un trup împușinat, nu aude decît vorbele spuse foarte tare, dar judecata și conștiința i-au rămas nealterate. Convingerea că în 1907 a fost vorba de o adîncă injustiție, convingerea că România va fi guvernată de către cei care muncesc l-au ajutat să trăiască, să fie asemenea unui stejar — puternic chiar dacă vremurile rele nu l-au ocolit. Pînă în urmă cu 5 ani urca pe scena căminului cultural și cînta, se spunea foarte frumos, la caval. În urmă cu 5 ani i-a murit, în urma unui nefericit accident, singurul băiat. Atunci s-a dus la muzeul din sat, a predat cavaliul și a anunțat că nu mai urcă pe scenă. Și în fața unui asemenea lucru simțim că nu avem cuvinte prea multe, deși încercarea onora dintre aceia care au reprimat răscoala de a-i prezenta pe participanți ca pe niște veritabile brute, puse pe jaf și silnicii, nu face casă bună, asta ca să folosim un eufemism, cu trista poveste a cavaliului predat muzeului din Singeru de către Năstase Drăcea.

Înainte de a ne despărți, Năstase Drăcea mi-a spus că și vederea a început să-l lase, că îl doare nu faptul în sine, ci altul: „Aș vrea să mă duc după ghiocci în pădure, dar nu-i mai văd“.

Dar documentarea noastră la Singeru, veche comună de munteni, atestată documentar cu mai bine de o mie de ani în urmă, a căutat să surprindă și viața materială, spirituală, socială și politică a acelor care sînt urmașii eroilor de la 1907. Căci, desigur, la 1907, și nu

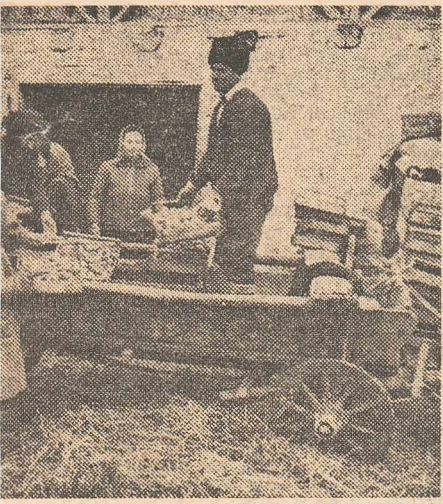
numai la 1907, spiritul revoluționar al lui Năstase Drăcea și al altora s-a manifestat cu precădere, dar spiritul revoluționar este o permanență a țărânilor, este, în zilele noastre, un factor de cea mai mare importanță pentru progresul și bunăstarea întregii societăți românești. Virginia Breslașu, locțiitor al secretarului Comitetului comunal de partid, ne spunea că, după părerea sa și a tuturor comunistilor din comună, spiritul revoluționar înseamnă aplicarea neabătută și la timp a hotărîrilor de partid, înseamnă folosirea tuturor forțelor din comună pentru ca fiecare să trăiască atît cît îi dau dreptul posibilitățile și munca depusă. Față-n față cu prezentul și viitorul țării, ne spunea Breslașu Virginia, trebuie ca fiecare să muncească cu gîndul că o face nu numai pentru ziua de astăzi, nu pentru moment ci pentru ceea ce va fi, pentru toți ceilalți.

Comuna are 5 sate: Singeru, Tisa, Mîreș, Butuci și Piatra Mică. Trăiesc aici aproape 6 000 de oameni și trăiesc civilizată chiar dacă — așa cum se întîmplă și prin alte comune — 55% din populația activă lucrează prin industriile orașelor Ploiești și Mizil. Se vorbea cu temei, și faptul a fost de natură să ne bucure, că lucrurile pot fi privite și altfel decît tradițional. Cei plecați spre industrii aduc rodul muncii lor tot în comună, contribuie deci la sporirea puterii ei economice, aduc în locul lor de băștină deprinderi și atitudini muncitorești care — altoite pe cele ale satu-

Anchetă socială

Soția trăgea de bătrînă în vreme ce soțul, asumîndu-și unele riscuri, o împingea de la spat

O familie din orașul Ploiești, formată din cinci suflete, a rămas fîrscară la locuința sa, aflată la etajul u cinci oameni liniștiți, sub un metru și zece și cinci înălțime și fără semne paticulare, toți cu respect pentru lucrul bî făcut și așezat, unii dintre ei chiar puțuali la serviciu, nu mai pot intra în parlament, iar odată intrați, prin me absolut personale și fără ajutorul pomriilor, nu mai pot cobori, renunțînd la c contact direct cu civilizația și mu mindu-se doar cu telefonul, televizorul

lui — conferă vieții satului mai multă forță și autenticitate. Dealtfel, solul este mai mult potrivit cultivării pomilor și viței-de-vie, deși înfrângându-se vitregia naturii se lucrează cu bune rezultate și la culturile mari. Grâu și porumb. În această lună, în viața țărănimii și a întregii țări va avea loc un eveniment de o importanță majoră; al III-lea Congres al Cooperativelor agricole de producție. Este o nouă dovadă a largului democratism al orînduirii noastre socialiste, un omagiu adus marilor mișcări țărănești de la 1907, o recunoaștere a rolului țărănimii în întregia istorie a României, o strălucită aplicare în practică a ideilor secretarului general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Dedicată acestui eveniment, pregătirii sale, în comuna Singeru a avut loc, în ziua de 13 februarie a.c., adunarea generală a membrilor C.A.P.-ului „1907”. S-au făcut cu acest prilej, cum este și firesc, comparații de natură să demonstreze că din 1962 — anul înființării cooperativei agricole de producție — și pînă în prezent, deci în 15 ani, producțiile și veniturile, nivelul vieții deci au crescut, să spunem, doar spectaculos. 700 kilograme de grâu la hectar în 1962, 3 500 anul trecut; 1 500 kilograme de porumb în 1962, 5 000 anul trecut. Iată dinamica valorii în bani a zilei muncă: 14 lei (1962), 19 (1970), 26 (1971), 29 (1973), 30 (1975 și 1976). Odată cu C.A.P.-ul s-a născut grădina-

ritul iar recoltele pot rivaliza cu acelea din locuri cu tradiții. S-au obținut anul trecut 50 de tone varză la hectar și cite 10 tone la roșii și ardei. C.A.P.-ul dispune acum și de un sector zootehnic cuprinzînd 2 300 ovine și 260 bovine (150 vaci cu lapte). Pe baza unei analize realiste, la care au participat toți cooperatorii, s-a hotărît majorarea sarcinilor pentru actualul cincinal. Stan Traian, președintele C.A.P.-ului, fost anul trecut șef de fermă, ne ruga să reținem doar două cifre, este convins dînsul, edificatoare pentru viitoarea muncă a oamenilor din Singeru. La sfîrșitul anului 1980 se vor obține, în plus, 540 tone grâu și 980 tone porumb. Poate că dacă n-am fi dispus de triste mărturii ale tristei vieți din Singeru înainte de 1944 n-am fi apelat la atîtea cifre. Le reproducem căci ele sînt date sigure ale modului în care se trăiește azi într-un loc ce de atîtea ori de-a lungul istoriei a părut destinat mizeriei, foametei, morții și lipsei oricărei șanse.

— Tovarășe Stan Traian, întrebăm, ce a însemnat, pe plan omenesc, înființarea C.A.P.-ului?

— Cine a lucrat bine și cu tragere de inimă de la înființare și pînă acum are casă nouă, și-a căsătorit copiii dîndu-le tot ce le trebuie, i-a trimis la școli și, dacă au avut înclinații, i-a făcut intelectualii. Anul trecut, în sectorul zootehnic, ca să iau un exemplu, s-au putut efectua și 600 zile muncă. Deci 18 000 lei, plus produse. În acest fel se poate trăi civilizată și sigur pe ziua de mîine. — Asta dacă prin ziua de mîine înțelegem tot muncă.

— Normal. Căpraru Ion, Tănase Dumitru și Constantin Stanca, toți îngrijitori în zootehnie, trăiesc, datorită muncii lor, îmbelșugat, așa putea spune. Sau iată un alt exemplu: copiii lui Dicu Ion, de la vegetal. Ion, băiatul lui, este profesor de istorie aici, în Singeru; Constantin este tot profesor, dar într-o comună din Buzău. Tatăl inginerului nostru șef, Banu Ion, a lucrat tot la noi, la C.A.P.

— Dar copiii dumneavoastră?

— Marilena are 19 ani și este în anul IV la Liceul pedagogic din Ploiești. Marilena va veni învățătoare aici, cel puțin așa dorește. Silviu are 17 ani și este în anul II la Liceul industrial de chimie din Ploiești. El, cum e cu industria, va rămîne probabil la Ploiești.

— Nu asistăm la împușcarea satei? Sînt totuși oameni care se gîndesc la asta.

— După capul meu cred că așa arată progresul. Ca tată de copii așa suferi dacă la Ploiești mi-aș fi trimis copiii să-i fac slugi. Și nu uitați un lucru: mulți se întorc aici, unde nevoia de oameni cu școală este la fel de mare ca la oraș.

Sigur că da, lucrurile pot fi încă discutate, dar părerea președintelui C.A.P.-ului Singeru trebuie reținută pentru a-dîncul ei bun-simț.

Spuneam că în Singeru locuiesc aproape 6 000 de oameni. Și tot în această comună sînt în acest an școlar 1 020 de elevi. A cincea parte a comunei învață și cifra ni se pare impresionantă. Există 5 școli, dintre care una, patronată de Liceul de construcții din Ploiești, are clase de 10 ani. Anul trecut au fost în comună 160 de absolvenți. Dintre aceștia, 145 au plecat la școli de alte grade sau la meserii. 5 dintre băieți sînt la Liceul electronic din București,

lege din anul 1927 (!) respinge acțiunea „etajului”. Elena și Augustin Olteanu fac recurs la Tribunalul județean Prahova a cărui instanță gîndește temeinic faptele. Pe de o parte, veșnicile scandaluri, sica-nele și nervii măcinați, iar pe cealaltă, existența celor două intrări separate ale familiei Preda. Instanța cercetează și un raport de expertiză întocmit în urma unei descinderi la fața locului și admite departajarea casei scării, urmînd ca cei de la etaj să-și construiască o scară personală. Cu autorizația nr. 456/1976 în mină Augustin Olteanu se apucă de treabă. Demolează vechea scară și plin de energie își clădește viitorul: o scară nouă. Disperați, cu orgoliile adînc jignite, dar foarte activi, cei de la parter vin peste cîteva zile cu o hirtie obținută nu se știe cum și care anunța laconic sistarea lucrărilor pînă la 17 septembrie. Triumful era aproape total. Și ca să-și deruteze adversarii, îi dau în judecată pe cei de la etaj, motivînd că hotărîrea cu scara este ilegală. Totul se judecă în cîteva zile și pe 18 august, era într-o miercuri, Marcela și Constantin Preda pierd.

Vă mărturisesc sincer că pînă să văd cum stau lucrurile, la fața locului, pentru mine o scară nu era decît o scară. Ajuns în strada „Anul 1907”, la numărul 40, nu mi-am schimbat părerea, dar respectul meu pentru acest obiect a crescut. Intrînd, am găsit trei dintre membrii fami-

Mai tineri, mai demni

Trebuie să fim mai
intransigenți,
mai severi,
Arderea noastră
să aibă flacăra dăruirii totale,
Trebuie pașii veșnic să-i ceri
În cadența epocii tale.

În gesturi și gînduri
să fim tineri și demni,
Mai romantici,
mai lucizi totodată;
Clipa ta în timp
mai adînc s-o însemni,
Peste timp, de ecou repetată.

Chemarea aceasta
multiplicat o ascult,
Țîșnind pretutindeni,
prezentă în toate;
Trebuie să ne cerem
și să dăm mai mult,
tot mai mult!
TREBUIE. Și se poate.

CORNELIU ȘERBAN ■

3 la Școala profesională a întreprinderii „Optica română” din același oraș. De învățatura și buna purtare a copiilor din Singeru se ocupă 60 de cadre didactice; dintre care din comună sau stabiliți aici sînt 60.

În comună există magazine alimentare, textile, de prezentare a industriilor locale din Ploiești și Mizil, chioșcuri de legume și fructe, brutărie, librărie. Se vînd de asemenea mobilă, televizoare și haine vădînd gusturi rafinate. Există de asemenea secții de prestări servicii și un centru de achiziții. Anul trecut la desfacerea cu amănuntul s-au realizat 11 milioane. Doar mobilă s-a vîndut în valoare de 300 000 lei. Pentru ca și aceste cifre să capete o mai mare concretețe vom apela la cele spuse de gestionarul Vișoiu Mihai, cu o vechime în muncă de 22 de ani: „În 1955 toate magazinele din comună desfaceau 300 000 lei pe an. Astăzi deci se desfac de aproape 35 de ori mai mult”.

Datele acestea fundamentale despre una dintre comunele Munteniei, fără a fi în întregime spectaculoase, dovedesc niște lucruri pe care avem datoria sacră să nu le uităm, să le ținem în memorie și în conștiința treze și nealterate. Departe de a fi un eveniment izolat, anul 1907 a dovedit cînică și nedreapta împărțire a pămîntului, a cutremurat prin distanța imensă dintre obiectul muncii a cîtorva milioane de țărani și cînicile profituri ale moșierilor, arendașilor. Fără îndoială că reacția țărănimii — răscoala — a fost un semn al neputinței de a mai trăi așa, dar evenimentele au prefigurată și marile ei posibilități revoluționare. Au fost dovezi impresionante ale vigoriei și vitalității ei, ale patriotismului ei de atîtea ori dovedit. Căci, cum spuneam, la numai un deceniu, același regim, chiar

liei Olteanu, concentrați, într-un moment important al existenței lor. Pe o scîndură care ținea loc de scară, soții Olteanu se organizaseră într-o formulă aproximativ eficace și o urcau pe bătrîna soacră în apartament, reeditînd istoria cu ridicăea. Elena Olteanu se urcase înainte și trăgea cu multă abnegație de bătrînă, în vreme ce soțul, cu alte posibilități și asumîndu-și unele riscuri, o împingea de la spate. Bieții oameni sperau să vină și copiii de la școală, experiența dobîndită făcîndu-i să priceapă că unde-s toți puterea crește. Dar se poate rupe scîndura. Intervin în acel moment de cumpănă și dau o mină de ajutor. Peste cîteva minute ne tragem cu toții sufletul în apartament, respirînd îndelung și de voie. Mai profitabil bătrîna care suferă de inimă și a mai și avut un preinfarct. Oamenii îmi declară că sînt disperați, că nu mai înțeleg nimic, că habar n-au cum s-a obținut acea sîstare, așa de la distanță, că nu s-au apucat de construit fără autorizație, că s-au îmbolnăvit de nervi și, în sfîrșit, ar vrea să plece din casa asta să scape și de vecini, că de scară... E drept, au aflat mai tîrziu că sîstarea s-a făcut pe bază „de pod”. Pentru că există un pod la care se ajungea numai pe scara demolată. Dar, în primul rînd, îmi demonstrează Augustin Olteanu, la podul cu pricina n-a urcat și n-a riv-

Inimă de soare

Noi știm c-această țară de lumină
A noastră e, și-a noastră fi-va-n veci —
Am înflorit, doinînd înalt pe o colină
De-azur, de cîntec, lacrimi și poteci.

Copiii noștri-s inimă de soare,
Iubirea — torță străjuind pe cer;
Nu ne-am plecat nicicînd spre ursitoare
Să cerem vise, le ducem prin ger.

N-am încetat să vrem intruna
Să ținem ce-i al nostru-n univers;
Ne adunăm și soarele și luna
Din apa trudei, ca pe-un sноп de vers.

Am fost ca vremea, pașnicii ori furtună.
Cum ne-au cerut-o sorții prin suis.
Prietenilor le-am înțins o mină,
Dușmanilor — securea în tăis.

Noi știm c-această țară de lumină
A noastră e, și-a noastră fi-va-n veci.
Vom străjui cu visele-n retină
Mereu stejari spre-națtele-i poteci.

VIRGINIA BRESLAȘU ■

locșior al secretarului
Comitetului comunal de partid,
comuna Singeru, Prahova

dacă nu aceiași oameni, au trimis ordine de chemare a patriei aceluia împușcării și umiliții la 1907. Oare cit ar trebui să căutăm o pildă atît de măreață de patriotism fie prin istoria patriei sau, de ce nu, prin istoriile altor țări? Urmașii aceluiași țărani au luptat și în cel de-al doilea război mondial, și-au dat singele ori de cîte ori li s-a cerut. Căci țărani, strămoșii noștri, ai tuturor, au judecat etern și profund. Deasupra intereselor lor, lezate, ignorate sau batjocorite, le-au așezat pe acelea ale României, înțelegînd că Țară unică a românilor. Aceasta înseamnă, fără doar și poate, simț al istoriei naționale, patriotism și spirit de sacrificiu. Dincolo (și din păcate dincolo nu se poate totuși) de dramatismul anului 1907 se poate înțelege, credem, că istoria creării României libere și socialiste a început de mult, poate de totdeauna, că la temelie ei stau satele și locuitorii ei pe nume țărani. Țăranului român putea să-i facă dreptate istoria însăși și aceasta a însemnat momentul cînd lupta de clasă a românilor, inițiată și condusă de Partidul Comunist Român, a reușit pe deplin.

Am plecat din comuna Singeru într-o zi cînd februarie se pregătea să facă loc lui marșie, cea lună însingurată a lui 1907. Ochii lui Năstase Drăcea nu mă vedeau foarte clar, ei sînt însă ochi care au văzut multe și care n-au uitat nimic. Ochii lui au traversat și făcut istoria și brațele lui, dragostea sa pentru țară se confundă cu lucrul sfînt al vieții sale întregi — noua viață, liberă, fericită, demnă a comunelor românești există cu robustețea cu care sufletul românesc a traversat și însemnat veacurile.

EUGEN SECELEANU ■

ferestra. Dar să explicăm lucrurile și să vedem cum s-a ajuns aici.

În urmă cu aproximativ trei ani și jumătate soții Elena și Augustin Olteanu au descoperit pe o stradă liniștită a Ploieștiului, strada „Anul 1907”, la numărul 40, o casă cu două apartamente: unul la parter, ocupat, și celălalt, la etaj, liber. L-au cumpărat pe cel de sus fără să țină seama că acest apartament nu beneficia decît de o singură intrare, situată undeva în spatele vilei, intrare comună cu vecinii de la parter. Este momentul să amintim că locuința de la parter mai are două intrări, amîndouă principale, în exclusivitate și absolut fermecătoare. În sfîrșit, vreme de un an și ceva viața a fost frumoasă pentru ambele familii, cu vizite reciproce, mici atenții și chiar înțelegeri. În continuare, însă între parter și etaj au început certurile. Desigur, la început nu și-au mai dat bună ziua. Ulterior au venit și scandalurile, „ca un șuvoi”, afirmă Augustin Olteanu. Și pentru ca totul să aibă un sfîrșit, cei de sus au propus celor de jos, adică familiei Preda, un compromis: să separe această a treia intrare, de serviciu, dat fiind că familia Preda, așa cum ați aflat mai înainte, se bucura de alte două intrări, una mai principală și mai frumoasă decît cealaltă. „Parterul” refuză plin de indignare propunerea, iar o instanță de la judecătoria din Ploiești, bine sprijinită pe o

nit vreodată cineva, deoarece nu poate fi folosit decît cu multă incăpăținare. Iar în al doilea rînd, el, Augustin Olteanu, speriat de coșmarul cu scara și cu certurile, s-a angajat în scris, cu acte, să facă pentru pod o scară pe dinafară, numai și numai pentru descărcării săi vecini. Pînă una, alta, timpul trece și scîndura rămîne, dar totul se rotunjește și devine perfect absurd. O altă hotărîre judecătorească anulează sentința care admite departajarea, confirmînd prima hotărîre, cea a Judecătoriei Ploiești care își baza raționamentul pe legea din 1927 (abrogată de fapt de legea nr. 4/1973) și obligîndu-i pe soții Olteanu la „plata sumei de 1 200 lei cheltuieli de jucată către Preda Marcela și Preda Constantin”.

Despre scară însă, nici un cuvînt. Rămîne sau nu, scîndura? Este adevărat, cvintetul Olteanu a mai cîștigat ceva dexteritate, dar pînă la perfecțiune mai au. N-adeuce anul ce aduce ceasul și cum a căzut o autorizație de construire sau o decizie judecătorească absolut logică. vor cădea și copiii familiei Olteanu, va cădea și bătrîna și vor cădea probabil și cei doi soți. Pentru că atîtea hotărîri judecătorești au uitat, de fapt, esențialul: o scară ce aduce atîtea foloase omului.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Trei lansări pe orbita noului în economia prahoveană

La Combinatul petrochimic „Teleajen” funcționează prezentul, se construiește viitorul

1

Dinamismul petrochimiei prahovene poate fi lesne surprins la Combinatul „Teleajen”. Dacă Brazii, bunăoară, reprezintă o stea fixă în constelația petrochimiei românești, „Teleajenul” se află în plină și furtunoasă ascensiune. În prezent, el este un imens șantier, pe care însă se grefează producția veche: benzină, petrol, motorină, uleiuri, bitum, în sortimente variate și cantități crescînde, iar în vechiul combinat se ridică un altul, care va realiza saltul spre petrochimie. Pentru a evidenția esența acestor transformări șeful biroului Plan-Dezvoltare, inginerul Dumitru Marin, manevrează, pentru uzul nostru, nu cifre, ci scrumiere și sticle de cerneală.

— Iată cam ce se întâmplă la noi. Această scrumieră reprezintă D.A.V.-1, adică instalația nr. 1 de distilare atmosferică și vid. Alături, altă scrumieră, vreau să spun D.A.V.-2. Ambele fac parte din vechiul combinat. Iau acum sticla de cerneală extrafluidă și o asez între cele două scrumiere. Ea reprezintă D.A.V.-3, care încă nu există, dar se construiește între cele două. Așa stau lucrurile, în mare, pe tot întinsul combinatului. Funcționează prezentul și construim viitorul.

Unul din cei mai respectați și mai experimentați maistri ai „Teleajen”-ului, Nicolae Dredeanu, care a pășit pentru prima oară pe porțile vechii rafinării, pe atunci „Româno-Americana”, exact acum 40 de ani, „explică” șantierul.

— Printre noi mîșună constructorii, care își fac treaba lor. În jur, depozite de ulei, conducte de petrol, benzină caldă, pe scurt, tot dichisul unei rafinării. Zidarii, betonistii și toți ceilalți prea puțin știu ce înseamnă, de fapt, o rafinării. I-am văzut cu ochii mei învîrtind, curiosi, cite un ventil pentru a afla ce se întâmplă sau pentru ca să picure benzină pentru spălat pe mâini. Ei nu-și dau seama că benzina caldă se poate aprinde de la sine sau că propanul la 20 atmosfere reprezintă o bombă potențială. Altfel, de exemplu: pe șantier se efectuează suduri, de unde sar scintile, pe care o adiere de vînt le poate duce în direcție nedorită. Camioanele cu materiale reprezintă, de asemenea, pericole potențiale, la fel ca două pietre ciocnite întimplător. Firește, ne străduim cu toții, de la director la pompier, să nu lăsăm nimic în voia întimplării. Muncitorii cu experiență, oameni de meserie, supraveghează atent desfășurarea lucrărilor de construcție, în scopul prevenirii accidentelor: se respectă cu strictețe — așa spune, militară — normele de securitate a muncii. Astfel, cea mai neînsemnată operație de sudură în locurile „calde” este aprobată, programată și supravegheată cu grijă. Dealtfel, să nu se uite că, indiferent de șantier, în meseria noastră există un anumit grad de pericolozitate și nicăieri în lume nu poate fi altfel. Care rafinor nu a văzut, măcar o dată în viață, o coloană de fracționare de zeci de metri în flăcări? Noi, la „Teleajen”, am luat toate măsurile necesare reclamate de prezența șantierului și nu s-a înregistrat nici un accident. Toate acestea cer însă eforturi serioase din partea întregului personal.

— Încă un aspect. Înainte de a începe noua dezvoltare, combinatul era vestit pentru parcul său. Printre cisterne și depozite muncitorii gospodării mesteriseră bolți detrandafiri: se circula pe alee pietruite, placarde avertizînd la tot pasul: „Nu călcați pe iarbă!” Toate acestea fac parte, în prezent, din folclorul local, cînd preeminenta prafului și, alternativ, noroiului. Blocul de ulei a fost denumit, temporar, blocul de noroi, iar trandafirii dăinuie doar în amintire. Este o parte, mică, din pretul care trebuie plătit pentru marea înnoire a combinatului.

Această trecere nu se realizează lin. Iată încă un exemplu. Ingerul stagiar Emil Calotă ridică problema calificării profesionale. O face, voit, în termeni oarecum hiperbolici, dar părerile sale merită atenție, ele oglindind o anumită stare de spirit în rîndul unor tineri specialiști.

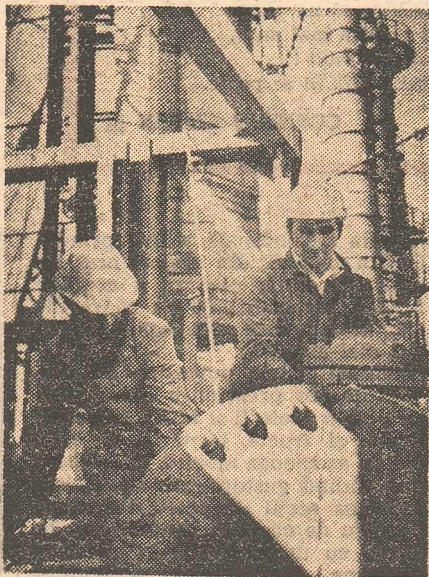
— Sîntem 30-40 ingineri stagiați în combinat. Simțim în noi o sete de cunoaștere caracteristică tinereții, dorim să fructificăm ce am învățat și, mai mult, să creăm ceva nou în tehnică, firește, după posibilități și aptitudini. Vrem, pe scurt, să dăm tot ce purtăm mai bun în noi. Dar pentru a crea — cit de puțin — trebuie să teții la curent cu noutățile tehnice. Eu și alți colegi avem specialitatea „compusi macromoleculari”, domeniu de mare viitor al combinatului. Pare de necrezut, dar în ultimele șase luni în biblioteca uzinei am intrat, lung și lat, cinci cărți cu tematică de chimie și petrochimie. Nu se primește — sau nu ne este accesibil — nici măcar un exemplar din cele două perioadice de profil: „Revista de chimie” și „Mase plastice”, fără a mai menționa literatura străină de specialitate. Nu avem neapărat în vedere procurarea de cărți

străine costisitoare, ci am dori ca măcar să ni se pună la dispoziție, spre consultare, referate, indexe sau note bibliografice obținute prin filiera Institutului de documentare tehnică sau a altor centre din țară. Ne paște pericolul ruperii de ritm. Lucrurile nu stau mult mai bine nici la biblioteca municipală „Nicolae Iorga”; la bibliotecile din București nu prea putem să ne repezim în zilele de lucru, iar duminica sînt închise. În plus, pentru experimentarea sau explorarea unor idei personale am avea nevoie nu numai de materiale documentare foarte recente, ci și de aparatură — nu foarte sofisticată — pe care laboratorul nu ne-o poate procura. Apare și aici pericolul ruperii de ritm. Este o situație de care s-au plîns colegii stagiați și din alte întreprinderi. Nu spun că nu facem nimic pe linia promovării noului, dar de ce să nu fim mai mult ajutați tocmai la vîrsta cînd atracția spre nou este mai puternică?

Am revenit la bătrînul distilator-rafinor Dredeanu cu o întrebare care, știu, îi stă la inimă.

— Dv., cel mai vechi om din întreprindere, sîntei, cred, cel mai indicat ca să-mi spuneți cum vedeți viitorul ei.

— Văd un combinat aproape total automatizat, cu locuri de muncă lejere datorită echipamentului de înaltă tehnicitate. Văd, din nou, alei umbrite și bolți de trandafiri.

firi. Văd o nouă cetate a petrochimiei. „Teleajen”-ul va fi altul, dar pentru mine mereu același.

— Il veți apuca și dv. Tot ca maistrul. — Peste cinci-șase ani ies la pensie. Voi fi împlinit atunci aproape o jumătate de veac în același loc de muncă. Nu credeți că e destul?

La „Neptun” — Cimpina se produc cu maximă viteză reductoare de viteză

2

Abia cînd am vizitat întreprinderea „Neptun” din Cimpina am înțeles că ecuația „secolul XX = secolul vitezei” nu corespunde, într-un tot, adevărului, că este, pe undeva, o prejudecată și că, de fapt, una din problemele însemnate ale tehnicii actuale o reprezintă tocmai reducerea vitezei. Am aflat acolo că viața noastră cea de toate zilele ar fi alta dacă nu ar exista aceste faimoase reductoare. De ce? Fiindcă motoarele electrice și cele cu combustie internă, de la liliptane pînă la cele plasate pe locomotivele „diesel”, au, de regulă, turație mare. Or, pentru a utiliza puterea dezvoltată este necesar ca această turație să fie încetinită de la 1000 pe minut, de pildă, la 30, printr-un reductor, mecanism destul de complicat, constînd, în esență, din diverse angrenaje.

Această scurtă și, sperăm, nu prea tehnică introducere va explica, poate, însemnătatea economică cu totul specială a întreprinderii cimpinene — unica din țară cu acest profil — și, în același timp, dezvoltarea ei într-un ritm aproape incredibil, în ultimii ani, de la atelier semi-mesteșugăresc la unitate industrială de prim rang.

Momentul de cotitură l-a constituit vizita în întreprindere a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Ca urmare a indicațiilor date la fata locului, s-a trecut la o nouă etapă de dezvoltare, producția, mereu crescîndă, continuînd în paralel cu investiția.

Doar cu puțini ani în urmă „Neptun” era, cum spuneam, o fabricuță de importanță locală. Cuptoarele sale nu erau cu mult mai perfecționate decît cele folosite la țară pentru coacerea piinii, iar temperatura se aprecia după ochi: cînd roșu bătea spre galben însemna că a mai crescut cu vreo sută de grade. Este vorba de ace-

eași întreprindere care, înzestrată cu utilajul cel mai modern, ocupă locul doi pe județ în ceea ce privește investițiile în ramura construcțiilor de mașini, în actualul cincinal.

Pe hirtie, totul pare simplu: investiții mari, rezultate așijderea. Să nu se uite însă că în toți acești ani s-a lucrat aci în condiții de șantier și că producția creștea pe măsură ce sporeau agitația și neplăcerile feigate, inerent, de un șantier. Se proceda cam în felul următor: se spargea zidul la o hală, în vederea dezvoltării; muncitorii se înghesuiau într-un colț, constructorii în altul, despărțiți de un perete provizoriu, destul de ipotetic, prin care pătrundeau praful, zgomotul și, iarna, gerul.

La atelierul Mecanic șef — S.D.V. s-a construit, în mers, un etaj peste parterul existent. Cînd a fost terminat, utilajele au trebuit aduse... prin acoperișul demontat pe secțiuni. A fost probabil unicul caz din istorie cînd mașinile au picat din cer, la propriu.

Cînd constructorul a ajuns cu lucrările sale la instalația de preparare și spargere a fierului și fontei vechi — o bilă uriașă proiectată de la înălțime spre mormanul de fier și fontă — acest agregat cîntărind 6 t ar fi trebuit demontat și reasezat la noul loc de producție. Pentru a nu se pierde timp s-a hotărît mutarea instalației ca un întreg.

— A fost o muncă de Sisif — comentează directorul adjunct, inginerul Grigore Marinescu. N-a fost ușor, dar și satisfacțiile au fost mari (pentru a nu folosi cuvinte pompoase). Oamenii, de la director și inginer-șef la cel mai tinăr muncitor, au căpătat posibilitatea nesperată și nevisată de a deveni, fiecare la nivelul său, un fel de doctor în angrenaje (expresia aparține lui Grigore Marinescu). Lucrînd la mașini ultramoderne ei au putut face saltul din lumea milimetrilor în cea a micronilor.

Au crescut, concomitent, și într-o măsură substanțială, retribuțiile. Azi, în fața vechilor ateliere e greu de găsit loc de parcare, autoturismele angajaților blocînd strada.

La „1 Mai” — Ploiești 3 DH poate însemna, uneori, și 3 români

3

Se știe că întreprinderea „1 Mai” a devenit, în ultimii ani, unul din cei mai importanți și reputați producători de utilaj petrolier din lume, unele statistici plasînd-o, la capitolul export, pe locul trei pe glob. Calitativ, produsele sale sînt comparabile doar cu acelea ale firmelor de prim ordin. În afara exporturilor pe piețele tradiționale, să amintim demararea sau amplificarea, în ultimele luni, a exportului spre țări ca Grecia, Spania, Japonia, Brazilia. Aceasta reprezintă una din fațetele noului pentru gigantul din Ploiești.

Foarte recent, o instalație de foraj F 200 2 DH-3 a fost montată în Filipine. Mai precis, în insula Luzon, la Santiago Isabela, 400 km nord de Manila. Instalația, într-un anumit sens, istoric, fiind prima în proprietatea guvernului filipinez. Echipamentul românesc — despre care ne-a vorbit cu mare căldură inginerul Nicolae Popescu, unul din specialiștii ploieșteni care au însoțit-o la fața locului — a oferit deplină satisfacție. A fost elogiată și de specialiștii străini aflați în Filipine și care s-au deplasat special la Santiago Isabela pentru a o vedea în funcțiune. Un amănunt: instalația a fost proiectată ca să reziste la taifunuri, frecvente în această parte a Pacificului. După intrarea ei în funcțiune era așteptată, în Luzon, Olga — gîngășă denumire dată unui taifun care înainta amenințător dinspre Marea Japoniei. Pînă la urmă, Olga nu a venit la întîlnire, ocolînd Luzonul.

În exploatare, echipamentul s-a dovedit de nădejde, fapt recunoscut și apreciat de autoritățile filipineze.

— Era un spectacol feeric — ne spune inginerul Popescu. Turla se vedea de departe, din cîmpie, iluminată „a giorno”. Parcă străpungea beznă. Se simțeam mîndri ca reprezentanți ai tehnicii României socialiste pe acest îndepărtat tărîm, la antipod.

Deși ar mai fi destule de spus despre episodul filipinez, preferăm să stăruim mai mult asupra unei emoționante aventuri tehnice și umane care, deși legată de livrarea unei instalații de foraj, nu mai are nici un fel de contingente comerciale. Ea s-a petrecut pe malul unei ape fără nume, undeva într-o erezărie, lingă cătunul vietnamez Hai Dung. Eroii ei: Dumitru Călăvie, șef de atelier la Mecanică 6, și lăcătușii Dumitru Nedelcu și Vasile Buzătoiu, toți de la „1 Mai”. Am putea ușor să comentăm cele întimplute acolo, să le învesmîntăm în vorbe frumoase și în explicații inutile, dar preferăm să-l lăsăm să vorbească pe Dumitru Călăvie:

„În anul 1973 țara noastră a livrat Vietnamului, sub formă de ajutor, instalația de foraj 3 DH-250, fabricată la „1 Mai”.

Nu a apucat să funcționeze, căci peste ea a trecut tăvălugul războiului. În luna mai a anului trecut, eu și doi tovarăși din întreprindere am fost trimiși în Vietnam, la rugămintea autorităților vietnameze, pentru a stabili la fata locului dacă instalația mai poate fi folosită. Acolo ni s-a înfățișat un spectacol jalnic. Piesele componente se înșiruiau pe o distanță de 5 km de-a lungul unui fir de apă într-o erezărie. Repet: acel țînut cunoscutese urgia războiului, oamenii nu la furaj avuseseră capul, ci la supraviețuire, la victorie.

De 22 de ani lucrez la „1 Mai” și mai toate produsele sale mi-au trecut sub mină, sub o formă sau alta; am mers cu ele și în străinătate, pînă în Himalaia. Ei bine, în toți acești ani nu am auzit ca un utilaj petrolier de-al nostru să fi avut de înfruntat condiții atît de vitrege. Lemnul de ambalaj putrezise complet, din prelatele de nailon nu mai rămăsese un petic, în rețelele pneumatice se cubăriseră furnicile, pompele de injecție erau toate blocate. Timp de trei ani piesele serviseră de culcus jivinelor, fuseră bătute de ploii și mîncate de umezeala din atmosferă, care aci atinge și 99 la sută.

Mă credeam un om tare, dar aproape că mi-au dat lacrimile cînd am văzut toate acestea. Din punct de vedere tehnic situația era clară ca lumina zilei: nu se mai putea face nimic, dar din punct de vedere uman, politic, noi, în calitate de comunisti, noi, cei trei români, într-o erezărie pierdută, nu puteam spune tovarășilor vietnamezi că nu-i putem ajuta, tocmai acum cînd au mai mare nevoie de ajutor în reconstrucția țării lor. Și am hotărît să montăm instalația în mlaștină, cu mijloacele pe care le aveam la dispoziție: două automacarale de 10 t și bratele noastre. Nu puteam avea nici o pretenție în această țară secătuită de decenii de război. Și ne-am pus pe treabă.

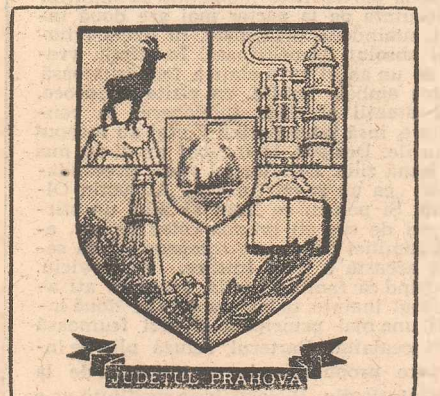
Subansamblele instalației noastre cîntăresc pînă la 30 t. Băgam automacaralele în mlaștină ca să ridice grupul de forță (trotiul, intermediara I, pompele), dar ele se cufundau în ml. Am mai făcut rost de două tractoare pe șenile pentru a urni macaralele, care la rîndul lor trebuiau să ridice trotiul pe amplasament. S-au împotmolit și tractoarele. Ne-am confecționat singuri ciocane de 10 kg. Localnicii nu posedau asemenea unelte, pe care ei, care cîntăresc 45-50 kg, oricum nu le puteau minui.

Am lucrat ca niște drafi. Studenții vietnamezi care au învățat în România ne-au văzut și cînd au văzut ce se petrece au botezat acțiunea, în limba lor, „montajul iadului” — după cum ne-au explicat. O dată s-au abătut cîțiva specialiști străini, care au glumit amical: „Nu știm că 3 DH înseamnă trei români”. Într-un fel, aveau dreptate, fiindcă, în mod obișnuit, pentru montarea unui asemenea agregat — și în condiții normale! — sînt necesari nouă oameni.

Zilnic parcurgeam 100 km dus și întors între locul de dormit și erezăria unde se afla DH-3. Lucram sub ploii torențiale și sub soarele torid. Termocouplele fixate pe instalație indicau foarte exact temperatura, care, uneori, depășea 60 grade Celsius. Apa nefiind potabilă, beam cite 6 l de ceai pe zi, dar transpiram atît de abundent, încît la un moment dat sudoarea devenise dulce: nu mai aveam săruri în noi! Ne-au zăpăcit țîntării, iar cărbuși dintr-o specie ciudată, cînd porneau în roiri dese, zumzăiau atît de tare, încît ne credeam într-o cazangerie: din cauza zgomotului nu se mai putea înțelege om cu om. Serpi venoși nu am întîlnit, în schimb, într-o zi, ne-am trezit cu lipitori pe picioarele noastre insingurate. Citeodată ne cuprîndea disperarea, dar pînă la urmă am izbutit. Nimeni nu ne-a obligat, singuri am hotărît să ducem la bun sfîrșit ce am început, fiindcă înțelegem pe deplin rosturile muncii noastre.

În trecut fie zis, toate acestea au prieluit și un exceptional examen tehnic pentru echipamentul românesc. În ciuda condițiilor infernale în care a zăcut timp de trei ani, nu am constatat deteriorări importante în interiorul ansamblului. Astfel, la 2 septembrie 1976, prima sâr-bătoare națională a Vietnamului independent și reunificat, am ridicat turla. Au participat ministrul petrolului al Republicii Socialiste Vietnam și oficialitățile locale. Totul fusese minutuos pregătit de noi și, doar în cinci minute, turla de 42 m a fost ridicată la verticală. Au izbucnit urale. În decembrie, întreaga instalație a fost predată în stare de funcționare. Am semnat de garanție, eu, maistrul Dumitru Călăvie de la întreprinderea „1 Mai” Ploiești.”

LIONEL NIȚESCU ■

Concursul „Drum de glorie” după faza pe județe (II)

Făgăduiam în ediția precedentă a rubricii noastre să revenim cu detalii și argumente la aprecierile cu caracter general asupra concursului de incontestabil succes „Drum de glorie”, în cadrul căruia au evoluat reprezentativele de tineret și pionieri ale tuturor județelor țării. Opt dintre acestea, precum se știe, potrivit punctajului acumulat, și-au asigurat participarea la faza finală a concursului. Ele sînt în ordine: Vaslui, Teleorman, Hunedoara, Prahova, Vrancea, Alba, Cluj, Dolj. Clasificarea aceasta, respectînd desfășurarea concretă a lucrurilor și mai ales realitatea implacabilă a punctajelor, este meritorie, cu toate că multe atuuri au intrunit pentru a se număra printre primele opt reprezentative ca acelea ale județelor Maramureș, Neamț, Mureș, Sălaj, Bistrița-Năsăud, Sibiu, Satu Mare, Vilcea, Ilfov. Nu este deloc surprinzătoare, după părerea noastră, situarea între primele opt sau pe alte locuri fruntașe a unor județe care nu dispun, în unele cazuri, de nici o instituție artistică profesionistă, de specialiști capabili să asigure prompt o îndrumare de înaltă calificare. Ca membru al juriului a trebuit să fiu atent, desigur, în primul rînd, la evoluția propriu-zisă în concurs a reprezentativelor, dar, ca vechi activist și ziarist, n-am putut să nu remarc extraordinarele eforturi, climatul de mare emulație polarizată de participarea la concurs în numeroase județe ale țării. A fost de-a dreptul emoționant pentru noi să constatăm că mulți activiști de partid, nu o dată chiar primii secretari, s-au preocupat alături de organizațiile de tineret și pionieri, cu un impresionant clan tînăresc, de buna pregătire și prezentare în concurs a echipajelor și formațiilor. Alți județele citate, cit și unele dintre cele care dintr-un motiv sau altul au pierdut în mod neașteptat puncte importante, dar au avut o evoluție notabilă, oferă numeroase asemenea exemple. Surprinde însă faptul că nu apar în parca superioară a clasamentului municipiul București, județe ca Iași, Timiș, Brașov, Constanța, Galați, indiscutabil avantajate, în mod virtual, prin experiența și potențialul artistic pe care le dețineau în vederea prezentării excelente în concurs. Unele dintre ele pot invoca neșansa de a fi fost obligate, prin tragerea la sorți, să evolueze chiar la începutul concursului cînd timpul, mai ales, nu le-a permis să-și asigure o temeinică pregătire. Diagrama concursului, sub aspectul ordinii participării, e, în genere, ascendentă, fapt explicabil și prin răgazul ce l-au avut la dispoziție pentru pregătire și prin câștigul de experiență de care au beneficiat reprezentativele din cea de-a doua parte a concursului. O diferență sensibilă între debutul și finalul concursului ne-au semnalat și colegii din juriu consultați de noi înainte de formularea acestor considerații. Să transcriem cîteva dintre ele: „Deși exista un precedent („Turneul emblemelor”) debutul a fost greoi”; „Debutul a avut stingăci, dar a prilejuit și numere de valoare, pe atunci inedite, care au fost preluate apoi în diverse variante, mai mult sau mai puțin creatoare. Nu trebuie însă absolutizate lucrurile căci și în final am asistat la evoluții mediocre (vezi Buzău)”; „Între debut și final dozebirile sînt de calitate, privind cizelarea, fără a afecta pregnant fondul, semn al respectării condițiilor inițiale ale concursului”; „Concursul a debutat într-o oarecare nesiguranță a concurenților și a unor membri din juriu (privind cerințele impuse)”. Remarcă ultimă, referitoare la aprecierea juriului, ca și a examinării teoretice, e, după părerea mea, pertinentă, în sensul că pe parcurs punctarea și notarea s-au făcut tot mai exact, mai nuanțat. Întrebați dacă înseși criteriile de apreciere conțin anumite imperfecțiuni și dacă punctajele acumulate sînt echitabile în raport cu cantitatea și calitatea muncii încorporate la susținerea diferitelor probe, colegii mei mi-au răspuns foarte ferm: „Criteriile de apreciere ale membrilor artistice au fost coresponsabile (note de la 5 la 10), dar aplicarea lor a fost uneori timidă. Nu o dată, nota 9 a fost considerată ca o adevărată cădere la examen și de către județe, dar și de către unii membri ai juriului”; „Criteriile, nu aplicarea lor, da, uneori”; „Aș fi dorit o notație și cu sutimi, mult mai eficientă și mai aproape de valoarea reală”.

Unii dintre cei consultați sînt de părere că punctajul acordat la probele teoretice este exagerat de ridicat în raport cu probele artistice și că, chiar între acestea din urmă, ar fi trebuit să se facă diferențieri: „Prea multe puncte se acordă la întrebări. Cred că probele artistice ar fi putut să fie apreciate nu numai cu 10 ca notă maximă. Pentru „Străbune datini” sau „La stema țării” aș fi acordat și 15 puncte ca notă maximă, diferențindu-le de cor sau muzica ușoară. Un punctaj mai mic aș fi acordat și la probele sportive”.

Așa stînd lucrurile, a fost normal să adresăm și o întrebare de control, cum ar zice sociologii: „Credeti că asemenea disproporții au influențat în mod sensibil configurarea definitivă a clasamentului?” Răspunsurile au fost unanime: „Categoric, nu!” „Nu, n-au influențat. Fluctuațiile de apreciere nu mi-au părut flagrante. Personalitățile din juriu au dat

notele cu deplină autoritate profesională și artistică”. Unul dintre interlocutori consideră că ar fi fost mai bine, dacă era posibil pretutindeni, ca toate notările să se fi făcut din studio, de la București, dar un altul este de părere că „juriile din studio n-au fost mai exigente decît cele din deplasare” și că această situație n-ar fi influențat desfășurarea și evaluarea concursului.

Cu toate că, așa cum am precizat de la bun început, aprecierile de față nu sînt formulate de pe poziția membrului din juriu, o anumită abstracție față de această postură n-o pot face. Dacă mi-am câștigat reputația de om atît de zgîrcit la note e pentru că, după opinia mea, numai impunîndu-ți o marjă mai largă de apreciere — acesta a și fost criteriul oficial adoptat — poți să faci anumite dozebirii între „multumitor”, „bun”, „foarte bun” și „exceptional”. Apoi, dat fiind faptul că în mod consecvent am notat printr-un punctaj mai mic — la nici un județ n-am fost eu membrul din juriu care pe total a acordat punctajul maxim — să mi se permită să amintesc o chestiune de aritmetică simplă: la factorii unei scăderi dacă aduni sau scazi același număr rezultat rămîne același. Fără a pretinde că n-aș fi greșit și eu în notarea vreunei probe, pot spune că pe ansamblu, ca și colegii mei, nu cred să fi influențat sensibil clasarea vreunui județ, dacă fiecare se raportează în mod lucid și obiectiv la evoluția tuturor celorlalte județe. Ca să închei această paranteză necesară, aș vrea să argumentez două dintre cele mai acuzate notări ale mele: 7 la proba de „Străbune datini” prezentată de municipiul București și de județul Buzău. Nimic mai clar și mai echitabil: tinerii artiști bucureșteni nu s-au conformat cerințelor acestei probe, prezentînd în locul unei datini străbune o improvizatie operetistică avînd ca punct de plecare balada „Peneș Curcanul”, iar buzoienii, subestimînd datul folcloric, au apărut cu o contrafacere în care, dincolo de multe alte detalii neveridice, Drăgăcei, personajul central al datinei, l se asociază fantezist un sui-generis... Drăgan (?). Ne-am permis, de aceea, două întrebări: Este oare Bucureștiul o așezare apărută peste noapte, în desert, care în istoria sa mai îndepărtată sau mai apropiată să nu aibă asemenea datini și creații literare și muzicale cu caracter folcloric încît să putem face abstracție totală de ele? Putem într-ait „stiliza” o datină care, nu numai că e fixată în culergerii folclorice autorizate sau intrată în literatură, dar mai ales este încă atît de bine cunoscută de oamenii din partea locului, inclusiv de cei din județul Buzău? Sigur că da, o mai mare atenție și un mai pronunțat discernămint ar fi evitat asemenea eșecuri neplăcute.

Se poate aprecia deci că, indubitabil, configurația clasamentului reflectă maturitatea, seriozitatea, spiritul creator, dăruirea cu care reprezentativele și-au conceput și pregătit evoluția în concurs. Foarte important este ca, dincolo de locul ocupat în clasament, să se tragă din această participare învățăminte practice pentru întreaga activitate politico-educativă și cultural-artistică desfășurată de organizațiile U.T.C. și de pionieri cu întreaga masă de tineri și copii. Din acest punct de vedere trebuie să spunem că, în clasificarea bună a multor județe — la care contribuția hotărîtoare, prin numărul de probe și de tineri în echipaje au avut-o uteciștii — punctajul obținut de pionieri la întrebări sau la proba „Tineri mlădie” a fost în cea mai mare parte cel maxim. Numai cîteva puncte au pierdut la probele teoretice, iar la cea artistică pot fi numărate pe degete formațiile pionieresti care n-au intrunit o sută de puncte. Se poate vorbi de o revelație pionierescă absolută, pentru care, deopotrivă copiii, ca și cei care li organizează, îndrumă și pregătesc, merită toate felicitările. Dincolo de farmecul firesc al copilăriei, de neastîmpăratul inteligenței, de vioiciunea și capacitatea de reținere a memoriei, ne face plăcere să constatăm la cea mai tînără generație un ambițios patos al muncii, un elan patriotic demn de toată lauda.

Cine a parcurs comentariul pînă aici nu se poate să nu aștepte de la noi și cîteva considerații despre actul cultural-artistic propriu-zis pe care-l constituie desfășurarea concursului în această fază generală. Așadar, despre nivelul la care s-au prezentat tinerii și pionierii la diferitele probe — teoretice, artistice sau sportive — despre problemele evidente de această participare, în numărul viitor.

NICULAE STOIAN ■

Punctele lui Arhimede

Celebru fizician grec, descoperitorul principiului pirgheii, spunea că, dacă i se dă un punct de sprijin, poate răsturna pămîntul. Parafrazîndu-l, dar în sens invers, putem spune că există oameni care sînt tot atitea puncte ale lui Arhimede, dar nu pentru a fixa pe ei o pirgheie cu care să răstorni, ci cu care să înalți pămîntul. Sînt oamenii pe care bătrîniștii noștri îi numeau cîndva „sarea pămîntului”, oameni prin care străbate parcă o undă de lumină ce se răsfrînge în sufletele tuturor, oameni pentru care munca pusă în slujba colectivității, dăruirea de sine, împlinirea unei datorii sociale sînt acte tot atît de firești ca respirația, umblatul, privirea încercată de un blind umor și adîncă umanitate pe care o îndreaptă spre lume. Nimic din ceea ce fac nu li se pare a fi altceva decît firescul, pentru că

firea lor este astfel construită, și ei nu fac decît să-i dea curs liber.

Pe acești oameni îi întîlnim adesea în viață, ajungem să ne deprindem și noi a-i socoti un fapt obișnuit, uneori nu-i mai observăm, cum nu mai observăm, într-o construcție complexă, armătura de oțel care-i ține dreaptă alcătuirea pe dinlăuntru. Ne oprim la zîmbetul lor, ne încălzim de vorba lor și ne împărtășim din faptele lor ca dintr-un pom încărcat de rod, într-o pădure fără gard. Și totuși, cit de mult ar trebui să ne gîndim la acești oameni, prin care idealurile nu sînt flori de hîrtie, ci program concret de acțiune, iar etica și echitatea devin întru chipuri vii, acționînd prin acel suprem mijloc de educație ce se numește exemplu. Literatura are încă prea puțini „eroi literari” de forță educativă a suteilor, miilor, zecilor de mii de oameni ca oricare alții, dar atît de împliniți în umanitatea lor, cu care ne putem întîlni prin toate colțurile țării, și pe care e bine să-i întîlnim ori de cîte ori vrem să întărim în noi simțul pentru grandoea simplă a contemporanilor noștri.

Am cunoscut un asemenea om, cu cîțiva ani în urmă, la Curtea de Argeș și am avut prilejul să-l reîntîlnesc, măcar din an în an, la locul său de muncă.

Prima ipostază în care l-am cunoscut pe doctorul Gheorghe Gherghescu, medic primar fiziolog, directorul Spitalului teritorial Curtea de Argeș, a fost aceea de animator cultural! Cînd s-a întemeiat, în 1971, Societatea culturală „Neagoe Basarab” din Curtea de Argeș, la capătul unei neuite săptămîni comemorative (din care a rezultat și un volum editat de „Minerva” și cunoscut specialiștilor), medicul Gheorghe Gherghescu a fost ales cu unanimitate de voturi, în aplauzele frenetice ale asistenței, președinte activ al societății (președinte de onoare fiind ales profesorul dr. docent Constantin Stătescu, fiu al orașului și actualmente ministru de justiție). Nou venit în mediul orașului asupra căruia planează încă prezența Mesterului Manole, n-am prea înțeles rostul acestei numiri, a unui medic, în fruntea unei societăți culturale. Dar în următorii cinci ani, participînd la „săptămînile culturale argeșene” organizate în prima cetate de scaun a Țării Românești, am putut cunoaște îndeaproape firea și vocația culturală a specialistului fiziolog care, între cîteva zeci — uneori sute de consultații pe zi —, o conferință sau un spectacol și o masă organizată pentru participanții la amplele manifestări culturale, reușește să găsească țînta destină și umorul ce înlocuiește figura gravă, concentrată, adînc responsabilă cu care-l poți surprinde, intrînd pe nepregătite, în cabinetul de raze roentgen.

Desăvîrșitul comesean, care știe să întrefină cea mai bună atmosferă, după cum știe să cucerească, rînd pe rînd, cele mai prestigioase adeviziuni pentru acțiunile culturale de la Curtea de Argeș, este un pasionat cititor de cărți și un îndrăgostit de muze, avînd sertar plin de manuscrise cu piese istorice în care evocă umbrele sfinte ale Basarabilor. Am avut plăcerea să-i prezint cîndva un fragment — cu real fior dramatic și un meșteșug ce depășește uneori posibilitățile „amatorului” — pus în scenă de personalul spitalului.

Fiindcă nu l-am auzit niciodată vorbindu-ne de ceea ce a făcut și în calitate de medic am fost inclinat să cred, la început, că aveam de a face cu unul din acei „culturali” care-și compensează pe scenă insuficiența profesională.

Cu totul alta este realitatea! Cei care-l aplaudaseră pe medicul Gherghescu în fruntea Societății „Neagoe Basarab” erau tocmai aceia care fuseseră martori și colaboratori la una din cele mai semnificative — pentru vremea și poporul nostru — transfigurări ale peisajului local. O adevărată „gestă”, din care sînt sute în cronica zilelor noastre, și din care se împletește marea acestor zile, era legată și de numele doctorului venit de pe meleagurile Vrancei (este născut în Dumbrăveni, la patru case de locuința lui Duliu Zamfirescu, și a învățat la școala primară așezată lângă judecătoria de pace la care a funcționat Cincinat Pavelescu) să se integreze aceluia extraordinar efort industrial și edilitar care a transformat țîrgul prăfuit, cu cîteva mii de locuitori și două monumente celebre, în orașul industrial și centrul turistic modern al zilelor noastre.

Asumîndu-și sarcinile specialității sale, din septembrie 1965, cînd a poposit ca medic primar la dispensarul T.B.C. de la Curtea de Argeș, și pînă azi, Gheorghe Gherghescu a reușit să reducă numărul cazurilor din raza sa de acțiune (orașul Curtea de Argeș și împrejurimile, aproape 120 000 locuitori) pînă la cel mai scăzut nivel, atîngînd chiar recordul mondial, deținut în Olanda (de unde porecla de „olandezul” dată de unii confrăți). Secretul? O idee care a devenit generală la plinara Consiliului Sanitar Superior: de a integra lupta antituberculoasă în efortul total al unităților sanitare, începînd cu unitatea de bază — circumscripția medicală teritorială.

Problema esențială era însă de a clădi un spațiu suficient și modern pentru policlinica teritorială menită să asigure la un nivel coresponsător asistența medicală ambulatorie. Pentru a realiza acest deziderat existau pentru moment 100 000 lei. În orașul Mesterului Manole (oraș care și-a construit, cu resurse proprii, un cinematograful cu 400 de locuri și de eleganța marilor săli bucureștene) era însă normal ca apelul doctorului Gherghescu să nu se risipească fără ecou. Înțeles și sprijinit hotărîtor de Comitetul orașenesc de partid și găsînd în mijlocul locuitorilor orașului și mai ales în corpul medical din tot teritoriul ce ținea de oraș susținătorii și colaboratorii cei mai devotați,

Gheorghe Gherghescu însuflețește un vast colectiv de muncitori „necalificați” alcătuit din medici, surori medicale, asistenți, transformați în salahari care, în frunte cu constructorul pensionar Vasile Panjele și mai mulți „mestieri zidari” și țîmplari, veniți după orele lor de muncă să contribuie la noua clădire argeșeană, reușesc să doteze cetatea Basarabilor cu o policlinică modernă. Construcția este evaluată la inaugurare, în 1973, la trei milioane.

S-a adăugat de atunci, la Spitalul teritorial Curtea de Argeș, tot prin muncă patriotică, o clădire pentru două secții, cu 40 de paturi, pentru O.R.L. și terapie intensivă, în valoare de un milion lei. Ca anecdotă cu titl: o aripă din clădirea maternității începînd să se deterioreze, fără a se putea identifica responsabilul defecțiunii de construcție (fiind exclusă ipoteza care funcționase în cazul minăstirii lui Neagoe I), trustul constructor solicitase un spor de 550 000 lei (pe lângă cele 3 milioane cheltuite cu construcția) pentru a repara ce nu a construit bine. Din nou, prin muncă patriotică s-au evitat aceste noi cheltuieli, iar unii pronosticează cu umor o viață mai lungă aripilor reparate de ei decît restului construcției.

„Omul sfințește locul” zicea vechiul proverb popular. Poate că așa era în vremea cînd Slavici scria Popa Tanda. Astăzi oamenii, mulțime de oameni, sînt gata să-și adune la un loc energiile creatoare, entuziasmul și competența, sînt gata să se dăruiască plener unei opere constructive, neprecupețind nici ceasurile și nici forța lor de muncă, ori de cîte ori au certitudinea că munca lor prinde rod, că muncesc pentru propria lor bunăstare, și că în mijlocul lor există astfel de „puncte ale lui Arhimede” capabile să imbine și să finalizeze voința tuturor.

Am consemnat în rîndurile de față cîteva gînduri și date despre un asemenea om. Ca ei sînt mulți. Dar ei merită deopotrivă omagiul nostru.

DAN ZAMFIRESCU ■

Vinzătorii

— Ce părere ai de meseria de vinzător?

— Nu e o meserie care presupune o calificare specială, nici o profesiune, aceasta necesitînd o pregătire teoretică și practică de un anumit gen și grad. E o simplă ocupație.

— Cum, un vinzător nu trebuie să știe nimic pentru a vinde?

— Ba da, trebuie să știe să prezinte consumatorului marfa, să facă bonul de casă, să ambaleze.

— Atîta tot?

— Restul ține de onestitate: să nu ascundă consumatorului marfa, dacă mai are din ea, să nu servească numai pe cine e atent cu el, să se poarte politicos.

— Ai impresia că mai există și alt fel de vinzători care cer bacșiș sau reped clientul?

— Nu cer, dar primesc, iar dacă nu dai, nu iei.

— În asemenea cazuri nu sînt de vină ei, ci cei care oferă.

— Cum se face totuși că anumite mărfuri, îndeosebi de îmbrăcăminte, deși pe stradă vezi foarte multe, în magazine nu sînt?

— Sint, dacă te interesezi cînd vin.

— Cine ne informează în această chestiune?

— Vinzătorul îți poate spune cu aproximație cînd le intră lucrul cîntat.

— Ai dreptate, și mie mi-a spus, dar cînd m-am dus, tocmai se terminase.

— Ai avut ghinion. Pe viitor dă și dumneata un telefon sau lasă-ți numărul de telefon ca să fii anunțat din vreme.

— E o idee, dar există practica aceasta? Că n-am văzut telefoane prin magazine, dar telefon public prin apropiere...

— Bineînțeles că n-au telefoane în magazin care probabil ar suna tot timpul și i-ar deranja, căci au și ei opt ore de lucru... Poți însă vorbi la telefon cu gestionarul sau dacă cunoști pe un vinzător, vreau să spun, ești clientul lui, îl rogi să-ți telefoneze seara, acasă, pentru a doua zi.

— M-am gîndit la asta și, necunoscînd pe vinzătorii, l-am întrebat la telefon pe gestionar. Mi-a răspuns însă că magazinul e în inventar... Trecînd întîmplător pe acolo în timpul inventarului, am văzut ce mă interesa în vitrină. A doua și a treia zi era tot inventar. A patra zi nu mai era inventar, dar nici ce mă interesa. Tocmai se vinduse!

AL. PIRU ■

Intre clasic și baroc (XVII)

Dürer Melancholia

Poate că lucrul cel mai dificil nu e să fugim dintr-un labirint, ci să-l facem să strălucească. Și, în acest caz, e mult mai important să-i cerem dragostei, în loc de firul Ariadnei, un sens.

Astfel, i-am dat, cred, toate interpretările posibile lui Icar, în afară de una. Poate că el n-a vrut să zboare pentru că iubea soarele, ci pentru că iubea pământul. Iar pământul îl copleșea într-atât încât într-o clipă de rătăcire a vrut să se împotrivescă. A zburat atunci spre o lumină care nu-l interesa și care nu reprezenta pentru el decât o singurătate însoțită; singurătate în care nu putea obține decât un triumf amar, dar unde până la urmă l-a așteptat moartea. El, Icar, iubea însă pământul la fel de mult ca Anteu sau, poate, chiar mai mult, numai că nu iubea pământul într-un chip firesc; tocmai de aceea ceea ce l-a ucis a fost singurătatea; dovadă că chiar o singurătate plină de soare e în stare să ucidă.

Mă gîndesc la toate acestea privind femeia înaripată din Melancholia lui Dürer. Aripile ei vor rămîne, probabil, inutile. De ce ar zbura din această încăpere unde Dürer i-a dăruit toate atributele? Inclusiv aceste aripi care i-ar permite să se înalțe ca Icar, deși e greu să ne dăm seama din gravura lui Dürer dacă afară e noaptea sau zi, dacă ceea ce se scilpește pe cer e o stea sau un soare ciudat, soarele negru al melancoliei, cum va spune mai târziu într-un vers Gérard de Nerval. Balanța stă încă dreaptă, ca în toată arta lui Dürer, iar aici sînt prezente toate semnele echilibrului. Femeia înaripată are trupul puternic, terestru, opus aripilor. Deasupra creștetului ei e o clepsidră din care nisipul s-a scurs pe jumătate. Ceea ce ne împiedică să știm dacă femeia rămasă pe gînduri își amintește sau speră, dacă ea privește spre trecut sau spre viitor. Cu mina stingă își sprijină tîmpla, în timp ce cu dreapta pare să scrie ceva folosind brațul unui compas.

Dar privirea depășește cuvintele. Și faptul că lingă clepsidră se află un clopot care nu anunță nimic trece aproape neobservat.

Pentru ce, totuși, atîtea obiecte în jurul Melancoliei? Desigur, Dürer amintește de Leonardo; aceeași ezitare între solicitările multiple ale geniului. Însă, balanța, clepsidra, clopotul, compasul, sfera, blocul tăiat în fațete, instrumentele meșteșugărești de timpărie, scara de lemn, piatra de moară... Dürer nu știe să se oprească. Inima sa e atît de bogată încît îi e greu să renunțe, mai ales, parcă, aici. Cu o pasiune nepotolită adaugă mereu alte obiecte nu numai pe pereți, ci și pe jos, în tot spațiul din jurul femeii înaripate. Pentru că el nu suportă spațiul gol; nu se simte în siguranță

într-o natură fără detalii; se teme și de aceea gravează mereu altele. Acest om atît de hotărît să fie scrupulos nu vrea să lase Melancholia singură. Mai bine s-o înconjoare de lucruri concrete care s-o împiedice să facă un pas greșit. Și nu e destul să le sugereze. Trebuie să le graveze exact, pentru a exorciza spațiul gol. Se teme de tăcere și de aceea vorbește continuu. Și ca să nu existe nici un dubiu, chiar lingă astrul care strălucește scrie „Melancholia I”.

Pînă la urmă sînt atît de multe obiecte în această încăpere încît ni se distrage atenția de la aripile Melancoliei. Este, probabil, tocmai ceea ce a vrut Dürer. Artist prea meticulos pentru a lăsa ceva la întîmplare. Melancholia sa se înconjoară de toate obiectele de care are nevoie pentru a evita să le sperie; n-are destulă încredere în cuvinte și de aceea vrea să aibă la îndemînă reprezentarea lor. În loc să zboare, ea se va atașa și mai mult de lucrurile care o ajută să simtă lumea. Zburînd, le-ar pierde și ar rămîne singură într-un cer abstract... Nu, Melancholia lui Dürer nu va zbura niciodată. Și, poate, oboseala ei provine din faptul că aceste aripi inutile încep s-o doara, le simte ca două răni pe care n-are curajul să le vindece, renunțînd pentru totdeauna la zbor, și nici curajul să le umple de soare, zburînd. Ceea ce părea echilibrul este, poate, altceva; faptul că în melancolia lui Dürer foșnesc toate pasiunile unui filosof senzual...

Cei dispuși să explice clinic melancolia lui Leopardi și geniul lui Van Gogh prin nebunie vor fi în derută aici. Pe seama lui Dürer nu se poate pune nimic, el este un artist sănătos. Cînd combate prin mulțimea amănuntelor aripile, o face așa cum nordicii combat, prin pasiunea pentru flori, nopțile și frigul. Sau cum zăpada și copiii combăteau într-o zi, la Uppsala veche, o mitologie teribilă, necrutătoare... Am cotit pe o șosea laterală și am ajuns într-un sat. Zăpada scintea în lumina amiezii. În stînga drumului, un dimb și o biserică veche. Aici s-a aflat odinioară templul lui Odin. În dreapta trei gorgane ciudate acoperite de zăpadă. Copiii se dădeau cu sania pe necropolele primilor regi suedezi. Regi sumbri, amestecînd credința și singele. Din nouă în nouă ani, timp de nouă zile, ei jertfeau cite nouă oameni pe zi pentru fertilitatea pămîntului. Lumina ierta acum totul. Dacă n-am fi știut că acolo erau morminte, le-am fi crezut trei dimburi pașnice. Așa cum, în gravura germanului Dürer, prezența aripilor ascunde decapitarea unui zeu grec: Apolo.

Nu cumva în clipa următoare balanța se va inclina? Și în ce parte? Prin așteptările acestui decor ce pare universal unui Faust obosit, trece nu atît umbra lui Luther cit aceea a lui Erasm, care a crezut pînă la capăt în resursele prudentei.

Să nu ridicăm din umeri uitînd că în biografia lui Erasm există un amănunt tulburător. Eruditul care de-a lungul întregii sale vieți a vorbit numai latinește, în clipa morții a murmurat ultimul cuvînt în olandeză. Poate că de aici drumul ne-ar duce spre o concluzie din care clasicismul ar avea de suferit iremediabil. Însă vreau să cîntăresc tot ce pot aștepta ca dar din partea Minervei. Și dacă trebuie să recunosc un motiv de melancolie îmi voi aminti lingă aripile gravate de Dürer de statuile grecești ucise de un suris; ca Rainer Maria Rilke de ghimpele unui trandafir, cum sună legenda.

OCTAVIAN PALER ■

Expoziții

Tineri plasticieni din Tirgu Mureș

Cîțiva tineri artiști plastici din Tirgu Mureș prezintă, la Galeriele Orizont, parte din lucrul ultimilor ani. Cenaclul lor se cheamă APOLLO și, expoziția de la București, sub auspiciile Atelierului 35, are unele momente de interes. Numai unele, fiindcă vedem aici și o seamă de planșe ori obiecte ce nu trec de nivelul operei din studenție. Interesantă este, de exemplu, grafica lui Molnar Denes. Artistul semnează două cicluri de desene în tuș. Unul închinat memoriei bravului domn Mihai, celălalt, conceput ca un decupaj cinematografic, arată izbăvirea prin știință a savantului Bolyai. Rostul omului de știință fiind acela de a găsi ordine în haos, Molnar Denes este preocupat de a face sensibil tocmai modul, procesul prin care mintea omenească ajunge să afle legile ordinii într-un cîmp al dezordinii. Graficianul are o imaginație tăioasă, bine orientată spre esență, mult interesată de idei sociale. Un ciclu de gravuri mai vechi despre pămînturile și marea lui Doja ne dovedea aceeași precizie a mijloacelor, aceeași sobrietate a expresiei. Desenele lui sînt, e adevărat, ilustrații, dar povestea istorică nu e nici o clipă convențională, astfel că ilustrația devine creație.

Doi pictori — György Csaba și Nemes László — ne obișuie, de asemenea, la o cercețare superioară a operei lor. Ei își pun în chip serios probleme și găsesc, în imaginile ce rezultă de aici, soluții adesea noi și atrăgătoare. György Csaba compune — mînd pe magia ce-o exercită prezența în compoziții a unor forme geometrice fundamentale — peisaje ale unei realități imaginare, încercate de farmecul spațiului infinit. O pictură cu desule reperi în arta fantastică a ultimelor decenii, dar și cu destul farmec personal. Noutatea e că fantasticul nu e nici cum apăsător, nu e turmentat, ci senin, îngăduind contemplația calmă. Nemes László semnează cîteva mici nativități statice, de un expresionism bine potențat liric. Lucrări de acest fel fac întotdeauna o frumoasă impresie în expoziții, dar e de știut

dacă pictorul nu s-a specializat prematur într-un gen, dacă peste farmecul discret al naturii statice poate și vrea mai mult.

Cu una, două sau mai multe lucrări, potrivite pentru o prezentare în cenaclu, dar prea puțin potrivite într-o selecție la Atelier 35, unde, se știe, au expus pictură, grafică și sculptură cei mai importanți artiști ai generațiilor tinere, se prezintă acum Dienes Attila, Baróthi Adam, Adorjani Zoltan, Krizbay Alexandru, Victor Onicel, Nagy Levente, Alexandru Munteanu.

TUDOR OCTAVIAN ■

Cronica filmului

Un suris, o palmă, un sărut

Pentru un neavizat, distribuția acestui film — Amedeo Nazzari, Sophia Loren, Anna Magnani, Marcello Mastroianni, Vittorio de Sica, Vittorio Gassman, Gian Maria Volonté, Alberto Sordi, Brigitte Bardot, Jean Paul Belmondo, Alain Delon, Rita Pavone, Gianni Morandi, Burt Lancaster ș. a., ș. a. — nu poate însemna decât o veritabilă tentație de a cumpăra bilet de intrare. Odată intrat însă, spectatorul are surpriza (ascunsă cu grijă de programatorii peliculei) de a descoperi că filmul cu această distribuție mamut nu este altceva decît un film de montaj, incluzînd fragmente din succesele cinematografiei italiene dintre anii 1950—1970.

Pînă aici nimic rău, aceste colaje sînt binevenite, antologice și demonstrat și pînă acum că veritabilele filme de artă stîrnesc întotdeauna interesul — și nu numai specialiștilor! Condiția însă, pentru o astfel de antologie dedicată, evident, marelui public, este aceea ca selecția respectivă — cit și pretextul, axul pe care este construit filmul — să fie, dacă nu neapărat excepționale, cel puțin în spiritul respectului față de spectatori.

Cu o oarecare exagerare, filmul „Un suris, o palmă, un sărut” are aceste calități, din păcate nu tocmai la modul superlativ, însuși titlul demonstrînd o tentă

comercială; pretextul — cel al unui meci de box între un regizor apatic și spectatorii din sala de proiecție — extrem de „ieftin”, nu e de reținut; selecția, de asemenea, eclectică în bună parte, lasă de dorit (de pildă, un mare film cum este „Ghepardul” lui Visconti este folosit drept laitmotiv (?!) pentru a face legătura între unele secvențe din filme muzicale de calitate net inferioară, cum ar fi, să zicem, „În genunchi mă întorc la tine”, cu Gianni Morandi).

Și totuși, pelicula se păstrează în limitele „onorabilului”, mai ales prin dragostea evidentă a realizatorilor pentru cinematografia națională, prin umorul discret cu care sînt blamate anumite practici antiartistice, prin ironia cu care sînt sesizate cosmopolitismul, erotismul, melodrama, „kitsch”-ul cinematografic. Pe de o parte. Pe de alta, ea mai are valoarea — de data asta în mod concret — de a readuce în memorie momente interpretate de mari, de foarte mari actori.

Un plus de atenție este acordat marelui comic care a fost Toto.

HORIA PATRAȘCU ■

Cronica spectacolelor

O piesă pentru fondul principal al teatrului românesc*)

Spectacolul începe misterios și grotesc, ca un imens pamflet și se încheie tragic, ca într-o baladă, cu morți de vii și cu priveghi în hohote de plîns. Spectacolul începe în palate vecine cu Bosforul, pe la curți melodioase și totuși macabre, unde se judecă soarta lumii și se imparte geografica cu iataganul pe piei de bivoli și sfîrșește între pereți de lemn, ca într-o iesle, pe unde lumina taie raze drepte și oamenii trăiesc cu degetul la buze și în virtul picioarelor. Spectacolul începe cu chei potrivite pentru dialoguri și con-

fruntări savante, grandilocvente, cu mari compromisuri și trădări, cu amenințarea unei invazii otomane mai sus de Dunare și sfîrșește cu încercarea de a supune o seminiție eroică și nepereche, printre oameni care țin în mină chei potrivite pentru descifrarea mișcătoarelor legi dintre asure, printre oameni care nu pot glumi cu propria lor eternitate. Din toate marile orgolii se va alege pînă la urmă praful și pulberea! Marea nu e a celor care cuceresc vremelnice, a imperiilor și fastului orbitor, a celor care fac omenirea să se cutremure, ci a aceluia care știu să trairască și să moară liberi și nesiliți de nimeni, pentru țara lor, a aceluia care lasă din tată în fiu, cu limba de moarte, sensul luptei de neatîrnare și de nesupunere.

Dar înalta strategie a autorului acestei piese constă în aceea că a ridicat personajul principal al reprezentației deasupra cleveștrilor vitriolante dintre dregătorii lumii și l-a plămuit din aer, din noaptea, din lună, din stele, din pamînt, din ape, din însași Țara Românească. Otomanii îl așteaptă pe Vlad Țepeș în cîmp deschis, îi ies în întîmpinare, îl provoacă, îl amenință, îl linguesc, valahii îl simt prînzare ei, ca pe propria lor conștiință, veșnic de veghe, veșnic preocupat, veșnic nemulțumit, exigent și neamurător, poate puțin ostent și cu mina stingă sau dreaptă singurînd dintr-o luptă. Dar el nu apare niciodată în carne și oase. El e legenda în acțiune, el este propria legendă despre sine, el este misterul care invalide lumea.

În luptă se face uneori curent de atîta vinzoleală, de atîția cai care tropoiesc, de atîtea oști navalînd, de atîtea sulțe spintecînd aerul și de atîtea tipete înroșînd cerul; în luptă se face uneori curent și în toată schimburiilor de fulgere care vin să se privească în oglindă prin săbiile valahilor, unii oameni strănuta și se țin cu dinții de pămînt să nu cadă și iar strănută, tușesc și se întorc pe la casele lor scuturați de friguri, boinavi, racii pînă în madaua oaselor. Atunci femeile îi descîntă și le pun veuțuze care ard pe trupurile lor ca niște flăcări pe culmi. Sînt și ei niște oameni, acolo, niște bărbați vulnerabili, niște eroi care tușesc din cînd în cînd, afund ca dintr-o finină sau dintr-o biserică și se duc să moară puțin. Dar nu mai mult!

Marin Sorescu a scris o piesă care plutește în spațiile rarefiate ale marii poezii, unde se întîlnesc sublimul cu imponderabilul, undeva printre planetele pline de trupurile marilor poeți neliniștiți ai pămîntului. Marin Sorescu s-a dovedit aici un arhitect, un constructor rănit, un dramaturg în stare să arunce în luptă și să dirijeze zeci de personaje în situații limită, un eozonuar migălos care a dezlegat pe rînd orologiile unor vremuri turburi și nelegiuite, așezîndu-le, ca pe niște capcane, din loc în loc, încordînd auzul omului din stal. Astfel, spectacolul inventat de Marin Sorescu nu este un set de ilustrate sau de diapozitive cum se întîmplă uneori, ci o lecție despre felul în care se interpretează istoria și se meditează asupra destinului nostru existent.

Dan Micu a creat un spectacol care demonstrează, în sfîrșit, marile sale însușiri, un spectacol urînit mai ales pe gînduri, un spectacol copleșitor, cu subtext adînc, lăsînd să înflorească de la sine, ca niște protuberante, metaforele abundente ale piesei. Întregul ansamblu a pluit prin razele reflectoarelor cu emoție și convingere, a pluit condus cu siguranță și virilitate prin meandrele situațiilor dramatice. Dan Micu a trecut spectacolul dintr-un registru în altul, cu finețea unui acordor savant de plane, gîndind temperat momentele cheie și imaginînd simplu, nesofisticat, soluțiile cele mai expresive de traducere a ideilor în imagini. Actorii săi au parcurs textul cu luciditate și cu mare dragoste pentru metafore. Virgil Ogășanu l-a corborit pe Mohamed din palate, din praf și pulberea bibliotecilor academice și l-a lăsat să umble firesc și straniu, sublim și abject, tandru și sadic, pe jos, prin praf și pulberea drumurilor fără întoarcere. L-a demitizat, cu un umitor rafinament și cu ironie senină. Ion Caramitru l-a prezentat cu o eleganță strălucitoare pe pașa din Vidin, vecin cu spiritele Renașterii, nonconformist și nonsalant, talentat și superinteligent, amar și convulsiv, ingenuncheat pînă la urmă numai prin agresiune biologică. Florian Pittiș a respirat adînc aerul marii poezii și a desenat exact portretul unui uzurpator malefic și pervers. Mircea Diaconu a făcut dintr-un trădător de rînd umil și fățarnic un personaj halucinant care trăiește sfîșietor drama dezrădăcinării, într-un gol de aer. Dar cu vioara în mină. Dana Dogaru a întors scena pe dos cu un hohot de plîns și cu o extraordinară forță de a pătrunde esența tragică a lucrurilor. Întreg ansamblul a funcționat clar și destoinic într-un cadru scenografic sobru și sugestiv, care i-a pus în valoare perfect pe protagoniști, folosînd plastic orga de lumini.

Sfîrșitul reprezentației l-a prins pe autor palid și cu nori la tîmple, de atîtea griji.

Piesa și spectacolul „Răceala” de Marin Sorescu, pe scena Teatrului „L. S. Bulandra”, intră, după părerea noastră, imediat și definitiv, în fondul principal al teatrului românesc.

A. DOHOTARU ■

*) „Răceala” de Marin Sorescu, la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra”.

Ion Dolănescu:

„Nimeni nu dă cu pietre
decît în pomii cu roade”

Născut la 25 ianuarie 1944 în comuna dimbovițeană Piersinari, Ion Dolănescu a cîntat pentru prima oară în public la 14 august 1960, în cadrul Casei de cultură din Tirgoviște. A mai colaborat sau a lucrat cu formația „Chindia”, cu „Taraful Gorjului”, cu Ansamblul „Ciocirlia”, cu Ansamblul „Rapsodia”, cu Ansamblul „Doina”, cu orchestra „Doina Oltului” din Slatina. În prezent face parte din personalul Teatrului „Alexandru Davila” din Pitești.

A debutat la radio în 1966, iar primele înregistrări pe disc le-a realizat în 1969. Și-a trecut numele pe 16 discuri, 3 dintre ele în colaborare cu Maria Ciobanu. Cele mai cunoscute: „Balade și cîntece din Tara Novacilor”, „Gorjule, grădină dulce”, „M-am născut lângă Carpați”. Are în pregătire cel de-al 17-lea disc, în colaborare cu Ionela Prodan. Turnee în țară și în străinătate.

— Ce ziceai, Ion Dolănescu?

— Ziceam că ziua de astăzi, 26 februarie, e una foarte fericită pentru mine. Fiul meu și al Mariei Ciobanu, Ionuț, împlinesc astăzi 5 ani, iar eu mi-am întrerupt concertele pentru a mă afla lângă el. Ionuț e lumina ochilor mei, omulețul pentru care mă zbat și căruia vreau să-i fac un viitor, să trăiască el mai bine și mai fericit decît am făcut-o eu.

— Dacă-ș judeca după vila în care locuiești dumneata, n-aș zice că o duci chiar prost!

— Nu e un secret pentru nimeni că fiind unul dintre cei mai iubiți cîntăreți de muzică populară, ciștiș bine. Am scos pînă acum 16 discuri, singur sau în colaborare cu Maria Ciobanu, am o grămadă de imprimări la radio, am apărut de multe ori la televiziune, am făcut și fac turnee, mă solicită oamenii să le cînt la nunți și așa mai departe.

— Cum e cu nunțile, tovarășe Dolănescu?

— Dacă-ți vrea să-mi faciți un serviciu...

— Cred că nu e cazul.

— ...am amîna chestiunea cu nunțile pentru partea de final a interviului. Ce părere aveți?

— De acord. Ce-ar fi să ne spui cum ai început dumneata să cînti?

— Acasă la mine, la Piersinari, în județul Dimbovița, am cîntat de mic copil, nici nu-mi mai aduc aminte de cînd, poate de cînd am început să vorbesc. Am primit darul ăsta de la mama, femeia pe care ați văzut-o acum o clipă, care s-a zbatut să crească 5 băieți și 3 fete și care a reușit. Femeie minunată cu nume de floare, o cheamă Gherghina, căreia îi rămîn dator pînă la moarte pentru ceea ce a făcut pentru mine și pentru frații și surorile mele. Copii fiind, n-am trăit prea din belșug, poate de aceea mă găsiți astăzi într-o vilă spațioasă. N-am nimic de ascuns. Vreau să mă bucur de viață și vreau ca fiul meu să trăiască mai bine decît am trăit eu la vîrsta lui, să ajungă om întreg, așa cum mă consider și eu.

— Să ne întorcem la cariera dumitale.

— Bine ziceți. Am fost criticat în presă, mai ales în „Flacăra”, în fel și chip.

— Ce-o fi adevărat din toate astea?

— Mai nimic, dar știți și dumneata cum e.

— Cum e?

— Nimeni nu dă cu pietre decît în pomii cu roade. N-am văzut încă pe nimeni avîrînd cu pietre în plopi.

— Ce spuneai de frații dumitale?

— Mama le-a lăsat și lor o parte din talent. Nicolae a apărut de cîteva ori la televiziune, iar Titi a imprimat la radio. Vocea lor, treaba lor. Poate că nu sint ei cine știe ce dotați, dar mai multă chemare decît Nelu Bălășoiu cred că tot au, iar Bălășoiu a scos pînă acum o puzderie de discuri. Anul și discul. Eu mai mult i-am ajutat pe alții decît pe frații mei. I-am îndrumat și i-am sprijinit pe Mihai Mihalache, Mioara Velicu. Și pe Domnița Trop. Și pe alții.

— Nu prea te omori cu firea după Nelu Bălășoiu.

— Nu, e drept ce zici dumneata, dar eu n-am atacat și nu atac pe nimeni, tovarășe Ioanițoia. Mi-am văzut mereu de treburile mele, de munca mea, de concertele mele, dar pe alții se vede că ascensiunea mea i-a deranjat. Poate chiar i-a durut, dar ce-ăș fi putut să fac?! Să nu mai cînt?! Pe mine mă iubeste lumea, tovarășe, oamenii simpli, țărani și muncitorii, cărora cred eu că le dăruiesc anumite bucurii. Iar eu nu mă consider o vedetă, ci unul de-al lor care cîntă pentru ei, să-i facă mai buni, să-i facă mai cînștiți. Să-i facă fericiți, tovarășe.

— N-am înțeles prea bine. Cine s-a temut de ascensiunea dumitale?

— Mai mulți.

— Nici după Sinulescu nu te omori cu firea.

— Nu vreau să spun altceva decît că n-am cîntat niciodată un cîntec de-al lui. Are alt stil, și în muzică și în viață, iar eu nu-l înțeleg. În rest, cred că e loc pentru amîndoi.

— Mă rog, cred că e loc pentru mai mulți, dar dreptul la opinie rămîne deschis oricui. Mai departe?

— M-ați întrebat cum am început. Am debutat la Tirgoviște, cu orchestra „Chindia”, alături de Maria Tănase, marea doamnă a cîntecului popular. Mult m-a ajutat Maria Tănase, dînsa m-a îndreptat către „Taraful Gorjului” din Tîrgu Jiu și m-a îndemnat să termin liceul, pe care l-am făcut ceva mai tîrziu decît ar fi fost cazul, absolvîndu-l în 1966. Am iubit-o ca pe mama. În fiecare an, de ziua morții ei, mă duc la Bellu cu flori de cîmp culesse de mine și-i cînt la mormînt „Lume, lume”. Cînt și plîng, iar oamenii care mă înconjură plîng la fel cu mine în amintirea Mariei Tănase.

— Pripesc că Maria Tănase a fost idolul dumitale. Greșesc?

— Maria Tănase n-a fost o cîntăreață, ci un fenomen. N-am tîns niciodată să ajung pînă la dînsa, căci am știut că nu se poate. Am visat să cînt oteneste ca Maria Lătărețu și poate că uneori chiar cînt. Acum, cel mai mult o iubesc pe Ioana Radu care nu lipsește de la nici una din bucuriile mele. Cînd o ascult pe dînsa, mă simt fericit și nu-mi mai doresc nimic.

— Și după ce termină Ioana Radu de cîntat, ce-ți dorești, Ion Dolănescu?

— Să mă iubească oamenii. Cît mai mulți oameni. Să mă aplaude și să-mi scrie. Primesc vreo 20 de scrisori zilnic și le citesc cu sfîntenie. Mă simt bine cînd lumea se îngheșue să-l vadă și să-l asculte pe Ion Dolănescu, nu din înfumurare, ci pentru că sint sigur că asta e șansa mea în viață. Publicul, oamenii simpli, țărani și muncitorii pentru care caut cîntece. Le găsesc, lucrez asupra lor și apoi le întorc oamenilor, nu fără emoție și nu fără teamă. Sint sigur că în muzica populară publicul e cel mai greu de păcălit. Poți cînta cît de frumos, dacă lumea din sală nu te simte de-al ei, ești pierdut.

— Dumneata ziceai că n-ai vrut să devii vedetă, dar iată că ai devenit. E dificil rolul ăsta?

— Nu e ușor, dar ca să ajungi vedetă nu trebuie să ai numai talent, trebuie să și muncești, să perseverezi. Cîntecul există, dar e nevoie să-l găsești și să-i dai suflet. După ce-l faci și-l lansezi, logic e să-l uiți pentru că un altul își cere dreptul la viață. Eu le uit greu, dar le uit. Așa-s cîntecele, bată-le să le bată, zboară. Uneori aud o melodie de-a mea fredonată cine știe unde și nu-mi dau seama c-am făcut-o eu. Imi spun alții.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Vrei să iesim nițel afară, în Piața Rosetti?

— Nu. Dar de ce?

— Ai fi văzut că, în două minute, se strînge lumea în jurul nostru. Cînd aveam mașină, acum nu mai am, am vindut-o, imi lua prea mult timp, nu apucam să fac singur o pană. Cum mi se strica o roată, cum se adunau cîțiva amatori să mi-o repare.

— Cu critica de specialitate cum stai?

— Cu cea care se pricepe, stau bine. Cu începătorii stau mai prost. Mare parte din critici m-au lăudat și mă laudă. Vrei să-ți citesc ce-a scris Tiberiu Alexandru în programul recitalului pe care l-am susținut recent, la Sala Palatului, la 10 ani de la debut, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”?

— Vreau.

— „Străduințele sale de a-și primeni, îmbogăți și diversifica fără preget reperoriul, abordînd și genuri rare, pe nedrept date uitării, ca bunăoară baladele, scoțînd la lumină și repunînd în circulație nestemate ale geniului popular, sint mai mult decît lăudabile”. Să continui?

— Ajunge. Toțiș, cum e cu nunțile, Ion Dolănescu?

— De cînd e lumea lume și lăutarii lăutarii, prima își însoară copiii la nunți, iar ceilalți vin să cînte. Eu sint foarte căutat de oameni pentru nunți, căci numele meu scris pe invitație, de ce să mă ascund după deget?, înseamnă mai mulți meseni și dar mai mare. De dus, mă duc pentru că asta e meseria mea și pentru că-mi place să cînt la bucuriile oamenilor. Firește că iau bani pentru asta, dar nu cîți înșinuează unii și nici cîți cred alții. Apoi plătesc taxele legale pentru tot ceea ce cîstig. Cîteva zeci de mii de lei pe an. Nu-i destul?

— Nu e treaba mea. Treaba mea e să te ascult. Bunica mea te adoră. De ce oare?

— Pentru că eu cînt viața dînsel, așa cum e ea. Cînt balade vechi și cîntece de petrecere, cînt despre bărbăția haiducilor și despre frumusețea fetelor, despre curajul românilor și despre viața lor nouă. Despre satul socialist, cu țărani lui buni și harnici. De cînd mă știu tot cînt și n-am de gînd să mă opresc.

— Ai cîntat și în străinătate?

— În Austria și Bulgaria, în 10 ani de carieră. Am renunțat la turneele din străinătate pentru că nu m-am simțit bine acolo, între oameni indiferenți. Un adevărat artist are nevoie să comunice cu sala, să se contopească cu ea. Pe 25 ianuarie, cînd am sărbătorit 10 ani de cînd cînt. Am făcut o grămadă de bisuri, iar un cîntec mi-a fost cerut chiar de 3 ori.

— Care cîntec?

— „M-am născut pe-acest pămînt. Îi cunoști?”

— Nu. Cum începe?

— „M-am născut pe-acest pămînt
Și-am făcut un legămînt
Să mi-l apăr, să mi-l cînt
Că e tot ce am mai sfințit”.

— Frumos spus.

— Sincer, plecat din suflet, adevărat.

— Ca tot ceea ce am discutat astăzi?

— Exact.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Faceți permanent
loc tinerilor!

Există un teritoriu în care de cîteva ani deținem o prioritate incontestabilă: concursurile internaționale de muzică...

Din anii de la începutul acestui deceniu România se află pe primele locuri în palmaresul ce indică forța talentelor muzicale ale lumii.

De la Moscova, Toulouse, Barcelona și Chicago la Viena, Genova, Praga, Verviers, tinerii cîntăreți și instrumentiști români fac pretutindeni dovada unei înalte pregătiri profesionale, demonstrează peste tot capacitatea artei noastre de a se situa la înalte cote internaționale... Numai în anul trecut am obținut 30 de asemenea premii — Magda Sirbu la Geneva, Nicolae Dosa la Markneukirchen, Al. Preda la Leipzig, Dan Atanasiu la Neapole, Mihaela Agachi la Hertogenbosch, Ion Roncea în Israel, Lenuta Culei la Genova s.a.m.d. Faptele sint cunoscute. Agențiile de presă ne-au transmis mereu, ne oferă mereu asemenea vești. Bucuria eu care cronicarii muzicali comentează și cercetează și cercetătorii înregistrează în analele istoriei muzicii românești asemenea date nu este însă suficientă.

Marile talente nu se pot opri numai la concursuri.

Artiștii, în special cei tineri, au permanent nevoie de o scenă pentru... continua lor dezvoltare.

Reușim să integrăm în circuitele vieții artistice naționale și internaționale aceste fluxuri de talente? — Iată o întrebare pe care trebuie să ne-o punem și la care trebuie să răspundem permanent...

Indiscutabil, în ultimul timp instituțiile muzicale au făcut mult pentru afirmarea tinerilor.

„Tribunele” organizate de Radioteleviziune, ciclurile speciale dedicate acestor talente la Filarmonica bucureșteană, unele programe ale colectivelor simfonice din celelalte centre artistice sint inițiative meritorii dar, cred eu, cu totul insuficiente.

O generație de tineri cîntăreți, instrumentiști, dirijori, de forță aceleia pe care o avem nu poate fi „exploatăată” la nivelul solicitat de actualele cerințe ale frontului artistic prin programări sporadice.

O generație de tineri de amplitudinea aceleia pe care o avem trebuie să fie total integrată în viața artistică a țării și

nu „planificată” conform unor criterii care oricînd vor avea un înalt grad de subiectivitate.

Tinerii aplaudați pe marile scene ale lumii trebuie să fie permanent solicitați să apară pe estradele de concert ale principalelor instituții muzicale ale țării.

Tinerii de mare talent trebuie să ocupe principalele locuri în formațiile țării, în grupurile de soliști ale ansamblurilor (cu atît mai mult cu cît aceste „locuri” nu aparțin întotdeauna unor artiști de mare calitate).

În sfîrșit, prin performanțele lor — suprem însemn al calității lor — tinerii aceștia merită să fie continui în obiectivul celor mai buni profesori ai conservatorului și pe primele liste de propuneri ale organismelor noastre impresariale.

Sintem posesorii unor comori artistice unice și pentru folosirea și argumentarea lor se cer acum doar minime, dar raționale, măsuri organizatorice. Și ar fi păcat să nu le luăm în timp util...

IOSIF SAVA ■

Curier muzical

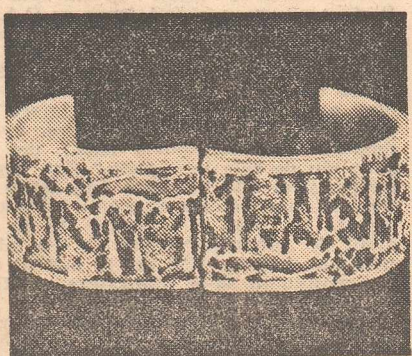
• Cosma Lavinia, Arad: Le puteți scrie membrilor Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar pe adresa revistei • Doina Dobrescu, Iași: Adresați-vă direct scriitorului Constantin Chiriță, Uniunea scriitorilor din R.S.R., Șoseaua Kiseleff nr. 10, București • Claudia Airinei, București: Florian Pittiș n-a publicat poezia „Pedepsele copiilor frumoși”.

• Un grup de tineri de la Institutul de cercetări și proiectări pentru industria lemnelui, București: Întrucît părerile dumneavoastră coincid cu cele ale redacției ar fi bine, credem, să vă adresați compozitorului G. Grigoriu direct, la Uniunea compozitorilor din R.S.R. • Ilie Aurelia, București: Pentru ca textele și partiturile muzicale ale cîntecelor lui Valeriu Penișoară să apară în revistă trebuie pentru început ca Valeriu Penișoară să le scrie • Liviu Moldovan, Tg. Mureș: O să-i comunicăm Marcellei Saftiu • Irina Doboș, București: Felicitări pentru modul inteligent și frumos în care apreciați muzica tînăă românească • Ciochină Ștefania, Rm. Vilcea:

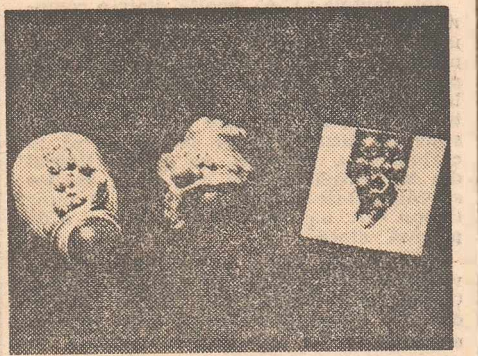
„Afară ninge liniștit / Iarnă de ce ai venit?” Problema ține de Institutul meteorologic, resortul anotimpuri • Călin Petrică, București: Chiar și fără Nicolae Covaci formația Phoenix există și chiar cîntă. Dacă a fost ea capabilă să renască din cenușă, restul nu mai contează • Mioara Nănuț, București: 1) Nu știm 2) Dan Andrei Aldea, Doru Stănculescu, Valeriu Sterian, Mircea Vintilă, Mircea Baniciu, Iosif Kappl, Erika și Karol ș.a. Alegeți dumneavoastră căci noi nu alcătuim clasamente • Pătrașcu Adriana, Abruș: Iată, le spunem tovarășilor de la Radio și Televiziune ceea ce doriți:

„Generația tînăă iubeste cu ardoare muzica și poezia tînăă”. Cîmpeanu Tiberiu, Buzău: Cum să facem noi, ne întrebăm, să salvăm muzica ușoară românească de depersonalizare. Păi, cred că înainte de a porni la o asemenea luptă trebuie să ne cunoaștem • Vasile Bolboja, Tinaganu — Ilfov: Spuneți că muzica folk există ca atare. Firește • Rus Mariana, Corneliu Veteleanu, Rm. Vilcea: Doriți ca formația „Roșu și Negru” să cînte, în orașul în care locuiți, mai puțin tare și, dacă se poate, decent. Crezîndu-vă, sintem din toată inima de acord • Gina Petrescu,

București: 1) Puteți, desigur, să vă mai adresați acestei pagini 2) Versurile cîntecului lui Mircea Vintilă Dor de singurătate aparțin poetului Adrian Păunescu. Într-un viitor pe care ni-l dorim apropiat vom publica partitura muzicală și textul • Mocanu Liliana, Constanța: Doriți ca la pagina de muzică tînăă să fie intervievat Mircea Baniciu. Om vedea • Vulpe Aurel, Săcele — Brașov: „Sint un tînăr din Brașov și imi place muzica la nebunie...” • Vlad Virgil, Roșiori de Vede: Nu cunoaștem faptul la care vă referiți • Nelu Constantin, Călărași: Spuneți că și în muzica simfonică românească sint greșeli. Este posibil.

VIRGIL MIHĂESCU ■

DUMITRU RĂDULESCU ■

Cercei de aur*).

Vinul roșu, care se face la noi în bălți, are sufletul ciocotitor al păpălui de suie de pe buzele fetei în clipa scurtă și speriată a pierderii neștiinței. Îi bei și începi să înveți și să crezi că doar infrinșarea e veșnică pe pământ. Eu îl beau cu nădejde de patruzeci de ani și mă numesc Neculai Culcuș Infrintu. Un nume melancolic, ca și cum lumina ar face dropii și porumbei peste iarba roasă de turme. Stau pe malul lacului Ozinca. Pină-n fundul zării, spre Dunărea veche, o fișie de apă clătinată, verde și senină, iar pe amândouă coastele, rinduri de vie curată, așa cum e lumea duminică dimineața, zi de vară: cer înalt, sprincenat vioriu, din timplice cărău curge o fluturare de argint ca să se imperecheze cu nebunia apelor, să ridice împreună roiuri de furnici zburătoare; sălci, plopi, stuf, sate plutesc într-o ninsoare închipuită; munții acri ai Dobrogei spun o poveste lungă, incilicită și somnolentă; iar oamenii, când se văd, înainteașă parcă numai de la briu în sus. În locul asta-mi place să trăiesc. Mai demult, când lăutarul nu-mi mișca inima cu versul:

m-am zbatut toată viața
în sălbatec nenoroc...

am slujit în vile din insula Izvor T. ale curții regale, sub ordinele lui Pierre Valdemar. Francezul avea o vorbă: vinul roșu e de-o seamă cu iepurii, de-aia se și potrivește atât de bine pe masa de petrecere. Dar mai spunea că nu s-a ivit încă pulul de iepure sau de cerb pe-a cărui pulpă, bine rumenită la foc, să merite să risipești o cană de vin roșu de la Izvor T. În 1947, cu opt sau nouă luni înainte ca Mihai I de Hohenzollern, regele tuturor românilor, să fie azvirlit din scaunul țării, Valdemar a cerut încheierea socotelilor, ca să se întoarcă în Franța. Vinul trecut prin miinile lui n-a ajuns încă să unească împotriva capului și s-au atârnat de el cu disperare să-l oprească: Uite, îi dublează leafa, îi căpșesc odăile cu fulgi de inger, îi aduc muierii viroase din toate orașele deocheate ale țării. Dar el toate hotărârile de nedespăcat. Plec! — și-și scutura cerceii de piatră scumpă atârtați în sfîrcul urechilor. Mareșalul curții regale s-a rupt de lângă scara voievozilor din palatul de la București și a venit să-i spună:

— Cîntărești, domnule Valdemar. 65 kg, vei primi 65 kg aur. Rămii?

— Ah, nu, domnule, vă rog să înțelegeți, s-a sfîrșit.

Și a plecat. Iar tu, care-ai crescut aici, poți să-mi spui de unde dracu știa el că se sfîrșise totul pentru totdeauna? O să zici că, om destept, urmărise mersul războiului, citea cărți, asculta radio. Eu însă înclin să cred că l-a pus în mișcare Gil Calabria din Turnu Măgurele. Valdemar, ca toți francezii, era rău după muieri, repede le răsturna-n bălării. Le plătea, iar când venea cazul, nu se dădea în lături să scoată pistolul și să amenințe. De obicei se lega de țigănci. Fiindcă se nascuse-n hotar cu Spania știa că bucătică e scumpă. Nu se sătura de nici una și nu le lepăda, le păstra pe toate. De cum începe să pilpeie floarea în prunii de pe grinduri și pină toamna, la cules, când gutuile cădelnițează brumă peste tufele de călini roșii, întindea masa pentru iubite, în fiecare sîmbătă seara, în curtea mică a casei, deschisă spre o gîrlă îngustă. Avea casă de lemn, numai a lui, cu pridvor pe stilpi. Când o vedeai, îți venea s-o crestezi cu briceagul și să semeni în tăietură botul unei stele, un pumn de libelule sau un cub de mierle de apă.

Beau vin rece, scos cu ciubărul din pivniță. Țigăncile cîntau și jucau, iar una dintre ele, ultimul boboc răpus cu daruri, spălă-nții în lapte care împietrește carnea și limpezită-n vin, care așită poftele,

ștepta, supusă, în cămașă de nălucă, sub cortul dintre două sălci, ca să dezmiereze singele francezului. Uneori, foarte rar, cortul rămânea gol, semn că vinătoarea din săptămîna aia dăduse greș. Atunci nu mai erau cîntece. Se aprindea foc într-o groapă și se ardea pește uscat. Zece sau cincisprezece coșuri. Crap lat și căpăținos. Fumul gras, greu apăsa pe baltă. Pline de greață și negăsind în ele curaj să-și taie din vițelul bucuriei cite-o halcă pe măsura foamei, țigăncile o blestemau de moarte pe aia care le opărise vesella. Valdemar părea că nu le aude. Sta într-o margine, tăcut, cu capul mindru și frumos sprînjit pe stîngia gardului. Ai fi zis că aștepta să moară de umilintă și din timp în timp ridica două degete să i le boteze luna, apoi le băga în gură și le mușca: „mă doare: cineva îmi zgîrie și-mă hăpăie ficatul”. Tirziu, ca să nu plesnească, fiindcă la minie oasele cresc să spargă adăpostul, se răucea spre cea mai tinăra dintre țigănci și, lup alb, o implora:

— Hai, vino să te auresc și durte la ea. Ei să-i spui c-am s-o îmbrac în aur din cap pină-n picioare.

O așeza cu fruntea pe genunchi și-i împletea părul în două cozi, încheindu-i-le într-un mic luceafăr de aur. Apoi țigăncă pleca și venea, lunecînd pe cărări ascunse; cei din curte îi pindeau mersul nepotnicit și înțelegeau de departe — lampa aia fructiferă luminînd ascuțit simțurile oamenilor din bălți — dacă dogoarea auru-lui rupsese în două malul de gheață. Se pare că aurul arde cu pâlălai mai cu seamă pe zăpezi împietrite, fiindcă francezul primea mereu același răspuns:

— Joi sau vineri te tăvălești pe carne moale.

Cînd aștepta să-l pice, din limpezimea plină de speranță a cerului, o gîscă sălbatică, francezul mă punea să-l trec Dunărea cu barca la Turnu Măgurele. Intra în oraș să se îmbăieze, într-o casă de pe ulița rușinoasă, în apă de floare de portocal. Și ca să-l lustruiească pantofii Gil Calabria, un ăla dărăpănat de vise leneșe, care lăsa impresia că lucrează cu perile doar ca să se gîndească din ce parte ar fi mai nimerit să apuce el curcubeul și să-l scuture de pureci. Francezul îl disprețuia și cînd Gil îi apuca în palme laba piciorului, mică, subțire și lată, zvîcnia nervos din sold, temîndu-se instinctiv că Gil Calabria o să-și infigă trei dinți de viplă în pantoful lui. Poate că Gil ar fi căzut în păcat, dar cu condiția să aibă sub nas o pereche de bocanci bine pătrunși de unură.

În martie '47, un martie hămesit ca un puscărtias, Valdemar avu din nou o săptămîină liliachie. De data asta îl băgase în căpăstru de singe o fată adusă în insula Izvor T. de vîntul ăla zurliu care scarpină pe spinare caii de abur răsăriți o clipă pe dîmburi să adulcească mirosul de nuia de salcie. Țin mințe, la Izvor T. tot mai avea loc nuntă vervețelor, întinzîndu-se pe șapte ștejeri. Seara, cînd în cer iau foc ultimele gunoale ale zilei și iese luna ca să risipească boabe de ienupăr prin ripi, fata aia, la urma urmelor venită de peste Olt, din vilele de la Segarcea, se furia în poiana de sub stejari ca să-și umple inima cu pierderea minții din crengile lor. Îi găsea acolo pe francez c-un călugăr bătrîn și izbucnea în rîs:

— Sfîntă călugăr, nu știu de ce-mi vine să zic că ești un fel de călugăr de lemn, care stă să citească dintr-o carte de lemn, dar pină una, alta a băut niste rachiu de lemn și-i curg din barbă picături de lemn.

Un clopot bătea încet, la bisericuța din pădure. Dogit, strîb, fără miere. Parcă da un măgar de popă cu copita-n geam, strigînd: alabala, eu vă-ngrop pe tot. Ascultîndu-l, fata se zdrcinea. I-ar fi plăcut, îi strecură francezului, un clopot să facă streășină de bronz, creastă de sunete tinere și înalte. La mănăstirea Plumbuita din București se toarnă clopote cu buza delicată și fierbinte, cică mesterii de-acolo pun în ele privighetori învelite-n argint.

— Trimite un om la Plumbuita să cumpere. Și vineri vii la mine.

— Și vineri și sîmbătă seara. Dar să fim singuri.

— I-auzi la ea!, rise ăla. Ah ce mai jăvruiă!

L-a minat la București pe călugărul bătrîn. Iar el, dînd voios din coadă, n-a pus să-l trec Dunărea la Turnu Măgurele.

Era o zi vinată, friguroasă și proastă. Trebuie să cunoști ce-i asta, cum vine și cu ce se mîncă, fiindcă zile timpice sînt vreo trei sute cincizeci într-un an. O zi timpică, să fim clari, e aia cînd simți de dimineață că cineva ți-a făcut o gaură în beregată și-ți bea norocul.

Lanl Kațighera, care ținea case dulci pe ulița rușinoasă, l-a primit pe francez frîngîndu-și miinile și văicărîndu-se. Fusesse călcat de poliție, pîrit că ascunde tutun bulgăresc de contrabandă, și agenții îi băuseră ultima vadră de apă de floare de portocal, bolborosînd printre rigiile: bogdaproste, Doamne, c-am ajuns clipa să bem și noi lapte de cămilă.

— Prăsilă de derbedei, domnule!, i-a înjurat grecul.

— O zi cu ghinion, a zis francezul.

— O zi bună s-o pui cu fața la zid și să-i zbori creierii fără milă, a-ncheiat grecul.

Mai departe. Valdemar a luat-o spre piață ca să dea de tulpina aia de bujor negru numită Gil Calabria. În piață bătea vîntul. Pare o nebunie ce spun, dar la Turnu Măgurele, primăvara, vîntul e alb, ca și cum și-ar serba nunta de argint și miroase a dropii. Gil Calabria, bineînțeles, nu era pe scănelul lui. O femeie care vindea dovleac copt îi spuse francezului că un prieten de-al lui Gil din noua stăpînire îl instalase pe Gil Calabria administrator la conacul de la Vetrîșoala al generalului Donici, criminal de război, fugit din țară ca să se salveze de glonț.

E acolo de cîteva săptămîni și lumea zice că se indoapă numai cu porumbei și potrnichi prăjite. Ține porumbei în două fîntini, taie cite douăzeci o dată, mîncînd pină simte că se face taur și după masă se plimbă călare pe sub nucii și ride: sărutmîna, domnișoară livadă, fă-te mai repede țuică, să-necăm în poveste valea asta mănoasă ce desparte România de Bulgaria.

Era după-amiază și răsărise luna. Ieșise, cum zice credința noastră, a celor din bălți, să rupă un mîncuș de pelin crud, să-l presare în calea lui Dumnezeu, pentru ca Dumnezeu să-și aducă aminte că pe pământ e primăvară și că e dator să coboare din cer, să ia chipul Dunării și să ne hrănească. „Hei, lună subțire-n frunză și vicleană ca o vulpe, i-a strigat în gînd francezul, învață-mă ce să-i duc eu fetei ăleia ca să nu le-alunge, sîmbătă seara, pe țigănci”. A trecut în strada mare să caute în prăvălii. Mergea încet, supus plăcerii de a iscodi și de a se lăsa pîndit. Aproape de gară s-a oprit în dreptul unor geamuri late dincolo de care forfoteau sute de păsări în voliere. „Lată, își zise, în cîntea ei o să gătesc casa cu păsări și clopoteji ascunși în flori”. Dar cînd să apuce ușa s-o deschidă, incremeni. De la gară, prin mijlocul străzii mari, venea spre centrul orașului, atîrnat pe trupul desălat al lui Gil Calabria, costumul pe care-l îmbrăca generalul Donici cînd iese să sape răzoarele de trandafiri: pantaloni roșii, vestă galbenă, haină albă, pălărie de pai cu panglică neagră innodată în cruce. Ținea scurt de zgardă doi ciini uriași, cu pieptar și botniță de piele, sau mai bine-zis ciinii ăia îi tirau voinicește ca să ia în primire prefectura, piața și grădina publică, iar el se împotriva cît putea, fiindcă înainta lăsîndu-se mult pe spate și înjurîndu-i astfel:

— Mă, băieți, mă nebunilor, mă fiarelor! Eu vă iubesc, lua-vă ar dracu, și voi sinteți răi și porci.

Francezul n-a mai cumpărat nimic. S-a întors în vad la Dunăre, strigînd de departe:

— Gata, înapoi în insulă.

Iar la Izvor T., după ce mi-a spus lă-timplarea, a adăugat:

— Și înapoi în Franța!

— Prostii, i-am zis, or să-i ia repede înapoi și hainele, și ciinii.

— Dar cerceii?! Purta în fiecare ureche cite-un ciocchine de aur. Eu am o

inimă deșteaptă și inima-mi spune: francezule, ferește paharul cu muște pină nu le sare țandăra tuturor ăstora din Balcania.

Hai să bem un pahar cu vin roșu și pe urmă să-ți spun ce s-a făcut cu somnul ăla de 800 kg care ieșea din ape și înghița minjiu.

— Odată a înghițit și un copil de cinci, ani pe care-l chema Salcia și era văr cu mine.

FANUȘ NEAGU ■

* Din volumul POVESTIRI CU VIN ROȘU.

Kataev

Între anii 1930 și 1934 am luat la cunoștință, pe căi lungi, ocolite, și nu o dată primejdioase, de operele și capodoperele create de tinăra, exploziva, fascinantă artă sovietică, începînd cu anii Revoluției și ai războiului civil, și pină la data de care vorbesc. Atunci am citit pentru prima oară poezii de Aleksandr Blok, Ahmatova, Mandelstam și Pasternak, „Poemele foamei” de Hlebnikov, am tradus, după o incertă versiune franceză, „Maria” de Maiaovski, am fost cutremurat de „Omul negru”, poemul lui Esenin, talmăcit, ulterior, cu o subtilă artă de Zaharia Stancu, atunci am citit primele romane ilustrînd epoca marilor prefaceri revoluționare: „Anul gol” al lui Boris Pilniak, „Torentul de fier” de Serafimovici, „Cavaleria roșie” de Isaac Babel, primul volum din „Pe Donul liniștit” de Solohov, nvela „Trenul blindat” de Ivanov, scrierile satirice ale lui Mihail Zoscenko și, tot atunci, mi-a căzut în mină, prin intermediul lui Sahia, o piesă de teatru, prima piesă de teatru sovietică: „Quadratura cercului” de Valentin Kataev. Am fost sedus de aerul tare și proaspăt al comediei, de elanul ei tînăresc, de observația acută și de replica percutantă, de umorul piesei. Atît de divergent cu literatura de parfumate futilități ale teatrului de bulevard, ce continua să amuze o lume fără ambiții și fără idealuri.

Puțini știu că piesa lui Kataev a fost reprezentată la București, la un an de la premiera ei moscovită, cu un succes extraordinar. Publicul, saturat de problematica triumfului adulterin, se înălțea, în sfîrșit, cu o altă literatură, de o înaltă încărcătură ideatică și emoțională, cu o altă lume decît cea a domnilor în frac sau a femeilor în somptuoase rochii de seară, umanitate somnolentă și roasă, pină la coardă, de morbul plictisului. În seara premierei, spectatorii au simțit că Valentin Kataev deschide o fereastră spre un alt univers.

După al doilea război mondial, în semn de omagiu adus autorului, am tradus, împreună cu neuitatul meu prieten Sică Alexandrescu, o altă comedie a lui Kataev: „O zi de odihnă”. A fost reprezentată ani de zile pe scena „Naționalului” din București într-o distribuție glorioasă: G. Timică și Grigore Vasiliu-Birlic. Apoi, vreme îndelungată, n-am mai auzit nimic de Kataev. Aflu, emoționat, că a împlinit optzeci de ani.

Îmi transmit, acum și de aci, salutul meu de adîncă, respectuoasă admirație.

AUREL BARANGA ■

Proces și sentință pentru-un cutremurător act de bestialitate

Recent, la Căminul cultural din comuna Otopeni, în fața a citorva sute de locuitori ai comunei, a avut loc un proces intentat unor odioși infractori, autori ai unui ingrozitor act de bestialitate.

Lată faptele: C.A., venită dintr-o comună de lângă Buzău, s-a angajat la o unitate din comuna Otopeni. Aici cunoaște un tinăr din Mogoșoia care, exploatîndu-i naivitatea, îi promise că o va lua în căsătorie. Se mută în locuința acestuia, dar în ziua în care C.A. îi mărturisește că lucrurile s-au complicat, că în curînd, deci, vor avea un copil, tinărul din Mogoșoia nu mai este deloc amator să contracteze mariajul anunțat. Îi pune tinerei C.A. lucrurile într-o valiză și o dă pe ușă afară.

Profitînd la rîndu-i de disperarea și naivitatea fetei, un alt individ odios, Florian Oprea (de profesie șofer, în vîrstă de 20 de ani), îi promise acesteia că-i va găsi o gazdă și că o va ajuta să se mute. În ziua de 27 noiembrie 1976 trece pe la unitatea din Otopeni și îi spune că în jurul orei 13 va veni să-i arate o cameră la

o bătrînă din comună care ar fi dispusă să o găzduiască.

Încercătoare, fata îl însoțește pe Oprea în strada Belgrad nr. 9 din Otopeni. Și, odată ajunși acolo, acesta îi explică că proprietara, bătrîna de care i-a vorbit, va veni ceva mai tirziu și că pină atunci vor bea ceva. În clipa cînd C.A. refuză și vrea să plece, explicîndu-i că e gravidă în luna a cincea și că nu poate nici să bea, nici să aștepte prea mult, acesta o lovește, o amenință cu un cuțit de bucătărie și o violează. Pe la orele 18—18,30 Ștefan Blițdaru, adevăratul locatar al camerei din strada Belgrad 9, conducător auto la I.P.R.S. Băneasa, se reîntoarce acasă. Aici, după o discuție cu Oprea, rămîne singur cu victima cîteva ore, răstimp în care o violează și el. La proces, Oprea motivează plecarea din strada Belgrad astfel: „I-am spus lui Blițdaru că vreau să mă însor cu C.A. și să infiez copilul. M-am dus acasă să le spun părinților că mă voi însura și am avut o discuție mai lungă cu aceștia fiind vorba de copii. Nu mă gîndeam că Blițdaru o va viola pe C.A. M-am întors înapoi și cu ceva băutură să cinstesc evenimentul. Nu sînt vinovat (sic!), dar imi pare rău de cele înfîplite.” Dar Oprea mințea și în fața instanței. Din actele depuse la dosar reieșea că mama lui era internată în acea zi la spital și nu știa nimic de „gîndurile” fiului. Ce s-a întîmplat mai departe? Cei doi se pun pe chef și continuînd să-și maltrateze victima o obligă să rămînă peste noapte. Pe la orele patru dimineața, Dan Stanciu, un alt individ dezagregat moral, întors de la o petrecere și răpus de băutură, se abate pe la prietenul său Blițdaru în căutare de țigări. La

proces spune: „Am intrat în casă și am văzut-o pe tinăra dormind între cei doi. M-am dus, am tras plapuma de pe ea și i-am explicat că nu e frumos să doarmă cu doi bărbați în pat. I-am făcut morală iar cînd am plecat este adevărat că am lovit-o cu piciorul, dar i-am explicat că nu-i frumos ceea ce face”. Adevărul este altul. Dan Stanciu, întors de la chef, amețit de băutură și de o noapte nedormită, o violează, așa cum s-a constatat și din expertiza medicală.

Pe scurt aceasta este tristă poveste petrecută în noaptea de 27 noiembrie în comuna Otopeni.

Maiorul Horia Moldovan, șeful postului de miliție Otopeni, imi spune că Florian Oprea a mai fost condamnat la 2 ani pentru tîlhărie și 6 luni pentru tentativă de viol, iar Ștefan Blițdaru la un an pentru complicitate la furt. Atunci au beneficiat de bunătatea legii și nu au executat decît cîteva luni fiind grațiați.

Desigur, imi spune maiorul Horia Moldovan, buna desfașurare a procesului, așa cum sublinia și președintele completului de judecată, Alexandru Limona, se datorește și lucrătorilor de miliție din comuna Otopeni care au lăsat totul la o parte și două zile au acționat prompt, făcînd să iasă adevărul la lumină. Imediat după ce au fost informați, plutonierul Ion Cioca și sergentul major Alexandru Cojocaru s-au deplasat la locuința infractorilor. Aici i-au găsit pe cei trei dormind. S-au găsit corpurile delictuale care s-au confiscat, plus multe probe care au ușurat desfășurarea procesului. În acest timp, plutonierul Ștefan Mincu s-a deplasat cu victima la Institutul medico-legal. Aici, rezultatele

obținute, în urma expertizei medicale, au confirmat intru totul declarațiile victimei. La proces a fost adusă, din spital, și victima C.A. Aceasta, în urma îngrijirilor medicale, a reușit să-și păstreze sarcina. La proces a spus: „Nu am decît o singură dorință, să se facă dreptate”.

Cutremurătorul act de bestialitate săvîrșit de către cei trei infractori a format, așadar, obiectul unui proces public. Din completul de judecată au făcut parte: președintele judecător — Alexandru Limona, judecător — Simona Dumitrescu, procuror — Stela Dobrinescu și grefier — Aurelia Costea. Pe baza probelor, procesul a demonstrat, fără drept de tăgadă, grava vinovăție a celor trei inculpați. Mai mult decît atîta, faptele incriminate s-au dovedit indisolubil legate de comportarea în viață, societate și la locul de muncă a celor trei infractori. Nesocotirea flagrantă a drepturilor și obligațiilor ce ne revin, disprețul pentru normele de conviețuire socială și mai cu seamă fuga de muncă și goana după căpătăială reprezintă, fatalmente, cel mai fertil teren pentru apariția actelor antisociale, chiar în forma lor cea mai monstruoasă.

Tinîndu-se seama și de abaterile precedente ale inculpaților, completul de judecată a hotărît următoarele pedepse: Florian Oprea a fost condamnat la 11 ani, 11 luni și 10 zile închisoare și 5 ani interdicție; Ștefan Blițdaru, la 10 ani, 11 luni, 29 zile închisoare și 5 ani interdicție, iar Dan Stanciu la 7 ani închisoare și 4 ani interdicție. Sentința s-a bucurat de aprobarea unanimă a celor prezenți.

SORIN POSTOLACHE ■

Cu 15 la sută mai multe mere de pe un hectar, prin stropire cu procaină

Ca mai toate brevele de invenție asupra cărora am zăbovit în vremea din urmă, și cel despre care vom scrie în cele ce urmează, „Procedeu de stimulare a creșterii la plante”, brevet numărul 60 198 din 19 noiembrie 1976, purtând mai multe semnături, asupra cărora vom reveni, a avut ca punct

de plecare nu un studiu de bibliotecă sau o cercetare de laborator, ci o observație practică. Prin 1972, pe cind lucra în cadrul întreprinderii de legume și fructe din Oradea, inginerul Matei Stegerea, în prezent director tehnic al Fabricii „Avintul” din orașul amintit, a constatat că, după tratarea, mai degrabă întâmplătoare, cu procaină a unor semințe de legume pentru producerea răsadului în sere, semințele de roșii, ardei și așa mai departe, germinația s-a accelerat considerabil, perioada clasică de germinare de 4 până la 10 zile scurtându-se la câteva ore! Nu fără să întilnească unele rezistențe, a extins metoda respectivă la semințele de fructe, măr, păr și pierșic, pe spațiile pepinierei I.A.S.-ului Oradea, găsindu-se în fața unor rezultate surprinzătoare, în sensul că procaina, parte activă a gerovitalului, cu acțiune de intensificare a metabolismului celular, părea să posedă niște calități deosebite în ceea ce privește spargerea grăbii a tegumentului semințelor, accelerând procesul de încolțire.

Om al muncii de teren, dar și om al studiului de bibliotecă, specializat în Italia și doctorand în „Combaterea moniliozei caisului”, inginerul Stegerea a simțit nevoia unei fundamentări științifice a chestiunii, adresându-se cercetării de laborator și găsind, la București, la Facultatea de farmacie, și la Cluj-Napoca, la Centrul de cercetări biologice, profesioniști de înaltă ținută, pasionați ca și dînsul, capabili să demonstreze pe calea formulelor și reacțiilor chimice ceea ce, practic, se obținuse pe cimp și în livezi. Pe brevetul de invenție menționat vor apărea până la urmă 5 nume, celui amintit alăturându-i-se cele al doctorului biolog Dorina Marioara Cachiță, al conferențiarului Ionica Apostol, al doctorului biolog Mircea Stîrban și al inginerului Stelian Șerban, fiecare cu meritul său și fiecare cu partea sa de contribuție la fundamentarea unei invenții ce se anunță de mare importanță economică.

În fond, despre ce e vorba în amănunt? Despre capacitatea procainei de a activa și stimula creșterea și dezvoltarea plantelor, imprimînd implicit precocitate și asigurînd însemnate sporuri cantitative și calitative, ultimele mergînd — după vorbele și după experiența inginerului bihorean — pînă la 15 la sută pe hectarul de mere, echivalent cu un câștig net de 2.000 de lei pe suprafața respectivă, în comparație cu recoltarea clasică, pînă la un spor de 12 la sută în domeniul tomatelor de seră, pînă la 20 la sută în cel al căpsunilor și așa mai departe. La ridicarea eficienței economice a invenției despre care scriem ajută considerabil și costul redus al medicamentului numit procaină, sintetizat în industria noastră farmaceutică și fiind necesar într-o cantitate de numai un gram la o mie de litri de apă, ceea ce vrea să însemne, după calculele inventatorilor, o investiție suplimentară de numai 5 (cinci) lei în cazul stropirii unui hectar de plantație intensivă!! Folosind în practică metoda originală, încă înainte de brevetarea ei, inginerul Stegerea a obținut sporurile menționate, de pînă la 15 la sută pe hectarul plantat cu meri, în condițiile în care toată cheltuiala presupusă de utilizarea procainei în stropire s-a ridicat, cu substanță, cu manoperă cu tot, la 200 de lei, câștigul fiind net și ușor de sesizat.

Auzind de metoda respectivă și citind un scurt articol în ziarul din Oradea în care, din păcate, inginerul Stegerea trăgea cam toată spuza pe turtă sa, nepomenind numele distinșilor săi colaboratori, am avut ocazia să vedem, la fața locului, beneficiile aplicării „Procedului” și, firește, să stăm de vorbă cu inventatorul. Puterea de muncă și perseverența lui Matei Stegerea ne-au impresionat, calități pe care, ne spunea, le-a căpătat de mic, din familia sa de oameni simpli, din comuna Husia de lângă Jibou, în județul Sălaj. N-a ajuns la concluziile finalizate în brevetul de invenție dintr-o dată și nici fără a trece peste unele obstacole, legate mai ales de indiferența unor oameni, dar a fost tot timpul sigur că va răzbate, fiind mereu încurajat din acest punct de vedere de un alt iremediabil optimist, fostul său coleg de școală și prieten, doctorul de notorietate internațională Ioan Pușcaș din Șimleul Silvaniei, inventatorul medicamentului „Ulcosilvanil”, prin intermediul căruia și-au găsit alinare mulți dintre suferinzii de ulcer.

Demonstrîndu-se în laborator, prin studii paralele între frunzele unor plante stropite cu procaină și cele ale unor plante martor, trăite în aceleași condiții, dar netratate cu medicamentul respectiv, că primele au o asimilație clorofiliană mai mare, o fotosinteză accelerată, o vigoare sporită și o rezistență superioară la boli și intemperii, agronomul orădean și-a permis să treacă, fără temeri, la extinderea noului procedeu. A observat o precocitate neobișnuită în coacerea ardeilor kapia, a

căpsunilor, îndrăznind chiar să folosească metoda în timpul înfloririi roșiilor de seră, spre exemplu, procaina demonstrînd calități remarcabile în stimularea legării fructelor. Îndrăzneala sa a fost recompensată prin recolte sporite, cu toate că tehnologiile așa-zise clasice nu recomandă stropitul în timpul înfloririi, prin acțiunea amintită plantele riscînd să avorteze, pollenul să se deprecieze și fecundarea să nu se mai producă.

Nimic din toate acestea nu s-a întîmplat. Prin folosirea procainei, parte activă a gerovitalului, recoltele au crescut și cresc la Oradea și în alte părți, cele de mai sus probînd virtuțile de excepție ale unei invenții cu 5 autori, a cărei extindere se impune. În tratarea miceliilor de ciuperci, în livezile cu pomi fructiferi, în industria berii, grăbind procesul de încolțire a orzului, și așa mai departe.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Cel mult, CASEOLACTUL!

Despre „Caseolact” s-a mai vorbit în paginile revistei noastre, ca și în alte publicații. „Caseolactul” rămîne un produs dietetic avînd circa 60 la sută proteine, un lapte lăptos însă de lactoză (51 la sută caseină din lapte, 49 la sută hidrolizat proteic din soia), care deocamdată se vinde în farmacii, deși nu se poate spune că este un medicament. O sută de grame de pulbere echivalăază, după cum se știe, cu 300 g de carne sau 1.700 g de lapte.

Despre doctorița Sonia Sanielevici-Marinov se știe însă mai puține lucruri. Se cunoaște, poate, că a pus la punct, împreună cu cercetătorul Dumitru Boerescu, de la Institutul de cercetări alimentare, „Caseolactul”, o valoroasă realizare științifică românească — după experimentări, testări comparate, analize care au durat mai bine de doi ani. Încerc să aflui mai multe, dar prea ușor nu urmează să fie. Doctorița Sanielevici nu-mi va putea oferi nici un fel de element senzațional, aproape nimic de excepție. Din cele pe care mi le va spune nu voi putea alcătui decât un cadru foarte simplu: o viață de muncă închinată medicinei, problemelor de gastroenterologie și de dietetică ale copiilor. „Am intrat în acest spital acum douăzeci și opt de ani, zice, pe cînd nu aveam decît 23. S-ar putea spune că mi-am dat sufletul și viața pentru el, sau mai bine-zis pentru copiii pe care i-am îngrijit — dacă ar fi cineva care să mai aibă timp de astfel de socoteli”. Spitalul se cheamă, bineînțeles, Spitalul central de

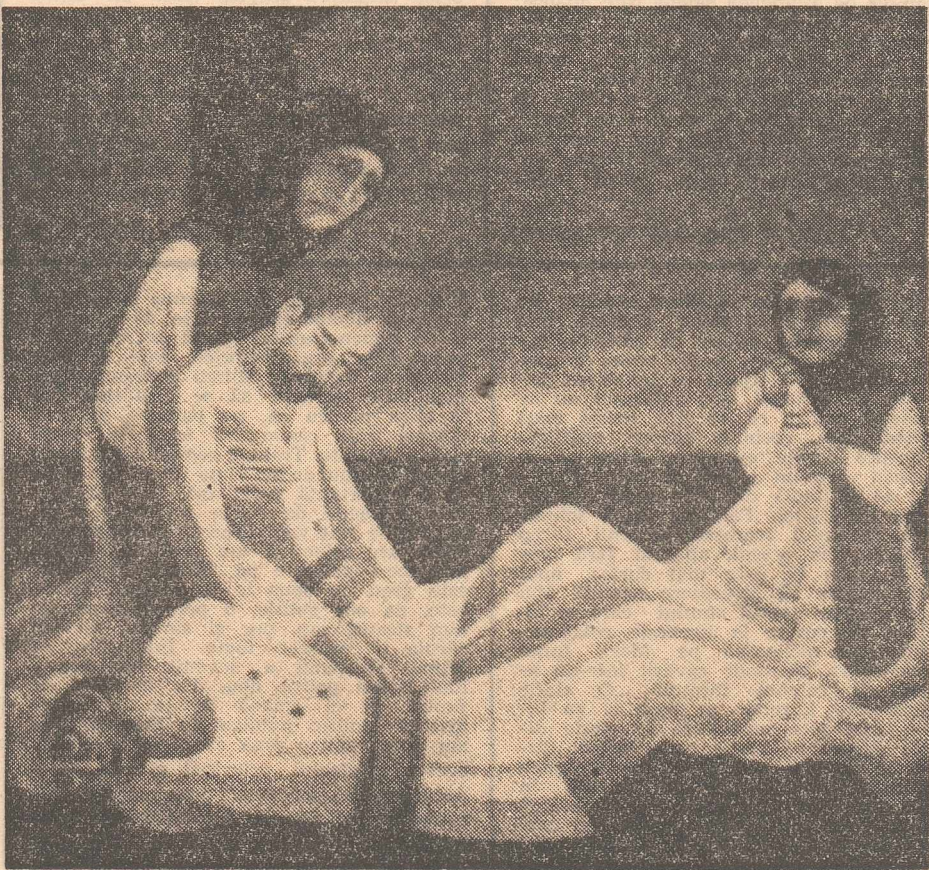
copii „Grigore Alexandrescu”, iar secția sa de gastroenterologie a fost întotdeauna plină de copii, ba chiar și de sugari, avînd enterocolite acute grave, malnutriții cu variate etiologii, arsuri din cele mai grave, sindromuri nefritice, boli de metabolism sau ale sistemului digestiv, hepatite și așa mai departe. Nu pot să trec peste faptul că tatăl doctoriței despre care vorbim este una și aceeași persoană cu renumitul savant biolog Emil Sanielevici, profesor emerit, după ale cărui manuale, cum ar fi Anatomia sau Fiziologia, s-au pregătit aproape 40 de generații de candidați la admitere în Facultatea de medicină. Tot din 1949, Sonia Sanielevici este cadru medical de specialitate la Institutul de medicină și farmacie din București — și cu asta cred că am spus aproape tot, dacă nu ne-am întors din nou la produsele dietetice, adică la munca de zi cu zi a celei pe care o prezentăm în rîndurile de față.

Iată, de exemplu, ce se spune într-unul din ultimele numere ale revistei americane „Current pediatric Therapy”: „...se recomandă hidrolizate din proteină din lapte (caseina), sau laptele vegetal din soia”. După cum am arătat însă, „Caseolactul”, adică prima proteină vegetală românească, conține ambele ipostaze proteice. Cu alte cuvinte, ar fi bine să se știe că Sonia Sanielevici-Marinov și Dumitru Boerescu au pus, odată cu „Caseolactul”, bazele dieteticii moderne a sugarului și a copilului mic în România. Acum, sigur că sînt foarte mulți care încă ignoră acest lucru — poate și din orgoliu profesional, poate pur și simplu din neștiință. „Adevărul, ne spunea doctorița Arina Minei, alături și cu ajutorul căreia Sonia Sanielevici a experimentat produsul amintit, este că lumea pediatriei românești nu prea a fost pregătită pentru o asemenea surpriză — mă refer la „Caseolact”. Practic, noi am sărit aproape de la zero la nivelul mondial al științei în această ramură!” Sigur, la noi au fost foarte bine cunoscute produsele de import, recomandate cu mare repziciune, fie că se numeau Eledon, Humana sau Dispacid. Tot răsfoind la reviste de specialitate, observ că produsul american numit „Neo-Mull-Soy” (deci tot pe bază de hidrolizat din soia) a ținut mai bine de un an de zile ultima copertă (color) a revistei „The Journal of Pediatric”. N-aș putea spune că același lucru se întîmplă cu „Caseolactul” nostru, despre care însă există suficiente dovezi cu privire la eficiența sa, superioară chiar dieteticelor de import, așa-numite „clasice”, pomenite mai înainte...

Și totuși, „Caseolactul” există — ba este chiar o reușită. Comunicarea susținută de doctorița Sanielevici la Congresul balcanic de medicină, ținut în septembrie anul trecut la Istanbul, a fost primită cu deosebit interes și, drept urmare, s-au formulat intenții de cumpărare a produsului. Lucrurile n-au avansat mai departe, dar asta nu din vina Soniei Sanielevici și nici a lui Dumitru Boerescu, preșiosul ei colaborator. Ceea ce nu s-ar putea spune că i-a descurajat prea mult, intrucît în momentul de față sîntem în măsură să anunțăm cititorii că nu peste multă vreme evantaiul produselor dietetice românești, destinate în special copilului, se va deschide ceva mai mult. „Va fi fără îndoială mai ușor la anul pentru mame”.

Acestea fiind zise, am să închei aici prezentarea doctoriței Sanielevici. Ceea ce a fost, în cele din urmă prezentat, e mai curînd munca sa — o muncă de aproape treizeci de ani, fără deosebite fapte spectaculoase (dacă uităm o clipă de „Caseolact”), pusă în slujba sănătății copilului, sau, dacă vreți, a omului de mîine. Ceea ce, desigur, nu-i puțin lucru.

DUMITRU GRAUR ■

ION GRIGORE: „Sfîrșit 1907”

Opinia unui alegător

Omul supărat

Omul supărat, nu dintr-o nenorocire, nu dintr-un necaz, nu dintr-o nemulțumire, nu dintr-un motiv, nu dintr-o întîmplare, nu dintr-un crez, nu dintr-o neîmpăcare, nu din nimic, omul supărat de felul lui și ca fel al lui, omul supărat de dimineață, omul supărat de cum se scoală și de cum se îmbracă și de cum se spală pe ochi și lese pe poartă și ajunge la serviciul lui și dă bună-ziuă.

Nu-l doare burta, nu-l doare capul, n-are reumatism, n-are guturai, n-are nimic, dar nimic cu adevărat, însă e supărat.

Se așază la birou supărat, trece după teigheaua prăvăliei supărat, își pune șervetul pe mină supărat, ia briciul să te bărbierească supărat, te cheamă la el în cabinet, dacă e cumva șef, supărat, se uită la client supărat, la șef supărat, la subaltern supărat, așa din senin și de cu dimineață și fără motiv, își încrețește fruntea, i se strîmbă nasul, i se pungeste gura, i se mijesc ochii, i se înleștează dinții, zice Da ca și cînd și-ar da gratis toată strînsura de o viață, zice Nu ca și cînd l-ar podidi în gură fiecare cea mai neagră, tu îi ceri o pereche de pantofi, fericit că ai să te încalți cu încălțări noi, el caută prin raft ca și cînd i-ai fi cerut să găsească moartea, îl rogi să-ți dea o adevărită cum scrie la lege, el citește cererea ta ca pe un anunț la Decese, îi spui că ai venit cu gîndul să te pui pe treabă și să-ți ieși pe el să te ajute, el te privește ca și cînd i-ai cere o datorie uitată, în sfîrșit, n-anuci să-ți saluti că te și lasă să crezi că ti-ai făcut un dușman nou.

— De ce-o fi, domnule, omul ăsta așa de negru și de supărat? — întreba cineva, cu bună-credință și cu durere.

— De nimic și de felul lui.

— E el supărat pe cineva, e el supărat pe lume, e el supărat pe soartă, e el supărat pe lumină, pe soare, pe lună, pe noapte, pe ce?

— Nuuu, se apăra altcineva și îi apăra și pe el, nuuuu, e supărat pe muncă, e supărat pe sansa lui nenorocită care l-a pus în situația de a munci. Nu-i place munca, îl imbolnăvește de boala supăării și îl chinuiește și îi oftică și decît să-i mai și aduci aminte că de aia e pus el unde e pus și de aia se află el unde se află, mai bine să-l omori!

— Și boala asta n-are ea leac, e ea boala asta așa de păcătoasă și de fără nădejde pentru cine s-a imbolnăvit de ea?

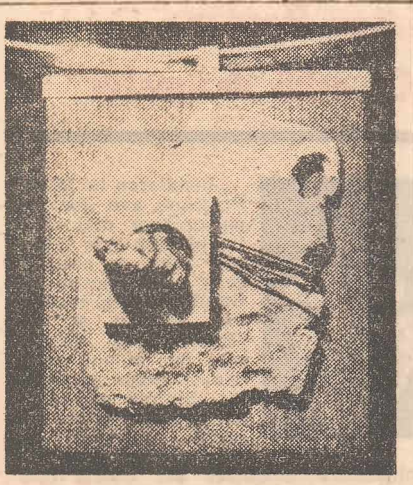
— Citeodată e fără leac, omul trăiește supărat și moare supărat și viața lui toată e o fiere de supărare și pentru el și pentru cei din jur. Omul supărat din senin și din mai nimic e de felul lui lenes.

— Domnule — zicea un om supărat de felul celor pomeniți mai înainte — domnule, zicea el filosof, căci la filosofie lenesii se pricep, domnule, ofta el supărat și superior și pătî și pătîmit și fără scăpare în boala lui grea ca o piatră de moară, domnule, orice activitate e bună, dacă nu degenerază în muncă!

— La muncă!, i-ar fi strigat, atunci, cineva vesel și luminos și cu ochii numai zîmbet și cu glasul ca un tunet, primăvara. La muncă! Și el, supăratul, s-ar fi ridicat de unde ședea el supărat și s-ar fi apucat de treabă și luat cu treaba se zice că ar fi uitat că era supărat și s-ar fi trezit într-un timp rîzînd. Și văzîndu-l rîzînd, un copil care abia învățase să vorbească ar fi zis cu uimire:

— Uitați-vă, Omul! Munceste și ride!

DINU SĂRARU ■

DUMITRU RADULESCU ■

Rubrica mea

Costache Caragiali

La 13/25 februarie 1877 se stinse din viață de o boală de cord cel mai inimos dintre frații Caragiali: mijlociul, Costache, intemeietorul Teatrului Național din Iași (1839), Craiova (1850) și București (1852). Singurul său portret ni-l arată cu fața crispată de o mare durere, greu stăpinită. Viața i-a fost un sir neîntrerupt de lupte, de biruințe și de înfringeri, de trecătoare bucurii și de stăruitoare suferințe. Din adolescență, dus de tatăl său la curtea unui boier, respinse cu demnitate perspectiva ciocoiască prin slugărie și alese robia scenei, pusă însă în serviciul culturii naționale, sub auspiciile Societății Filarmone și ale Conservatorului ei, condus de C. Arștia. Pagini din memorialul său figurează ceasul de răscruce al minții tinere, nesupus ordinii feudale, singura care oferea trepte certe de ascensiune. Un volum din Scrieri / a lui / C. Caragiali / Iași / La Cantora Foaei Sătești / 1840, tipărit cu cheltuiala boierășului moldovean Iordachij Harnav, cărui îi este dedicat, ni-l înfățișează în umbre culori romantice, în proză și în versuri, de inspirație cimșirială. **Nenorocitul**, poema preliminară, are certe note autobiografice de plingere: „Imi văd pismașă soartă fugind cu toate-n brate / Părinți! Amor! Rudeții! Avere! Mingierii! / Lăsind în loc de toate această haină ruptă / Și cu un ris zicându-mi să uit ce am fost ieri. // Din casa-mi părintească, cu crudă a ei mină / M-azvirle în pustiuri, imi zice să trăiesc / În chinuri! În necazuri! În plinsete! În geamă! / Și tălmăcind trecutul amar să vițuiesc”.

Din fircire pentru viitorul scenei noastre, tinărul zguduit în prima tinerete de frigurile meditațiilor poetice negre, a știut să se scuture de marasmul contemplativității și să se lase dominat de demonul acțiunii. N-a fost un actor mare, ca Matei Millo, norocosul său rival, sau ca Mihail Pascaly, talentatul său elev, dar a avut geniul organizatoric în opera de pionierat a teatrului românesc. La îndemnul lui Mihail Kogălniceanu, care în asociație cu Alecsandri și Negruzzi luase conducerea Teatrului Național din Iași, pină atunci cotoptit de trupe străine, făcu regizoral, jucă dramă, într-un stil declamatoriu, cu timpul temperat, evoluind către interpretarea firească, realistă.

Omul de aparentă morocănoasă ascundea un viu spirit de observație, învederat în capodopera sa. **O repetiție moldovenească**, sau **Noi și iar noi**, farsă într-un act, compusă în 17 martie 1844, care da prima dată la noi teatru în teatru. Celelalte piese de teatru ale lui sînt adaptări. I se atribuie de către C.I. Stănescu și o farsă pentru înlăturarea tenorului Ricciardi, în **Lucia di Lammermoor**: Costache l-ar fi ospătat cu sărături și alte condimente, stropite cu vin de Drăgășani, care, administrate seara în ajun, îl lăsară în ziua concertului afon. Costache nu gusta însă poantele lui Iorgu, ghidusul familiei, aplicându-i strasnice perechi de palme ca să-l lecuiască de nărav. În 1853, petrecu vara citeva luni la Paris pentru completarea experienței sale dramatice și a garderobei teatrale. Cu toate eforturile lui, rețetele nu acoperiră cheltuielile și directorul dădu faliment (1855). E sfîrșitul carierei sale. Costache mai trebălu prin magistratură, iar în 1869 izbuti să fie numit pentru scurtă vreme profesor de declamație și mimică la Conservatorul din București, avînd printre alți elevi pe un fiu, Iorgu, și pe nepotul său, I.L. Caragiale, dar nici unul nu-și trădă o vocație de actor. Moarțea îl eliberă pe tristul supraviețuitor al unei opere temeinice, dar nerăsplătită. Urmașii săi direcți îl credeau autorul omedijilor semnate de I.L. Caragiale.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Faptele și vorbele

Viteza lecturii

Am citit că s-au pus la punct un soi de exercițiu, grație căroca poate fi sporită considerabil viteza lecturii. Persoanele antrenate astfel ajung să citească de aproape trei ori mai repede ca altele.

Dacă stăm să ne gândim bine, o metodă de lectură fulger a fost descoperită, fără aita tărăboi, încă dinaintea, pe cale, ca să zicem așa, intuitivă: „e cititul în diagonală” și meritele invenției revin, paradoxal, autorilor profeși. Se observă ușor că paginile lor pot fi parcurse din colțul stîng de sus, direct către cel drept de jos, prinzind dintr-o privire totul. Explicatia e că orice cade nu valorează mai mult decît ceea ce se reține.

Dar lăsînd gluma la o parte, ieșim într-adevăr cișligaiți prin mărirea vitezei cititului?

Dintr-un punct de vedere, bineînțeles! Trăim în secolul exploziei informatice; dacă am sta să buchisim bătrînește pină și ziarele, n-am mai scoate-o la capăt. Un număr de revistă interesant, singur, îți cere o săptămînă. Nu mai folosim pentru călătorit carul cu boi, luăm trenul sau avionul.

Totul ar fi realtente în regulă, dacă, deprinzîndu-ne să citim repede materialele strict informative, am dedica un timp sporit lecturilor substanțiale. Acestea, din păcate, nu se fac în fugă. Cărțile fundamentale trebuie citite, zăbovind și medînd și visînd pe pagina lor. Adesea re-luăm cite o frază, numai ca să-i savurăm în tihnă gustul. Cine s-a multumit să-l dea gata pe Montaigne în cinci seri, să presupunem, se alege despre el, ca Pîrgu, doar cu impresia că e „drăguț”.

Operele mari se recitesc. De trei, de patru și chiar de zece ori. Ce vrea să spună oare altceva expresia „carte de căpătii”? O ții pe nopțieră ani de-a rîndul și mereu o deschizi. Așa se citesc poezii de seamă. Asimilarea lor presupune, practic, o lungă convietuire. Ce fel de lectură din Rimbaud sau Ion Barbu e aceea care nu sfîrșește cu numeroase versuri știute pe de rost, fără a fi fost învățate inadins vreodată?

Unii reproșează autorilor serioși că opun rezistență lecturilor rapide. Ipochimienii ar dori să citească **Rădăcini** sau **Concert din muzică de Bach** ca pe niște „comics-uri. Hortensia Papadat-Bengescu „trenează” pentru ei, fiindcă refuză o lectură fără oprire, de tipul Rocambole.

Încă o dată, n-am nimic împotriva autodistrăzierilor. Pe ele circulăm perfect, cu viteză maximă, dar nici nu apucăm să vedem mare lucru. Cînd căutăm privilegii frumoase ale naturii e preferabil să o luăm la pas.

Mă tem că, antrenîndu-ne în citirea rapidă, să nu pierdem deprinderea celei negrăbite, dar atente. Oamenii cu mania volanului se dezobisnuiesc să meargă pe jos. Mă înspăimîntă — o mărturisesc sincer — viitorii cititori ai lui Hamlet într-o jumătate de oră.

E apoi discutabil și dacă devorarea a mii și mii de cărți are efecte salutare. Azi, chiar bibliotecile moderne, excelent utilitate, au probleme cu depozitarea numărului prea mare de volume. Peste o anumită cifră, folosirea lor devine foarte dificilă. Dar ce se întîmplă cu bietul creier omnesc, cînd ajunge să immagazineze tone de lecturi nedigerate bine. Avem din belșug exemple de asemenea capete care adăpostesc un infiorător ghiveci intelectual: texte sanscrite traduse în ediții populare, ultimul romancier sud-american, micul dor și Arnold Toynbee (rezumat).

Un spirit armonios clădit e hrănit de lecturi legate între ele, alese și organizate ca o clădire solidă. Viteza mare provoacă întotdeauna deplasarea straturilor de aer. Prin capetele care citesc astfel vijiiie vîntul.

OV. S. CROHMĂLNICEANU ■

Opinii

Critica de autoritate

Există un termen care circulă frecvent prin paginile unora, ba chiar izbutește să se și facă acceptat, fără ca să ne dăm prea bine seama că el reprezintă o curată contradicție în termeni: **critică de autoritate**. Alții, sau aceeași, pomencesc de autoritatea criticii, sau deplîng lipsa de autoritate a criticii.

Dar alăturarea acestor două cuvinte e o imposibilitate logică, pentru că dacă există vreo negație a spiritului de autoritate în materie artistică, apoi acela e tocmai spiritul critic. Lumea valorilor nu poate exista fără acțiunea permanentă, neobosită, a spiritului critic, care nu numai că „operează” asupra ei, dar înseamnă recunoașterea valorilor, prin discriminare, prin înțelegere, prin judecare. Acolo unde nu există critică înseamnă că realitatea valorii e viciată sau de-a dreptul inexistentă.

Căci spiritul critic nu înseamnă subversiune și distrugere, așa cum socot unii cu oroare, iar alții cu satisfacție (cînd se întîmplă să se apuce de critică). Există indivizi care întrețin înconștient sau perfid nostalgia spiritului inchiizitorial. Pentru că în zilele noastre nu se mai pot face călăi sau tortionari, ei devin critici literari, beneficiind de pretinsul avantaj al unei poziții de „superioritate”. Apoi, bine instalați pe un fotoliu mai înalt decît statura tuturor, invocă spiritul de autoritate.

E vorba aici de o gravă nesocotire a spiritului dialectic și de un adevărat act de rea-credință. Critica operează în domeniul libertății, și acțiunile ei nu pot face abstracție tocmai de ceea ce îi stă la temelie. Critica nu e o fabricare de verdicte care se realizează în afara conștiinței cititorului, aceasta trebuind numai să-i accepte consecințele, sau, mai popular spus, să-i inghită hăpurile preparate în misterul nu știm căror laboratoare cerebrale „de elită”. Critica este nu numai un drept al unui grup restrîns de oameni (oricîte merite ar avea aceștia), dar și o obligație pentru orice cititor, pe care tocmai profesioniștii disciplinei trebuie s-o întrețină la toate nivelurile inteligenței și din toate puterile.

Critica e o acțiune complexă, care nu se poate exercita decît asupra unui public avizat, asupra unor cititori care cel puțin cunosc opera supusă judecării. Ea trebuie să le clarifice intuițiile, să le coordoneze impresiile, să le dea o justificare mai înaltă, nu să vină ca o măciucă din afara cercului lor de experiență intelectuală, numai pentru a dobîndi în felul acesta un fals „prestigiu”.

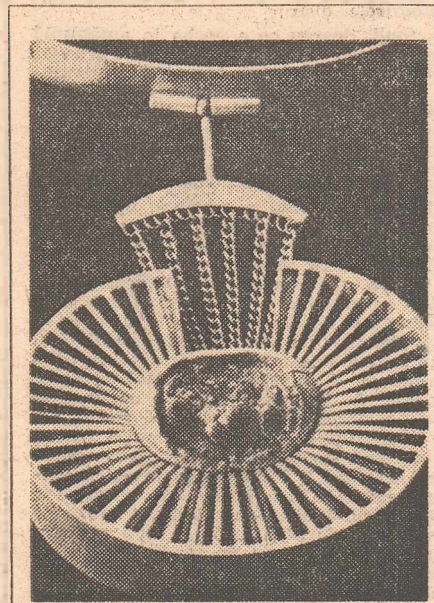
Nu negăm că vor fi existînd și cititori leneși sau timorați în conștiința lor artistică, care preferă să se lase conduși de judecata altora sau chiar să-și restrîngă orice inițiativă proprie (căci un cititor care să fie cu totul incapabil de o cit de rudimentară judecată critică nu e de conceput). Toți criticii care invocă sau practică spiritul de autoritate fac apel la minimul efort intelectual al cititorului și vor să dezvolte în el cit mai mult această infirmitate. Idealul lor ar fi, de fapt, un cititor care să nu mai citească nici o carte.

ALEXANDRU GEORGE ■

Cap limpede

Din cărțile apărute la Editura Univers, **Pe alocuri, polei** al lui Max von der Grün (membru al Grupului 61 din Dortmund — R.F. Germania) este un roman cu o atmosferă sumbră despre viața muncitorilor în „societatea de consum”. Traducerea și cuvîntul înainte aparțin lui George Gutu. Protagonistul cărții, șoferul Maiwald, descoperă din întîmplare în întreprindere o aparată instalată de conducere pentru a surprinde convorbirile dintre angajați. Toate implicațiile acestei descoperiri sînt relatate de autor cu o știință a dozării senzaționalului care ține pe alocuri pe cititor cu răsufierea tăiată, dar care totuși nu-i spune prea mult. Max von der Grün, dintr-o teamă poate de literatură, se mulțumește de multe ori numai să consenneze ca un reporter constincios prezent la desfășurarea unui eveniment neobisnuit căruia însă nu-i pricepe sensurile.

● **Noile povestiri auzite pe muntele Broastei Testoase de Aur** (povestiri clasice coreene) de Kim Si Sip (traduse în limba română din limba rusă de Igor Block) cuprînde un număr de cinci basme poetice. Personajele, tineri îndrăgostiți, își pun grave întrebări despre existență dar participă cu plăcere și la ospete grandioase unde dansează frenetic, suferă din iubire sau recită aproape cu orice prilej cite o poezie, ca și cum acesta ar fi singurul lor mod de a dovedi că trăiesc. Cartea sugerează nu atît un tărîm de vrajă, cît mai ales un teritoriu al poeziei, în care privilegiatul nu are decît să rostească vorbele pentru ca ele să devină poeme strălucitoare. Simple și lipsite în general de întîmplări nemaipomenite, **Noile povestiri...** impresionează în special prin lirismul lor de bună calitate. ● Un Raymond Chandler dezamăgitor este **Rămas bun pentru vecie**. Întîlnim și aici ca erou pe detectivul amator Marlowe, precum și aceeași vervă din **Odihnească-se în pace**, de pildă. După cum nu lipsesc nici momentele palpitate. Dar acest roman (apărut în **Enigma**) de vreo 400 de pagini îți creează la un moment dat impresia unui mecanism pornit fără nici un scop, poate numai pentru a-i auzi zgomotul pe care îl produce. Nu pentru că descoperi criminalul înainte de ultima filă te supără, ci faptul că pe măsură ce mai parcurgi încă o pagină nici nu te mai interesează cine e acesta.

NICOLAE MOLDOVEANU ■

Cronica literară

Platon Pardău:

„Cu ochii dragostei”

„Instalarea lui Mihail Petreanu avu loc joi, paisprezece mai, 1968, iar plenara care îl alesese dură un sfert de ceas”. Așa începe ultimul roman al lui Platon Pardău și, s-o recunoaștem, debutul este nu numai tăios, dar și foarte promițător. Sintem proiectați, aceasta este prima impresie, într-unul din cele mai agitate și mai

revoluționare momente din istoria contemporană a țării. Apoi romanul se fixează în decorul orașului N. (uzină de țevi, combinat textil, atelier C.F.R.),

centru de județ în Moldova, undeva pe malul Siretului. Iată-ne deci (a cita oară, în romanul politic de astăzi?), într-o „arie laterală”, acolo unde, în general, inițiativele ajung cu întîrziere, încetinite de distanță. Dar interesul nu ne părăsește pentru că, se știe, există mari scriitori care, vorbind despre conflicte și despre drame esențiale, și-au plasat acțiunea „într-un orașel de provincie”.

Ce se întîmplă deci, pe scurt, în romanul lui Platon Pardău? După schimbarea vechiului secretar, oamenii încep să părăsească orașul, aparent fără motiv și, ceea ce este mai curios, noul secretar pare să încurajeze exodul. Mai mult, el are „aerul omului care se îndoieste de ceva”, le pretinde colaboratorilor să-l recitească pe Marx (unul dintre ei va pătrunde răvășit într-un atelier cu celebra formulă „O stație umblă prin Europa” pe buze și va întreba apoi zece muncitori de vîrstă diferite despre ce stație este vorba), discută, la nivelul maselor, oportunitatea construirii unei fabrici de mobilă în județ, le cere angajaților să-și aleagă singuri conducătorii. Urmărit cu un ochi atent „de la centru”, flancat de secretarul cu propagandă, Văraru, adeptul teoriei pașilor mici și al disciplinei de fier, omul care vrea mereu să „aranjeze” a-

dunările generale („totdeauna mi-a fost frică de democrația înainte de vreme”), și de impenetrabilul Zîncă, secretarul cu problemele organizatorice, care se păstrează în rezervă, Mihail Petreanu lasă mai întîi lucrurile să se desfășoare de la sine, pentru ca, pe parcurs, să facă dovada unui remarcabil fond de voință și de autoritate. Treptat, romanul a devenit povestea unui an din viața unui om politic de importanță județeană. Dar, dacă facem abstracție de ceea ce știm din viață, indicațiile sînt vagi (libertate, democrație, conducere colectivă sau centrală), iar în ceea ce-l privește pe Mihail Petreanu, este greu de spus în ce măsură acesta este, ca om politic, o personalitate, un bun strateg sau, pur și simplu, un om căruia îi reușesc toate. Înțelegem că Mihail Petreanu a devenit exponentul unui spirit politic nou, dar în afară de faptul că el emană de la „un mare discurs politic publicat în Știința”, nu am putea spune prea exact în ce constă acesta. Defectul principal al romanului decurge din „prudența” prea mare a prozatorului, cu atenția împărțită în prea multe direcții. Altfel spus, din încercarea de a da prea multe sugestii parțiale (schife de conflict în mediu muncitoresc sau fărânesc, în

familie, în relațiile cu prietenii, cu dușmanii, episoade de dragoste etc.). Teama față de schemele vechi (activistul infailibil) combinată cu prudența a dat naștere unei scheme noi (activistul infailibil, dar complex, personajul care, deși este din cale afară de puternic, plînge, are slăbiciuni de moment, aplică în familie metode pedagogice rudimentare, se îndrăgostește de o fată tinăra etc.).

Dacă nu este o carte deosebită, **Cu ochii dragostei** nu este totuși o carte lipsită de funcție literară. Fără să se illustreze printr-un anumit personaj sau printr-un fel anumit de a inscena și de a rezolva conflicte, romanul acesta este expresia unei stări generale de spirit. El exprimă, pe de o parte, adeziunea din ce în ce mai largă a prozatorilor de astăzi la formula romanului politic, pe de alta, interesul cititorilor pentru acest tip de literatură. Și, ceea ce este mai important, spre deosebire de schemele vechi, schema acestui roman poate fi considerată o schemă necesară, în măsura în care, exprimînd o tranziție, ea cuprînde atît elementul de rigiditate, cît și premisele respingerii lui.

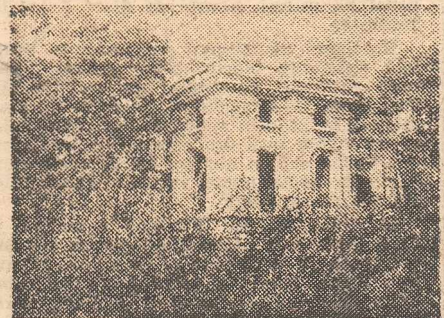
FLORIN MANOLESCU ■

La vreo sută de metri de casa mea este o uliță în mijlocul careia se află o fântână făcută de părinții noștri. Că au făcut-o ei și nu alții o putem dovedi cu inscripția de pe crucea fântinii, unde se află numele lor. Spațiul uliței a fost de circa 20 de metri, dar doi vecini, Ilie Niculescu și Dumitru Firu, au tot mutat gardurile până au închis de tot ulița, pentru a se folosi numai ei și ai lor de fântână. (Dan Ștefan, Caracal, str. Gheorghe Doja nr. 55)

În revista „Flacăra” nr. 6/1977, la rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră”, a apărut o scrisoare semnată de Ioan Iacob din București, referitoare la comportarea reprobabilă a unor sportivi în stațiunea Covasna. Mă solidarizez întru totul cu semnatarul acelei scrisori, deoarece și eu, Ioan Marina, pensionar din Hunedoara, am fost martorul celor relatate. În completare — la câteva zile după cele pe care — am aflat că sportivii respectivi erau membrii echipei de fotbal C.S. Otul-Sf. Gheorghe din Divizia B, seria I, iar acei tovarăș care nu a vrut să ne asculte era chiar antrenorul echipei, Titu Popescu.

În cartierul Electroprecizia Săcele, unde locuim, centrala termică nu a atins niciodată parametrii proiectați. Apa caldă nu urcă până la etajul 4 și de regulă ea nu depășește 40 de grade. Nici apa rece nu are presiune. Din partea proprietarilor acestor locuințe, ICRAL Brașov, avem promisiuni multe, dar faptele sînt cum sînt: puține. (Asociația de locatari nr. 3, Săcele, Brașov)

Sînt din comuna Florești-Prahova, am 77 de ani, sînt pensionar și mă numesc Ioanovici Speranța. Nu vreau decît să vă aduc la cunoștință ruina în care a început să cadă, încet dar sigur, o minirețe de parcă

care există în comuna noastră, fostul conac al moșierului M. Cantacuzino. Odinioară conacul acesta era supranumit „micul Trianon”. De ce să-l desființăm, în loc de a-i da o utilitate publică?

Strada noastră face legătura între bd. Armata poporului și șoseaua Ciurel. Ei bine, n-ar putea ca pe această stradă, Arleșul Mare, șoferii de la șantierul învecinate să-și facă mai puțin de cap? Fug de la muncă în timpul zilei, pe cit se pare, parchează pe unde se nimereste, calcă trotuarul, distrug spațiile verzi, locurile de agrement și de joacă pentru copii, pe care le-am lucrat cu destulă muncă și destui bani! (Asociația de locatari din blocul I 12)

Sînt pensionar, locuiesc în Deleni-Iași și trec deseori pe la biblioteca comunală. De curînd am luat de acolo cartea „Călărețul roșu” de Radu Teodoru, al cărei prim capitol e repetat, iar paginile 32-65 lipsesc. Din cite am înțeles, e vorba de un domn însemnat, Mihai Viteazul, care a făcut prima unire a țărilor române. Păcat de munca scriitorului, care a muncit zile și nopți, poate, pentru a da o carte bună și de folos cititorilor. (I. T. Ungureanu)

Din manualul de aritmetică de clasa a IV-a le-a fost dată elevilor spre rezolvare această problema 23 de la pagina 138. Elevii, copii de 9 ani, și-au pus mîntea la contribuție, dar nu au putut-o rezolva. Nu pentru că problema e nerezolvabilă ci pentru că mîntea lor nu poate judeca atît de profund la această vîrstă. Atunci au apelat la elevii din bloc, de clasa a VI-a, adică de 13 ani, și nici ei nu au putut din același motiv. Au apelat atunci la părinți, la vecini, și cu mare greutate au obținut un rezultat. Nu vreau să fiu greșit înțeles. Sînt părinte, am un copil care vreau să învețe carte. Dar de ce sînt lăsate asemenea probleme întortocheate, grele, obositoare? (Marcel Popescu, Constanța)

O vreme am fost membru al Băncii de credit de pe lângă Consiliul popular al comunei Căiuți-Bacău. Din anul 1973 m-am mutat la Iași, cu familia. Întrucît contractasem un împrumut la bancă, treptat, cu toate că am plecat din comună, mi-am plătit datoria. Am făcut apoi cerere la cooperativa de credit „Viitorul” Iași, unde am cerut transferul soldului meu și al soției, de la Banca de credit Căiuți la această cooperativă. Cererea mea s-a rezolvat numai pe jumătate: soldul soției, de 520 lei, a fost transferat, dar al meu nu, cu toate că nu mai sînt dator nimănui nici un leu. (Ion N. Turturică, Iași)

Strada Izvorul Crișului din cartierul Bercei Sud, sectorul 5, a căpătîi în ultimul timp un aspect deloc plăcut. S-au efectuat diferite lucrări de canalizare, s-au înlocuit unele conducte sparte în urma cărora au rămas porțiuni de asfalt returnate. Atunci cînd ploaia, bălțește apa. În unele locuri s-au produs și surpări de pămînt și, evident, denivelări ale străzii, iar bordurile în mare parte au fost sparte sau lipsesc cu desăvîrșire. Propun organelor în drept și în primul rînd deputaților de cartier a lua măsuri convenite. (Silvia Rădulescu, București)

Primum din partea Editorii didactice și pedagogice răsuns la observațiile critice apărute în Flacăra nr. 47/1976, privitoare la manualul de Biologie pentru anul IV liceu: „Se atrage atenția că nu s-a explicat suficient de clar ce înseamnă ATP și cum se formează din ADP”. În legătură cu această chestiune manualul conține o exprimare simplificată, corectă, utilizată eurent în diferite cărți. Această formă simplificată

s-a dat pornindu-se de la faptul că elevii cunosc din anii anteriori din ce este alcătuit ADP și ATP. Rămîne în atenția noastră să dăm la ediția viitoare explicații mai concludente, care să evite orice posibilitate de neînțelegere. Exemplul de la pag. 40 privind reglarea glicemiei este preluat din tratatul american „The science of biology” de B. Weisz (pag. 463), care este folosit ca manual în învățămîntul din S.U.A. De asemenea, exemplul de la pag. 41 privind termoreglarea este preluat din cartea „Modern biological principles” de A. M. Winchester (pag. 199) tipărit în S.U.A., care servește drept manual de biologie în colegii. Nu sîntem de acord cu autorul sesizării, care apreciază aceste două exemple drept „două greșeli”. Autorii și editura vor primi și pe viitor cu interes și bunăvoință orice observații critice menite a contribui la îmbunătățirea manualului.

Fiind la un curs de specializare pentru industria lemnului în acest frumos oraș, Aradul, am intrat astăzi la braseria de la parterul hotelului „Astoria”, unde am consumat o bere. Cînd am chemat ospătarul să plătesc, acesta mi-a spus că în preț intră și un pateu cu brînză, pe care nu l-am consumat. Mi-a spus că așa se obișnuiește în acest local. Chiar dacă nu am consumat pateul, mi-a luat banii pe el, pentru motivul că nu se servește băutura fără mîncare. Nu sînt de acord cu încasarea „oficială” a bacșișului, după cum nu sînt de acord cu încasarea lui neoficială, cînd unii uită să mai dea restul. Echipa de control ai oamenilor muncii nu a ajuns încă să-i controleze? (Doru Vasilescu, Rîmnicu Vilcea)

Sînt posesor al unui aparat de încălzit apa la baie, „Litoral 1”, care nu funcționează. Mi-a fost instalat de un maistru din cadrul cooperativei Deservirea-Buzău, dar n-a funcționat decît o săptămîină. I s-a stricat o piesă, numită regulator, care nu se găsește. Cum nimeni nu poate face nimic, îl tin acasă ca pe o piesă de muzeu. Măstecul care l-a instalat nu mai poate să vină. În schimb am clienți trimiși de cei de la Deservirea care doresc să-l cumpere ne nimica toată. Mă întreb cu ce scop? (Gheorghe Manea, Buzău)

Autorii unei reușite expoziții de desene inspirate de războiul pentru independență și de răscoala de la 1907 sînt pionierii clasei a VIII-a de la Liceul nr. 1 Hunedoara. (Felicia Jianu, subredacția „Tot înainte”, Casa pionierilor Hunedoara)

Sînt unul dintre mîile de pacienți ai doctorului Iubu Mihai, din Turda, care m-a vindecat de rinită alergică printr-o intervenție chirurgicală în toamna anului trecut. Acum, la cîteva luni după operație, pot spune că mă simt foarte bine, după ce, timp de cinci ani, mergînd pe la diferiți doctori și urmînd nu știu cîte tratamente, credeam că nu mai scap de această boală. De curînd am aflat însă, că doctorul Iubu, acest medic de excepție, nu mai profesază, fiind pensionat. Știrea m-a zguduit, pur și simplu. (Vasilescu Ionescu, București)

Mă numesc Petrea Ursachi și locuiesc în Tg. Ocna. Lucrez la Uzina de cauciuc, Grupul industrial Borzești. În trei schimburi. Prin contractul de muncă este prevăzut să avem asigurat transportul prin C.F.R., I.T.A. sau I.G.O. Plătîm abonamente, dar trenurile de care avem nevoie se anulează mereu. De exemplu: în schimbul II nu avem cu ce veni, două curse 5:05 și 5:50 fiind anulate din Iulie; acum a fost anulată și cursa 5:00 cu care veneam pentru schimbul III. Mergem cu ce apucăm și întîrziem la serviciu. Dacă C.F.R.-ul nu ne poate asigura transportul, să ni se pună la dispoziție autobuse I.T.A. prin convenție, pentru că de ajuns la serviciu trebuie să ajungem.

Sînt elev la liceu și supporter al echipei F.C. Constanța, cu toate că de mult n-am mai asistat la un meci pe care această echipă să-l joace pe stadionul 1 Mai din orașul nostru. Motivul? Pe aleea din fața stadionului apar uneori cete de răufăcători, oameni degradați, care atacă și maltratează pe tinerii veniți la meci, pentru a le lua banii. Numeroși colegi de ai mei nu cunosc să meargă la stadion din această pricină. (Nicolae Comănescu, Constanța)

Mă numesc Gheralia Petre, sînt din comuna Poiana Mare, județul Dolj. Am lucrat ca frezor la I.A. Craiova. Vrînd să mă mut mai aproape de părinți, am încercat să mă angajez la întreprinderea de confecții Calafat. În baza unei adrese a acestei întreprinderi, am cerut transfer de la întreprinderea unde lucram. Nu mi s-a aprobat. Mi s-a spus că dacă totuși vreau să plec, nu pot pleca decît prin demisie. Așa că pe data de 2 octombrie 1976 mi s-a desfășurat contractul de muncă. Imediat am mers la Calafat pentru a-mi completa fișa medicală necesară angajării. Dar la examenul radiologic am fost găsit bolnav. Doctorul mi-a spus că nu pot să mai lucrez, deoarece trebuie să mă înterez în spital, și că mi se va acorda certificat medical. Mi-a spus că boala a apărut cu circa 90 de zile în urmă, deci m-am îmbolnăvit la întreprinderea unde lucrasem pînă atunci. Am fost internat la Spitalul Poiana Mare, secția TBC, pînă la sfîrșitul lunii ianuarie a.c. În prezent urmez tratamentul acasă, pînă la 14.07.1977. Problema este însă că întreprinderea unde am lucrat nu-mi poate plăti perioada în care am certificat medical, motivînd că mai înainte de a fi găsit bolnav am plecat de la dînsii prin demisie. Am adus aceasta la cunoștința medicilor și mi-au spus că nu se poate, am dreptul la plata concediilor medicale, deoarece la această întreprindere m-am îmbolnăvit, că boala depășită pe ziua de 3 octombrie a apărut cu circa 90 de zile în urmă și că eu nu puteam să mă îmbolnăvesc de TBC pulmonar în 12 ore, de la plecarea mea de la întreprinderea craioveană și pînă a doua zi, cînd m-am prezentat să mă angajez la întreprinderea din Calafat. Am mers la Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, dar nu am primit un răspuns prea clar. Gîndiți-vă cîte am pierdut: am, acum, de plată cheltuielile de școlarizare către întreprinderea din Craiova, am pierdut un loc de muncă și — culmea — am cîștigat și ca o năpastă pe capul părinților, tocmai pentru că eu voisem să mă apropiu de ei și să le fiu de ajutor. Ce să fac?

Primum de la Comitetul județean Iași al P.C.R.

Revista „Flacăra” a găzduit în paginile sale, în decembrie 1975 și mai 1976, articole referitoare la cazul inginerului Duzineanu de la Direcția de radio și televiziune Iași, care se afla în cercetarea organelor de justiție pentru unele infracțiuni. În articolul semnat de Horia Pătrașcu, bazat pe relatări unilaterale, faptele erau prezentate inexact, inculpatul fiind prezentat ca „victimă” a unor mașinațiuni inventate, fiind calomniat și pe nedrept lucrători din aparatul de stat, lansîndu-se un val de suspiciuni asupra altora. În replica la articolul lui H. Pătrașcu, publicată în numărul din 13 mai 1976 sub titlul „Pentru adevăr și dreptate”, se relatau faptele pentru care Duzineanu era chemat în fața instanței.

Între timp s-a judecat procesul la Judecătoria Iași; s-a judecat și recursul, care a fost strînutat, la cererea inculpatului, la Tribunalul județean Ifhov. Atît la prima instanță, cît și la cea de-a doua, M. Duzineanu a fost condamnat pentru infracțiunea de furt în dauna avutului obștesc.

Este de datoria redacției să aducă acest fapt, așa cum a promis, la cunoștința cititorilor săi, pe care i-a dezinformat prin articolele semnate de Horia Pătrașcu. Este, credem, de asemenea, de datoria redacției să-și ceară cu acest prilej scuze față de toți cei pe care i-a jignit pe nedrept. Așa ar impune etica gazetărească!

Cu simă, din partea Comitetului județean Iași al P.C.R., Gh. Clibiu secretar

La TV a apărut de cîteva ori o reclamă a „Universal-Coop”-ului, care a deschis o nouă secție, comerțul prin corespondență. Se spune că printr-o simplă carte poștală trimisă pe adresa str. Vultur nr. 31, sector 4, București, se primește la domiciliu un catalog cu mărfurile pe care le putem cumpăra. Am solicitat acest catalog printr-o scrisoare pe data de 10 ianuarie a.c., dar nici pînă azi n-am primit nimic. Dacă într-o lună nu am primit catalogul, înseamnă că o eventuală comandă ar fi onorată cine știe cînd! De ce și-or fi cheltuit banii degeaba? (Dumitrana Mihail, Craiova)

Vă informez că scrisoarea despre bateriile de 9 volți produse de Electrobanat Timișoara, publicată în numărul 4/1977 al revistei „Flacăra”, în pagina „Flacăra la dispoziția dumneavoastră”, a avut efectul scontat. Imediat după apariția ei am primit asigurarea din partea unui tovarăș (Tintea Ioan) că s-a luat act, că observația este justă, și chiar am fost invitat să vizitez EL-BA, pentru a mi se explica la fața locului cauza deficienței și măsurile ce se preconizează a fi luate. (Petre Petrișor, Timișoara)

Strada Plaviei din sectorul 7 este de fapt un drum pe care pare să ar fi trecut cu plugul. Schimbăm drumul acesta într-o stradă? Asigurăm forul care ar urma să ia o hotărîre în această privință că noi, locuitorii de pe această stradă, la momentul potrivit vom da tot concursul. (M. Mihalek, str. Plaviei nr. 19, sector 7, București)

Iată o stîncă ciudată din masivul Clucaș: Elefantul. Ochiul acestei creaturi din piatră

— înaltă de circa 20 de metri — este deosebit de bine reliefat și sugestiv. (Călin Turcu — Vălenii de Munte)

La Timișoara, în sala Arhivelor statului a fost deschisă o expoziție care cuprinde foarte interesante documente, hărți, reproduceri, acte originale, extrase din presa vremii, altele spus, măturii ale unor zguduitoare evenimente din viața țărînimii, începînd cu răscoala de la Boblna și terminînd cu răscoala din 1907. Amintim cîteva dintre aceste documente: un raport datat 30 mai 1738 din Oravița care ne informează despre intrarea răscoalașilor din Almaș în zona minieră; un altul consemnează „instigarea” la răscoală a lui Eftimie Margu. Anul 1907 este prezentat prin ziare ale vremii, facsimile, reproduceri, reliefulduse amplasarea extraordinară a lupetelor țărînimii în acel an. (Gheorghe Vădășan, Timișoara)

Vă relatez un episod dintr-o după-amiază de duminică petrecută în Parcul Tineretului (13 februarie, ora 17.30). La mașinuța era de serviciu Gheorghe Trușcă. Am luat bilete de

Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 9-15, iar luni, marți și miercuri între orele 9-20.

la casă pentru mine și cel doi copii. La locul unde trebuia să ne urcăm în mașinuța era o luptă ca în junglă. Căpiva tineri cu apucături ce aminteau de preistorie nu iertau nimic. Am încercat să urc fetei, i-am dat biletele tovarășului Trușcă să le rupă însă patru dintre indivizii de care vorbeam au dat-o jos pe biata fată. Între timp, tovarășul Trușcă a dat drumul mașinii și cit p-aci să se împlinesc un accident. Evident, am renunțat, dar chiar nu se poate face nimic împotriva huliganilor din acest parc? Iar tovarășul Trușcă nu poate fi mai atent? (Iuliana Petrov, București)

Am cumpărat un borcan cu gem de caise, produs al Fabricii de conserve Topoloveni (fabricat în ziua de 6 august 1976) în care am găsit două țînțisoare de cizmărie. Una dintre țînțisoare se înapuse deja în limba unui nepoțel ce apucase să se intrupte din gemul amintit. (Neculai Toma, Piatra Neamț)

Sapte camere am fost nevoit să schimb în stațiunea Borșa într-un concediu de 12 zile. Într-o cameră ploia, în alta batea vîntul, în următoarea nu curgea nici un fel de apă etc. Dacă stăteam o lună probabil că încercam toate camerele din stațiune. E drept, mi s-au cerut scuze și foarte prompt eram mutat în altă cameră. (Gustav Pinte, București)

Întrucît în ziarul „Sportul” din ziua de 21 februarie sînt inserate cîteva amănunte despre pregătirea echipei noastre de fotbal și măsurile luate de către asociația sportivă ICSIM, amănunte care considerăm că nu reflectă realitatea, ne adresăm dumneavoastră pentru a vă prezenta cum stau lucrurile. Antrenorul Titus Ozon a preluat conducerea tehnică după o suită de 7 jocuri în care echipa nu a suferit nici o înfrîngere, fiind situată la momentul respectiv pe primul loc în clasamentul seriei A-V din cadrul diviziei C. La întocmirea contractului de muncă, Titus Ozon a refuzat să semneze pe o durată determinată, argumentînd că în cazul în care va fi solicitat de o echipă cu posibilități mai mari să poată pleca imediat. Acest deznăscut față de asociația noastră s-a concretizat încă de la început. Mai exact de cînd a preluat dînsul echipa nu am mai obținut decît 2 puncte din 10 posibile, cu toate că am sustinut trei jocuri pe teren propriu. Ca urmare, echipa noastră a ajuns pe locul 5. În ziua de 10 ianuarie s-a ținut o ședință de birou a consiliului asociației sportive, avînd pe ordinea de zi analiza echipei de fotbal. Titus Ozon nu s-a prezentat însă la ședință, neputîndu-se astfel stabili unele concluzii și măsuri care să ducă la îmbunătățirea activității. Pregătirile echipei au fost reluate pe data de 20 ianuarie, efectuîndu-se sub conducerea antrenorului Titus Ozon un număr de 17 antrenamente și jocuri pînă la data de 16 februarie, cînd biroul consiliului asociației sportive a hotărît schimbarea lui (deci nu 30 de antrenamente, cum rezultă din articolul amintit), dar și acestea la un nivel foarte scăzut. În această perioadă, ca să nu dăm decît un exemplu, Titus Ozon a programat după antrenamentul din ziua de vineri, 4 februarie, următoarea ședință de pregătire abia miercuri, 9 februarie. Dealtfel, dînsul nu a prezentat, deși i s-a solicitat, nici un plan de pregătire. Este adevărat că în cadrul echipei au fost și unele abateri disciplinare, un număr de 4 jucători lipsind nemotivat de la un antrenament (și nu numai un singur jucător, cum se specifică în articol), dar asociația a luat măsuri și împotriva lor. Dîndu-le mustrare scrisă. În plus, Titus Ozon a fost un permanent exemplu negativ, refuzînd să se integreze în procesul de producție, deși era angajatul întreprinderii. Astfel decî, și din alte motive, s-a ajuns la concluzia că activitatea antrenorului Ozon nu este la înălțimea cerințelor actuale, fapt pentru care s-a hotărît în unanimitate schimbarea. În încheiere considerăm că înaintea publicării articolului respectiv era necesar să se verifice autenticitatea celor relatate. (Ion Mengher, președintele Asociației sportive din cadrul întreprinderii de construcții speciale Industriale și montaj București)

POSTA REDACȚIEI

Dumitru Zamfir — Iași. Aveți locul doi pe lista de locuințe ce se vor repartiza întreprinderii de antibiotic-Iași în anul 1977.

Cornel Pop — Baia Mare. Retribuția tarifară de încadrare constituie un drept cîștigat atît timp cît rămîneți pe aceeași funcție sau într-o alta echivalentă, în aceeași unitate, ori prin transfer în interesul serviciului într-o instituție unde la funcția respectivă se aplică același nivel de retribuție. Dumneavoastră treceți în altă funcție nu vă s-a menținut retribuția avută.

Cornel Bolborici — Fierbinți (Ifhov). Vi s-a expediat de către Inspectoratul școlar județean certificatul solicitat.

Mioara Ciobanu — Cluj-Napoca. Ați găsit niște bani și nu găsiți păgubașul. Adresați-vă miliției.

Grup locatari — str. Caporal Ruică, București. Am fost informați că s-au executat lucrările de reparații la blocul în care locuiți. Constantin Butnaru — Slănic Moldova. Aveți neînțelegeri cu rudele pentru o moștenire. Adresați-vă procuraturii județene.

Nicolae Mitu — București. Vi s-a desfășurat contractul de muncă pentru că aveți barbă. Cu acest motiv nu ne-ați convins.

Ion Marcu — Roiești-Pescseanu (Vîlcea). S-a respins ca nefondat recursul declarat de dv. în procesul de paternitate, din lipsă de probe.

Ion Bocan — Munteni Buzău (Ialomița). Nu aveți nici un drept pentru că nu ați muncit nici o zi în C.A.P.

Ion Drăghici — București. Sînteți pe lista de priorități a întreprinderii, Așteptați.

Carmen Berdilă — Botoșani; Cornel Trancă — Craiova; Paul Moașa — Brașov; Ana Vlad — Sibiu. Aveți la dispoziție broșura „Admiterea în învățămîntul superior”.

Ioan Gavrilescu — București. Un avocat vă poate lămuri întocmai cum trebuie să procedați în deschiderea procesului de moștenire.

Ilie Comăniță — Bărbulețu (Dimbovița). Nu tăiați fagul; respectați hotărîrea Ocolului silvic.

MARGA NEDELEA

FLACĂRA nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis, Si nu uitați să vă iscăliți.

Mare plictiseală...

O tinăra femeie, elegantă, neînca-drată, parfumată, își analiza cu multă plăcere viața, și cu părțile ei bune și cu părțile rele, așa cum fac femeile dimineața după ce au dormit bine. Își scutura pletele și se arăta cam îngrozită de situația ei. Împlinise treizeci de ani și încă nu era nici măritată, n-avea nici familie, — și după toate — se mai simțea și cuprinsă de „spleen”. Cuvântul „spleen” — mi-a explicat ea cu multă delicatețe — ar fi, după spu-sele unei colege, de origine engleză și s-ar traduce prin „plictiseală”.

Ea încercase să se realizeze în artă, bineînțeles să se impună ca o stea a muzicii ușoare. Nici aici nu i-a fost dat să reușească.

— Am treizeci de ani, împlinesc treizeci de ani în martie curent și n-am nici un disc.

— Aveți voce? Încercai eu timid să pun degetul pe rană.

— Nu, răspunse ea cu mândrie, însă pun foarte multă patimă în orice cânt. Când am fost eu cântăreață de tură, restaurantul își făcea planul. Au fost și altele fără talent care s-au impus. De ce să cadă exigența tocmai asupra mea? E corect?

Tinăra femeie a hotărât să se cram-poneze de artă.

— Eu pentru artă sint dispusă la orice sacrificii, sint dispusă să aștept ani de zile, pînă la urmă nu se poate să nu triumfe...

— Ce să triumfe, am întrebat-o eu respectuos, dacă talent n-aveți?

— Bunătatea omenească... Cum s-au închis ochii asupra atora, să se mai facă o excepție, să mă admită și pe mine printre artiști.

— Alceva nu vreți să încercați?

— Niciodată!... Prefer să fiu flo-tantă, prefer orice, dar eu arta n-am s-o trădez... Că eu vreau să răscolesc sufletele oamenilor și să-mi câștig astfel existența.

— Dar poate v-a trădat arta pe dumneavoastră?, încercai eu, cu modeste-le mele mijloace, s-o aduc cit de cit la realitate.

— N-are importanță. Eu n-am s-o trădez niciodată, și în semn că zbcu-umul luase sfârșit mă întrebă dacă nu am cumva o țigară americană.

— Pentru un pachet de țigări ame-ricane aș da tot ce am eu mai frumos...

TEODOR MAZILU ■

Povestea Nucii din poveste

Scuturindu-și toamna Nucul
Nici nu se gîndea țăranel
Că aproape întreg anul
O să-și afle-n el buclucul.
S-a-nlimplat ca, scuturindu-l,
Printre nucii să fie una
Mare cam cit este luna
Cum n-a mai văzut pămîntul.
S-a mirat și nu prea-prea,
Privind nuca dolofană
Cu uimire și dojană.
„De ce a crescut doar Ea?
Eh, dacă rodea tot pomul,
Alta ar fi fost vînzarea,
Alta pîinea, alta sarea!”
Socotea cu ciudă omul.

Peste-o vreme-ajunsă-n piață
Pe tarabă drept reclamă,
Ca tabloul pus în ramă
Marea Nucă se răsfăță.
O vād oamenii și-ntrecabă
De-a fost nucul altoit?
Cite tone au ieșit?
De ce nu-s și pe tarabă?
„Ea e sora a mai mare
Alor mici ce le vedeți
Singură-i, nu-i de vînzare”,
Spune bietul preocupet.
Să-i auzi pe țirgoveți
Cum se-mbătoșează toți
Și nu-l scot pe om din hoț.
„Nucii sint mari dar mici vindetii!”

Ca să scape cu obrazul
Cit de cit basma curată
A decis să vîndă-ndată
Nuca ce-i purta năcazul.
Și-o vîndu fără tocmeală
Cum s-ar spune, fără preț
Unui hot de țirgoveț
Ce te cumpără și-nșală.

Ce-a urmat? Povestea-i lungă...
Țirgovețul, spirit practic,
Larg la gînd și strîmt la pungă
A-nceput în mod didactic,
Expunînd-o-ntr-o vitrină
Să-i măsoare faima nucii,
Invitînd sîret să vină

Ca s-o vadă prinții, ducii,
Toată floarea feminină —
Lume nobilă și fină.
Licitații au urmat
Între oamenii de vază.
A dat Nuca pe-un palat
Unui falnic împărat.

Împăratul, bolnav fiind,
Și privind cu jînd la Nucă
A cerut să i-o aducă
Pe-o tîpsie de argint.
Decretîndu-și pofta, crezul
Și pîndit de-a mortii teamă,
Servitorul și-l îndeamnă
Ca să-i scoată Nucii miezul.
S-a trudit o-ntr-o-ntr-o-ntreagă-amiază
Coaja să i-o-nfrîngă Nucii,
S-au oprit din cîntec Cucii.
Nimeni vorbe nu cutează.
Plin de poftă, Împăratul
Și-a pierdut răbdarea, fierbe.
Sub luminile superbe
Tremură întreg palatul.
Au învins-o-ntr-un tirziu
Cu o spadă, nouă-n teacă,
Minuită drept burghiu.

Ce-a urmat cum să descriu
Dacă Nuca a fost seacă?
„Să-mi aducă vinovatul
Ce-a-nșelat o lume-ntr-o-ntreagă
Cu o Nucă rea și seacă!”
A dat ordin Împăratul.

Aflînd pricina, țăranel
Știa că scăpare nu-i
— Cu-mpărății nu te pui! —
Și-a pornit prin văi hai-hui,
Mai acu se-adună anul.

Iar din trista-ncurcătură
A culcs o-nvățătură
Ce-o notez acuma nu că
Ar fi vorba de o Nucă:
„Nu te-ncrede în ce vezi
Pînă ce nu dai de miez!”

NICOLAE DRAGOȘ ■

Știați că...*)

— Alimentația joacă un rol primor-dial în viața și existența omului?

— Supele, ciobele, prin faptul că se servesc în mod obișnuit calde, au și un rol calmant asupra nervilor?

— Ciupercile trebuie procurate nu-mai din comerțul de stat deoarece se pot confunda cu ușurință cu cele ne-comestibile?

— Faina se prăjește în cratiță fără grăsime (metodă ce se practică și pen-tru copiii mici)...?

— Un regim (alimentar, n.n.) trebuie alcătuit atît din regnul animal cit și din cel vegetal, unul fără altul dez-echilibrînd...?

— În grupa fursecurilor intră toate prăjiturile mărunte și în general uscate, care se conservă mult timp?

— Supa nu trebuie ținută pînă se răcește singură, cînd afară este foarte cald, ca să nu se dezvolte bacterii în ea și pe urmă să se dea și la frigider?

— Grăsimile sint un principiu ali-mentar?

— Prin grăsime se înțelege untul, margarina, undelemnul, grăsimea de porc sau de la alte animale?

— Este dăunător a prăji cu grăsime și faină pînă la rumenire; cînd tem-perature se ridică pînă la fumegare (s.n.) se transformă în produși dăună-tori sănătății...?

— Maioneza trebuie să fie ca o ali-fie?

— Borșul de miel se face astfel: „Capul se curăță bine în cavitatea na-zală, se taie virful botului, ochii, ure-chile, se spală bine în gură și se face borș”...?

— Peștele nu se bate cu ciocanul, deoarece are carnea fragedă?

— De la pește toată carnea e bună pentru prăjit, de la cel mai mic pînă la cel mai mare, deoarece mușchii peș-telui nefiind folosiți la înot nu se în-tăresc...?

— „Cartea de bucate pentru tinere gospodine” a apărut într-un tiraj de 256 000 exemplare, nu se mai găsește în librării, iar a doua ediție întîrzie să apară?

Culese de AL. MONCIU-SUDINSKI ■

*) Toate informațiile sint culese din „Cartea de bucate pentru tinere gos-podine” de Sofia Jurcovan și au fost reproduce textual.

ION DOGAR-MARINESCU ■

Vracii magnetici — dramă în cinci acte, din care unul penal

„Stimate domnule președinte, țin să vă fac cunoscut că subsemnatul posed adinc în ce privește cimpurile biomagnetice sau bioelectrice pe care le emit organismele vii și cunosc adinc caracterologia, fizio-nomistica, chisologia, grafologia, inteli-gența și cultura umană, metopozofia, cranoscoopia etc. ...Am ținut sute de conferințe în fața publicului de toate vir-stele, în fața tineretului și, separat, pen-tru fete sau băieți... Posed multe mag-netisme vindecătoare... Fără anestezie lo-cală pot să fac vindecarea definitivă la mai multe boli, chiar cu totul incurabile, fără poliție de struț, fără prejudecată... Prin prisma științelor Atomfizicii nu mai e nimic abstract în suflet, totul și toate se explică ușor prin ideile generale, că nimeni nu moștenește nimic de la pă-rinți prin partea spirituală, fiindcă copiii poate să fie cu mult mai superiori de talanții părinților sau cu mult mai in-feriori cum au fost capacitățile medicii generale a părinților... Însă înțelegerea pentru lucruri mari, marea majoritate a omenirii încă nu are destulă maturitate de a înțelege... Mereu plîng, mereu sint nemulțumiți și caută să aibă cit mai mul-te: mincărnică, băuturică și femei, ca și ființele efemere, ca și rozători, bacili, ani-male inferioare.

„Bazele mele originale au fost cărțile vestite din India, mai înainte de apariția prințului de Sydartha, Maharbharața, Ramayana și Sakontala, care carte se ocupă numai cu oameni de conducere, nobilimea, credințe; după aceștia urmează Rig Veda, Zenda Vesta persanilor, stu-dierea concepțiilor egiptenilor, cu Syr Ra, Amon Ra, Osiris, Isis etc. Am fost nevoit tare mult să studiez pe filozofii antici, originea plantelor, animalelor, as-trilor etc. Pe pămîntul nostru însă totul și toate sint relative. «Varietas non de-lectant». Premisele oricum sint juste, dar deducțiile sint false... Omul nostru încă nu e copt ca să suporte adevărul. Epicur mereu a fost cu mult mai bine venit de-cît Zenon, dar mai ales Seneca, Aristotel, în fond, și azi mai rezistă. Haecel Er-nest, Spencer sint numai cite o stație în meditație, dar încă nu rezolvă nici ei do-rințele lui Pitagora: «Caut adevărul! În-țea nu s-a găsit la filozofi pînă acum. Vă rog să-mi redați banii confiscat!»

Am citit cu răsuflarea tăiată această scrisoare adresată de Ioan Hegedus președintelui Judecătoriai din Odorheiu Se-cuiesc. Deși mărturisim că despre chiso-logie și metopozofie nu aveam decît cele mai vagi idei (mai pe românește, habar nu aveam ce înseamnă), după lectura scri-sorii cinci lucruri ne-au devenit clare:

1. — Petiționarul vindecă orice boală, fără poliție de struț și fără anestezie lo-cală.

2. — Zdrobitoarea majoritate a omeni-rii, deficitară la capitolul „înțelegerea lu-crurilor mari”, stă cuminte în banca ei, alături de bacili, rozătoare și animale in-ferioare.

3. — „Premisele oricum sint juste, dar deducțiile sint false”.

4. — Aristotel încă mai rezistă, dar Zenon e la pămînt. Haecel Ernest și Spencer se mențin pe linia de plutire, dar doar atît. Singura speranță pentru rege-nerarea spirituală a umanității: Ioan Hegedus.

5. — Semnatarul petiției a avut niscai-va neplăceri cu justiția, de vreme ce o imploră să-i redea banii confiscat.

Incurcată istorie, care începe cu prin-țul de Sydartha și se termină cu un președinte de judecătoria și cu sentința pe-nală 369/1976 a Judecătoriai Odorheiu Se-cuiesc. Avînd în vedere implicațiile, fap-tul că în această poveste au fost antre-nate, sub o formă sau alta, două mii de persoane de pe tot cuprînsul țării, pre-cum și preocuparea legitimă de a con-tribui și pe calea presei la prevenirea in-fracțiunilor (din păcate, șarlatanii și cre-duli se mai găsește destul), vom relata mai amănunțit despre această tragicomică afacere.

ACTUL I. Viitorul profesor, filozof și conferențiar în fața publicului de ambele sexe a avut răgazul să mediteze la Atom-fizică, la filozofii antici și moderni și la originea plantelor în diferite închisori unde l-au dus, în mod intermitent, ci-teva condamnări pentru abuz de putere, înșelăciune etc. S-a eliberat definitiv în 1971, an în care putem considera înche-iate studiile privind zeitățile egiptene și biocurenții umani. Avea pe atunci vîrsta de 58 de ani și nici o profesie, deci suficiente temeieri pentru a privi viito-rul în culori întunecate. Dar, surpriză:

ACTUL II debutează cu un triumfător „Evrika!” Hegedus — de fel din Petro-sani — se stabilește la Odorheiu Secuiesc, obține o autorizație în regulă pentru cu-legerea și vînzarea plantelor medicinale — nimic rău în asta — și se profilează pe profesiunea de vraci — ceea ce este mai puțin laudabil. Deoarece însă noua pro-fesiune era nevoit s-o exerseze nu în evul mediu, într-o grădă cu liliaci și cucuvăi, ci într-un oraș civilizată, în veacul Atom-fizicii, vorba lui, a considerat util să fo-losească metode moderne de marketing. A început să-și facă reclamă, ba chiar a difuzat un prospect.

Prospectul debuta astfel: „Stimate(ă) Domnule, Doamnă, Tovarăș(ă) (adresan-tul în funcție de sex trebuia să facă mental bifările necesare), am primit serisoarea Dv. prin care cereți ajutorul meu ca să fiți vindecat de dife-

rite boli grave. Eu pot să vă dau con-curs...” etc., etc. Urmau indicații „teh-nice” și apoi un sfat salutar împotriva căruia, de fapt, nimeni nu ar avea nimic de obiectat: „Tot timpul tratamentul încercați să fiți mai veseli și să aveți cit mai puțină ocupație cu trupul Dv., cu bo-lile. Căutați alte distracții, cărți, muzică, glume.”

Numai că, din nefericire, chiar asociate cu indemnul „Zimbiți, vă rog”, plantele prescrise de acest om fără nici un fel de pregătire medicală aveau succes mai mult întîmplător. Pacienții îi scriau: „Fiind tratat cu medicamentele trimise de dv. eu mă aflu iarăși într-o stare foarte gravă!”

ACTUL III. Profesorul se reciclează și, în paralel cu administrarea plantelor, anunță că deține „biocurenții foarte ac-centuați, mai ales în parietalul sting” care fac minuni.

Irina S. și prietena ei Maria S., din Miercurea Ciuc, aveau oarecare dubii asu-pra fidelității logodnicilor lor sau poate, pur și simplu, doreau, pentru un plus de siguranță, să-i supravegheze de la distan-ță. Au recurs la serviciile vraciului, care le-a oferit nu filtre de amor, ci un fel de telecomandă biomagnetică (ne aflăm totuși în secolul XX!). Pe undeva s-a produs însă un scurtcircuit. Irina S. avea să declare mai tirziu: „Hegedus a prins miinile, a mea și a Mariei S., după care a închis ochii, a început să tremure din miini, vorbea singur, întreba singur și răspundea tot singur. Eu credeam că vine altă voce, dar nu a venit nimica, nu a putut să facă cele ce am cerut. Eu am observat că nu este adevărat cele spus de el.”

Afacerea cea mare era legată însă de biocurenții, lista bolilor „tratate” pe aceas-tă cale fiind impresionantă: „diabet, he-moroizi, stomac, astm bronșic, colită, reu-matism, ficat, infecție, inimă, nevroză, paralizia miinii, hernie de disc” (citată din sentința).

Precizăm că nimeni nu pune la Ind-o-lală existența biocurențiilor umani, fe-no-men cunoscut și studiat de zeci de ani. Utilizarea în terapeutică se află, de ase-menea, în atenția specialiștilor. După cum se va vedea însă din cele ce urmează, nu era vorba aci de nici un fel de tratament, ci de un hocus-pocus verbal care se putea solda, uneori, tragic.

Cornelia M. din Făgăraș a arătat în fața instanței: „Hegedus spunea că are o putere de vindecare și în mină, că nu-mai pune mina în locul unde persoana bolnavă are durerea și îi dispare dure-rea. După discutiile acestea mie mi-a venit rău, am început să vomit, după care Hegedus m-a dus la policlinică, iar de la policlinică am fost internată în spitalul din Odorheiu Secuiesc cu diagnosticul precomă diabetică.”

Tratamentele continuau la domiciliul vraciului și în cursul nopții, avea să con-state Monica B.

„Hegedus mi-a spus că de cînd m-a văzut pentru prima dată și-a dat seama că are de-a face cu o doamnă...”

După ce a plecat soția lui la culcare și am rămas amîndoi, mi-a spus să nu-mi fie frică, că el este un om în vîrstă. Atunci l-am întrebat cum procedează cu o persoană străină ca să doarmă în aceeași cameră, că și la hotel bărbații dorm separat de femei. La care mi-a răs-puns ca să nu-mi fie frică, căci pentru acest motiv rămîne în cameră ca să-mi facă tratament și în cursul nopții. În ju-rul orelor 23—24 s-a sculat din pat și a venit la patul unde dormeam eu. A spus ca să mă dezbrac de pijama, ca să mă consulte.”

Ne oprim aici cu relatarea (în dosarul penal ea continuă pe mai multe pagini), cu mențiunea că, datorită atitudinii re-fractare a Monicăi B. față de medicina magnetică, tratamentul nocturn nu a fost dus pînă la capăt.

Episodul medical de mai sus nu a fost singular. După cum reiese din do-sar, Hegedus propunea asemenea trata-mente sui-generis, laudîndu-se în dreapta și în stînga că posedă biocurenții tîmă-duitori

Cerem iertare cititorilor pentru evoca-rea acestor scene penibile, dar nu am fă-cut altceva decît să cităm dintr-un dosar penal de 700 file și din dezbateri publice, în scopul de a oferi prilej de meditație și altor pacienți creduli care s-ar grăbi să bată la ușa unor vraci moderni.

ACTUL IV ne apropie de deznădămint.

A urmat ancheta, și ea punctată de in-tervenții grotesti ale inculpatului. O sin-gură mostră. „La întrebarea tovarășului procuror formulată în sensul că ce anu-me lucrări științifice am citit și de la ce autor și după care am obținut pregătirea ce o am, arăt următoarele. La această întrebare declar că în momentul de față nu pot să indic aceste lucrări, căci trebuie să mă gîndesc.”

Oamenii legii au dorit, totuși, să afle mai mult despre pregătirea științifică a „profesorului”. Din unele date, a reieșit că în răsîmpurile petrecute în afara zi-durilor închisorii Hegedus a lucrat succesiv ca vagonetar, portărel și paznic de noapte — ocupații perfect onorabile în sine, dar puțin propice studiilor de bio-cibernetică.

ACTUL V și cel mai scurt. Acum cite-va zile, Tribunalul județului Harghita a confirmat sentința penală dată de Jude-cătoria din Odorheiu Secuiesc, care rî-mine deci definitivă. Condamnat pentru infracțiunea de înșelăciune în dauna avu-tului personal, Ioan Hegedus, recidivist, va dispune de o nouă perioadă de me-ditație ezoterică în spatele gratiilor. Poate va profita de ea pentru ca să-l recon-sidere pe Zenon și să-i dea și lui, bie-tului, notă de trecere.

LIONEL NIȚESCU ■

Politețea

și antinomiile sale

„Istoriceste sintem, prin substratul nostru traco-geic, care e esențial, dintre vechile popoare ale Europei. Sintem niște adevărați autohtoni, de o impresionantă vechime”, spune G. Călinescu în finalul monumentalei **Istoriei...** aducând argumente pe rempatorii de ordin antropologic, în primul rând fizionomic și psihologic, precum și de ordin istoric. Asemenea vechime presupune, susține el în altă parte, „rafinamentul moravurilor” și „distincția comportării”. Tudor Vianu, într-un studiu despre Sadoveanu, considerat scriitorul nostru reprezentativ, emite câteva reflecții pline de adincime cu privire la modul de comportare al eroilor sadoveni: „Politețea este o manifestare a omeniei. Oamenii lui Sadoveanu se exprimă cu mare politețe, cu o alegere și cu o cumpănire a cuvintelor care exclude orice expresie tare, orice aluzie necuviincioasă, orice explozie necugetată a sentimentului. Simțim lămurit, ascultându-l, că între oameni și cuvintele lor stă de veghe o conștiință”. Străinii cu care am venit adesea în contact au avut întotdeauna cuvinte calde de pretuire pentru comportarea atentă, civilizată, plină de respect pentru interlocutor, pentru ospitalitatea pe care au întâlnit-o pe meleagurile românești. Extinderea fără precedent a relațiilor noastre cu alte țări, faptul că milităm permanent pentru echitate în viața internațională, pentru un „nou umanism” are la bază, între altele, această structură a firii noastre, strălucit sintetizată în formula „comunist de omenie”, emisă de cel mai autorizat reprezentant al spiritualității noastre.

Mergeți într-un sat și veți constata că oameni care nu v-au văzut niciodată vă adresează un cîntec „bună ziua”, ca un omagiu străvechi față de oaspeți; vizitați orice colț al țării și veți întâlni acea cordialitate caldă, ospitalieră, ilustrată în primul rând prin bună-cuviință și măsura exprimării, indiciu al respectului și prețuirii omului, în general, atât de frecvent în bogatul folclor românesc.

Modul de exprimare este, în același timp, o expresie a bogăției și fineții spirituale, dar mai ales al precumpănirii rațiunii asupra pornirilor primare. Iar precumpănirea rațiunii distinge, cum se știe, pe om de restul vietuitoarelor, stabilindu-i superioritatea. Nu pot, de aceea, trezi decît dezaprobarea opiniei publice indivizii care se comportă grosier și vulgar, sfidînd comportarea civilizată. Din păcate se pot întâlni unii tineri care, arbind o originalitate rău înțeleasă, se exprimă într-un jargon sub-urban, jenant, așa-zis „golănesc”, incompatibil cu o educație supervegheată. Și credem că școala face încă puțin pentru cultivarea deprinderilor de politețe și condescendență, pentru adămușirea abaterilor constatate. Pe de altă parte există încă oameni care confundă exigenta cu violența verbală și cu impulsivitatea folosind în locul expresiei inteligente și ferme, jignirea și insulta, comportându-se, după o veche expresie populară din trecute vremi, „ca niște vătăfi”. O asemenea comportare ascunde însă incapacitatea soluționării reale, vizînd conținutul adînc al lucrurilor, instalînd în locul ei iluzia-exigentei. Un asemenea vi-eiu este, credem, una din remaniscențele cele mai detestabile din vremea vătăfilor, pe care n-avem nici un motiv s-o regretăm. Avem, dimpotrivă, toate motivele s-o combatem.

POMPILIU MARCEA ■

Cine ești dumneata, Muhammad Ali? (VIII)

Vom continua așternînd pe hîrtie ceea ce s-a întimplat după memorabila conferință de presă pe care a organizat-o Muhammad Ali, alias Cassius Clay, pe aeroportul din Istanbul în toamna anului 1976, campionul lumii fiind invitat în Turcia de o sectă a musulmanilor. Atunci, cînd soarele strălucea deasupra Bosforului, Muhammad Ali a declarat că este mult prea bătrîn pentru a urca din nou în ring și că se va retrage pentru a-și vindeca coatele lovite în atîtea înfîliri. Clay se plînea că-l dor și picioarele și că în remarcabilă sa carieră a cîștigat 12 milioane de dolari din care 10 au fost „înghițite” de fiscal american. Intors în S.U.A., Muhammad Ali și-a menținut declarația spunînd printre altele: „A sosit momentul să mă retrag. La 35 de ani (vîrstă pe care a împlinit-o la 17 ianuarie 1977) sînt bătrîn. Vreau să părăsesc ringul cedînd centura fără luptă. În felul acesta celîtenii de pe stradă mă vor respecta mai mult și vor spune despre mine că am fost cel mai bun greu al tuturor timpurilor”. Desigur că declarația sa a făcut mare vîlvă în lumea întreagă. Zeci de mii de ziare de pe tot globul pămîntesc au publicat cu litere de-o schioapă retragerea din ring a marelui Muhammad Ali. În această situație forurile care conduc boxul profesionist W.B.A. și W.B.C. au anunțat printr-un comunicat comun că numai în cazul că Muhammad Ali va face o declarație scrisă oficială că renunță la centura cu diamante, atunci vor declara vacant titlul categoriei grea. Trecînd o perioadă de timp în care Muhammad Ali a făcut alte noi declarații prin care anunța cu mină pe-nimă că renunță la box, pentru a se preocupa de familia sa, forul mondial W.B.A. a dat publicității un comunicat stabilînd două partide semifinale care urmau să aibă loc pe celebrul ring de la „Madison Square Garden” din New York. În cadrul unei gale urmau să se întîlnească Duane Bobick (S.U.A.), neînvins în cariera de profesionist (învingînd înaintea de limită la J.O. de la München de cubanezul Teofilo Stevenson) și Ken Norton, învingătorul și învinsul de două ori al lui Muhammad Ali.

Aflînd despre „înlocuirea” sa, Muhammad Ali s-a revoltat și în cadrul unei conferințe de presă care a avut loc la Boston a declarat: „Nici nu mă gîndesc să renunț la centură fără luptă. Voi mai sustine un meci sau chiar două spre a dovedi că sînt cel mai bun greu din lume. L-am lăsat pe George Foreman să facă foame. Desigur îi va veni rîndul. Nu pot renunța la o bursă record pentru a-mi achita datoriile”.

Dar despre ce datorii era vorba? Înaintea acestei declarații, în cursul lunii ianuarie a.c. la Chicago, Muhammad Ali pierdea procesul de divorț intentat de cea de-a doua sa soție, Khaliah Ali. Tatăl a 4 copii (în prima căsătorie a avut-o ca soție pe Belinda), Muhammad Ali, care n-a fost prezent la acest proces, a trebuit să plătească fostei sale soții 2 milioane de dolari și să treacă pe numele ei două imobile din orașul Chicago, precum și două automobile dintre care un Rolls Royce. Muhammad Ali a recunoscut că n-a fost fidel soției sale, avînd relații, după cum am mai arătat, cu un manechin din Los Angeles, pe nume Veronica Porsche, cu care are și o fetiță recunoscută și trecut oficial în palmaresul lui Muhammad Ali. Și iată cum Muhammad Ali, vrînd-nevrînd, și-a complicat în ultimele luni viața, ca urmare a unor comportări mai mult sau mai puțin sportive.

Stabilindu-se cu cartierul general la Boston, Muhammad Ali și-a reluat antrenamentele în vederea reintrării sale. În fiecare dimineață îl parcurgea un cross în lungime de 5.000 m, iar după-amiaza lucra de zor la sală. Prima apariție în ring a efectuat-o la 1 februarie la Boston. Muhammad Ali a acceptat să susțină un meci de demonstrație de 10 reprize a câte 2 minute în compania unor adversari diferiți. Demonstrația a avut loc pe ringul auditoriumului „Hynes” în prezența a peste 5.000 de spectatori, încasările fiind vîrsate unui fond de ajutorare a școlii de arte frumoase „Elma Lewis”. În prima parte a demonstrației, Muhammad Ali a luptat împotriva lui Jerry Houston. Matt Ross și Ron Drinkwater Muhammad Ali a făcut un gen de eschive care a impresionat pe spectatori. În timpul pauzei dintre reprize, Muhammad Ali făcea declarații la microfon, arătînd metoda pe care o va utiliza pentru a-l scoate din nou din luptă pe Foreman. La sfîrșitul demonstrației, Muhammad Ali s-a arătat mulțumit de forma sa sportivă, declarînd că abia asteaptă să-l întîlnească pe Foreman, meci pe care dealtfel toți amatorii de box din lumea întreagă îl consideră „întîlnirea super-secolului”.

(Sfîrșit)

PAUL OCHIALBI ■

seriale • seriale • seriale

Valen Jiului — ca o mireasă (IV)

Cine vine la mină

Am dori să descriem trei destine de mineri. Ele sînt exemplare nu fiindcă ar fi vorba de oameni cu totul deosebiți, ci fiindcă evocă trei principali afluenți umani ai Văii Jiului: cei care, veniți de aiurea, ajung, mai mult sau mai puțin întimplător, în mină și se leagă de ea pentru toată viața; minerii din tată în fiu, pentru care subteranul reprezintă o condiție naturală de existență, rostul și mîndria acestei existențe; în fine, oamenii locului, a căror oscilație permanentă între munte și lumea nevăzută de dedesubt se înscrie în coordonatele geografice și umane esențiale ale văii care, străjuită de Parîng, navighează de sute de secole pe talazurile împietrite ale mării de cărbune.

...Cu vreo 35-40 de ani în urmă, elevii ai școlii primare nr. 4 din Vulcan, privind pe fereastră, atrăși mai mult de perindarea carelor pe șosea decît de subtilitățile împărțirii numerelor zecimale, izbucnesc în strigăte: „E Lițu nos!”

Bătrînul învățător Gheorghe Iosip, azi pensionar, povestește:

— De îndată l-am recunoscut și eu pe Lițu. Urmase un an, doi la școala noastră, apoi a dispărut. Mamă-să l-a vîndut — acesta este termenul — l-a dat slugă, cum se spune la noi, unui bogătan din Gorj pentru cîțiva bănciori de cucuruz. Chiaburul avea care cu boi și aducea în Vale ardei, mere, struguri, pe care-i vindea cu bani grei. Mama lui Lițu era servitoare la unul Bogdan, în crîșma căruia spăla vasele și sticlele; tatăl său, un prăpădit, se mistuise într-o noapte și nimeni nu l-a mai văzut. Cînd l-am recunoscut pe copil, m-am reposedat la stăpînul său, pe șosea, am oprit carul și i-am zis: „Nu ai voie să îți slugă atît de tinăru, nici școala primară nu a terminat-o. Te dau pe mina jandarmilor”. Amenințarea era mai mult retorică, deoarece bănuiesc că ei l-ar fi ascultat mai curînd pe stăpînul său decît pe mine, biet învățător. Oricum, ea și-a făcut efectul și Lițu a rămas la noi. Eu și copiii i-am cumpărat, din banii noștri, haine și colop (pălărie), itari și cîngătoare tricoloră; pe scurt, l-am adoptat. Apoi, l-am ținut elev pînă în clasa a VII-a, peste lege și per abusum, iar după aceea a intrat ucenic la Uzina de reparat utilaj minier din Petroșani. A fost, poate, cel mai înzestrat elev din cîți am avut în 60 de ani de dascălie, iar după Eliberare a devenit unul din cei mai buni lăcătuși de mină din Valea Jiului. Aceasta este istoria lui Nicolae Bogătan. De fiecare dată cînd îl reintîlneam, peste ani, parcă îmi răsună din nou în urechi strigătul copiilor: „Acesta este Lițu nos!”

„Ion Găf-Deac, proaspăt inginer la Lupeni, se trage dintr-o veche familie de mineri „dintr-o zonă primitivă și bizară” — cum o denumește — Țara Oașului. Aurari au fost tatăl, bunicul și străbunicii săi. Ascendența minieră se oprește la ei doar din lipsă de scris. Este posibil și probabil ca familia să se fi indeletnicit cu mineritul de-a lungul a sute de ani. Acești Găf-Deac erau oameni tăcuți, muncitori și cu mulți copii: la nunta de aur a bunicului, Dumitru, s-au adunat 52 de nepoti

Ion Pircălab:

(Urmare din pag. 24)

bun pentru națională! Aș vrea să-i întreb eu pe cîțiva „federali”: ce echipe au avut, ce cupe europene au cîștigat, ce jucători au antrenat? Sau să înteleg măsurile federației, dacă s-au luat. Uite, Constantin! A muncit bine la Bacău, la Steaua și la națională. Acum e la copii, la Steaua, în timp ce Drăgușin e la „olimpici”. De ce? La o lecție, singurul antrenor dezbrăcat, cum zicem noi, la antrenamentul lotului, era el. Drăgușin îi arunca mingea cu mina lui Rică și asta ne făcea cu ochiul, că doar se știe ce greu e să dai bine cu piciorul în minge dacă n-ai făcut-o niciodată.

— Chiar așa?

— Nu generalizez, desigur. Dar ce e, e. Ca și la observatorii federali. Oamenii stîmabili, în vîrstă, cu vederea mai slabă decît în tinerețe. La meciurile de „B” nu văd pînă la centru, alții sînt incompetenți. Aranjamentele distrug fotbalul. Vîno cu mine la antrenamentul săptămînal al arbitrilor și-ți arăt conducători de cluburi care îi „admira” de pe margine.

— Am trecut și la arbitri.

— În „B” uneori e pe față, se marcează în minutul 93, cum am pățit eu cu Gloria Buzău la Botoșani. Sau la jucătorul-gazdă mingea de pe linia porții și se duce cu ea la centru, iar arbitrul dă gol. Pe mine m-a întrebă unul: „Ce, vrei să te arbitrez pe barem?” Un arbitru corect în deplasare este Dinulescu. Jos pălăria!

— Hai s-ajungem și la fotbalisti, doar ei joacă și dacă fluieră și dacă nu fluieră arbitrul.

și strănepoți ca să-i ureze „la mult ani!”

Tatăl inginerului, Vasile, stabilit cu vreo 25 de ani în urmă în Valea Jiului, nu a trebuit să ducă nici un fel de muncă de lămurire pentru a-și convinge fiul să-i urmeze în meserie — e drept, la alt nivel. Altit i-a spus: „Mineri au fost toți ai noștri, și pe tine tot așa vreau să te văd”. Alte explicații și injoncțiuni nu au fost necesare, fiindcă și Ion purta mina în sine. După absolvirea Institutului de mine din Petroșani a fost repartizat, ca inginer, în același sector în care muncea tatăl său de 20 de ani: din 1957 Vasile Găf-Deac pușcă în sectorul IV al minei Lupeni.

— De multe ori lucrăm în același schimb — spune Ion — eu ca inginer, el ca artificier. Cînd ne aflăm în schimburi diferite ne facem comunicări telegrafice: „Trebuie făcut așa și așa!” Într-o dimineață, mă scol ca să merg la mină și nu-i văd hainele atîrnate în cui. M-am mirat, deoarece lucra în schimbul doi și ar fi trebuit să se fi întors de mult acasă. Însemna că a rămas și în schimbul următor. Ce s-o fi petrecut? Pe drum aflui că s-a produs o avarie la un utilaj, iar pe galerie, la „Carolina”, îl întîlnesc chiar pe tata. Îl întreb pe un ton cam răstit, cu gîndul la cărbunele pierdut: „Ce s-a întimplat?” Bătrînul îmi răspunde amărit: „S-a blocat transportorul și nu am putut pușca. Am rămas și eu toată noaptea ca să dau o mină de ajutor”. Pe lingă noi treceau minerii, ne urau „Noroc bun!” și păseau mai departe. Mai mult n-am vorbit atunci. Tata a ajuns acasă pe la 8, a dormit două-trei ore și s-a întors la pușcă — deși muncise pe rupte 16 ore — dornic să vadă cum s-au rezolvat lucrurile. „Putem pușca din nou?” m-a întrebă. „Da, dar numai pe o porțiune. Oricum, situația s-a redresat. Bătrînul se consumase în sinea lui. O asemenea avarie antrenează pierderea a sute de tone de cărbune și pe el îl muncea gîndul să nu se spună că tatăl și fiul duc sectorul de ripă. Eu însă, cînd mă gîndesc la incident, nu-mi ert că m-am răstit la bătrîn, în loc să-i fi spus: „Știu ce s-a întimplat, am aflat de avarie, tu, tată, du-te acasă și te odihnește; oricum nu ai nici o vină și ai muncit o noapte întreagă”.

— De cînd lucrați împreună s-a schimbat ceva în poziția tatălui dv. în sector?

— Da, el trage numai ponoase. De pildă, nu îndrăznește să ceară sefului, adică mie, o zi liberă, atunci cînd se ivește nevoia. Este perfect legal, perfect normal. Mie însă îmi folosește enorm lucrul alături de el. Cînd am fost repartizat la sectorul 4, directorul tehnic Constantin Teodorescu mi-a spus scurt: „Juniorule, te dau la 4 ca să înveți meserie de la tata!”

— După cîte înteleg, el și-a făcut din plin anii de subteran. De ce nu iese la pensie, cum îi dă dreptul legea?

— Și eu îi spun: „Teși la pensie, te rog frumos. Fiecare își dorește o revenire liniștită. Întoarce-te în Oaș sau rămîi în Vale, dar odihnește-te, ți-a venit timpul”. El răspunde urzuc: „Nu pot, am în neregulă” niste ani de subteran. Nu ies la socoteală”. Nu-i adevărat, m-am interesat la biroul Personal. Adevărul e că dorește să mai stea în subteran pentru ca să mă ajute pe mine, să-mi împărtaşească în cîteva luni ceea ce nu se învață din cărți: experiența sa de o viață. Nu mi-a spus-o niciodată, dar o simt. Noi, ardelenii, sintem oameni tăcuți.

(Va urma)

LIONEL NITESCU ■

— Da. Dar înainte vreau să-ți mai spun că în jurul echipelor stau prea mulți degeaba. Sau dacă nu stau degeaba, fac sedințe cu jucători ca să le explice cum se învîrtește mingea Uite, cînd a venit lotul la Nîmes nu știam cu cine jucăm, cu lotul sau cu delegația. Dar să ajungem la fotbalisti. Întrebă-mă!

— Avem sau n-avem?

— Am avut jucători buni întotdeauna. Românii sînt făcuți pentru jocul ăsta, sînt și mai tehnici decît mulți alții, eî am jucat în Franța, mi-am dat seama. Alia e nenorocirea: nu se lucrează cum trebuie cu ei, pentru performanță, și de aceea ei joacă pe fond de oboseală. Îl vezi pe unul cum se cere afară din teren, zicînd că-i e rău și nu că s-a culcat spre ziuă.

— Cum mai e fotbalistul român?

— Aveam 29 de ani cînd am plecat la Nîmes. Pentru Dinamo eram terminat, iar acolo am dat recital, jucînd încă 4 ani mai bine decît la 20 de ani. Vîrsta nu are valoare în fotbal. Altafîni juca în C.C.E. la 39 de ani. La noi, la 39 de ani te scoate. Asta numai la noi, unde conțea vîrsta din buletin și nu cea din teren. Pregătirea și viața ordonată sînt factorii determinanți în longevitatea sportivă. La Nîmes nu ne întrebă nimeni, nici pe mine, nici pe Florică (Voinea — n.n.) cîți ani avem, făcăm ce făcea toată lumea, cu aceleași drepturi și obligații. La noi, la 31 de ani Lucescu e bătrîn. Dumitrache considerat, ca și mine, terminat, la Dinamo, e în mare revenire la Jiul. Dacă avea Covaci curaj, îl băga în lot. Și ca el sînt mulți care, zi de zi, tot spunîndu-li-se că nu mai pot, își pierd încrederea. Renunțăm ușor la valori, deși tinerii nu s-au afirmat încă.

— Încă o întrebare: ce șanse avem, după părerea ta, în C.M. de fotbal, în calificări?

— Șansele în fața Iugoslaviei și Spaniei nu-s prea mari, în fotbal însă nu e nimic imposibil.

Napoleon la București

Sezonul de primăvară a început printr-o confruntare a echipelor calificate până acum în **Cupa României**. Era interesant pentru noi toți să vedem cam ce s-a petrecut iarna aceasta cu drăgălașii noștri de jucători care au bunul obicei de a pune carne pe ei de sfintele sărbători, oferindu-ne surpriza plăcută de a-i vedea mai rotunzi, mai plinuți, mai ca niște mărfare plecând din gara Chitila până ce reușesc să scoată slămina de pe mușchi, în sfârșit, trebuia să vedem și noi nițel fotbal după atita post și iată că la București a dat Dumnezeu de a venit Piticul cu garnitura lui, canonică ca-n „Colina”, cu saci de nisip și cu alte angarale, de credeam că o să-i scoată la pepeni pe bieții oțteni care, să nu vorbesc într-un ceas rău, arătau bine de tot!

Meciul cu Jiul constituia un test din mai multe puncte de vedere. Întii că oamenii din Bănie veniseră să se dea în stambă în Capitala țării. Unde mai pui că erau trași în poză și de televiziune și atunci o țară și un popor aveau să-i vadă după atita canoneală făcută în anonim. Doi: cele două echipe, Jiul și „U” Craiova au la ora asta fiecare câte 20 de puncte, ocupând locurile 3 și 4 în clasament. Trei: pe Valea Jiului se pare că nu te întimplă nimeni cu trandafiri cind e vorba de câștigarea unei partide și mulți jucători craioveni mai poartă și acum o amintire plăcută în oase de la ultimul meci. Patru: o finală „U” Craiova — Steaua se profila vag în viitor și atunci micul Napoleon s-a gândit să n-o rateze.

Exceptând 20 de minute, ultimele, din repriza întâi, meciul de la București a avut un caracter de partidă cu miză. Cel puțin începutul partidei a avut alura unui meci englezesc. Lucrul a plăcut, fără acea cădere de care am vorbit, în totalitate partida constituind o mare promisiune pentru campionatul viitor. Nu sunt de acord cu V. Căbulea care nu s-a arătat deloc „prins” de ceea ce văzuse mai bine ca mine, intrucit se afla mai aproape de teren cu o treaptă decît subsemnatul, dar asta-i treaba lui.

De ce mi-a plăcut meciul de pe Republicii? Din cauza angajamentului jucătorilor, a ambiției de care au dat dovadă și, mai ales, din pricina unor faze de fotbal adevărat, realizate de ambele echipe. Dacă ar fi jucat și Dumitrache și Crișan, cred că am fi asistat la unul dintre cele mai frumoase meciuri văzute în ultima vreme la București. Apropo de chestiunea asta, din relatările presei se deduce că Biroul federal se întrunește rar și că

membrii săi sunt adunați cu arcanul, deși pe ordinea de zi există foarte multe probleme nerezolvate între care una foarte importantă: noua formulă a campionatului și stabilirea numărului de echipe care vor retrograda. Deci să ne întoarcem la meciul de duminică. El ne-a plăcut și pentru că am avut ocazia să vedem cum arată o echipă pregătită modern de către un antrenor ambițios care a demonstrat în tot cursul carierei sale că este necruțător în ce privește disciplina jucătorilor săi și că, de fapt, face ceea ce alții, aiurea, reușesc fără eforturi și drame, adică îi silește pe jucătorii pe care-i antrenează să muncească până la epuizare. Voi da un singur exemplu: l-am văzut pe Oblemenco, care are o vîrstă, alergînd de la o poartă la alta, executînd pressing în jumătatea lui de teren asupra adversarului, cum am văzut pe Tilihoi și pe Negrilă atacînd cu violență buturile adversarului cu o violență de înaintaș. Ce să mai spun despre Balaci care mi-a amintit de marii jucători ai lumii (poate fac o greșală scriînd aceasta), tocmai prin forța sa în joc, cele două goluri înscrise de craiovean fiind exemplare ca reușită în lupta directă cu adversarul său Mulțescu pe care l-a dominat prin tehnică și dorință de a învinge. Am mai văzut un Beldeanu, la început apatic, care a înscris un gol magnific de la 30 de metri care va rămîne în antologia fotbalului nostru. Același jucător a executat o lovitură liberă peste zid în muchia barelor care putea fi semnată de Cruyff. Deci se poate! Deci putem avea fotbal bun dacă antrenorii sunt lăsați să muncească cum vor ei, cum i se întimplă, din fericire, la ora de față, lui Tească la Craiova unde conducătorii acestui club au înțeles să-i dea mină liberă. Aș fi nedrept dacă n-aș lăuda și echipa din Valea Jiului care a jucat o jumătate de meci excelent după care condiția fizică și-a spus cuvîntul. Semnalez forma excepțională a lui Balaci, Lung, a lui Negrilă, Donose (care mi se pare un alt Petschovschi), a lui Beldeanu, Oblemenco și forma bună a lui Rusu, Bădin, Ciupitu, Augustin, Stoica și Mulțescu.

După cum știți, probabil, miercuria viitoare la București va avea loc „meciul secolului”: Tească va încerca să câștige cele două puncte pierdute la Craiova astă-toamnă cind abia preluase echipa, lucru care nu este imposibil, deși foarte greu de realizat, intrucit campionii au o garnitură mai puternică și, cel puțin în ultima parte a campionatului, au dovedit o formă de zile mari. Ca unul care iubesc deopotrivă cele două formații, aștept cu un ochi la slănină și cu unul la făină partida de pe Ghencea, inima mea fiind împărțită în două. Să câștige cel mai bun!

EUGEN BARBU ■

Aurel Beldeanu:

„Cred că duminică am înscris cel mai frumos gol din carieră”

loveșc, așa cum a făcut el, cu pumnul, în meciul din toamnă! Cred că mai ales în repriza a doua mi-am făcut datoria, nu l-am lăsat să-și conducă echipa în joc, dar nici n-am putut veni decît mai rar în atac.

— Se spune că nu-ți ascuți întotdeauna antrenorul. E adevărat?

— Este — am mai greșit uneori. Tească m-a iertat ultima oară, iar eu, care simbăta aceasta împlinesc 26 de ani, nu mai sînt copil și-mi dau seama că nu trebuie să-l mai supăr.

— Felicitări pentru aniversare. Ești încă tînăr pentru fotbal...

— Mulțumesc. Tot simbăta împlinesc și fetița mea șapte luni. Vreau s-o văd mare, să mai vină și-un băiat, dar și naționala...

— Îți dorim succes!

ION PREDOȘANU ■

Ion Pircălab:

„Avem fotbaliști, dar n-avem echipe”

Ion Pircălab. Născut la 5 noiembrie 1941 în București. Maestru emerit al sportului. A debutat la Timăruș Dinamovist (1954). A jucat la U.T.A. (1958—1961), la Dinamo (1961—1970) și la Nîmes Olympiques (1970—1975). Antrenor secund la U.T.A. (1975), antrenor principal la Gloria Buzău (1976). De 38 de ori internațional A. În prezent antrenor la Centrul de copii și juniori Sportul studențesc.

— Ai mai dat un interviu de cind nu mai joci?

— Nu mi-a mai cerut nimeni. Înainte, eh!

— Cind erai supranumit „Săgeata Carpaților”, nu?

— Eram! A slăbit arcul, am pus mai bine de zece kile pe mine, acum, cind alerg, admir peisajul.

— Îți pare rău?

— Îmi pare, nu-mi pare, ce să fac? Dar cel mai rău îmi pare de altceva, crede-mă, dar asta e o chestiune sentimentală, nu interesează pe nimeni.

— Să vedem. De ce? (Pircălab se foiește pe scaun, trăsăturile i se crispează, nu se hotărăște să răspundă.)

— Sar peste întrebare, zic.

— Nu, așa sărim peste toate. Mai bine te întreb eu: știi cum am văzut meciul Dinamo — Steaua din toamnă, pe „23 August”? Cocolat pe niște lăzi, pină m-a văzut nea Kis. Om cumsecade, portar la „Ambasador”, m-a băgat la tribună cu legitimația lui, între alți colegi de-ai săi, ospătari, bucătari... Am jucat de-atîtea ori pe „23 August”, cu Dinamo, mai mult, am făcut acolo muncă voluntară, sînt și maestru emerit în fotbal... ce zici?

— Nimic.

— Nici eu n-am zis nimic, m-am finit în umbra lui nea Kis, om cumsecade și popular. Să trecem însă peste asta, întrebă-mă!

— De ce ești antrenor la Sportul și nu la Dinamo, cum era de așteptat?

— Toată lumea mă întrebă asta. Cind am venit din Franța patru luni n-am avut post. Regret și acum că n-am găsit înțelegere la clubul unde am crescut, am jucat și m-am consacrat. Dacă jucam la alt club era poate mai bine. Ca Niky Dimitriu.

— Ce-i eu el?

— După ce ani de zile ne-a încurcat picioarele nouă, dinamoviștilor, acum e antrenor, unde crezi?

— La Dinamo.

— N-am nimic cu el, a fost un mare jucător, merită. Dar nici așa, nouă să ni se spună că nu-s locuri...

— Vouă?

— Mie, lui Popa, care și-acum umblă pe culoare, lui Uțu. Ivan a stat un an și jumătate pină să-l primească. Eu nu mai trec nici prin curte la Dinamo. Am găsit înțelegere la Sportul, cum m-am prezentat acolo le-a făcut mare plăcere. Între copii mă bag să-i învăț fotbal cu mîngea, nu cu creta, nea Angelo mă ajută, știe fotbal de la A la Z.

— Uite, Ioane, hai să lăsăm necazurile noastre și să vorbim despre necazurile fotbalului.

— Păi și asta e un necaz al fotbalului de vreme ce fotbalistului i se cere atașament față de un club care, după ce a terminat cu fotbalul, nu-l mai cunoaște. Dinamo a luat titluri cu mine... Dar despre ce vrei să vorbim?

— Pe rînd. Pentru că acum ești antrenor, despre antrenori. Care îți plac?

— Am spus: Angelo Niculescu, Coco Dumitrescu, Valentin Stănescu și încă... nu-i mai știu eu acum. Și Tească. Am mare admirație pentru sufletul și dorința lui de a face fotbalul nostru să meargă, s-a bătut cu toată lumea, muncește, vrea să fie bun, unde s-a dus a făcut ceva. Antrenorii buni sînt puțini, iar cei care vin, cei tineri, Jenei, Nelu, Costică, deși au rezultate, n-au credit. Altor li se propune să fie secunzi, ori la revedere. Sînt și pensionari care antrenează echipele prin bunăvoința celor din spitalele în care își văd de sănătate. Alții

n-au nici în clin, nici în mîncă cu fotbalul, și-au luat specializarea asta pentru bani, chiar dacă au făcut schi sau canotaj. Sau ping-pong, ca Drăgușin, care stă de ani de zile prin federație. Uite, antrenorii federali! Ar trebui să fie peste noi, să ne arate ce e bine, ce nu, să știe. Da' de unde! Care n-are echipă, e bun la federație. Octavian Popescu. Cind noi făceam I.E.F.S.-ul, el făcea Dreptul. Rîdea de noi că vom fi profesori de tumbă, iar el jurist. Acum are categoria a II-a ca antrenor, deși n-a făcut anii, iar de antrenat a antrenat „Electra” din „onoare” în locul lui Mafteuță, cit a fost acesta plecat cu A.C.R.-ul în concediu. Cum a ajuns antrenor federal?

— Cum?

— Dacă-ăș ști, aș fi și eu. Cum Cernăianu? n-a mai fost bun la Craiova, a fost

(Continuare în pag. 23)

IULIAN NEACȘU ■

Năstase, așa cum nu-l cunoașteți

Sîntem tari. Ilie a câștigat în Mexic!, îmi strigă un prieten, cu un picior pe scara troleibuzului. E adevărat că Ion are un băiat?, mă întrebă un altul, cu voce șoptită, în autoservirea din colț.

Avem șanse în „Cupa Davis” cu Năstase și Tiriac la dublu? Cum se înțelege Ilie cu Dominique?

Și tot așa, de vreo șapte ani încoace, de cind cu Tiriac, Năstase și „Cupa Davis”, pe nimeni nu-l mai interesează cum o duc eu, ce-mi face nevasta sau dacă mi-a crescut copilul.

Mai zilele trecute mă întilnesc eu un amic de care știam că nu se prea omoară cu sportul. Țin-te, îmi zic!, uite omul cu care pot să schimb o vorbă despre vremea cind jucam „hoții și vardiștii” în fața casei. Cind colo, amicul meu, pe care-l știam cam nesportiv, intră direct în subiect: „Habar n-ai de cind te caut. Știi, am un băiețel, e în clasa a III-a. A, e cel mai bun din clasă. Da, învață foarte bine, la lecții particulare de vioară și engleză, eu însă mă gîndesc să-l fac sportiv. Frumoasă viață mai duc băieții ăia ai voștri. Năstase! Glorie, voiaje. Azi în Hawaii, mine în Hong-Kong. Băiatul meu e cam grăsup, dar sînt convins că ar ieși din el un al doilea Năstase. Uite de ce te caut, să-l recomanzi la un antrenor bun. Dănuț e liber vinerea, între patru și cinci jumătate, fiindcă la șase are vioară.”

Ce viață și pe Năstase asta l, gîndeste probabil amicul meu. I-a pus destinul racheta în mină și i-a zis: „Să ai parte numai de bucurii, de glorie și de voiaje”. Și Năstase și-a făcut bagajul și-a pornit-o prin lume să adune gloria. Nici urmă de opinteli, nici urmă de transpirație sau bătătură. Gloria a căzut din cer și i s-a așezat blindă la picioare, iar Năstase, oprindu-se din loc în loc, a ridicat-o cu mișcări lenese pină s-a umplut de ea, adică de glorie. Și dacă s-a umplut Năstase, de ce nu s-ar umple și Dănuț?

Eu nu știu cu Dănuț cum va fi, dar cu Năstase știu precis cum a fost. La vîrsta lui Dănuț, și mai tîrziu chiar, Ilie era printre primii din clasa sa. Copil cu mintea ageră, trecea fără prea multă caznă peste temele la care alții zăboveau. O zbughea apoi afară ca să-și astimpe setea de joacă și ghiđușii. Seara venea acasă frînt și mi-e greu să vă spun dacă visa ecuațiile de gradul I sau fentele reușite cu mingea de cîrpă din parcul de vizavi. Pe urmă, locul fotbalului l-a luat tenisul. Un tenis fără canoane și fără program, cu ziua de dimineață pină seara. Din acest tenis de bucurie și de multă trudă a apărut campionul genial ce avea să adauge noi frumuseți jocului. Dar și pentru cei mai dotați dintre campioni, a nu lovi cîteva zile mingea înseamnă a-ți transforma racheta într-un lemn rigid și neascultător. Fără truda miilor sau zecilor de mii de ore petrecute în fața fileului, Năstase ar fi îngroșat probabil rîndurile mediocrilor.

Am scris toate acestea pentru cei care cred, precum amicul meu, că un al doilea Năstase se poate face vine-rea. De la patru la cinci și jumătate, între o oră de engleză și una de vioară.

ȘTEFAN GEORGESCU ■

FLACARA Redacție: București, Piața Scintei 1, căsuța postală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: reportaj (A. Dohotaru — 16 17); cultură, cenacul (Eugen Seceleanu — 16 06); știință (Tudor Octavian — 16 19); probleme cetățerești, anchete (Liviu Timbus — 16 18); scriitori (Marga Nedelea — 17 87); publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache — 16 18); fotoreportaj (15 95); documentare — (16 23); administrație (Alexandru Medar, Gheorghe Amuza — 17 86); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Marius Popescu — 17 78 82 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Traian Prosan — 17 78 82 și interior 17 83); redactor șef — 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scintei». Citorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la: ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136—137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU